

STUDIE A TEXTY
NOVÉ PRAMENY K DĚJINÁM HUSITSTVÍ
NA MORAVĚ

SVAZEK VI.

ThC. P. AUGUSTIN NEUMANN, O. S. A.

NOVÉ PRAMENY
K DĚJINÁM HUSITSTVÍ
NA MORAVĚ

1930

NÁKLADEM MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

V OLOMOUCI

Č. 2.557

I M P R I M A T U R

Josephus Vyvlečka

Praeses a. e. Consistorii

Olomucii die 12. Februarii 1030

ÚVODEM

Předkládám tímto našim historikům nové doklady k dějinám husitství na Moravě. Chtěje vzniknouti, pokud možno nejlépe do genese hnutí, podal jsem i prameny doby přípravné, předhusitské. Resultáty z nových pramenů plynoucí jsou pak tyto:

1. Mostem vedoucím od doby předhusitské k období husitskému jsou boje vedené markrabím Prokopem na Moravě. Mezi jeho četnými, církví vyobcovanými stoupenci shledáváme pány, kteří později, v době husitské, zaujímali důležité postavení ve straně proticírkevní. Zvláště jest zajímavo, že mezi nimi jsou členové rodu pánů z Kunštátu a zvláště Boček z Kunštátu, děd husitského krále.

2. Hrdelní akta jihlavská (moravský to doplněk popravčí knihy rožmberské) potvrzují exkomunikační listinu stoupenců Prokopových i pokud vrhá světlo na poměry v duchovenstvu. Jestli zmíněná právě bula uvádí jména vyobcovaných kněží ke straně Prokopově se klonících, pak jihlavské výsledky ukazují, jak takoví kněží podporovali tlupy opovědníků. Takoví kněží ovšem mohli potom snadno přejíti k nové skupině náboženské.

3. I pro poměry v klášteřích lze čerpati z jihlavských akt nový, důležitý příspěvek. Nový prvek k poznání úpadku církevního života. Tentokrát se nám jeví ve způsobě vlivu rozháraných poměrů politických. Odpovědnické tlupy používaly totiž pevných klášterů za bezpečné útulky. Tak tomu bylo v Zábrdovicích a na hoře sv. Klimenta u Osvětiman. I nastává otázka: I kdyby v klášteřích bývaly byly ty nejlepší poměry, zdali pobyt loupeživých tlup v jejich kobkách nebyl na újmu řádové disciplíně?

4. Doklady naše snad konečně podávají rozřešení záhadné až dosud popravky pana Heralta z Kunštátu. Na základě nich lze říci tolik: Heralt byl popraven nikoliv od brněnských, nýbrž na rozkaz zemského hejtmana moravského a pánů na soudě shromážděných, a to proto, že při zasedání soudu odtrhnul svou pečeť od listu, jímž se zaručil zachovati pokoj v zemi.

5. K reformě zavedené basilejským sněmem v klášteřích českých jsou velmi vítaným dokladem statuta brněnských dominikánek z roku 1441. Dokazují, že reforma řádu přišla k nám z Norimberka, kde proslulý a z dějin jednání koncilu basilejského s husity dobře známý dominikán Jan Nieder počal s přísnou reformou řádovou.

6. Z panování Jiříkova jest zajímavo sledovati chování se katolického duchovenstva a měst. Když byl zvolen za krále, vypukla při zprávě o tom ve

Znojmě hotová revoluce, když ale vypukl konflikt mezi Jiříkem a Kurií, pozorujeme na Moravě zřejmou (s počátku) nejednotu. Města byla ve zjevných rozpacích, jak se zachovati, až teprve na sjezdě vyškovském zaujala postavení k Jiříkovi nepřátelské. Přes to ale pozorujeme rezervované postavení znojemských v boji proti králi a patrnou nelibost k jednotě zelenohorské u jihlavských. S podobným zjevem se setkáváme i u kněžstva katolického. Když byly hlášány v Brně klatby, tu kněží v městském kostele u sv. Jakuba ochotně se k nim propůjčili, kdežto v sousedním augustiniánském klášteře se k nim příliš neměli. Představení klášterů v Třebíči, Kounicích, Louce a Hradisku vyslovili své politování nad tím, že tak daleko věci došly, výslovně prohlašující, že za dané situace nemohou pro krále ničeho podniknouti. Z těchto fakt jest patrné, že aspoň na Moravě nelze jenom tak snadno se domnívati, že by německá města s duchovenstvem bývala s radostí čekala na započetí nepřátelství s králem husitským.

Hlavní tyto body jsou samo sebou dokladem o historické ceně této nové sbírky, jakož i o jejím významu pro dějiny hnutí husitského vůbec a na Moravě zvláště.

V Brně dne 23. října 1927.

Autor

ZMATKY NA ROZHRANI STOLETÍ XIV. A XV.

Bouřlivým událostem česko-moravským na rozhraní XIV. a XV. století věnovali již odedávna historikové pozornost. K prvním náleží *Pešina*,¹ jenž zpracoval onu dobu ve svém díle „Mars Moravicus“, po něm následovala historie Moravy podaná *Pilařem a Moravcem*,² ve století minulém zabývali se oněmi událostmi *Palacký* ve svých *Dějínách*,³ *d'Elvert*⁴ v díle nadepsaném „Chronik der Königl. Bergstadt Iglau“, *Tomek*⁵ *Dějiny Prahy*, *Dudík*⁶ v *Historii kláštera rajhradského*, *Tenora*⁷ ve speciální studii o *Hynkovi*, řečeném „Suchý čert“, nejnověji pak *Dvořák*⁸ v *Dějínách Moravy*. Aktový materiál vydali: *Palacký*⁹ v *Archivě českém*, *Mareš*¹⁰ v publikaci nadepsané: „Popravčí kniha pánův v Rožmberka“, *Šujan* pak ji doplnil otisknutím parodie „Passio raptorum de Sslapanicz secundum Barthoss tortorem Brunensem“,¹¹ nejnověji pak *Bretholz*¹² v *Moravském diplomatáři* a *Krofta*¹³ v „Monumenta Vaticana“. K vůli úplnosti vydávám na tomto místě některé doplňky k citovaným publikacím. Jsou to prameny chované v městském archivě znojemském, jihlavském, brněnském a vídeňském. V prvním z nich dochovalo se nám hojně účetních knih, počínaje koncem XIV. století a to v t. zv. knihách lozunků, v druhém jsou hrdelní výslechy lupičů z let 1409—1432, jakýsi to doplněk popravčí knihy rožmberské. V posledních dvou chová se cenná korespondence. Na základě neznámých těchto pramenů pokusím se doplniti obraz událostí moravských doby právě naznačené.

V první řadě podáváme doplňky o popravě pana Jindřicha z Kunštátu. Znojemské lozunky podávají v tom ohledu dosti zajímavé údaje. *Tenora*¹⁴ shrnul a opravil zprávy o konci Jindřichově dochované, dokázav kromě jiného proti *d'Elvertovi*, že se jednalo o popravu pana Jindřicha, nikoliv ale *Hynka*. Znojemské lozunky vysvětlují omyl *d'Elvertův*. Poznávámeť, že jméno *Henricus* a *Hynco* přicházejí v nich promiscue. Tak v roce 1408 jmenuje ho písař *Henricus*, kdežto c. rok později ho zapsal pode jménem *Hynco*. O jeho polapení, uvěznění a popravení dovídáme se toto: Koncem roku 1408 chystala se posádka jevišovická zase ku vpádu do země. Znojemští totiž poslali (24. prosince) svého vyzvědače k *Jevišovicím*, kde se soustřeďovaly vo-

¹ Sv. I., kap. III., str. 435 n. ² Sv. III. ³ Vyd. *Rieger*, sv. II., str. 393 n. ⁴ Brno, 1861.
 ⁵ Str. 316 n. ⁶ Brno, 1849—68. ⁷ *Hynek Suchý Čert*, Sborník hist., III (1885) str. 211—216 a 272—276. ⁸ Díl I., sv. III., str. 233 n. ⁹ Sv. I—II. ¹⁰ *Pojednání ČSN*, 1878. ¹¹ Sborník hist. III, str. 301—303. ¹² Sv. XII—XIV. ¹³ Sv. V., část II. ¹⁴ Ú. d., str. 273 n.

jenské síly. Věc brala na sebe patrně vážný ráz, neboť se o ni živě zajímal Hynek z Pacova, zástupce Joštův na Moravě. Dne 24. prosince psal panu Erhartovi ze Skal a zvláštní posel mu nesl hned odpověď do Brna, o dva dny později psal přímo na Jevišovice, kam zatím poslali znojemští již po druhé svého špehouna. Dopisy ty nám dávají tušiti, že moravský správce zemský snažil se zameziti něčemu způsobem smírným, leč následující položky znojemských účtů dávají nám tušiti bezvýslednost jeho vyjednávání. Již k 6. lednu (1409) se dočítáme o uvěznění Jindřicha z Jevišovic ve Znojmě. Městská rada koupila toho dne dva řetězy, z nichž jeden byl určen pro předpokoj světnice domu Volklínova, v němž uvěznili znojemští svého divokého souseda. Zároveň se však dovídáme, že ani znojemští, ani pan Hynek z Pacova si netroufali rozhodovati o dalším osudě Jindřichově. Jeden jízdný posel totiž kvapil (asi k Václavovi IV.) do Prahy a do Berlína k markrabímu Joštovi, patrně s dotazem, co činiti s nebezpečným vězněm. Tento (dle položky ze dne 7. ledna) meškal ve Znojmě s dvěma sluhy a pěti koňmi. Mezitím se Hynek z Pacova asi radil s jinými městy nebo pány v Olomouci, kam mu znojemští poslali (15. ledna) odpověď Václava IV. O jeho obsahu nás poučují dvě položky o pět dní později zaznamenané: Hynek z Pacova odebral se do Znojma, a odvezl odtud s sebou do Brna pana Jindřicha. Z jeho rozkazu odejel s ním i znojemský rychtář Zikmund z Telče, aby se tam účastnil velkého shromáždění měst moravských. Pana Jindřicha z Kunštátu tam dovezli i se sluhy na dvou vozích. Porady trvaly šest dní. Výsledek jejich známe: Jindřich z Kunštátu skončil na popravišti.

Další záznamy znojemských lozunků dokazují, že by bylo velkým omylem domnívati se, že popravou páně Jindřichovou nastal klid. Naopak, dočítáme se o nových nepokojích. Již 12. února posílali znojemští zvěda ke Kraví hoře, kde se shromažďovali zbrojní, z Rouchovan dostali téhož dne zprávu o osazení hradu Rabštejna panem Vilémem Sudlicí. Znojemští zpravili o všem tom špilberského purkrabí Hynka z Pacova (24. března), jenž nato rozeslal na všechny strany své listy. Místa, na která kvapili poslové se zprávami páně Hynkovými, dávají nám tušiti vážnost okamžiku. Nešťastné Jevišovice byly zase první, kam spěchal znojemský posel. Téhož dne a to v noci nařídil moravský správce zemský krumlovským, aby opravili své městské hradby, a zároveň jiný posel nesl noviny panu Lackovi z Kravař do Prahy a odtud dále (nepraví se komu), na Karlův Týn. Z jiné zprávy se dovídáme, že Hynek z Pacova nejednal asi úplně sám od sebe, nýbrž že měl asi nějaké pokyny od markrabí Jošta. Dočítáme se totiž o listu markraběte poslaném na hrad Lamberk. Široký rozsah událostí po odpravení Jindřicha z Kunštátu

na jižní Moravě nastalý poznáváme i z obavy, aby bouřlivá vlna nepřenesla se snad i na sousední území rakouské. Kapitán Hyněk odeslal totiž i dopisy vévodovi rakouskému Leopoldovi do Vídně, panu Jindřichovi z Lichtnštejna, biskupovi frizinskému a hejtmanovi v Reci. O vlastních událostech se dovídáme až teprve v druhé polovici téhož roku (1409). Počátkem června se sbírala vojska v Rakousích, o čemž uvědomili znojemští pana Jana z Lichtnštejna na Mikulově, o měsíc později radili se ivančičtí ve Znojmě o nepřátelské posici na Kraví hoře. Při tom se dovídáme, že v tamních končinách byla zeměpanská posádka, neboť ivančičtí jeli do Znojma v průvodě sedmi lučištníků zemského správce Hynka z Pacova. Přímoú účast Hynkovu na jihomoravských událostech oné doby poznáváme z dopisů poslaných (7. čce) ze Znojma na Bítov a do Hradce Jindřichova. Položka nám prozrazuje společný postup páně Hynkův se šlechtou, jež poslala své listy téměř adresátům současně s jeho zprávami. V měsíci září připojily se k ostatním opovědnickým hnízdům i Jevišovice, o nichž se dočítáme, že tam odeslali znojemští dopis o sbírání se vojska Krajířova. Krajíř byl jeden ze starých opovědníků, jenž kdysi (1401) spolu s jakýmsi Divíšem hubil rožmberské statky na rozkaz markrabí Prokopa.¹ To nám dává tušiti, že zemský správce moravský tu měl co činiti se mstiteli Prokopovými a snad i Jindřicha z Kunštátu. Situace byla tak vážná, že nezbylo nežli zakročiti zbraní. Sešla se proto někdy v polovici září na rozkaz páně Hynka z Pacova města moravská v Brně, aby se tam poradila o dalších krocích. Předmětem jejich sněmování byly Rabštýn a Kraví hora. První náležel někdy panu Hynkovi z Kunštátu, druhý pak byl v moci opovědníka Sudlice. Zástupcové měst se usnesli na dobytí obou hradů zbraní. K uskutečnění resoluce došlo asi hned, neboť již 6. října domáhali se znojemští u zemského správce zbytku obnosu slíbeného jim před hradem Kraví horou. Tolik nám vypravují znojemské lozunky z roku 1409.

Co nám tento pramen spíše jenom naznačuje, to bohatě doplňuje smolná kniha jihlavská. Již samotná povaha hrdelních zápisů jihlavských jest příčinou jejich veliké historické ceny. Prozkoumáním záznamů docházíme k poznání, že se nejedná o hrdelní zápisy pouze místní, nýbrž o celý sborník různých přiznání na mnoha místech v l. 1409—1432 učiněných. Vznik této sbírky vyplynul z důvodů čistě praktických. Jihlava zakoušela velmi mnoho nebezpečí i škod ve zmatcích na rozhraní XIV. a XV. století od zbojníků rozvětvených po celé koruně české. Proto si tamní magistrát prostě z bezpečnostních důvodů opatřoval výpovědi lupičů v jiných městech (Bzenec, Jemnice, Velké Meziříčí, Ivančice, Hradec Jindřichův, Jaroměřice, Přibyslav

¹ Mareš, U. d., str. 15.

Telč) vyšetřovaných. Historik z nich poznává, že se jedná o nepokojné někdy přívržence markrabí Prokopa, kteří po jeho smrti pokračovali v opovědnickém životě dále. Obsahové a částečně i chronologicky se kryjí zápisy jihlavské s citovanou již popravčí knihou rožmberskou, kterou v nejednom případě doplňují.

Vycházím od exkomunikační buly¹ proti markrabímu Prokopovi (1399) a jeho stoupencům, v níž potkáváme se se jmény osob a míst pro nás významnými. Kromě markrabího jmenují se v ní Přemek a Bolek, vévodové těšínské, tři členové rodu kunštátského: Smil z Polehradic, Jindřich a Hynek na Jevišovicích a Vok z Holštejna. Z jmen místních má pro nás význam Bzenec, Ivančice, Ostroh, Rabštejn u Znojma a Hrádek či Nový Hrad u Jevíčka.² Prokop sice zemřel (24. září 1405), ale, jak již jsme podotkli, jeho straníci pokračovali v záštích projevujících se navenek v nepřátelství k městům, duchovenstvu a jisté části šlechty. Dobře chápeme, že krevní příbuzní popraveného pana Jindřicha z Kunštátu v nepřátelství pokračovali. Někdejší jeho sídlo Jevišovice s nedalekým a jeho bratru Hynkovi náleževším hradem Rabštejnem hrálo dále svou úlohu, zůstávajíc dále majetkem rodiny kunštátské a ovšem i středisky opovědnickými. Polehradice náležející rovněž pánům z Kunštátu byly z rozkazu pana Bočka bezpečným útlukem různých lapek.³ K jevišovickým a polehradickým pánům se pojili jiní členové téhož rodu zvaní „Puška“. Byl to Puška na Doubravici⁴ a na Otaslavicích.⁵ Z Moravy vedly nitky do Čech, kde p. Boček z Kunštátu seděním na Poděbradech chránil opovědníky na Rychnově,⁶ jakožto poručník nedospělých jeho dědiců. Totéž činil i na Solnici,⁷ kterou z polovice držel spolu s p. Pūtou z Častolovic. Z Poděbrad nás vede další nitka do Brandýsu nad Orlicí, kde přechovával opovědníky p. Jan z Boskovic, takto manžel paní Elšky z Kunštátu.⁸ Kromě toho měli páni z Kunštátu ještě mocného spojence v p. Vilémovi z Pernštýna,⁹ jenž přechovával škůdce zemské na Pernštýně a Dalečíně a v četných drobných zemanech na Hané,¹⁰ Sokolu z Lamberka¹¹ a hradech Strachotických¹² a Drozdovicích.¹³ Volný pohyb měly lapky i ve Slezsku, jehož vévodové Přemek a Bolek těšínský spolu s Janem, vévodou ratibořským, propadli roku 1399 exkomunikaci.

Úkolem drobné války na Moravě vedené bylo způsobiti co nejvíce škod některým městům a pánům. Z pánů se dovídáme o Lackovi z Kravař¹⁴ a Rožm-

¹ CDM, XII, str. 457. ² Druhá bula téhož data (4. bř.), u. d. str. 452. ³ Rkp. jihl. fol. 29^a. ⁴ Fol. 7^a. ⁵ Fol. 7^b. ⁶ Fol. 33^a–^b. — Srov. *Sedláček*, Hradý a zámky, II., stran 183–184. ⁷ Fol. 11^b. — Srov. *Sedláček*, u. d. str. 205. ⁸ *Tenora*, Kunštátský okres (Mor. vlastivěda sv. II.), str. 28. ⁹ Fol. 11^b, 31^a, 32^a. ¹⁰ — ¹¹ Fol. 13^b. ¹² Fol. 26. ¹³ Fol. 18^a. ¹⁴ Fol. 19^b.

bercích,¹ z měst pak se dočítáme jmenovitě o Jihlavě,² Brnu,³ Olomouci a Třeboni.⁴ Potkáváme se při tom s dvěma bojovníky někdejšího markraběte Prokopa. Je to jistý Krajíř, jenž dříve (1401) spolu s jakýmsi Divišem hubil statky rožmberské na přímý rozkaz Prokopův,⁵ a jiný, jménem Jakoubek, jehož označuje zápis ještě roku 1410 učiněný jakožto „familiaris d. Procopii“.⁶

Poznavše osoby i místa v nepokojích moravských kolem roku 1400 důležité, všimněme sobě nyní zpráv k nim se vztýčících. Můžeme říci, že i o nich platí charakteristika zaznamenaná v popravčí knize rožmberské:⁷ „Také, jakož jsou se tyto války počely . . . všichni zloději stavovali jsou se do této doby.“ Válčící strany našly hojnost ochotných pomocníků, pomocníků to výborně organisovaných. Z jednoho jihlavského zápisu se dovídáme, že velký počet škůdců zemských mohl se v případě potřeby sejíti do dvou až tří dnů na určitém místě.⁸ Kromě toho seznáváme, jak opovědníci čeští, moravští i slezští pracovali sobě navzájem do rukou.

Nejstarší zpráva o jejich „činnosti“ sahá k roku 1409 a týká se úkladů strojených pánům rožmberským ze Znojemska. Dočítáme se o nich v popravčí knize rožmberské,⁹ dle níž měl Alšík z Bítova dostati zradou města Třeboně a hradu Lomnice. Pan Erhart z Kunštátu měl obdržeti týmže způsobem tvrz Slověnice. Náhončí obou pánů snesli do Jemnice hojně věcí naloupených při vyzvědačské činnosti. Jihlavské zápisy¹⁰ doplňují rožmberskou knihu v tom smyslu, že Alšík měl slíbené hrady obdržeti za blíže neoznačený hrad moravský. Na základě toho možno souditi o snaze českých opovědníků směřující k získání opěrného bodu na Moravě.

Kromě toho se dovídáme i o jiném záští a to proti pánům z Kravař, Jindřichovi a Lackovi. Prvnímu z nich byl roku 1409 poslán soupis všech jeho nepřátel, při čemž zajímavé jest, že mezi nimi bylo mnoho panošů z Hané.¹¹ Jinak řečeno, stála tu drobná šlechta proti velké. Tedy podobný poměr jako v jižních Čechách, kde rožmberské dominium pozvolna pohlcovalo svobodné dvorce zemanů. O Lackovi se dočítáme,¹² že povel k zahájení nepřátelství vůči němu dal Sokol z Lamberka, a to (dle přiznání Petra kadeřavého z roku 1410) pravil, že ho napadnou hned, jakmile si odpočnou.

V téže době ohrožovali veřejnost na česko-moravské vysočině žoldnéři p. Viléma z Pernštýna sebrání se všech stran Moravy.¹³ Vůdcem jejich byl Michal Benedův z Rozsoch (u Pernštýna), jenž, jak se zdá, obral kdekoho. Netoliko přepadnul a obral zámožné měšťany brněnské a jihlavské, ale dokonce

¹ Fol. — ² Fol. 33^b". ³ Fol. 7^a". ⁴ Fol. 21^a'. ⁵ Mareš, u. d., str. 21. ⁶ Fol. 20^b".
⁷ Str. 12. ⁸ Fol. 33^b". ⁹ Str. 21—22. ¹⁰ Fol. 21^a'. ¹¹ Fol. 26. ¹² Fol. 19^b". ¹³ Fol. 19^b"—20^a'.

i poddaného pana Alšíka na Bítově. Kořist zanesli na Pernštýn panu Vilémovi, jenž sobě ponechal značnou část pokradeného sukna, zbytek jeho dal Michkovi.¹ Otrlost jeho tlupy se nám nejlépe jeví v přepadení a obrání — poutníků — poblíže Podivína. — Záznam tento jest pro nás důležitým i po jiné stránce. Dovídáme se z něho o spojení tlupy s purkrabím na Kraví hoře a Levnově. Stál-li velitel Kraví hory ve styku s tak nebezpečnými škůdci zemskými, pak ovšem rozumíme, proč moravská města oblehla jeho hrad.

Při zmíněném právě přepadu jihlavských byl obrán a zavražděn měšťan Heschl. Jak z dalších údajů souditi se dá, nebyla to asi oběť poslední. Trvalost nepřátelství k Jihlavě dále, ba dokonce se setkáváme s celou družinou spiklenců proti městu. Byli to: Vilém z Pernštýna, Čeněk z Přibyslavic, Jan z Boskovic na Brandýse, Erhardt Puška z Kunštátu na Doubravici a Boček z Kunštátu na Poděbradech. Ti se r. 1414 zařekli, že zničí Jihlavu za každou cenu.²

Tolik víme o moravských lapkách z doby před r. 1415. Všimneme si nyní jejich proticírkevní povahy. Jednalo-li se o pány exkomunikované (1399) s markrabím Prokopem, pak ovšem netřeba mnoho dokazovati méně přátelský poměr k církvi jak u nich samých, tak i u jejich čeledě. Kniha rožmberská³ nám dochovala přímý rozkaz Prokopův, aby jeho žoldnéři hubili rožmberské, a to netoliko jeho poddané, ale i kněze jímáním, šacováním a mučením. Ti si vzali rozkaz k srdci, protože téhož ještě roku (1401) dobyli za pomoci Suchého Čerta faru v Doudlebicích, plebána tamního polapili, stavení vypálili.⁴ Smýšlení moravských lapek pěkně dokumentují i různé jejich přezdívky. Jednomu říkali „kanovník“,⁵ druhému „opat“,⁶ jinému zase „der Teufel von der Vorhölle“,⁷ jeden, protože byl z klášterní osady Rajhradu,⁸ tedy dostal posměšné jméno tehdy řeholníkům dávané, totiž „Kuklík“. Jejich proticírkevní smýšlení se ukázalo i za vypuknutí bouří po smrti Husově.

Výmluvným a nevývratným toho důkazem jest stížný list české šlechty do Kostnice odeslaný. Potkáváme se v něm s řadou osob známých nám již ze zápisů jihlavských a z exkomunikační buly z r. 1399. Z moravských pánů je to Vilém z Pernštýna, Vaněk z Boskovic na Černé hoře exkomunikovaný r. 1399, Jan Puška ml. z Kunštátu seděním na Častolovicích s bratrem Heraltem mladším. K nim se druží oba Bočkové (starší a mladší) z Kunštátu na Poděbradech, při čemž jest zajímavé stopovati i nepochybný jejich osobní vliv na své okolí. Boček st. byl poručníkem synů Jetřicha z Rychnova, z nichž dva, Jan a Hynek, připojili se k Táborům.⁹ Podobně se přidal k Husově straně

¹ Fol. 20^a. ² Fol. 33^b". ³ Vyd. Mareš, U. d., str. 15. ⁴ Tamže, str. 19. ⁵ a ⁶ Rkp. jihl. fol. 22^b. ⁷ U. m. ⁸ Fol. 24^b". ⁹ Documenta Mag. Johannis Hus, str. 580 a 588. Srov. pozn. 6 a 7 na str. 10.

podepsáním stížného listu Půta z Častolovic, syn zemřelého Půty, s nímž Boček z Kunštátu na Poděbradech měl polovici na Solnici a Rychmberku. Jediný, kdo se oddělil od rodu kunštátského a přešel k Zikmundovi, byl Jan z Boskovic na Brandýse. Zato ale se k nim připojili někteří noví pomocníci. V první řadě to byl Jindřich z Valdštejna, jenž poskytoval útulek opovědníkům na Koldštejně.¹ Zajímavo jest, že i tu možno zjistiti souvislost s dobou předchozí. Byl synem Hynka z Valdštejna († kolem r. 1409) někdy přívržence markrabí Prokopa. Sestra jeho Marketa byla manželkou Zikmunda z Křižanova, jenž roku 1402 přepadl Jihlavu.² Přimyslíme-li si ještě k tomu, že jiný jeho příbuzný, Hašek na Ostroze, byl jedním z hlavních podpůrců moravského hnutí, pochopíme dobře, že i Hynek podepsal stížný list a přechovával opovědníky na Koldštejně patřícímu druhdy jeho strýci Hynkovi. Kromě Jindřicha z Valdštejna potkáváme se mezi moravskými opovědníky s jiným, tentokrát malým sice šlechticem, ale pro hnutí husitské na Moravě významným. Jest to Smil z Moravan, „ježto jemu (jak praví jihlavské zápisy³) pan z Strážnice stál otčie“. Rozumí se ovšem, že ani nepokojné hnízdo Bítov nemohlo zůstatí stranou, neboť i jeho majitel Jan z Bítova přivěsil pečeť⁴ k listu do Kostnice.

Zjištění jmen pánů přechovávaných moravské lapky na stížném listě nelze jenom tak lehce pominouti. Máť svůj význam i pro bližší poznání vznikajícího hnutí husitského na Moravě. Až dosud sloužila jména podepsaných pánů pouze k poznání vnějšího rozpětí rodícího se nového hnutí náboženského. Na základě hrdelních zápisů jihlavských můžeme z těchto jmen učiniti závěry i pro vnitřní jeho povahu. Povážíme-li, že páni na stížném listě i v záznamech útrpného práva přicházející netoliko skýтали na svých panstvích a zámcích útulek loupežníkům, nýbrž dokonce jim dávali rozkazy k páchání loupeží a s nimi se o uloupené věci dělili, pak docházíme k poznání, že tito pánové měli nejméně práva stěžovati sobě na potupení země české odsouzením Husovým, jakož i na zkaženost duchovenstva. Druhý důsledek pak jest, že jako ve stavu duchovenském, tak i mezi šlechtou vyskytli se lidé zcela nepovolání k spoluúčasti na hnutí reformním.

Sledujeme-li záznamy jihlavské, docházíme k poznání, že ještě v roce následujícím (1416) nezpůsobilo podepsání stížných listů úplnou roztržku v moravské šlechtě, neboť dle jednoho přiznání p. Jan z Boskovic na Brandýse byl ještě dále ve spojení s pány podepsavšími stížný list. Z téhož přiznání se dovídáme i o příčině tohoto zjevu: Byl to závazek oněch pánů v roce 1414 učiněný, dle něhož si umínili zničiti Jihlavu za každou cenu.⁵ Neméně zajímavě

¹ Rkp. jihlav. fol. 18^{b'}. ² *Ottův slovník*, sv. XXVI, str. 336^a—^b. ³ Fol. 25^{b''}. ⁴ *Documenta* str. 584. ⁵ Fol. 33^{a''}—^{b'}.

jest, že v popředí událostí roku 1416 zběhlých stojí Boček z Kunštátu na Poděbradech. Je to svěřený mu statek solnický, z něhož podnikl útok proti nenáviděné Jihlavě. Súčastnil se ho patrně i Jan z Boskovic na Brandýse a Vilém z Pernštýna, neboť kořist získaná za pomoci jednoho brandýsského zbrojnoše dělila se na Pernštýně.¹ A jako z tohoto výpadu se dovídáme o spojení Bočkově s Pernštýnem a Brandýsem, tak zase jiný výpad rovněž ze Solnice podniknutý nás poučuje o spojení s Vaňkem Sokolem z Lamberka. Loupežná tlupa na jeho rozkaz rozejela se odtud až do Slezska, by loupila polské sukno mezi Osoblahou a Ratiboří.² Projevem starého již nepřátelství na počátku husitského hnutí na Moravě jest i dvojí vpád do Rakous. Jeden se stal návodem p. Viléma z Pernštýna. Východiskem jeho byl Bzenec. Panu Vilémovi vynesla tato invaze několik pěkných koní.³ Druhý vpád podnikli asi páni z Kunštátu proti Lichtnštejnovým Valčicím. Soudíme tak z rozdělení kořisti mezi Bočkem a Puškou na Jevišovicích. Stručné výpovědi o loupeživých výpravách učiněné dávají nám i tušiti jejich proticírkevní zahrocení. Dovídáme se o tom ze dvou údajů vztahujících se vesměs na Viléma z Pernštýna. Předmětem výpravy jeho ze Bzence byl klášter ve Wilhelmsceli, kde jeho žoldnéři oloupili opata o koně, jiná zpráva k jihu Moravy se vztahující jest jakýmsi konkrétním dokladem všeobecně stylisované žaloby olomoucké kapituly o pronásledování duchovenstva katolického šlechtou. Výpověď jihlavská nám předvádí i jakéhosi řeholníka, který asi chtěl zachrániti část klášterního pokladu. Měl u sebe „kříž, stříbrnou monstranci a šestnácte zlatých a kopu vážených grošů“. Nešťastnou náhodou padl do rukou panským žoldněrům, kteří jej o věci připravili a odnesli je p. Vilémovi.⁴

Roku následujícího dočítáme se již o prvním prolití kněžské krve. Tlupa stojící pod ochranou pánů rychnovských⁵ a mající úkryt na Rychnově, Bohdanči a u Valdštýna přepadla (kdy, neudáno blíže) hrad Potštýn a okrvavila tamního kaplana Václava a oběsila Petříka, sluhu purkrabího Rafaele.⁶ Případ jest zajímavý tím, že nám i dokumentuje nastalou již roztržku v kněžstvu, neboť v jedné obci u Jilemnice měli přechovavače v osobě tamního plebána. Těžko věru říci, že takový kněz, který přechovával u sebe lupiče, měl právo hlásiti se k opravnému programu Husovu! — Jako jiné tlupy, tak i tato měla široký obvod „působnosti“, neboť se dočítáme o její žhářské činnosti v okolí Žacléře.⁷

¹ Fol. 16^a. ² Tamže. ³ Fol. U. m. ⁴ Fol. 30^b — 31^a. ⁵ Jan a Hynek z Rychnova, jejichž poručníkem byl p. Boček z Kunštátu na Poděbradech. Viz pozn. 6. na str. 10. ⁶ Fol. 13^b. ⁷ Kromě toho se dočítáme i o loupežné výpravě vedené osobně p. Jindřichem z Valdštýna. Kořist sestávající většinou z nakradených peněz rozdělili si na Koldštýně, náležejícímu tehdy rodině Valdštýnů. Fol. 18^b.

Události moravské se nám v té době nejeví pouze jako dobrodružné epizody, nýbrž i jako akce směřující k ovládnutí značné části země. V čele jejich stáli dva nepokojní a nám již známí pánové: Mladý Boček z Kunštátu na Jevišovicích a Sokol z Lamberka. Společnou akcí, k níž vyhlédli si jakési najaté zrádce, Janka Černého a Mikšíka z Ivančic, chtěli opanovati dvě důležitá místa, Pohořelice a Ivančice. Jan Černý měl zraditi Pohořelice, jež měly připadnouti oběma pánům, kdežto Mikšík měl své město zraditi pánu z Lamberka. V obou podnicích pracovaly peníze a sliby. Jan Černý totiž přijal od jakéhosi Waice pět kop grošů jako svůj díl a kromě toho mu pan z Lamberka ještě slíbil hejtmanství na Pohořelicích. Úklady však byly prozrazeny a Waic skončil na pohořelické šibenici.¹ Proticírkevní náladu znamenitě ilustruje přezdívká „opat“, kterou spiklenci dali jistému Mikulášovi z Nosislavy.

Oba zmínění pánové měli asi ještě menší pomocníky. Jejich jména i sídla nás opětně upomínají na staré opovědnictví let předešlých. Byli to: Znamý nám již Sudlice z Kraví hory s jakýmsi blíže neoznačeným Vilémem. Jemu pomáhal nám již rovněž známý pomocník druhdy markrabí Prokopa, Krajíř. Kromě toho i poznáváme, že jistý úkol připadal dvěma ode dávna nepokojným hradům Bítovu a Rabštýnu. Můžeme si při tom zároveň utvořiti představu o příčinách společné vojenské akce moravských měst na podzim roku 1409.

Sudlice s Vilémem ohrožovali svými výpady z Kraví hory své moravské i rakouské sousedy. Jak jeden pomocník Sudliců přiznal, byl jeho pán původcem vypálení Rakvic u Mor. Krumlova. Jeho společník Vilém a purkrabí drozdovický Bryll zase poslali tlupu k přepadení Hardeka. Tažení do Rakous účastnil se i starý škůdce zemský Krajíř. Měli při tom kteréhosi blíže nejmenovaného rakouského šlechtice, jenž patrně ze zášti k pánu hardeckému jim tajně dodal prach a jiný válečný materiál uschovaný na Rabštejně. Povaha vpádu do Rakous byla loupežná, vlastním pak jejich východiskem, jak se dočítáme, byl Bítov.²

Tato spíše vnější fakta nejsou bez určitého významu pro církevně-politickou situaci. Na jedné straně vidíme Bítov, jehož majitel Jan z Bítova podepsal stížný list do Kostnice, dále pak husitské centrum na Moravě, hrad Jevišovice, na druhé straně, dvě sousední katolická města Ivančice a Pohořelice, jež byla zanedlouho právě tak terčem husitských útoků, jako jím byl hrabě z Hardeka, jenž na konec umřel v husitském zajetí (1427), do něhož jej odvedl (1425) nám již také dobře známý opovědník, později vůdce husitský, Hynek z Koldštýna . . .³

¹ Fol. 19^a". ² Fol. 18^a". ³ Tomek, Dějiny válek husitských, str. 330 a 379.

Jest jistou ironií, že celá řada škůdců v záznamech jihlavských se vyskytující dostala na konec milost od samotného Václava IV.! Listiny archivu treboňského¹ nás o tom zpravující dávají nám i nahlédnutí do podstaty moravských nepokojů po roce 1415. Potvrzují úplně správnost našich pokynů na souvislost se starým opovědnictvím a kromě toho nám i prozrazují vlastního jejich strůjce. Byl jím p. Erhart Puška z Kunštátu. Proti němu stála na straně králově města, a to: Brno, Uh. Brod, Uh. Hradiště, Jemnice a Jihlava. Na doléhání svých rádců Zajíce z Hazmburka, Jana ml. z Hradce, mincmistra Petra ze Svojšína, Jana Bechyně, Hendrycha z Lažan, Jana ze Smilkova a Jana Hájka z Hodětína uzavřel Václav IV. mír s Erhartem z Kunštátu. To mělo vliv i na města s Erhartem znepřátelená, jimž se dostalo pokynu, by následovala příkladu krále. Stalo se sice tak, ale zdá se, že nikoliv bez obtíží. Datování listin jednotlivých měst dává nám je tušiti. Nejprve uposlechlo Brno, Jemnice a Jihlava (18. srpna 1417), pak až po osmi měsících uzavřel příměří Uh. Brod a konečně Uh. Hradiště.

II

PŘÍSPĚVKY K DĚJINÁM HUSITSKÝCH VOJEN NA MORAVĚ

První důležitá zpráva z počátku nepokojů husitských týká se až dosud tak málo známého jednání v Uherské Skalici konaného někdy v únoru 1419. Ve formuláři legáta Fernanda, biskupa luckého, chovaném v universitní knihovně krakovské (Rkp. 2529, fol. 1^a — 2^b/II.) zachovaly se nám dvě citační listiny proti královně Žofii, z nichž první, datovaná 20. února 1419, jest zvláště zajímavá. Legát Fernand nám prozrazuje dlouhou již nevoli, s jakou Kurie sledovala činnost královninu. Prý již delší dobu a často přicházely ke dvoru papežskému zprávy o blahovolném chování královny k husitům. Žofie naprosto nic nedbá na odsouzení Viklefa, Husa i Jeronyma pražského, nýbrž podporuje hnutí husitské a potírá neb aspoň nečinně přihlíží k pronásledování katolictví. Legát při tom prozrazuje, kde měli husité své nejpevnější bašty. Byl to hrad královský. Vyčítá Žofii, kterak na svém dvoře i v radě chová novotářské úředníky, a podotýká, že právě oficielní toto podporování husitství vzbudilo proti ní největší nevoli. Povstaloť prý takové rozhořčení proti ní, že císař Zikmund mohl v Kostnici jenom s největšími potížemi

¹ Viz listinu č. 2.

papeže i koncil zdržeti od zavedení církevních trestů proti ní. Přesto (poněvadž jednání Žofie se asi nezlepšilo) nucen byl Fernand pohnati královnu k odpovídání. Jelikož ale (jak výslovně praví) „pro krutost kacírů a strach před nimi“ nemůže se ani legát ani jeho poslové k Žofii dostat, tedy poručil Fernand přibíti citační list na vrata kostela v Uherské Skalici a v Hodoníně. Obsah listiny potvrzuje správnost pochybnosti *Tomkovy*,¹ že by sjezd skalický býval nějak přispěl k udržení pokoje v zemi.

Vlastní události moravské od roku 1415—1422 dosti důkladně popsal *Bretholz* ve svém spise nadepsaném „Übergabe Mährens an Herzog Albrecht V. von Österreich“.²Jádrem jeho práce byly výpisy z Bočkovy sbírky zem. archivu moravského a codexu č. 251 Cerroniho sbírky téhož archivu a městské účty znojemské. Téma nedovolovalo autorovi překročiti hranice doby vytknuté, i bude naším úkolem doplniti moravské události přesahující rámec knihy *Bretholzovy*.

Autor vyličil důkladně události let 1421—22. Doplnění pouze ještě potřebuje vypsání poměru Znojma k Zikmundovi Korybutovi. Víme již odjinud,³ kterak znojemští slušně, ale rozhodně odmítli připojiti se ke Korybutovičovi, víme rovněž, že se tak stalo v dorozumění s Albrechtem rakouským, ale o vlastním vyjednávání nenacházíme až dosud žádných zpráv. Aspoň jakés takés světlo nám do této temné epizody vrhá kniha znojemských účtů z roku 1422.

Víme, kterak koncem května dostalo se moravským městům pozvání od knížete Zikmunda, aby vypravila k němu své zástupce ke dni 6. června.⁴ Ve Znojmě vyvolalo pozvání patrný rozruch, neboť 20. května poslali do Jihlavy „k vůli podivuhodným událostem“.⁵Za čtyry dny již chvátal znojemský posel do Vídně k Albrechtovi rakouskému s novinami,⁶ však bylo mu čekati celé tři dny na odpověď. Tato okolnost nám dává tušiti naléhavost poslání znojemských k vévodovi. Nečekaliť na něho, až se vrátí, nýbrž hned nazítří (25. kv.) poslali k Albrechtovi zase jiné zástupce, tentokráte konšely. Účel jejich cesty charakterisují dva údaje: Jeli do Vídně „k vůli jistým naléhavým záležitostem“ a ještě téhož dne přijeli zpět! Následující položka nám prozrazuje účel tak rychlé cesty: Odpověď knížeti Zikmundovi, kterou ještě téhož dne poslali Korybutovičovi do Prahy. Při tom se dovídáme ještě o jiné, důležité události. V Brně se toho času konal panský sjezd, na který zase ještě téhož dne poslali znojemští svého zástupce k vůli opatření zevrubných informací. Dne 2. června pak poslali knížeti Zikmundovi zmíněnou již odpověď.⁷ Z těchto fakt můžeme usuzovati takto: Konečné odmítnutí Korybutovo od Znojemských bylo

¹ Praha, III, 632. ² Otisk z AOG, sv. 80, Vídeň, 1893. ³ *Dvořák*, Dějiny Moravy, sv. I., str. 294. ⁴ Tamže. ⁵ Arch. města Znojma, rkp. 11, 239., fol. 146^a. ⁶ Fol. 147^a. ⁷ Fol. 148^b.

výsledkem delšího asi vyjednávání, při němž město se neohlíželo pouze na vévodu rakouského, nýbrž i na smýšlení moravského panstva. I jest možno se dohadovati, že ani na sjezdě brněnském nebylo ku poddání se Korybutovi příliš mnoho ochoty, jak ostatně napovídá i *Dvořák*,¹ dle něhož asi značná část moravské šlechty a měst zůstala při Zikmundovi. Druhou neznámou, nebo méně známou zprávou o Moravě v roce 1422 čerpáme z podzimu. Týká se vedení každodenní války uložené kurfiřtům² od císaře Zikmunda. Na rozkaz císařův přitrhli míšenští k Mostu, kde se s nimi spojili Slezané a šestiměstští (7. října). Lužičany vedl Jindřich či Rampold kníže hlohovský, jenž táhl do Čech přes Moravu. Vojsko Rampoldovo přitáhlo k Mor. Třebové, náležející tehdy Bočkovi staršímu z Kunštátu. Když se přiblížilo k městu, tedy třebovský purkrabí Hanuš Švarc vyjel mu vstříc a nabídnul Rampoldovi hrad pod podmínkou svobodného odchodu se všemi věcmi. Rampold jeho nabídku přijal a biskup vratislavský Konrád, jakožto nejvyšší hejtman slezských vojsk přejal město. Švarc nad to se ještě zaručil, že čtyry dny po svém odchodu z hradu nebude táhnoucím vojsku nikterak škoditi. Víme, že společná výprava do kraje mosteckého skončila žalostně. K tomu lze ještě podotknouti: Dle *Tomka*³ odtáhli Slezané a Lužičané za hranice již někdy 18. října, zatím co listina o vzdání se Mor. Třebové nás zpravující jest vystavena Rampoldem dne 8. prosince v Jihlavě.⁴ Listinu tu zpečetili páni, o nichž vystavitel výslovně praví, že přijeli k němu „na pole před svrchupsanú Moravskú Třebovú“ se zprávou o ujednaném vzdání se hradu. Jsou to: Biskup vratislavský Konrád, Albrecht z Koldic, Bernard Pyrek, rytíř Gersdorf a Durink. Datum i jména svědků nám dokazují, že Slezané a Lužičané netáhli od Mostu ze země pryč, nýbrž že se odebrali na Moravu.

Z dalších událostí moravských až dosud málo známých zajímají nás boje v roce 1425 vedené. *Dvořák* ve svých dějinách Moravy připomíná pouze dobytí kláštera dolanského, načež hned přechází k společné výpravě Zikmundově a Albrechtově k Třebíči. Zprávy dochované v archivě jihlavském, znojemském a vídeňském osvětlují až dosud velmi neúplně známé události moravské roku 1425. Poučují nás o tom, co obležení Třebíče předcházelo, jaký byl asi průběh tažení a co po něm následovalo.

Znojemské lozunky předvádějí počátek roku 1425 jako velmi bouřlivý. Město se účastnilo netoliko pomocného tažení s olomuckými proti dobytému klášteru dolanskému (znojemští tam protrávili osm neděl),⁵ nýbrž měli co

¹ U. m. ² *Tomek*, Dějiny válek husitských, str. 258 a *Bezold*, König Sigmund u. die Reichskriege, str. 111. ³ U. d., str. 260. ⁴ Zem. arch. mor. Nová sbírka, M. Třebová. Kopie orig. nár. musea v Praze. Viz list. z 8. pros. 1422. ⁵ Arch. města Znojma, Lozunky z r. 1425, fol. 28^a.

činiti i ve svém blízkém a vzdáleném okolí. Tři plné týdny leželi u Pohorelic.¹ Husité pronikli (nepraví se, kým vedeni) až k Hostěradicím a zapálili je, (někdy před 4. březnem).² Největší však nebezpečí hrozilo znojemským od Třebíče. Třebíč, jak známo, byla od první výpravy Korybutovy v držení husitském a ohrožovala celou západní Moravu. Někdy v polovici února (před 18. ún.) zpravují nás lozunky znojemské o jakési zradě třebíčských sedláků³ a 25. února chvátal již ze Znojma posel k Albrechtovi rakouskému do Brna s novinami o husitech.⁴ Od 11. března až po 29. dubna posílali znojemští své zvědy k Třebíči a Jaroměřicím a koncem května dočítáme se již o chystané výpravě proti husitům.⁵ 20. května vyjednával znojemský posel ohledně jakési výpravy se zemským hejtmanem moravským Haškem Ostrovským z Valdštejna, o týden později jel k němu po druhé a potom zajel ještě k olomúckým. K výpravě skutečně došlo. Položka z 8. června uvádí znojemské ve vojsku, jiná položka (z 3. června) prozrazuje, že tažení směřovalo proti Třebíči, kam znojemští poslali vyjednávat k vůli zajatcům.⁶ Jak dlouho se u Třebíče bojovalo, nelze přesně říci. S jistotou můžeme se domnívat, že boje trvaly asi až do polovice července, kdy se na obzoru počal ukazovati nepřítel nový. Znojemští vyslali dne 15. a 22. července zvěda do Čech.⁷ Patrně se dověděli o sbírání nějakého vojska určeného na Moravu. Položka ze dne 7. srpna potvrzuje naše domněnání úplně. Dovídáme se z ní, že znojemští zpravili maršálka ve Vídni o husitech a zároveň, odkud asi nepřítel čekali. Poslaliť zvěda do Jihlavy a Polné.⁸ Nezapomínali při tom ani na Třebíč, kde měli asi nějaké tajné přívržence, neboť jejich posel právě v pevném klášteře třebíčském dal komusi deset grošů.⁹ Kromě toho věnovali i pozornost vypáleným Hostěradicím,¹⁰ ale veškerá jejich pozornost se tehdy obracela asi k Jihlavě, na niž se valila husitská vojska z Čech. V srpnu lze stopovati pilné přípravy k uvítání nepřítelů. 12. srpna poslali znojemští opět svého zvěda do Čech a zároveň vyjednávali s hejtmanem egenburským, s Kounicemi a Urbanovem.¹¹ Dne 26. srpna konala se v Mikulově schůzka moravského hejtmana zemského Haška Ostrovského z Valdštejna s Joštem Hechtem z Rosic. Současně se jednalo v Brně o branném zakročení, kam znojemští poslali pro informace.¹² Počátkem září se již bojovalo, a to u Jihlavy. Znojemští tam byli až do 9. září, kdy oznamovali Haškovi Ostrovskému (tehdy v Brně meškajícímu) své odtáhnutí od Jihlavy s prosbou, by poskytnul Jihlavanům pomoc.¹³ O bojích u Jihlavy lze říci tolik: Z lozunků jihlavských se dovídáme, že husité oblehli město. Kromě toho působil husitům nesnáze jihlavský purkrabí v Kamenici jménem

¹ U. m. ² Fol. 38 a. ³ Fol. 36 a. ⁴ Fol. 37 a. ⁵ Fol. 52 a. ⁶ U. m. ⁷ Fol. 61 a. ⁸ Fol. 63 b. ⁹ U. m. ¹⁰ Fol. 65 a. ¹¹ Fol. 64 a—b. ¹² Fol. 66 a. ¹³ Fol. 66 b.

Hroch, ale s výsledkem nevalným asi, neboť se výslovně dovídáme o ztrátách, jež tam on utrpěl. Týž zápis prozrazuje, že boje trvaly celkem deset neděl.¹ Jelikož se jednalo o výplaty při termínu svatohavelském (16. října), pak možno klásti počátky zápasu o Jihlavu do konce července, což úplně souhlasí s položkami znojemskými svědčícími o nepříteli přicházejícím v tu dobu z Čech. Můžeme i naznačiti útočníka: Jednalo se o Táboře,² protože jihlavští zajatci byli internováni na Táboře. Náklady bojů u Jihlavy vedených nesl asi Albrecht, kterému znojemští při odvolání svých vojsk od Jihlavy poslali účet.

Odchodem znojemských od Jihlavy počíná se nová kapitola. Jejich žádost současně Haškovi odeslaná, v níž ho prosili o pomoc napadeným Jihlavanům, dává nám tušiti, že by bývali rádi při svých sousedech vytrvali, kdyby jich bývalo něco nedonutilo ke krokům opačným. V domněnce této nás ještě více utvrzuje poměrně krátká doba, kterou meškali znojemští u Jihlavy. Položka učiněná v lozuncích znojemských právě týden (16. září) po odtržení od Jihlavy potvrzuje naše mínění úplně. Toho dne totiž poslali ze Znojma do Jemnice zvěda pověřeného pátráním, kam se husité obrátili.³ Z toho poznáváme, že husité patrně chtěli využití odtažení vojenských sil ze Znojma k Jihlavě, aby znojemským působili nesnáze v samotném jejich sousedství. Jest ale také možno se domnívati, že tímto krokem chtěli husité nepřímo donutiti znojemských k návratu a tím oslabiti Jihlavu. Události tyto přiměly patrně Zikmunda k uzavření branného spolku s Albrechtem rakouským a Bedřichem markrabětem míšenským, jehož účelem bylo podniknouti válečnou výpravu na Moravu. Prameny jihlavské, znojemské a vídeňské umožňují aspoň poněkud stopovati tuto výpravu.

Již 2. října⁴ kvapil znojemský posel do rakouského Recu a odtud k vojsku, důkaz to, že vojsko (které vytrhlo někdy v druhé polovici září do pole)⁵ bylo již pod velením Albrechtovým. Ten byl 2. října v Lávě, odkud žádal jihlavských, by stopovali pilně pohyby nepřítele vpadnuvšího na Moravu a jej o všech jeho pohybech zpravovali. Zároveň jim oznamoval, že nazítří (3. říj.) přijede k němu císař Zikmund.⁶ Zdá se, že oba panovníci nepostupovali potom společně, neboť Albrechta nacházíme ještě 7. října v Lávě, kdežto Zikmund byl 9. října již v Pohořelicích.⁷ Skutečně také se setkáváme (7. října) s dvojím proudem vojska: Jeden voj ležel po tři dny v Moravských Budějovicích, o druhém se nedočítáme ničeho bližšího.⁸ Jak známo, táhla katolická vojska k Třebíči, kam se stahovali husité z Čech, o nichž nesl Albrechtovi

¹ Arch. města Jihlavy, Lozunky z r. 1425, fol. 1^a. Srov. *d'Elvert*, Iglau, str. 105. ² U. m. 3 Fol. 68^b. ⁴ Lozunky znojem. z r. 1425, fol. 69^b. ⁵ Fol. 69^b. ⁶ Archiv města Jihlavy, *Collectanea Marzyana*. ⁷ *Palacký*, U. B. I. strana 409. ⁸ Lozunky znoj., fol. 70^a.

zprávy znojemský posel dne 7. října. Výsledek tažení k Třebíči nebyl žádný. Katolická vojska odtrhla bez jakéhokoliv úspěchu od města. Znojemské lozunky dávají tušiti, že vojska odtáhla již před koncem října, neboť nacházíme Albrechta rakouského již 31. října v Brně.¹ Tím se opravuje i údaj *Dvořákův*,² dle něhož Albrecht se uchýlil od Třebíče do jižních končin Moravy. Vévoda odebral se v ty strany teprve později, jelikož ještě 11. listopadu meškal v Brně.³ V Rakousích (v Korneuburku) nacházíme ho až dne 2. prosince.⁴

Víme, co se událo, po nezdaru třebíčském. Husité za vedení Korybutova pronikli ke Znojmu a zmocnili se kláštera Louky. Znojemské lozunky opět prozrazují, co se tehdy na Znojemsku dalo. 2. prosince poslali znojemští v jakési záležitosti k Albrechtovi, který jim ponechal ve městě uherskou posádku.⁵ Právě za týden (9. pros.) poslali svého zástupce se zvláštním upozorněním (ad premuniendum) do Mikulova. Zároveň odeslali zvěda k Jakubovu, odkud patrně hrozilo nebezpečí. Jiná položka mluví již o tažení do pole, jakož i o povaze boje. Znojemští nebojovali s přitáhnuvším nepřítelem, nýbrž s domácími povstalci, neboť čteme výslovně o vydáních na příkopy „za povstání“ (tempore sedicionis). Proto se v účtech dočítáme o znojemských jakožto oblehatelích a nikoliv jako o obležených. Je to odměna za zničení věže.⁶ Vysvětlení k tomu čerpáme z vydání pro poselstvo znojemské vypravené k vévodovi Albrechtovi do Vídně (13. ledna 1426) se žádostí, by jim povolil vybudovati znovu Jevišovice.⁷ Nyní již také rozumíme dvěma položkám ze 16. prosince, jež nám předvádějí posla od znojemských k Suchému Čertovi, t. j. někdejšímu pánu na Jevišovicích.⁸ Na základě suchých těchto údajů můžeme říci tolik: Útokem husitů na klášter Louku povstali náhle tajní husité po pádu Jevišovic na Znojemsku se skrývající a zmocnili se hradu, aby z něho poznovu ohrožovali celý kraj. Povstání se patrně účastnil i Suchý Čert, s nímž v polovici prosince vyjednávali znojemští, a když nemohli po dobrém nikterak pořídit, vyvrátili hrad, jež potom chtěli sobě podržeti, a proto žádali Albrechta rakouského o dovolení, aby ho směli ze strategických důvodů obnoviti.

Jak ohledně Jevišovic znojemští pořídili, lze těžce říci, leč s určitostí můžeme tvrditi, že se Znojmo důkladně zajišťovalo pro budoucnost. Od 16. prosince možno stopovati položky svědčící o vybudování jakéhosi opevněného tábora. Toho dne pracovalo pět lidí na stezkách kolem tábora,⁹ kam se dovážely vozy materiálu.¹⁰ Od 31. března do 15. dubna 1426 potkáváme se se

1 Fol. 72^a. 2 U. d. 302. 3 Znoj. Lozunky, fol. 72^a. 4 Tamže, fol. 74^a. 5 Fol. 74^a. 6 Fol. 75^a a 76^b. 7 Fol. 82^b. 8 Fol. 77^{a-b}. 9 Fol. 77^b. 10 Fol. 95^b.

zedníky pracujícími na vybudování tábora.¹ Místo tábora nelze přesně označiti, pouze tolik se o něm dočítáme, že byl na něm nedostatek vody, kterou tam bylo dovážeti.² Kromě toho se snažili znojemští zajistiti se i ve vypáleném klášteře louckém, důkaz to, že v oné době (kolem 13. ledna 1426) již nebyl v držení husitů. Po celý týden tam totiž pracovalo 15 zedníků na vzdívání bran i tajných východů.³

Znojemští dobře věděli, proč se tak pilně připravují. Jak lozunky dokazují, nebylo v jejich okolí pokoje ani na počátku roku 1426. Jevišovice byly sice ztroskotány, ale po dědinách bylo mnoho nebezpečných lidí, jež písař znojemský výslovně nazval lupiči (ribaldi).⁴ Do všech obcí, v nichž podobní lidé se zdržovali, poslali svého posla (6. ledna) k vůli přesným informacím. Zdá se, že brzy nato již opětovně tekla krev. 20. ledna platili znojemští za pohřbení jednoho husity a zároveň poslali zpravodaje do Vídně, Lávy a Hostěradic.⁵ O dva dny později posílali výstrahu (ad premuniendum) do Lávy.⁶ V únoru (10. a 17.) posílali znojemští zvědy do okolí. Místa, kam se odebrali, dávají nám tušiti, odkud hrozilo nebezpečí. 10. února šel špehoun do Mor. Budějovic a posel do Hostěradic,⁷ 17. posílali znojemští do Třebíče, Mor. Budějovic a k Benešovi z Krhova.⁸ O týden později (24. února) šel jeden znojemský zvěd do Jakubova, druhý pak do Čech. Patrně z toho, že husitská vojska se již počínala blížiti z Čech na Moravu. Znojemští se hleděli proti nim zajistiti doma vysláním poslu do Hostěradic a do dědin, s nimiž roku minulého učinili asi smutné zkušenosti. Kromě toho zpravili své sousedy v Lávě o pohybech husitského vojska (ex parte gencium).⁹ Znojemský vyzvědač do Čech odeslaný vrátil se odtud 10. března a hned po jeho příchodu poslalo město zprávy do Jevišovic a 19. března se již asi bojovalo. Toho dne totiž pochováni dva husité¹⁰ a posel ještě v noci do Freinštejnu odeslaný¹¹ prozrazuje důležité věci, o něž běželo.

Suché údaje znojemských lozunků docházejí aspoň částečného vysvětlení politickou korespondencí městského archivu vídeňského. Zmínili jsme se o znojemském poslu do Lávy dne 24. února. Příčina tohoto poslání byla (dle vídeňských akt) následující: Vévoda Albrecht nařídil počátkem února zemskou pohotovost k vůli obraně Rakous proti husitům. Stavům dostalo se lhůty do právě zmíněného 24. února, do kdy měl býti předepsaný počet vojska v Lávě u velitele vojsk Albrechtových. V Lávě tedy bylo shromaždiště rakouských vojsk proti husitům.¹² Tam znojemští dodávali zprávy o pohybech nepřítele.

¹ Fol. 96^b. ² Fol. 95^b. ³ Fol. 83^a. ⁴ Fol. 82^a. ⁵ Fol. 85^a a 85^b. ⁶ Fol. 84^a. ⁷ Fol. 86^b. ⁸ Fol. 88^b. ⁹ Fol. 90^a. ¹⁰ Fol. — ¹¹ Fol. 96^a a 95^b. ¹² Měst. arch. víd. Listina ze dne 8. ún. 1426.

Odjinud víme, že 24. února se konala důležitá porada ve Vídni. Súčastnil se jí císař Zikmund, papežský legát, kurfiřti a knížata rakouská. Účelem konference byla výprava proti husitům, na níž měli Rakušané pomoci zvláště Lichtnštejnovi. Výsledek expedice byl žalostný. Rakušané byli poraženi a husité pronikli až k Dunaji.¹ Na Moravě zmocnili se husité zradou Břeclavě, o níž toho roku na podzim došlo k urputným bojům.

O bojích breclavských dovídáme se rovněž z vídeňské korespondence. Albrecht přitáhl v srpnu na Moravu a jal se obléhati město. Obležení se protáhlo až dlouho do podzimu. K rozhodným bojům došlo někdy koncem října, kdy Prokop Holý spěchal obleženým z Čech na pomoc. Prokop kromě toho chtěl ještě opakovati svůj vpád do Rakous. 26. října psal Albrecht z ležení breclavského o pomoc do Vídne. Sděloval v něm, že husité leží v Ivančicích, čekajíce na ostatní voje shora táhnoucí.² V jaké úzkosti Albrecht byl, můžeme si představiti z toho, že nařizoval vídeňským, aby táhli ve dne v noci, jenom aby co nejdříve byli u něho, jakož i z oné okolnosti, že téhož dne psal jim ještě druhý list, v němž jich opětovně žádal o rychlou pomoc, neboť husité prý byli již pouze asi čtyry míle od něho.³ Dne 28. října povolal do pole dokonce i všechny vídeňské kupce,⁴ o den později (29. říj.) hlásil vídeňským, že nepřítel již jest docela blízko, tedy ať přijdou na pomoc všichni — staří i mladí!⁵ Jako počátkem roku, tak i na podzim skončila výprava Albrechtova nezdarem.

Obležením Břeclavě nebylo asi válečným událostem moravským konce. Husité asi pokračovali uvnitř země. Dovídáme se o tom z listu Albrechta rakouského k brněnským.⁶ Vévoda jim odpovídá, že nemůže jim poslati na pomoc jistého Čenka, poněvadž je zaměstnán u hradu Týnice, ale jakmile bude možno, vyhoví jejich žádosti. Albrecht při tom prozrazuje, že nepřítel se blížil k Brnu, aby je oblehnul.

A jako rok 1426 končil krvavě, tak i ani nový rok nepočínal o nic lépe. Znojenské lozunky⁷ nás zpravují o výpravě podniknuté směrem k Hostěradicím, k Žeroticům. Došlo k ní někdy před 25. dubnem. Do dalších událostí zasáhnul patrně převrat provedený v Praze Rokycanou. Znojemští věnovali vypuzení Korybutovu důkladnou pozornost. Od 4. května až do srpna lze stopovati znojenské vyzvědače posílané do Čech,⁸ jednou (19. srpna) přímo do Prahy a do Třebíče.⁹ Ze Znojma šly noviny dále, na dvůr vévody rakouského. V době samého převratu pražského, dne 27. dubna konala se ve Znojmě asi důležitá schůzka. Hostiliť u sebe znojemští pana Menharta

¹ Chronicon Claustro-Neoburgense (ed. Zeibig v AOG), VII., str. 429. ² Měst. arch. víd. Listina z 26. října 1426. ³ Tamže. ⁴ Ibidem. ⁵ Tamže. ⁶ Měst. arch. víd. Listina z 9. pros. 1426. ⁷ Arch. města Znojma, Rkp. Č. 423 fol. 33^a. ⁸ Fol. 51^b, 55^a, 58^a, 60^a. ⁹ Fol. 63^a.

z Hradce s rakouskými pány Hohenberkem a Scheckem.¹ Jest možno, že jako jindy, tak i tehdy došly české události ohlasu na Moravě. Znojemské účty dávají nám tušiti jakýsi neklid v západní Moravě. Dne 24. června rozeslalo město listy do dědin okolních,² počátkem září věnovali znojemští pozornost Velkému Meziříčí³ a Templštejnu⁴ a hned nato posílali zprávy Albrechtovi rakouskému. Koncem toho měsíce došlo již asi k bojům, neboť 28. září poslali výstrahu do Lávy⁵ a 4. října již zpravovali vévodu o válečných zajatcích.⁶ Z dalších položek se dovídáme, že pravděpodobně se opět bojovalo o Jevišovice. Poslaliť tam (18. říj.) znojemští vyjednávati ohledně zajatců.⁷ Poněvadž před tím jednali o téže věci s Albrechtem rakouským, jest velmi pravděpodobno, že jeho vojsko leželo zase u nepokojného hradu. Zvědové posílání směrem k Mor. Budějovicím a k Telči nám prozrazují posily přicházející moravským husitům směrem z Čech. Boje se protáhly až ke konci roku. Dne 30. listopadu posílali znojemští v noci do Jemnice;⁸ příčina tak naléhavého posílání vysvítá z položky (asi 23. listopadu učiněné) mluvící výslovně o táborské výpravě.⁹ Před vánocemi (21. pros.) vyzvídali v okolí Telče a zároveň i platili jednomu sousedovi útraty u Jevišovic. V téže době i prostředkovali mezi císařem Zikmundem a Brnem, kam poslali králův list; zároveň (jak praví) v téže příčině poslali zprávu i do Eggenburku a Lávy.¹⁰ Jest možno, že se jednalo o obraně proti husitům, protože v té době (21. pros.), kdy se dočítáme o táborské výpravě a o vyzvědači do Čech poslaném, poslali znojemští výstrahu do Brna.¹¹

V nepřátelství se pokračovalo i roku následujícího, 1428. Události na Znojemsku zdají se býti jednak pokračováním běhů léta minulého, jednak ohlasem husitského vpádu přes Moravu na Slovensko. Již 8. února posílali znojemští svého vyzvědače do Uher, ale zároveň i dostali výstrahu z Jihlavy.¹² Odtud obdrželi podobné návěští 15. února. Obsah jejich zůstává nám utajen, leč můžeme se domnívati, že v západní Moravě v té době se opět válčilo. Na událostech měl (jak se dá myslet) zájem vévoda Albrecht, jemuž referovali znojemští o všem, co se dělo v kraji, a u něhož dlel (v Lávě) koncem března jihlavský hejtman Ebser.¹³ Od ledna až do konce května potkáváme se se zprávami dávajícími tušiti boje u Jevišovic. Tak 7. března posílali znojemští do Vídně zprávu o budovách jevišovických a zároveň i několik výstrah.¹⁴ Potom se

1 Fol. 43^a. 2 Fol. 56^b. 3 Fol. 65^b. 4 Fol. 67^a. 5 Fol. 68^b. 6 69^b. 7 71^b. 8 76^b. 9 81^a. 10 79^a. 11 Jihlavské lozunký z roku 1427 mluví též o obležení Jihlavy Roháčem z Dubé. Nelze přesně říci, kdy tomu tak bylo. Z položky učiněné o tom dne 29. září možno dobu obležení klásti nejpozději na léto 1427. (Fol. 1^a) 12 — 13 Znojemské lozunký z roku 1428, fol. 90^b. 14 Fol. 87^b.

potkáváme ještě několikrát s posly k Jevišovicím vypravenými. Zajímavo jest, že znojemští věnovali pozornost i místům z předešlých již husitských tažení známým. Jsou to: Hostěradice, Žerotice, k nimž druží se ještě hrady Rabštejn, Templštejn a osada Budkovice. Rabštejn se nám jeví jako místo v držení husitském, neboť znojemští posílali (21. břez.) kohosi do Rouchovan k pozorování Rabštejna.¹ K témuž hradu znovu posílali ještě 30. března. Počátkem května (2.) platili znojemští za pohřeb zajatce² a zároveň posílali zvěda do Budkovic, a 30. května nacházíme dva posly: Jeden šel k vojsku, druhý do Jevišovic.³ O aktuálnosti Jevišovic svědčí poslové tam 23. května dvakrát po sobě odeslaní. K tomu ještě přikročuje zajímavá položka za vykližení u vlčí jámy (lupanar) téhož dne učiněná.⁴ Ze všech těchto údajů možno souditi o bojích s husity na Znojemsku táhnoucích se až do polovice roku 1428. O dalších bězích válečných na Moravě nepodařilo se mi naléztí více nových údajů.

III

DOBA PODĚBRADSKÁ

A) DO SMRTI PTAČKOVY

Jako ve všech obdobích historických nelze vpadnouti in medias res, tak i při době poděbradské nutno jest navázati nejprve na předchozí a ji připravující události. V počátcích moravského období poděbradského až dosud poměrně tak málo známého hraje nemalou roli seskupení stran. Všímáme-li si vůdčích osobností moravských v době husitských vojen a na počátku doby poděbradské, vidíme na první pohled poměrně málo osobních přesunů, ba některé osobnosti nás živě upomínají na dobu prvního třídění duchů, dobu opovědnictví na rozhraní XIV. a XV. století i na stížný list do Kostnice. Tím jest ovšem dán i směr událostem v době Ptačkově.

Pro seskupení na Moravě mají pro nás značný význam dosud málo známá příměří uzavřená s městem Brnem a se stranou Albrechtovou vůbec. Je opravdu velmi zajímavé sledovati příměří uzavřená v letech 1429-31. Zápisy z let 1429 a 1430 jsou důležitý tím, že strana císaře Zikmunda neuzavírala příměří s jednotnou stranou husitskou, nýbrž odděleně s Tábority a se šlechtou. Možno proto se domnívati, že jako v Čechách, tak ani na Moravě nebylo ve straně husitské jednoty, a že v důsledku toho Táboři postupovali

1 „Ad conspiciendum Rabenstein“, fol. 89 b. 2 Fol. 96 a. 3 Fol. 100 b. 4 Fol. 99 b.

odděleně od panstva. Obě smlouvy s Tábority ujednané předvádějí nám hejtmana Diviše z Přehořova jako vůdce moravských radikálů husitských. Uzavíral totiž příměří netoliko jako hejtman na Mor. Krumlově, nýbrž i jménem druhých dvou tábořských posádek moravských, ivančické a třebíčské. V roce 1429 slíbil ponechati brněnských v klidu až do sv. Martina i za tábořského hejtmana Jana st. ze Sobětic, velitele na Třebíči,¹ léta následujícího učinil podobný závazek jako hejtman krumlovský a zároveň i ivančický.² Z pánů poznáváme jediného přívržence táborství. Jest jím Jan Suchý čert z Kunštátu. Mírnější stranu husitskou představuje velká šlechta moravská. V čele jejím vidíme Pernštýny a Kravaře, tedy rody stojící od počátku hnutí husitského v jeho čele.³ Jako předzvěst dalších událostí k nám mluví mírný list z roku 1431, v němž tito moravští pánové k sobě přibrali i pana Ptačka z Pirkštejna, vůdčího to českého politika v době anarchie husitské (1440—1444). Zdá se, že vrcholem tohoto seskupování moravské šlechty byl landfríd 16. ledna 1436 uzavřený, do něhož se zapsal i pan Jiřík z Kunštátu na Poděbradech. Jak z toho vysvítá, byla již na konci života císaře Zikmunda dosti silná skupina moravského husitského panstva sympatisující s Ptačkem z Pirkštejna a stojící proti císaři a Táboritům. Nesmíme však mysliti, že šlechta stojící na straně Zikmundově byla samo sebou katolická. Ze stížnosti Heralta z Kunštátu na Lysicích zaslané vídeňským⁴ se dovídáme, že zemský hejtman moravský držel sobě dva husitské kněze a že podepsal stížný list (do Kostnice). Proto jsem stranu Zikmundovu nazval stranou císařskou, nikoliv katolickou. Takové seskupení hrálo zanedlouho důležitou úlohu, totiž při nastoupení Albrechtově.

Víme, že Albrechtovi bylo raziti si cestu do Prahy mečem. K jeho tažení do Čech lze přičiniti několik nových podrobností. Víme již odjinud o poselství Albrechtově do Krakova před 1. červnem 1438 vypraveném. Místo k narovnání s Polskem došlo k přiostržení poměru, neboť poslové rakouští viděli na vlastní oči válečné přípravy Poláků a pán jejich byl polskými průtahy a vytáčkami ve své nedůvěře jenom utvrzen.⁵ Z dopisů Albrechtových té doby do Vídně odeslaných možno usouditi, že vévoda považoval odeslání svých zástupců do Polska za pouhou formalitu, neboť Poláci se v jejich přítomnosti chystali do pole, pročez Albrecht činil totéž. V době (3. června), kdy Rakušané snad ještě ani do Polska nedojeli, meškal již Albrecht se svým

¹ Listina dat. na Ivančicích 23. září 1429. ² Viz list. dat. na Mor. Krumlově 15. září 1429.
³ Zajímavé jest, že Jan z Pernštýna ze dne 27. října 1429 zaručil se za služebníka svého Mikuláše Člupka seděním na Kosíkově. Tento Člupek v době opovědnictví prokazoval Vilémovi z Pernštýna znamenité služby. ⁴ List. dat. v Brně 8. list. 1430. ⁵ List. dat. ve Znojmě 3. června 1438.

vojskem ve Znojmě, odkud psal vídeňským, aby se připravili do pole, tak aby na zavolání mohli okamžitě vytrhnouti. Svůj rozkaz odůvodňoval nepřátelským chováním Poláků, kteří již táhnou proti němu. Chce tedy vtrhnouti do Čech, aby jich odtud navždy vypudil.

Víme rovněž o dohodě Albrechtově s některými pány před vpádem do Čech učiněné. Došlo k ní dne 8. června v Jihlavě,¹ odkud za dva dny odejel do pole.² K těmto dvěma událostem možno dodatí tolik: Albrecht (jak píše vídeňským) dohodnul se v Jihlavě s pány a městy českými, že nazítří vytrhne do Čech, tak aby na slunovrat byl v Praze korunován za krále českého. Činí tak pod vlivem zpráv, dle nichž Poláci na žádost některých pánů českých táhnou do Čech, aby jeho i paní připravili o korunu. Nechť se tedy vídeňští připraví k bezodkladnému odchodu do pole.³

Jiný dopis Albrechtův⁴ líčí jeho tažení do Čech. Potvrzuje předně pochybnosti Urbánkovy o pobytu Albrechtově v Kutné Hoře, neboť vévoda táhl z Jihlavy (3. června) do Německého Brodu a Čáslavi, odtud přes Kouřim do Českého Brodu a konečně do Prahy. Jak z dalších slov patrně, hledal Albrecht města sobě příchýlná. V Čáslavi mu dle zvyku odevzdali klíče od bran městských s významným podotknutím, že budou jeho korunování s radostí vítati. Na Boží tělo přijel do Kouřimě, kde se mu dostalo rovněž přátelského přijetí. V Českém Brodě uvítali ho s procesím. Odtud přijel do Prahy, kde mu vyjel v ústřety silný oddíl ozbrojenců a pak ho uvítali starší města a cechy. V Praze bylo mnoho lidu z venkova. Nazítří mu chtěli stavové holdovati, k čemuž také skutečně došlo. Víme, kterak před korunovací přišel k Albrechtovi na poradu za stranu polskou Přibík z Klenové, ale věci došly již tak daleko, že jakákoli dohoda byla předem vyloučena.⁵ Citovaný právě list Albrechtův vrhá poněkud světlo do tohoto jalového vyjednávání. Podnět k němu dali páni u Albrechta shromáždění, mezi nimiž vévoda výslovně uvádí pana Menharta z Hradce a Oldřicha z Rožmberka. Tito pánové se zároveň i usnesli korunovati Albrechta na sv. Petra a Pavla (29. června). Tím ovšem rozumíme již nezdaru jednání s Přibíkem jakožto zástupcem strany polské. Páni strany Albrechtovy postavili Přibíka jednoduše před hotovou věc, na kterou on se svými stoupenci nikdy přistoupiti nechtěl.

Záhy po korunovaci Albrechtově opověděla novému králi strana polská a současně roznesly se i zvěsti o tažení Poláků. Některé novosti o počátcích bojů čerpáme zase ze dvou listů Albrechtových do Vídně poslaných. V listě datovaném v Praze dne 30. června⁶ oznamuje, že právě když vídeňských vyzýval

¹ Urbánek, u. d., str. 336, ² Tamže, str. 337. ³ List. dat. 9. června 1438. ⁴ Dat. Praha, 14. června 1438. ⁵ Urbánek, u. d., str. 338. ⁶ Listina č. 61.

k pohotovosti, povstali proti němu přívrženci strany polské i Poláci sami. Již datum samo má pro vypuknutí válečných nepokojů značný význam. 30. června bylo právě den po korunovaci. Dle toho možno klásti pozdvižení strany polské i Poláků samotných již před korunovaci Albrechtovu. Bližší určení časové možno čerpati z narážky, dle níž se Albrecht dověděl o pozdvižení obou odpůrců, když vyzýval vídeňských k pohotovosti. Máme tři jeho listy s výzvou k pohotovosti. První jest dán 3. června, druhý 9. června a třetí 14. června. První dva listy odpadají, neboť dostavení se Přibíka z Klenové po Albrechtově příjezdu (15. června) není důkazem zahájení nepřátelství. Zbývá tedy třetí list, v němž se dočítáme o dvojím usnesení strany císařovy: Korunovati ho dne 29. června a pozvati před tím zástupce strany protivné. Lze tudíž klásti počátky nepřátelství do doby po 15. červnu, což znamená, že nikoliv teprve korunovace sama, nýbrž usnesení korunovati Albrechta za krále českého bylo casus belli. Proto také chápeme, proč Albrechta korunovali za tak silné vojenské asistence.

Z další části dopisu se dovídáme o pohybech vojsk. Jako již dříve, v době husitských vojen, tak i tehdy bylo rakouské město Láva koncentračním bodem Albrechtovým. Tam již meškali koncem června dva hejtmani Albrechtovi, Jiří Scheck z Waldu a Erhart Doss, tam se scházela vojska pánů i měst rakouských. Účelem jejich bylo hájení rakouského pomezí. Z poznámky přičiněné k listu dne 2. července se dovídáme, že nepřátelé mají (dle zpráv zvědů) v úmyslu táhnouti přes Moravu do Rakous. Patrně se jednalo jen o část vojska, protože hlavní voj polský meškal 6. července v počtu asi 5000 jízdných v Hradci Králové.¹ Císař z obav o Rakousy poručil vídeňským, aby se ihned odebrali do Lávy a postarali se, aby i jejich pěchota se tam dostala co nejdříve.

Víme, že vojenské úsilí Albrechtovo se soustředilo na obléhání Tábora. Dosavadní zprávy nám předvádějí nového krále českého v dosti špatné situaci a to na základě utrpených ztrát na mužstvu.² Dopisy Albrechtovy s pole před Táborem do Vídně odesílané prozrazují kromě toho ještě jinou nesnáz: Nechuť k vojně, ať již ve způsobě finančního vyčerpání anebo znechucení ustavičného válčení. Vídeňští, kterým císař nařídil hotovost, na vlastní bojiště, k Táboru, ani ve skutečnosti nedošli, nýbrž pravděpodobně leželi někde na pomezí moravsko-rakouském. Z císařovy odpovědi³ jim poslané můžeme si utvořiti úsudek o jeho celkovém postavení. Albrecht jim oznamoval, že jsou u něho v poli mnozí pánové i knížata osobně přítomni, ale mnoho jest ještě těch, kteří vůbec nedošli. Kdyby propustil vídeňskou posilu, působilo by to velice zle na ostatní vojsko. I jiní by mohli žádati o propuštění, ti pak, kteří

¹ Urbánek, u. d., str. 349. ² Tamže, str. 360—361 a str. 360, p. 3. ³ Listina č. 62.

až do té doby nedošli, zcela určitě by se vůbec nedostavili. Prikazuje tudíž, aby raději s nejmenovaným jeho hejtmanem táhli k Jihlavě. Ale vídeňským se ani tehdy tuze nechtělo. O týden později¹ jim císař musel přímo poručiti, aby táhli k Jihlavě, a poněvadž věděl, s jakou nechutí vídeňští jdou do boje, tedy jim poručil, aby táhli přímo k Táboru, kdyby se jim k Jihlavě — nechtělo. Bezpochyby se stalo dle druhého rozkazu Albrechtova, ale nikoliv na dlouho. Již 13. září² propustil vídeňské mužstvo domů, vysloviv obci dík za poskytnutou pomoc. Rozhodovalo zde asi hospodářské vyčerpání města, které nemohlo déle snést vydržování svých měšťanů v poli.

Další zprávy mizí, až teprve rokem 1440 počínáme se dovídati o nepokojích na Znojemsku. Válčilo se tam mezi Janem z Lichtnburka na Bítově, který se nemohl domoci svých pohledávek po zemřelém Albrechtovi rakouském a proto pustošil Rakousy.³ Kromě toho bylo i doma — jako v době bezvládní — plno soukromých záští. K jejich uklidnění se konal ve Velkém Meziříčí smírčí soud za předsednictví Haška Ostrovského z Valdštejna (11. srpna). Nový příspěvek⁴ nasvědčuje, že Moravané se snažili získati i císaře Fridricha III. k uklidnění své země. Stalo se tak někdy v polovici září, kdy biskup olomucký Pavel z Miličína vypravil k císaři poselstvo vedené Heníkem z Valdštejna na Židlochovicích a Benešem z Boskovic. Účelem jeho bylo získati císaře proti neklidnému Reinprechtovi z Ebrsdorfa znepokojujícímu jižní Moravu, ale Fridrich jim odvětil vyhýbavě. Reinprecht prý je na území moravském, ať ho tedy zkrotí Moravané. Aby však ukázal aspoň poněkud svou předstíranou ochotu, tedy je ujistil svou pomocí proti jmenovanému šlechtici — kdyby překročil rakouské hranice . . .

Smírčí soud velko-meziříčský byl pouhým jalovým pokusem. Léta následujícího pokračovalo nepřátelství dále a to opětovně s Rakousy, a (jak se zdá) zuřily kromě toho i domácí boje. Znojemské účty vykazují v době od 7. března do 9. září 1441 položky za výplatu posílů posílaných na všechny strany. Dne 25. března věnovalo Znojmo obnos na svíce do kostela za odvrácení neštěstí od města a současně posílalo zvědy k hradu Levnovu (Lebnaw).⁵ 8. dubna podnikli výpravu proti Jemnici, kam posílali svého posla ještě 22. dubna. Současně ale (15. dubna) bojovali Rakušané před Znojmem, a to u Strachotic. O těchto bojích se dočítáme z listu rakouského válečníka Reinprechta Tet-

¹ Listina č. 63. ² Viz list. č. 64. ³ *Dvořák*, Dějiny Moravy, II., str. 326. ⁴ Měst. arch. brn. List. dat. 24. září 1440, Vídeň. Fridrich III. brněnským. ⁵ Viz znojem. lozunky z r. 1441. Černý, Ukazatel jmen k lat. zemským deskám atd. (Prameny dějin mor. č. 2), str. 192 uvádí zaniklý hrad Levnov, jenž kdysi stával u Dol. Kounic. V rukopisném seznamu zaniklých hradů a zámků v zem. archivě moravském chovaném jest u jména hradu připsán letopočet 1358.

tingra¹ poslaného do Vídně. Tettingr přitáhl k Strachotickým, kde dal šest ran z velké pušky a mnoho ran z houfnic, jež částečně dopadly na místa určená. Poměrně dobrý úspěch rakouské dělostřelby způsobil, že strachotičtí počali vyjednávat i to prostřednictvím opata luckého Přibyslava II. a pana Arnošta z Leskovce, purkrabí znojemského. Ujednáno bylo předběžně tolik: Za každou stranu budou dva zástupci. Kdyby nedošlo k dohodě, rozhodne opat s jmenovaným purkrabím znojemským. Obojí válečníci přistoupili na tyto podmínky pod závazkem 3000 zlatých, kdyby jich nedodrželi. Při tom se dovídáme o příčině tažení k Strachotickým. Obsadil je Jan z Missenpeku, jenž přislíbil opustiti své místo, načež Rakušané prohlásili, že opustí v pondělí (18. dubna) zemi.

Když ještě Rakušané leželi u Strachotic, přijel do Znojma podkomoří moravský, pan Beneš z Boskovic, aby tam vyjednával (15. dubna) se zástupcem rakouským, panem Winklheimem. Jest možno, že se jednalo o věci právě dotčené, ale také se dá mluvit o jiném předmětu vyjednávání. Bylo to uznání nároků Alžbětiniých na trůn český. Zprávy v několika položkách o tom dochované jsou sice nadmíru kusé, ale přece mají svůj určitý význam. Dávají nám totiž tušiti dobrý poměr Znojma i Jihlavy ke královně Alžbětě, a spolupráci jejich v tomto směru s Menhartem z Hradce a Perchtoldem z Lipé. Někdy v květnu² nacházíme ve Znojmě důležitou asi politickou schůzku: Byl tam pan Perchtold, jihlavští a posel Alžbětini. 15. července zastavili se ve Znojmě tři páni na cestě ke královně ve Vídni meškající, a to: Menhart z Hradce, Jakoubek z Vřesovic a Jan Zajímač. Asi den před tím jeli ke královně Jihlavané. O dva dny později jeli do Prešpurku ke královně znojemští, jejichž poměr k její straně se toho dne zvláště jasně projevil zaplacením výloh páně Menhartových.

V té době lze i jinak pozorovati pilné rokování. Kolem 10. června, kdy znojemští jeli do Vídně ke královně, posílali druhé zástupce na poradu (ad terminum) za brněnskými do Moravského Krumlova, kolem 5. července byl vypsán sjezd pánů českých, moravských a rakouských do Znojma k vůli urovnání poměrů, ke kterému sjezdu však nedošlo. Zanedlouho (29. července) došlo však ke sjezdu panstva v Brně, kam znojemští poslali k vůli novinám. O programu jeho se nedovídáme ničeho, ale další položky nás poučují o stálé aktualitě narovnání s rakouskými sousedy. 12. srpna jelo poselstvo k Menhartovi z Hradce a zároveň i dvakráte na Bítov, východisko to výpadů do Rakous. Právě za 14

¹ Listina č. 68. ² Toto datum nelze přesně zjistiti, neboť některé záznamy lozunků nejsou chronologicky přesné. Písař ji zaznamenal „sabbato S. Gothardi“, ale v r. 1441 připadal tento den (5. května) na pátek.

dní posílali znojemští dvakrát na Vranov. Kolem 19. listopadu¹ konaly se ve Znojmě opět důležité porady. Předmětem jejich bylo narovnání mezi Bítovem a Rakousy. Stranu českou zastupoval Menhart z Hradce, rakouskou Eicinger. Zároveň tam bylo za týmž účelem i hojně panstva českého a rakouského.

Jakés takés vysvětlení událostí roku 1441 podávají položky z roku následujícího. Situace Moravy v roce 1442 se nám jeví jako pokračování nepokojů léta minulého, čímž ovšem lze i chápati pilné rokování panstva i měst roku předchozího. Morava netrpěla pouze záštími s Rakousy, nýbrž i domácími opovědníky soustředěnými na dvou již dobře svou nepokojností známých hradech, na Jevišovicích a Levnově. Obě místa byla patrně předmětem dlouhého obléhání. Z nedatovaných položek dočítáme se o obléhání Jevišovic, na něž půjčili znojemští peníze ještě zesnulému vévodovi Albrechtovi, zprávy o dobývání hradu pak čerpáme z rozhraní srpna a září. Obléhání hradu Levnova měl na starosti pan Perchtold z Lipé. Prý směřovalo k upokojení celé Moravy. Dle toho si možno představit, čím byly pro zemi oba jmenované hrady. I druhý tento hrad se držel dlouho, asi až do konce prosince.²

I v ohledech politických pozorujeme pokračování roku 1441, totiž otázku uznání práv Alžbětinych. Lze těžko říci, zdali již porada ve Znojmě dne 5. ledna konaná byla předehranou ke sněmu pražskému svolanému k 29. lednu.³ Súčastnili se jí biskup olomoucký Pavel z Miličina, podkomoří Beneš z Boskovic, Menhart z Hradce, Perchtold z Lipé a Rakušané. Zato k jednání o dva měsíce později konanému lze přispěti několika podrobnostmi. Víme o poselství vypraveném do Rakous z Prahy dne 29. září.⁴ O jednání jeho nezachovalo se zpráv, pouze jest známo, že byl položen sjezd do Znojma. Stavové čeští i uherští dali Alžbětě na srozuměnou, chce-li dojít u nich uznání, aby si vymohla u císaře vydání dětí. Znojemské lozunky nám dávají tušiti, že vyjednávání s císařem nešlo asi hladce. Lze tak souditi z dvojího poselstva jdoucího Znojmem k císaři. První sestávalo z českých pánů a prošlo městem dne 21. dubna. Patrně ničeho nepořádilo, neb 19. května jelo k Fridrichovi nové poselstvo, v jehož čele tentokrát byl sám Ptaček z Pirkštejna.

¹ Zde jest opět nesnáze chronologická. Položka o Eicingerovi je napsána „sabbato post festum S. Martini“, což by mělo býti 18. listop. Druhá položka (o panstvu) zní „sabbato ante Elisabeth“. Sv. Alžběty bylo (v neděli) 19. listop., takže tato samostatná, časově odlišná položka, by měla připadati na týž den. Obsahově se k sobě obě položky sice hodí, ale jejich oddělenost dává pochybovati o totožnosti časové. ² Od 6. listop. do 4. pros. lze stopovati položky o dobývání Levnova, až teprve 29. pros. nám dává jeden obnos tušiti návrat bojovníků. Znojemští zaplatili jednomu, „který byl před Levnovem“. Dobytí hradu z toho nelze bezpečně dovozovati, neboť mohlo dojít k zastavení nepřátelství pro dobu zimní. ³ *Urbánek*, Věk poděbradský, I, str. 596. ⁴ U. d., str. 601.

V jiném ohledu strana Ptačkova na Moravě získala. Přidaly se k ní totiž Pohořelice. Tam tehdy hejtmanoval Hanuš z Asenheimu, který zároveň se synem Linhartem přistoupil dne 13. října k landfrídu. Jeden list o tom poslal Dětřichovi z Miletínka, hejtmanu kraje hradeckého a Janovi z Rušnova, hejtmanu kraje čáslavského.¹ Příběh ten jest zajímavým, protože máme příležitost poznati z něho i poměr biskupa olomouckého k Ptačkovi. Mladý Asenheim totiž napsal Pavlovi z Miličína, že netřeba vystavovati zvláštní list na příměří uzavřené s Ptačkem. Stačí prý úplně listina vystavená i za něho otcem jeho Hanušem.² Znění odpovědi jest vlastně diktováno výzvou biskupovou, aby uzavřel Linhart ještě sám za sebe zvláštní příměří, z čehož můžeme souditi na dosti dobrý poměr biskupa olomouckého k Ptačkovi. Události příštího roku bohužel ukázaly, že příměří zůstávalo pouze na papíře.

Víme, kterak v roce 1443 vpadl pan Pertold z Lipé do Rakous a zpustošil zemi. Jest pravděpodobno, že znojemské lozunký z toho roku dochované podávají některé příspěvky k poznání nepokojů na jižní Moravě. 29. ledna jeli dva měšťané znojemští k sjezdu do Brna, v únoru pak se již setkáváme se známkami nepřátelství. Asi 16. února posílali znojemští dvakráte pro zprávy do Drozdovic a zároveň varovali brněnských. Počátkem dubna (6.) posílali na zvědy na všechny strany, jako: Do Bítova, Mor. Krumlova, Lávy, Seefeldu, Drozdovic a Brtnice. Jména tato mluví již sama o sobě dosti. Bítov byl obávaným východiskem opovědnických tlup. Drozdovice a Krumlov hrály význačnou roli již v době husitských vojen, Láva a Seefeld byly důležitými shromáždisti rakouských vojsk. Že pak se jednalo o skutečné nepřátelství, možno souditi z toho, že dne 23. dubna poslali znojemští na své útraty opata (patrně luckého Přibyslava II.) s pány moravskými do Lávy. Asi se jednalo o příměří, o kterém těžko říci, stalo-li se skutkem. Možno jest, že s ním souvisel i sjezd do Brna svolaný, ke kterému znojemští poslali (11. května) své zástupce.

K bojům s Rakousy pojily se nepokoje domácí. 20. července platili znojemští za dobývání Pohořelic. Povážíme-li, kterak Znojmo prokazovalo pohostinství Ptačkovi, pak těžko jest se domnívati, že připojení se Pohořelic k jednotě Ptačkově bývalo by bylo pro znojemské casus belli. Nezbývá tedy, nežli se domnívati, že některý opovědník zmocnil se města. Mínění toto jest tím důvodnější, uvážíme-li, že v téže době působila městu potíže odedávna nepokojná Jemnice. V ten den, kdy znojemští otcové platili za obléhání Pohořelic, posílali na zvědy do Jemnice, kam o týden později (27. čce) šli moravští páni k vyjednávání na útraty města Znojma. Jednalo se nade vši po-

¹ Měst. arch. brn. Opisy z kodexu duchcovského. Viz listinu č. 71. ² Viz listinu č. 72.

chybu o urovnání záští, jakých v tehdejší anarchistické době bylo mnoho. Z nich nejznámější a dosud ne úplně jasný jest

PŘÍPAD HERALTA Z KUNŠTÁTU.

Jelikož ani v nejnovějším zpracování doby poděbradské¹ nedošlo k žádoucímu objasnění případu Heraltova, pokusíme se o definitivní jeho rozluštění. Dosavadní stav případu Heraltova jest asi tento: Heralť se dostavil do Brna ke sjezdu pánů, obdržev od města glejt, jímž se mu zaručoval svobodný příchod i odchod. Na radnici brněnské jej pro jakési listy brněnští jali a proti svému průvodnímu listu popravili. Historikové se až dosud většinou odvolávali na známý list Jiříka z Poděbrad k Oldřichovi z Rožmberka, nevědouce o několika jiných a neméně důležitých dokladech městského archivu brněnského a vídeňského. Na základě těchto až dosud většinou neznámých pramenů pokusíme se načrtnouti praehistorii krvavého zasedání a zároveň i odpovědět na otázky: O jaké listy se jednalo na radnici brněnské? Popravili brněnští Heralta skutečně sami?

Příčinou jeho popravy bylo stálé rušení zemského míru. Dle dvou listů Heraltových poznáváme hlavní dva jeho odpůrce: Jana z Lomnice, zemského hejtmana moravského, a Beneše z Boskovic na Černé hoře. Samo sebou se rozumí, že Heralť svádí všechnu vinu na oba uvedené pány, ale aspoň si můžeme při tom učiniti představu o neklidném životě na moravském Horácku. První list odeslaný vídeňským v roce 1430² točí se výhradně kolem poměru Heraltova k Janovi z Lomnice. Tendencí jeho jest vzbuditi u vídeňských soucit s Heraltem nemohoucím se nikde domoci ochrany. Heralť předvádí Jana z Lomnice jako zhoubce, který hubením statků Heraltových a olupováním jeho chudých poddaných staví se nepřímě proti císaři Zikmundovi, markrabímu Albrechtovi a městům moravským. Odňal jemu, Heralťovi, dohromady sedmnácte obcí, letos všechno víno a činži. Proti takovému jednání si stěžoval u samého Albrechta, který mu dal listy, s nimiž se měl obrátiti na svého škůdce. Účinek toho kroku však byl právě opačný. Jan z Lomnice jest od té doby ještě horší, obírá ho dále, a Heralť otevřeně prohlašuje za příčinu všech pychů přílišnou hrabivost odpůrcovu. Chtěje sobě získati vídeňských k přimluvě u vévody Albrechta, hledí popuditi své adresáty proti zemskému hejtmanu moravskému i po stránce náboženské. Historik se při tom dovídá několik zajímavých podrobností. Heralť předvádí sebe sama jako příznivce katolictví, nazývá se přítelem zemřelého kardinála (patrně Jana Železného, jenž zemřel rok před

¹ *Urbánek*, Věk poděbradský, II, str. 23 n. Zvláště pozn. 2. na str. 24. ² Viz listinu č. 39.

tím, 1429), a předváděje naproti tomu Jana z Lomnice jako škůdce katolictví, jenž chová u sebe dva husitské kněze, a který podepsal „táborský list“, mysl tím patrně stížný list do Kostnice. Nad to i poukazuje na spojenectví Jana z Lomnice s některými škůdci zemskými, podotýkáje, že několikrát Albrechta na to upozornil, ale nedostalo se mu žádné odpovědi. Tím se ocitnul v trapné situaci. Jan z Lomnice požívá přízně Albrechtovy a proto jestli se opováží Heralt postaviti proti jeho přehmatům, vypadá jako opovědník zemský. — Druhý list Erhartův byl psán brněnským (1441).¹ Předmětem jeho jest nepřátelství s Benešem z Boskovic. Trpce si stěžuje, jak Beneš obral všechny jeho poddané, kromě toho mu vzal ještě asi 90 kop dobytka, kterýžto lup odvezl k sobě na Letovice, odkud opověděl Heraltovi. A jako opověď poslaná po učiněném přepadu jest něčím směšným, tak i neméně nepěkným jednáním bylo, když potom za nějakou dobu pan Beneš uzavřel s Heraltem příměří, za něhož vpadl tajně na Kunštát a způsobil mu tam na 500 kop grošů škody. Potom žil nějakou dobu v pokoji, až Erhart uzavřel s ním příměří pod podmínkou, že mu odpůrce v případě nového nepřátelství nahradí všechny škody. Situaci upevnil Heralt ještě více přistoupením k Albrechtovi, ale přesto v pravém míru Benešův bratr táhl proti Kunštátu, a Beneš, jsa v dobré shodě se svým bratrem, opověděl jednoho večera Heraltovi s takovou rychlostí, že příštího jitra již byl u Kunštátu. Škody tehdy utrpěné odhadoval Heralt na 300 kop grošů.² Před třemi lety (1438) obral Beneš opět jeho lidi, a purkrabí Pecha unesl vše na Svojanov. Tam unesl téhož roku Beneš i obilí jednoho jeho sedláka. Když Heralt seděl na Boskovicích, obral mu Beneš lidi v Kraderobech a Vískách, při čemž pobraný dobytek odehnal na Svojanov. Za to pohnal pana Beneše k soudu, čítaje si 13 kop grošů škody. Když pak před sv. Václavem 1440 uzavřel s pány, kněžími a městy příměří až do sv. Jiří, slíbil mu i pan Beneš pod velikým závazkem dáti na to do čtyř neděl list, ale slovu svému nedostál. Tak byl i se svými poddanými půl roku ve stálé nejistotě a co ještě horšího, přes uzavřené příměří utrpěl za 300 kop grošů škody. Všechno to učinil mu pan Beneš, protože Heralt označil za východisko svých škůdců jeho hrady Svojanov a Černou horu. Zajímavo jest, že za sobě nepřátelské označil i Pochořelice. Když toho roku, t. j. roku 1441, přepadl jeho chudé poddané Benešův bratr, připojil se Beneš k němu, aby Heralta poškodil ještě více.

Takových rozmíšek s Heraltem bylo asi více a možno se domnívati, že ne-

¹ Viz listinu č. 69. ² Datování toho přepadu jest velmi těžké. Víme sice o obležení Kunštátu v r. 1436. (Vlastivěda mor., Tenora, Kunšt. okres, str. 29), ale to učinil sám Albrecht. To se však nehodí k našemu údaji, neboť o sobě praví, že se přidal tehdy k Albrechtovi, a kromě toho víme, že Heralt spravoval Kunštát od r. 1437 (Srov. *Urbánek*, u. d., II. 23.)

byl vždy do té míry nevinným, jak o sobě sám rozepisoval. Kdyby tomu tak bývalo, nebylo by nikdy bývalo zapotřebí mu dávatí glejt, jímž se mu zaručovala osobní bezpečnost. Obdržev ho, přijel do Brna k sjezdu konanému na radnici, kde padl (19. srpna) rukou katovou. Dříve nežli přikročíme k zodpovězení dvou nahoře vytčených otázek, předvedeme zasedání na brněnské radnici dle listu brněnské rady k vídeňským konšelům poslaného.¹

Na radnici zasedali moravští pánové se zemským hejtmanem a biskupem olomouckým. Citovaný dopis ono jednání nazývá výslovně soudem. Tam se dostavil i Heralt. Shromáždění zástupcové země mu předložili listy s jeho závazky a pečeti, k nimž přivěsili i jiní pánové své pečeti. Z toho patrno, že Heralt byl povolán, by se odpovídal z nedodržení jistých závazků. Když Heralt dostal do ruky první listinu, utrhнул od ní pod stolem pečeť, a byv napomenut, jal se tropiti takový lomoz, o jakém až do té doby při podobném jednání nikdy slycháno nebylo. Zemský hejtman vzal pány v potaz, co činiti s Heraltem, když takovýmhle jednáním sám glejt porušil. Na radu předsedajícího zemského hejtmana jali brněnští pana Heralta a popravili jej.

Rozumí se samo sebou, že historik chová jistou rezervu k tomuto prohlášení, ježto je brněnští učinili sami o sobě. Pravdivost výpovědi brněnských zaručuje jiný passus téhož listu. Konšelé brněnští vypravují toto: Když Jiřík z Poděbrad spolu s Pročkem z Kunštátu počal je všude viniti ze zrádného porušení glejtu, stěžovali si na zemském sjezdě do Brna ke dni sv. Mikuláše svolaném. Zemský hejtman přede všemi sněmovníky veřejně prohlásil, že brněnští se na Heraltovi nikterak neprohřešili. Heralta dal popraviti on, jako zemský hejtman v dohodě s pány a městy a to v odvetu za Heraltovy pychy. Hejtman byl ochoten dokázati oprávněnost svého kroku. Tím jest zodpovězená otázka o účasti města Brna na popravě Heralta z Kunštátu.

Nastává nyní otázka druhá: O jaké listy se jednalo? Již v právě citovaném listě poznali jsme, že se jednalo o jakési listiny se závazky Heraltovými a opatřené pečeti jeho i jiných pánů. Obsah závazků Heraltových prozrazuje nedatovaný list městské rady brněnské k Jiříkovi a Pročkovi z Kunštátu.² V něm kladou oběma pánům podrážděnou otázku, zdali již zapomenuli na pečeť přivěšenou k listu, kterým slibovali zachovati pokoj. Snad nectí své pečeti, kterou Heralt utrhł a tím i pohanil! Ze slov těchto jest patrno, že v zasedání na radnici brněnské byly předloženy listy, jimiž se Heralt zavázal k zachování pokoje. Od jednoho takového listu odtrhl svou pečeť, což jej stálo hlavu.

List města Brna k vídeňským nás poučuje (aspoň částečně) o událostech

¹ Listina č. 76. ² Listina č. 77.

po Heraltově popravě. Pánové si byli vědomi vážnosti situace, a proto (jak brněnští sdělují) pozvali k sobě Jiříka i Pročka z Kunštátu, by s nimi o celé záležitosti porokovali. Výsledkem porad byl prý list, jímž oba páni se zavázali, že budou se varovati všelikých záští a že všechny neshody pro příště narovnají před soudem. — K tomu třeba uvést slova obou Kunštátů k Oldřichovi z Rožmberka v dopise z 15. listopadu 1445. Jsou sice oba v jednotě s Moravou, ale nejsou povinni konati to, co brněnští rozepisují. Posílají mu text smlouvy jednoty, prohlašující, že nikdy k žádnému soudu nesvolí. Pokaz na jednání s biskupem a pány nestačí. Brno Heralta zradilo!

B) KRALOVÁNÍ JIŘÍKA Z PODĚBRAD

O událostech moravských za doby husitského krále zachovaly se některé důležité doklady v městských archivech (Brno, Jihlava, Znojmo). Většinou se týkají Poděbradova konfliktu s Kurií a druhé války husitské z něho plynoucí. Jelikož se většinou jedná o korespondenci, jeví se nám na základě nových našich pramenů události moravské ve světle daleko živějším, nežli jsme je až dosud znali.

O počátcích kralování Jiříkova dovídáme se zajímavou věc ze Znojma. Dne 2. května 1458 sešla se veliká obec, aby rokovala o korunovaci Poděbradově. Průběh její byl velice bouřlivý. Měšťané a z nich ponejvíce řemeslníci žádali s velikým povykem na konšelích, aby se postavili proti novému králi. Městská rada, vidouc, že odmítnutí požadavků rozkaceného lidu by mohla zaplatiti životem, dovedla velmi laskavou domluvou ukonejšiti roztrpčené spoluobčany, a jak nejmenovaný pisatel poznamenal, byl to čin vskutku diplomatický. Kdyby znojemští konšelé bývali vyhověli davu, pak královský hejtman znojemský, Osvald Ludmannsdorfer, býval by vpustil hradem vojsko královo do města, jemuž by bývalo bylo hořce pykati za odboj proti novému králi.¹ Případ znojemský dává historikovi tušiti nevoli, s jakou asi i ostatní německá města moravská přijímala zprávu o volbě Jiříkově.²

Z doby konfliktu Poděbradova s Kurií čerpáme dvě zajímavé zprávy z roku 1465 a celou řadu podrobností z let 1467—70.

Z roku 1465 máme první zajímavou zprávu o poměru znojemských k Hynkovi bitovskému. Víme o něm, že byl velmi nepokojným sousedem města Znojma, který předstíranou horlivostí náboženskou dovedl sobě získati přízně papeže Pavla II. Výsledkem toho bylo, že Hynek docílil kromě jiných ještě věcí, že moravským katolíkům na obléhání jeho hradu Cornštejna súčasně-

¹ Viz prameny vyprávěcí, č. 1. ² Srov. *Palacký-Rieger*, *Dějiny*, III, str. 288.

ným bylo legátem Rudolfem lavantským nařízeno, aby zanechali branného nepřátelství a odtáhli od hradu. Takový list došel od legáta i znojenským a způsobil jim asi značné rozpaky. Zajímavo jest, jak se k němu zachovali. Báli se upadnouti do exkomunikace, ale rozpakovali se i upustiti od obléhání Cornštejna. Obrátili se tudíž na olomouckého biskupa Tasa z Boskovic, prosíce jej o radu, co činiti. Odpověď se nám sice nezachovala, leč i tak jest dotaz města Znojma dokladem velice zajímavým, neboť svědčí o tom, jak Hynek zneužíval náboženství k účelům politickým. Vždyť, kdyby býval měl pravdu, znojemští by ho bývali nikdy nenapadli!

Dle *Palackého* došlo někdy v polovici roku 1465 k dopisování mezi dvorem českým a uherským o tom, jak urovnati nesnáze Jiříkovy.² Podařilo se nám nalézt dopis psaný patrně arcibiskupem ostráhomským Janem Vítězem a odeslaný biskupovi olomouckému. Dovídáme se z něho o důvěrných stycích arcibiskupových s Jiříkem i o věci, jež mohla rázem učiniti konec stále vzrůstajícím nesnázím krále. Vítěz vyslovuje podiv, kterak panovník s počátku tak moudrý a opatrný, jakým byl právě Jiřík, mohl později tak chybiti. Kdyby býval uposlechnul svých přátel, nikdy by věci bývaly nedošly tak daleko. Co mu přátelé radili, to prozrazuje sám o sobě. Když prý býval s Jiříkem pohromadě v Praze a později ještě na Moravě, radil mu, aby se stal katolíkem, čímž se vyhne všem nepříjemnostem. Dobře míněné jeho rady Jiřík nedbal a přišel o korunu. Lituje velice i ztráty slavné pověsti Poděbradovy a vyslovuje ochotu vykonati pro Jiříka všechno možné, jen — bude-li on chtíti.³

Víme, že věci došly tak daleko, že nebylo možno doufati v mírné narovnání. Ve veřejné konsistoři (23. prosince 1466) dal Pavel II. Jiříka do klatby a zbavil poddaných vůči němu všech povinností. O následcích toho pro Moravu víme až dosud nadmíru málo. *Palacký* se domnívá, že německá města moravská přijala s radostí exkomunikaci Jiříkovu, kdežto česká zachovala mu věrnost. Výrazem smýšlení německých měst bylo (dle *Palackého*⁴) usnesení sjezdu vyškovského, jímž města Brno, Jihlava, Olomouc a Znojmo spolu s biskupem olomouckým Tasem zřekla se poslušnosti k Jiříkovi. Nové prameny mluví spíše o pravém opaku.

Záznamy o válce za krále Jiřího napsané jedním německým měšťánem jihlavským ještě za života Jiříkova dávají aspoň poněkud nakouknouti do genese vyškovského sjezdu. Jihlavský anonym vypravuje, kterak exkomunikační buly přišly nejprve do Brna a odtud pak byly rozesílány ostatním městům. Současně vybízel i Zdeněk ze Šternberka jednotlivá města, by odepřela Jiříkovi poslušnost. Mnozí opatrní otcové se však velmi rozpakovali. Věděli,

1 Listina č. 99. 2 *Palacký*, U. d., III, str. 453. 3 Listina č. 101. 4 *Dějiny*, IV, str. 495.

o jak dalekosáhlou věc se jedná a oni přejíce vždy jen rozkvětu svých měst, váhali se vzepříti králi. Z toho vznikla „divisio ingens“. K odstranění nejednoty svolán byl sjezd do Vyškova, kde se podařilo učiniti spolek čtyř jmenovaných již měst moravských se Zdeňkem a zároveň odeslána králi opověď. Jak pisatel vypravuje, vraceli se účastníci domů za radostného troubení, ale on hleděl na věc poněkud jinak. Považoval vyškovské rozhodnutí za krok velmi osudný. Vždyť již sama povaha českého lidu i jeho země dávají do budoucna velmi špatné vyhlídky. Češi jsou jako národ jednotní, sobě navzájem pomáhající, bojovní, jejich země pak jest velmi bohatá s dobře hrazenými městy. Postavení Jiříkovo se ještě více upevňuje, uváží-li se kvalita strany Zdeňkovy, jež jest pravým opakem přivrženců Poděbradových. Příležitost k tomuto příměru mu zavadalo předčítání bul s kazatelen moravských po sjezdu vyškovském. Ač vyřknuta klatba nade všemi, kdož by udržovali jakékoliv styky s kacíři, přece páni uzavírali smlouvy s přivrženci Jiříkovými dále, popíjeli s nimi, jako by vůbec o ničem nevěděli! A když přišel mezi ně nějaký husita, nestarali se o jeho obrácení, hlavní však bylo, zaplatil-li jim notné výkupné. Měšťan si při tom klade otázku, zdali tito lidé vedou boj za katolickou víru, a odpovídá na ni záporně, poněvadž se jedná o bojovníky mající víru — v tobolce . . . Pisatel při tom neváhá poukazovati na zhoubnost takového jednání na lid poddaný. Kdo by co prodal kacířovi nebo od něho něco koupil, propadá exkomunikaci. Ale jak přerušiti obchodní styky, kdyžtě německá města, chtějí-li žíti, jsou nucena kupovati potraviny od českých sousedů? A když poddaní pozorují, že páni si z klateb nic nedělají, následují jejich příkladu a nerespektují censur. Proto považoval exkomunikační buly za něco vskutku nešťastného, co podkopávalo u věřícího lidu církevní autoritu a zbavovalo jej ve svědomí poslušnosti k nařízením církevních vrchností.

Tak střízlivě nahlížel na celou věc přední patrně měšťan jihlavský. Druhý doklad o rozpacích katolíků vůči exkomunikační bule Pavla II. nacházíme v Brně. Fakt jest tím zajímavější, jelikož prozrazuje rozdělení v samých řadách kněžských. V dopise městského notáře Zikmunda Knaba datovaného dne 15. května (1467) se dočítáme,² kterak městský kazatel u sv. Jakuba s plnou energií hlásal klatbu proti Jiříkovi, za to ale kněží sousedního augustiniánského kostela u sv. Tomáše chovali se k censurám proti králi hodně zdržlivě. Bylo k tomu potřebí jisté dávky smělosti, neboť Brno se nadšeně chystalo k válce. Z téhož listu se dočítáme, že brněnští vyslechli dne 7. a 14. června s nadšením text papežských listů s kazatelen jim předčítaných. Spolu s ostatními městy se usnesli, že raději zemrou, nežli aby odpadli od víry. Město se

¹ Viz prameny vyprávěcí č. 2. ² Viz listinu č. 102.

již s horečnou rychlostí opevňuje a to hlavně, aby se zajistilo proti Špilberku. Na vepřovém trhu se staví bašta pro těžkou dělostřelbu a zároveň se kope hluboký příkop. Prvního dne tam pracovalo pět tisíc lidí a později bohdá ještě více. Válečné nadšení brněnských bylo živeno i zprávami o síle odboje i o jeho prvních úspěších. Městský notář vyslovuje nepokrytou radost nad vzpourou Slezska, Šestiměstí, Lužice, jakož i nad odvrácením se kancléře Prokopa z Rabštiny a místokancléře Mikuláše od Jiříka. S radostí oznamuje, že u Roudnice ztratili královští mimo zajaté a raněné ještě 400 mužů. Katolíci prý vůbec vyhrávají, kdežto kacíři mají naproti tomu pouze asi 20 tisíc mužů a to ještě špatně vyzbrojených. Celá jejich dosavadní činnost spočívá v bezvýsledném obléhání. To však bylo pouze počáteční nadšení, z něhož netoliko brněnský notář, ale i odbojníci vůbec asi brzy vystřízlivěli.

V Jihlavě rozbil Zdeněk svůj hlavní stan a tamní měšťané učinili asi hned s počátku trpkou zkušenost s jeho křižáky. Kvalitu těchto vojsk nejlépe dokazuje listina¹, kterou se Zdeněk ze Šternberka jakožto „nayvyššie hauptman všech křesťanův, kteříž jsú v poslušenstvie kostela Římského v královstvie českém a v markrabstvie moravském“ zavazoval, že nikdo z jeho lidí nebude městu škoditi. Divní zajisté spojenci, od kterých bylo třeba záruku bezpečnosti života i majetku! Ale co horšího! Závazek onen zůstal pouze na papíře, neboť jihlavský anonym napsal: „V řečeném městě bylo tehdy mnoho křižáků, ale více městu škodili, nežli prospívali...“² Kromě toho (dle vyprávění téhož pamětníka) škodily Jihlavanům posádky na Lipnici, v Polné, Brtnici a Třebíči. Město samo utrpělo již těžké ztráty. Nepřátelé přepadli a zpusťovali předměstí. Nejhuře pak bylo, když sesazený král sám přitřhl k městu. Jeho lid posekal kolem dokola zelenou ještě úrodu a úplně zničil veškero osení. Tak dopadla Jihlava. O nic lépe nevedlo se ostatním městům, jak již ukázal (asi dle pramene jihlavského) Palacký.³ K jeho vyprávění připojujeme některé nové podrobnosti.

Znojemská korespondence dokazuje jasně značné vojenské nesnáze moravských měst hned v létě a na podzim 1467. Již v létě 1467 dovídáme se o rozkladě Zdeňkových vojsk! Znojemští totiž píší do Brna⁴ o marném pokusu Zdeňkově dostat se do Českých Budějovic.⁵ Brzy nato ho počali opouštět křižáci, což působilo nakažlivě i na vlastní jeho lid, jenž počal také již toužit po domově. Za takové situace rozhodně pochybují, že by Zdeněk táhnul Brnu na pomoc. V tom je utvrzuje i to, že Zdeněk jim ještě vůbec ani neodepsal na prosbu brněnských o pomoc poslanou mu prostřednictvím znojemských.

¹ Listina č. 103. ² Prameny vyprávěcí č. 2. ³ IV, 495–496. ⁴ Viz listinu č. 107^a. ⁵ Někdy po 13. čvnu 1467 (Palacký, IV, 495).

K tomu ještě podotknuli, že oni také nemohou brněnským pomoci. — Bylo-li brněnským úzko již v létě 1467, pak znojemští přišli do podobné situace někdy pozdě na podzim. Vojsko knížete Viktorina, syna Jiříkova, blížilo se k městu. Jízdní jeho byli již v Hostěradicích. I obrátili se na Zdeňka s prosbou,¹ by jim jako spojenec přispěl na pomoc.

Nedosti dobré postavení odbojníků se jevílo i v pesimistických novinách o nich ve vlastních řadách šířených. Asi někdy v létě považovali znojemští za záhodné upozorniti brněnských, že zprávy šířené o porážce Zdeňka ze Šternberka u Jindřichova Hradce obleženého koncem července knížetem Jindřichem Münsterberským nezakládají se na pravdě. Vždyť i jejich ozbrojenci tam byli a oni přece o žádné porážce nevědí! To byla nepochybně velmi slabá útěcha pro Brňany, neboť zároveň s ní jim znojemští oznamovali, že až dosud nedostali od Zdeňka žádné odpovědi na dopis odeslaný mu jejich prostřednictvím z Brna . . .² Zdeňk tedy nepomohl ani brněnským, maje asi se sebou samým co činiti.

Koncem roku 1467 sběhla se na statcích kláštera cisterciátek oslavanských věc,³ dle které si možno učiniti představu o ostří situace. Klášterní poddaní konali jakési blíže neznámé práce pro stranu Jiříkovu. Jelikož abatyše s konventem prodlévala ještě v Oslavanech (za válek se utíkaly do Brna, kde měly útulek v patronátní farnosti u sv. Jakuba), domnívali se církevní představení, že se tak děje s jejím vědomím a svolením. Proto jí bylo přísně odpovídati u suffragána olomouckého Viléma z Kolína, kde se zjistilo tolik: Dle výpovědi abatyše Doroty zůstaly cisterciátky v Oslavanech proto, aby udržely klášterství ve svých rukou, aby zachránily chrám i konvent před rozpadnutím a pak také proto, že od nikoho se jim nedostalo pokynu, aby klášter opustily. Klášter i kostel jsou však stále zavřeny. Ani před zahájením, ani po ukončení procesů proti Jiříkovi vedených nepodporovala husitů. Jest v poslušnosti sv. Stolce, což vysvětluje nejlépe z toho, že jakmile se dověděla, že její poddaní pracují pro husity, ihned jim zavřela přístup do kostela, ačkoliv věděla, že poddaní byli k tomu donuceni.

Zakročení tak přísné lze si vysvětliti na základě listu představených čelných klášterů moravských k Jiříkovi, z něhož mluví nepokryté vyjádření sympatií k censurovanému králi. Opat loucký Jan a třebíčský Matěj spolu s proboštem kounickým Václavem a převorem kláštera Hradiska Jakubem vyslovili králi Jiřímu politování nad klatbami nad ním vyřčenými s prohlášením, že nemohou nijak v jeho prospěch zakročiti, jinak by vydávali sami sebe v nebezpečení. Slova, dle nichž zmínění prelátové chtějí „k tomu také rádi radni

¹ Viz listinu č. 108. ² Listina č. 106. ³ Listina č. 107^b.

a pomocni býti, což by kolivěk mohli“ jsou zajisté výrazem sympatií k Jiříkovi.¹

Počátkem roku 1468 pozorujeme na Moravě přípravy válečné. Dočítáme se o nich v dopise znojemských (dat. 4. ledna²) k Oldřichovi z Grafeneku, veliteli císařovu. Oldřich žádal od nich zprávy o činnosti knížete Viktorina v Třebíči. Znojemští mu sdělují, že o Viktorinovi nemají zpráv, ale zato pan Hynek z Valdštejna na Židlochovicích s Vlčkem a jinými bratřími shromažďují se v Židlochovicích, kde jich jest již na dva tisíce. Pan Krajír na Landštejně chce táhnouti s několika sty ozbrojenci k Třebíči. Budou sledovati pohyby vojsk a podají Grafenekovi o tom zprávy. O vojskách soustředících se v Židlochovicích sdělují znojemští, že mají žebře i jiné nástroje, cílem jejich prý jsou Rakousy. Jak patrně, Znojmo bylo důležitým vojenským východiskem i za válek v době Jiříkově. Jest zajímavě stopovati tamní události v roce 1468.

V únoru přišlo město do sporu s maršálkem Jindřichem z Lipé k vůli hlásání klateb proti Jiříkovi. Maršálek jim vytýkal porušování příměří a trpění hlásání censur proti své osobě. Odpověď znojemských jest zajímavá. Ve Vraťslavi žádali pánové stavení klateb, ale dostalo se jim za odpověď, že tak nemůže nikdo učiniti, leč papež sám. Nemohou tudíž podniknouti žádných kroků.³

Jestli znojemští se takto prohlásili za solidární s Jednotou, pak jejich soused, pan Jiří z Vranova, se asi v téže době představil samému Zdeňkovi jako věrný poddaný krále Jiřího. Napsal totiž Zdeňkovi, že ve sporu s Mistrem Jakubem poddává se rozsudku krále „pána našeho nymilostivějšího“.⁴ Netrvalo dlouho a na Znojmsku bylo pykati přivržencům Jiříkovým, jmenovitě příslušníkům rodu kunštátského. Když 8. dubna vyhlásil Matyáš svůj protektorát nad katolíky v zemích českých, přijali znojemští tento krok s radostí a dovedli z něho také hned pro sebe těžiti.⁵ Obrátili se na protektora se žádostí o náhradu škod až dosud utrpěných. Král tak učinil listinou danou ve Znojme 6. října 1468. Listem oním zkonfiskoval a městu Znojmu předal Horní Kounice patřící Bočkovi z Kunštátu řečenému Suchý čert a strýcovi jeho Janovi z Kunštátu. Dále odevzdal městu Mohelno s celým příslušenstvím a obcí Medlicemi, dvůr v Dolní vsi s příslušenstvím, Rakvice a dvůr v Práči a půl mlýna v Prostoměřicích, dědinu Příkazy s příslušenstvím, dvůr Ludvíka z Tavíkovíc s příslušenstvím a obec Štěpána Plenkvicra, vesměs nepřátel katolictví, za jehož ochránce se král Matyáš vydával.

Ostré zakročení Matyášovo proti straně Poděbradově působilo na její při-

¹ Listina č. 110. ² Listina č. 109. ³ Listina č. 112. ⁴ Listina č. 114. ⁵ Listina č. 115.

vržence. Ludvík v Tavíkovících jim psal, že vyhověl rozkazům biskupa olomouckého, složil poslušnost papeži, králi uherskému i legátovi, a žádal proto, aby mu znojemští již neškodili. Město mu odpovědělo (16. října 1470), že mu nebude nikterak překážeti, bude-li zachovávat své závazky, a nebude-li škoditi na městském statku tavíkovském.¹

Znojemští sice vystupovali jako velcí obráncové katolictví, kteří si dali své služby v tom směru dobře zaplatiti, ale přihlížíme-li k jejich účasti na válce, zdá se nám, jako by se rozpakovali vystoupiti otevřeně proti Jiříkovi. Město, které si ještě roku 1467 stěžovalo na znepokojování z hradu Vranova,² mimo nadání poslalo 1. března 1470 na Vranov dopis, jímž vyslovuje politování nad nemožností zachování příměří, ač by rádi tak učinili. Včera totiž vtáhla do města uherská vojska, na která nemají znojemští ovšem žádného vlivu. Stane-li se něco Vranovu, nebudou za to moci.

Jako nepříteli oznamovali, že by s ním rádi žili v míru a pokoji, tak zase moravskému veliteli své strany, Ladislavu Podmanickému, žádajícímu od nich pomoc, odepřeli tak učiniti, třebaš uhlazeným způsobem. Na žádost, aby se připravili tak, aby na zavolání mohli vtrhnouti do pole, odpověděli znojemští (12. čce 1469) dopisem³ pro historika velmi zajímavým. Městská rada poukazuje na situaci Znojma v oné chvíli: Nemají žádných lidí služebných, řemeslníci a jiní utíkají z města, které má pouze několik pěších a jízdných žoldnéřů, kterých — nelze k ničemu potřebovati. Jestli domácí situace jest tak svízelná, pak z venku docházejí zprávy, že ani tam není pro ně situace lepší. Dostávají totiž výstrahy, dle nichž prý mají mnoho nepřátel, kteří strojí městu tolik úkladů jako žádnému jinému. Proto žádají Podmanického, aby jich osvobodil od účasti na tažení, s ujištěním, že budou doma tím bdělejší. Nakonec prozrazují svou nedůvěru v úspěch vojny proti Jiříkovi: Kdyby straně odbojné válečné štěstí nechtělo přátí, jsou ochotni s jinými pány a preláty pomoci Matyášovi — ale dle možnosti. Vzpomeneme-li si na dobytí blízkého Martinova (20. dubna) vojskem Jiříkovým, jakož i na dobytí Třebíče (5.—6. čvna) vojskem Matyášovým, pak jest opravdu zajímavé, že ani za takových okolností nevěřili v konečný úspěch uherského krále, chtějíce zůstatí v jakési ozbrojené neutralitě.

¹ Listina č. 119. ² Palacký, Dějiny IV, 496. ³ Listina č. 117.

DOKLADY

I. LISTINY

1.

Nejmenovaný k biskupovi olomouckému Janu železnému o Pavlu dolanském.

1417.

Zem. arch. mor. Sb. Bočkova, R. II. 4/85. Opis z pozůstalosti † dra Sedláka.

[Venerabili patri et dyocesano ecclesie Olom. nunc residenti in Cremser detur.]

Salus et pax domini nostri J. Chi sit tecum. Amen.

Pater venerande et domine dyocesane, non sinimus graciaram acciones reddere salvatori nostro pristina *de collacione magistri Pauli per te ad nos missi, ut nos probaret, si foret aliquid contagiosum*, ne oves fedaremus acq̃uissitas sanguine agni incontaminati J. Chi — ipse vero non aliquid considerans erronei, pollicitus est diversis coram personis astantibus non se aliud fateri nisi ea que vrassone (!)¹ tractassemus, non se commendando aut nos vincendo aut veritatem Jesu confundendo. *Veniente autem eo in civitatem, veritatem Jesu confudit nos appellando in illa erroneos et amplius proferens demonio obsessos et per demonium loquentes, dissuadendo hominibus, ne frequentent sermocinationes*, et multa convicia ascribendo et profitens, se nolle nobiscum colloqui nostras propter hereses et specialiter magistri *Johannis Hus* et mag. *Johannis Wikleph*, quos appellavit *hereticos* et inchoacionis sermonis ad nos facti, quod minime probavit nec probabit confidimus, quia multa agnovimus bona et salutifera ex eorum docmatizacionibus, que approbata sunt in universitate Pragensi; *de qua infamia et hereticacione clarius enodabitur super eodem mag^o Paulo*, quod non est veritus sic insane blasphemare, et non tantum magistros predictos in iudicio divino iam situatos, sed omnes ipsis adherentes in scripturis.

Cui in momento oppositum tenuimus, scrutantes quid sit *heresis* aut hereticus? Relinquens hoc prorupit in aliud sciscitans, *quid sit ecclesia catholica* multaque de ea conferentes in scripturis et in signis circuli participativis sicut circuli figurarum ipsam ostendunt participacionem ecclesiarum, bonorum et malorum et alia pagina et inter illa *de communione fidelium plebium, quomodo sint communicandi de necessitate utraque sub specie tractavimus*. Non enim ab eo audivimus solida, scripturas legis V. et N. nec quatuor columnas (!) ideo

¹ Vracov?

diffidimus ei usque diem hodiernum. Ipse vero non habens roboratam scriptura[m], nec potens veritati resistere evangelice, discessit. In illa ergo segregacione diximus notorie coram astantibus — in stuba presentes fuere sacerdotes missi cum eodem ad indagandum, si velint verum profiteri — et laicalibus personis: „*Magister Paule, scias pro hiis veritatibus quas fassi sumus, ubicumque volueris, parebimus in oppositum tibi.*“

Eatenus, pater venerande, obsecramus, quatenus vestra non dignaretur Paternitas omnibus fidere (!) sermonibus, per quos via veritatis ingenter et multipharie blasphematur, primum mag^o Paulo, blasphemo veritatis, in quo sepius est comprobatum et in fugam esse (!) conversum, de quo pavemus, ne tradatur (!) in interitum carnis, sicut quidam tempore b. Pauli traditi sunt sathano, si non sufficienter penitueris de blasphemia.

Tu autem, pater venerande, si diligis dominum Jesum et eius veritatem et fratrum salutem, qui nunc fluctuant et agitantur arundinis more vertentes (!) se ad istud et ad aliud mussitando et nec se in vero stabiliendo et hoc per seduccionem pseudoapostolorum et magistrorum mendacium, qui dum Jesum vocant et negant et multi secuntur eorum luxurias, per quos vix veritatis blasphematur et in avaricia(!) fictis negociantur verbis quibus iudicium iam olim non cessat nec perdicio eorum dormitat, ubi autem fratres per eorum yporisim non aucupentur, *optamus inducias in salvando intrando civitatem et exeundo a paternitate tua, nos coram te statuendo pro hiis veritatibus J. Chi defensandis contra eundem blasphemum veritatis mag. Paulum et ceteros pseudosacerdotes.* Si autem fuerit deliracio a lege nonnulla gliscimus informari tamquam falsiloqui et nepharii per patrem venerandum, si vero non assequatur nos iusticia et iudicium venditum, *scientes nos non blasphemare, sed veritatem dei et specialiter de com. corp. et sang. domini J. in ministracione plebium* quam durum est votis contra stimulum recalcitrare, quia, *veritas omnia vincit et, iniqui homines suis cum legibus, iniqua omnia opera eorum, sola autem veritas equa et iusta sunt opera eius, celum et terra prius transierint quam verbum veritatis quia, veritas in eternum est manens, que est Ch. J. Dom. noster, quia, ego inquit de se sum via vita et veritas.* Hanc ergo sequamur et erit nobis via in militando et post hec vita eterna triumphando autem in gracia et post in gloria, ad quam dignetur (!) nos perducere Pater et Filius et Spiritus s., qui est et qui fuit et erit et regnabit cum suis electis in secula seculorum. Amen.

Ostendatis (!) per Andream sacerdotem et Wenceslaum fratres in Christo Jhesu optantes responsum a Vestra Paternitate.

Velmi špatná kopie.

Brno, Uh. Brod, Uh. Hradiště, Jemnice, Jihlava slibují Václavovi IV., že nebudou nikterak stíhati pomocníků Erharta z Kunštátu, s nímž král uzavřel příměří.

Srpen, 18., 1417, Brno, Jemnice, Jihlava. — Duben, 30, 1418, Uh. Brod. —

Květen, 3, 1418, Uh. Hradiště.

Archiv třeboňský, Historica č. 192.

My burgmistr a rada miesta jhlavského vyznáváme zjevnie tiemto listem všiem, kdož jej uzrie neb čtúce uslyšie, že yakož přenayjasniejšie knieže a pán, pán Václav římský a český král, pán náš [naj]milostivě[j]šie s radú své radie a zejména urozenými pány, pánem Vilémem Zajícem z Hazemburka, Janem mladším s Hradce, Petrem s Svoyšína muncmeisterem na Horách, Janem Bechyni[e] jeho země české podcomořím, Henrichem z Lážan hauptmanem v Bratislavským, Jankem s Smilkova comorníkem, Hagkem z Hodyetína markrabstvie moravského podkomořím o všechny závady, nechuti y róznice, kteréž jsú mezi jeho králevú Milostí s jedné a mezi urozeným panem Erhartem Puškú z Cunina myesta a jeho podepsanými pomocníky a služebníky Petrem řečeným Andyel podává, Michkem velikým, Petrem řečeným Šik, Václavem řečeným Bielovský, Petrem řečeným Rozteklec, Jankem Velikým, Frenclem, Janem Stáhlo, Petrem Zamstek, Václavem Mlčenec, Jindřichem Sovačovský, Václavem Kusý, Janem Maulač, Petrem Sýček, Jakúbkem malým, Michkem, Jankem Kadeřavým, Oprudem, Pešíkem, Janem Noss, Kubú, Matějem ovce, Zajiečkem, Mikulaušem (!) malý, Jankem černý, Vzatoborem, Blaškem, Janem Drch, Kanovníkem, Mikšem, Petrem, Kobyla, Chvalipirem mladý, Janem Klenovský, Jankem Zajieček, Andrlem a Janem Trlikáč bili, trvali a stali do sie chvíli z druhé strany úplně a docela nic ne-poostavující po sobě smluveni jsú a zjednání, slibující svú králevskou vierú beze všie zlé lsti úplně a pevně zdržeti a nikdy jemu ani svrchupsaným thovaryšem jeho, kteří jsú s ním zašli pro ty minulé věci a zašlé, jenž o ně jsú smluveni, ničímž zlým ne[v]zpomínati ani zdvihati, v žádnéj mieře, dávající svrchupsanému panu Erhartovi Pušce a napřed psaným thovaryšom takú svobodu, aby svobodni byli před Jeho Králevú Milostí y před jeho miesty, všemi porpravcami y lidmi duchovními y svědskými, kteříž pod Jeho Králevú Milost a českú corunu slušiejí, yakož toho list pod jeho králevím (!) majestátem svědší, tak my svrchupsaní burgmistr a rada miesta Jhlavského vedle takovie smluvie,

kteraz sie dala, yakož sie svrchu píše, y také vedle rozkázanie z úst urozeného pana Hayka z Hodietína podcomořieho markrabstvie moravského, kteréž nám královým jménem zдал a rozkázal, slibujemy za nás y za naše budúcie naši dobrou věru a beze lsti ty minulé věci a smluvené svrchupsanému urozenému panu Erhartovi Pušce y všim jeho svrchupsaným thovaryšem ničímž zlým ne[v]zpomínati ani zdvihati v žádney míře, a dále mají svobodni býti v našem městě beze všie zle lsti přede všemi těmi, yako sie v královým majestátě píše. A tomu na svědomie a jistost svú jsme městskou pečet přivěsili k tomuto listu, jenž dán léta od narozenie božieho tisíc čtyrstého a potom v sedmnáctém letě, ten pátek po Matce Božie Assumpcionis.

Pět originálních stejně znějících listin pergamenových s přivěšenými pečetmi.

3.

Nejmenovaný píše (Janovi železnému) o nezdaru Alšova sporu vedeného u koncilu o biskupství olomoucké.

Po 22. dubnu, 1418, s. 1.

Zem. arch. mor. Sb. Cerroniho, II. 251. Opis v pozůstalosti ř. dra Sedláka.

Humili recomendacione premissa cum instancia oracionum utinam deo grata.

Reverendissime pater et domine! Feria VI. post Tiburcii facta est propositio, (quod) contra paternitatem vestram in publico consistorio parte adversa procurante, in qua narratione falsa in multis et mendosis preloquia in effectum petiverunt causam ecclesie Olomucensis committi et paternitatem vestram citari per edictum cum inhibicione, ne lite pendente aliquid attentetur et idem circa dominum vicecancellarium per comissiones bina vice attentarunt. Sed comissiones fuerunt refutate, sicut de hoc informati fuimus, et comissionem vidimus per amicos nobis ostensam et refutatam. Ex hoc coniecturam habuimus et quorundam amicorum premonicionem, quod in eadem fer. VI in consimili materia fecerunt propositionem in publico, postquam in privato circa dominum vicecancellarium non profecerunt. Ita quod avisavimus advocatos dantes eis informationes ad replicandum, sic quod deo volente ambo fuimus in consistorio et advocati tres domini Artecus, Caspar et Symon solemniter pro iure paternitatis vestre et honore replicarunt, post quorum replicationem dominus Apostolicus vocem ultra solitum erigendo, quod per totum consistorium audiebatur et cum fervore respondit, quod fuisset per ambos commissarios informatus, vid. dominum

Pisanum ad examinandum merita postulacionis et dominum cardinalem Vene-
ciarum merita eleccionis deputatos, de post quod eleccio fuit et est nulla, ideo
fiat comissio in bona forma et detur monitorium contra *Alssonem* intrusum et
eius adherentes sub gravioribus penis, qualescunque possunt excogitari; et veri-
ficatum est illud metriste: „Sepe sagittantem solet referire sagitta.“ Unde nobis
non petentibus dominus apostolicus motu proprio postulacionem publice ratifi-
cavit et confirmacionem cum eleccione annullavit, per hoc eis silentium inpo-
nendo et ius pretensum electi in toto extinguendo. Si enim solemnem proposi-
cionem fecissemus, vix tantum obtinuisset. Sed decrevimus nichil atemptare,
nisi habuissemus responsum super scriptis; parte tamen adversa in confusionem
vestre paternitatis ista procurante non expediebat silencio preterire et concessa
motu proprio gratissime non acceptare. Sed difficultatem habuimus circa do-
minum vicecancellarium in expedicione, nam sibi apparebat, quod comissio-
nem daremus in bona forma specialem, in qua peteremus monitorium et alias
penas iuris contra *Alssonem* intrusum et sibi adherentes, et sic factum est et co-
missio signata fuit in bona forma. Sed postea habuimus consilia, quod melius
foret, quod comissio partis adverse in consistorio publico, ut est moris, post pro-
posicionem domino vicecancellario [foret] presentata ut signaretur, quia
tunc intencio domini apostolici magis clare videretur et partis adverse iuris
exterminacio, quod se habere pretendit, et hoc cum importunitate obtinuimus
et difficultate, unde igitur pro honore domini nostri apostolici et dominorum
cardinalium et commodo domini nostri et nostro petivimus cum omni instan-
cia ipsorum comissionem signari, ex qua apparebit, quod non nos, sed pars
adversa instetit pro commissione cause et dominus noster motu proprio moni-
torium decrevit, ipsam comissionem refutando, quo comissio cum signatura in
confusionem partis adverse monitorio inseretur, quod in brevi vestre pater-
nitati dirigemus.

Ceterum feria II. dominica „Jubilate“ (!) locus pro futuro concilio post
quingenium celebrando in publica sessione in Papia in provincia Mediolan. est
pronunciatus domino apostolico in suis pontificalibus et domino rege Ro-
manorum in suis regalibus presentibus. Et post feria VI proxima ante festum
s. Adalberti cum tanta solemnitate finis concilii est diffinitus et conclusus et
data est unicuique licencia ad propria remeandi et non credimus aliud, nisi
quod dominus apostolicus recedere festinat et forte infra quindenam est reces-
surus, ut intelleximus, ad provinciam Sabaudie in Ghenuam, habentes eciam
hoc pro consolacione non modica, quia dominus noster provisionem paterni-
tatis vestre solenniter et publice approbavit, per hoc adversariis perpetuum
silentium imponendo parte adversa instigante. Ex quo aput serenissimos prin-

cipes reges et circa alios poteritis rationabiliter excusari, quia vobis non instantibus sed in causa quiescere volentibus ad propositionem partis adverse superscripta facta est vestre provisionis per dominum nostrum Apostolicum motu proprio approbatio cum decretum monitorii contra occupantes, quod cum honore paternitatis vestre reicere non poteramus. Et miramur supra modum, quid moverit partem adversam ad faciendum talem propositionem, cum sciverint de certo dominum apostolicum ad provisionem vestre paternitatis facta (!) esse fixum et immobilem et omnino credimus, quod ordinatione dei factum est speciali, ut per se ipsos se confunderent et provisionem vestre paternitatis, licet hoc non intendebant, deo volente promoverent.

Kopie XV. století.

4.

Fernand, biskup lucký a apoštolský legát poroučí přibíti citační listy proti královně Žofii na veřejně kostela v Hodoníně a v Uh. Skalici.

Únor, 20, 1419, Uh. Skalice.

Univ. knih. Krakov., Rkp. 2529, fol. 1^a—2^b/II.

Fernandus, Dei et sacrosancte Romane ecclesie Lucensis episcopus, in Hungarie et Bohemie regnis ceterisque terris atque dominiis eiusdem regnis (!) suppositis apostolice Sedis nuncius. Attendens quod Deus omnipotens, ut nos a precipitanda sentencie prolacione^{a)} compesceret, cum omnia nuda et aperta sunt oculis eius mala tamen audita noluit aliquando iudicare, nisi prius manifeste cognosceret, que dicebantur, unde^{b)} ait: „Descendam amittendo angelos meos et videbo, utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverunt, an non, ut sciam tamquam iudex.“ Et Jhesus Christus ad nostrum exemplum pariter et doctrinam in ewangelio dixit, quod cum quidam villicus esset apud dominum diffamatus, quasi dilapidasset bona ipsius, audivit tamen a domino: „Quid hoc audio de te? Redde rationem villicacionis tue! Jam enim hoc probato, non poteris villicare.“ Cum igitur omnis Christi accio nostra sit instructio, ipsum debemus, quantum adest possibilis, imitari. Idcirco ad has partes per ipsius Jhesu Christi vicarium sanctissimum dominum nostrum Martinum papam quintum, causa fidei potissime destinati, ipsius Jhesu Christi exemplum sequentes, excitati eciam et cum instancia ad hoc requisiti per discretum virum Magistrum Conradum lectorem ecclesie Varadinensis, instigatorem officii heretice pravitatis per nos specialiter deputatum, illustrissimam dominam So-

^{a)} Za tím škrtnuto: cognosceret. ^{b)} Pod tím škrtnuto: Ut.

phiam reginam regni Bohemie citamus, requiramus (sic) et monemus pro primo, secundo et tercio termino, canonica monicione premissa, quatenus infra triginta dierum spacium proxime futurorum a die affixionis et execucionis presencium computandorum in opido Goding Ol[o]mocensis (sic) diocesis personaliter coram nobis comparere debeatis ad legitime vos excusandum et ad dicendum et allegandum, quitquid wltis et de iure potestis, quare contra vos non debeamus procedere ad infliccionem et declaracionem legitimarum penarum in eo, de eo et super eo, quod publice fama precedente et clamorosa insinuacione referente non quidem malivolis et suspectis, quin ymmo a fide dignis, gravibus et honestis personis, nedum semel, sed pluries, pluries et pluries ad aures et noticiam Summorum Romanorum Pontificum, sacri concilii Constanciensis et nostras auditu pervenit ac publicum, manifestum et notorium sit in regno Bohemie, quia nos non tamquam legitimi, sed katolici solliciti et caritativi pastores solerter et debentes de omnibus curam habentibus, sed tamquam mercenarii, quibus non est cura de ovibus, dimittentes, oves perire, cum lupum rapacem [videritis], ym[m]o verius tamquam pastores conversi in lupos permisistis in ovili nostrarum ovium et inter vestros subditos et subiectos tam dampnatam heresim pullulare et errorem dogmatis tociens iam dampnati Johannis Wikleff, Johannis Hus et Jeronimi dampnabiliter et pertinaciter teneri et servari in tantum, quod magnam partem dicti regni vestri Bohemie et potissime civitatem vestram Pragensem, vestram curiam, concilium (sic) vestrum ac vestros officiales observari dicte heresis et erroris invasit et occupavit et predictis non contenta, sed mala malis addendo, hereticos tenendo dampnatum dogma predictorum receptatis, fovetis, nutritis, manutenetis et exaltatis dando eis opem auxilium et consilium et favorem, bonos vero et katholicos in regno predicto opprimitis, privatis et fugatis ac opprimi et fugari permititis ab huiusmodi hereticis et errantibus consiliariis, officialibus et subditis vestris et in tantum dicta infamia contra vos invaluit, quod Serenissimus rex Sigismundus Romanorum vix contineri potuit concilium Constanciense et sanctissimum dominum nostrum Martinum a fulminatione processuum et sentenciarum contra vos, alias dicto termino elapso et legitima excusacione et defensione non facta contra vos ad ulteriora procedemus prout dictaverit ordo rationis. Cum autem propter seviciam et metum hereticorum notorie non pateat nobis nec nunciis nostris tutus accessus ad vos nec ad alia loca magis vicina, has citacionis et monicionis literas fecimus et nostri sigilli soliti iussimus appensione communiri ac valvis parochialium ecclesiarum in Goding Olmocensis (sic) dyocesis ac opido Galicz Strigoniensis dyocesis affigi, committentes nichilominus omnibus et singulis, ad quem vel ad quos presentis

citacionis ac monicionis noticia pervenerit, quatenus predictam notificare, intimare et insinuare sub excommunicationis pena debeant cum effectum et nobis referre iuxta posse. Acta et decreta fuerunt huiusmodi in opido Galicz Strigoniensis dyocesis sub anno a Nativitate Domini M^oCCCC^o 19no, indiccione duodecima, die vero Lune vicesima mensis Februarii, pontificatus sanctissimi in Christo Patris et domini nostri, domini Martini divina providencia pape quinti anno 2°, presentibus ibidem venerabilibus viris etc.

Et ego Theodricus Hockelin de Goth clericus Coloniensis diocesis, publicus apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia huiusmodi citacioni et monicioni, petitioni, eorum decreto omnibusque aliis et singulis premissis, dum sit, ut premittitur, per reverendum in Christo Patrem et dominum, dominum Fernandum legatum prefatum ac coram eo fierent et agerentur, una cum prenominationis testibus interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audiui, ideo hoc presens publicum instrumentum manu propria scriptum exinde confeci, subscripsi et in hanc publicam formam redegi signoque et nomine meis solitis et consuetis una cum appensione sigilli et mandati dicti domini Fernandi episcopi et apostolici nuncii consignavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

5.

Notář Dětřich Hockelin činí prohlášení o vyvěšení citačních listů proti královně Žofii v Hodoníně a Uh. Skalici.

Únor, 21., 1419, s. 1.

Tamže, fol. 2^b — 3^a.

In nomine Domini. Amen. Anno a nativitate eiusdem M^oCCCC^o decimo nono, indiccione duodecima, die vero Martis vicesima prima mensis Februarii, pontificatus sanctissimi in Christo Patris et domini nostri domini Martini, divina providencia pape quinti anno 2°. Ego Theodricus Hockelin de Goth clericus Coloniensis diocesis, publicus apostolica et imperiali auctoritatibus, notarius infrascriptus de mandato et speciali commissione reverendissimi in Christo Patris et domini, domini Johannis miseracione divina etc. sancti Sixti, sancte Romane ecclesie presbyteri cardinalis, in Hungarie et Bohemie regnis ceterisque terris atque dominiis eisdem regnis suppositis apostolice Sedis legati mihi desuper vive vocis oraculo factis presentis citationis literas valvis seu

portis parochialis ecclesie in opido Galicz Strigoniensis diocesis de mane in publico decantacioni misse solemnis populi multitudine copiosa ibidem presente affixi ibique sic easdem extensas dimisi, requisitus vero a quam pluribus fide dignis personis eisdem tenorem presentis citacionis, prout et quemadmodum in dorso sive a tergo huiusmodi presentis citacionis et monicionis plenius continetur, exposui et plicavi^{a)} presentibus ibidem discretis viris domino Jacobo plebano etc. aliisque etc. deinde vero anno, indiccione et pontificatu, quibus supra, die vero Mercurii vicesima 2° dicti mensis Februarii. Simili modo ego Theodricus (!) supradictus de similibus mandatis et commissione dicti domini cardinalis legati presentis citacionis literas valvis seu portis parochialis ecclesie in Göding Ol[o]mucensis diocesis ante missarum solemnia affixi et ibidem missa durante easdem ibidem extensas dimisi, requisitus vero tenorem huiusmodi citacionis petentibus publicavi huiusmodique in wlgari in ambone infra eandem missam coram populo publicari feci, post vero huiusmodi misse decantacionem presentes literas de valvis predictae ecclesie ammovi, (sic) quandam cedulam substantiam sive tenorem huiusmodi citacionis continentem eisdem valvis affixi et affixam dimisi. Super quibus omnibus et singulis discretus vir Johannes Wystat clericus Herbipolensis diocesis sibi unam vel plura publicum vel publica a me notario publico infrascripto fieri peciit instrumenta presentibus.

Et ego Theodricus Hockelin etc. dictique reverendissimi Patris, domini cardinalis et legati huius cause coram eo scriba quia huiusmodi mandatis omnibusque aliis et singulis una cum prenominatis testibus interfui eaque sic fieri vidi etc.

6.

Únor, 6., 1420, Vratislav.

Císař Zikmund poroučí panu Petrovi z Kravař, hejtmanu moravskému, by uložil klášterům v sousedství Brna, Olomouce, Znojma a Jihlavy, aby obstaraly přepřež na děla, neb by to bylo příliš nákladno, kdyby jmenovaná města měla se dáti do pole na vlastní útraty.

Archiv města Brna, originál na papíře.

a) Původně: Explicavi.

Listopad, 12., 1420, Velvary.

Císař Zikmund potvrzuje příjem dopisu od brněnských, chválí jejich osvědčenou věrnost a vybízí je k vytrvalosti a neohroženosti i „ob euch iemand ichz furbringen oder schriben wurde, das wider uns were, als die Wicclefen pflegen zu tund“ a doporučí svou dceru jejich ochraně.

Archiv města Brna, originál na papíře s přitisknutou pečeti.

Svědecké výpovědi o zničení kláštera velehradského. (Únor, 1421).

Říjen, 23., 1425, Brno.

Zem. arh. mor. Klášter Velehrad, List. E., 10.

Venerabilis in Christo Pater, dominus abbas Wisowicensis ordinis Cisterciensis, Olomucensis diocesis, annorum etatis sue, ut credit, quinquaginta et citra, non victus prece, precio, amore, odio vel favore, sed citatus . . .^{a)} ad deponendum, interrogatus, utrum monasterium Wellegradense per fautores heresis, que nunc in regno Boemie et marchionatu Moravie viget et pullulat devastatum . . .^{b)} respondit, quod sic, causam subiungendo, quod iam tribus annis lapsis per fautores dampnate secte Johannis Hus et Johannis Wikleff heresiarcharum una cum complicibus ipsorum dictum monasterium hostiliter et crudeliter invadentes devastaverunt, exusserunt et destruxerunt bonisque omnibus et clenodiis spoliaverunt venerabilemque dominum Johannem olim dicti monasterii abbatem met quintum cum duobus conversis, fratre germano et pincerna cervisie immaniter incineraverunt et voragine ignis tamquam hostes fidei et sancte Matris ecclesie consumpserunt. Sic, quod fratres dicti monasterii ipsum monasterium inhabitare divinisque officiis inibi intendere triennio iam lapso nequiverunt, nec possunt die hodierna . . .

Secundus testis, honorabilis vir, dominus Johannes plebanus in Budwicz, Olomucensis diocesis, annorum etatis sue, ut credit, quinquaginta, non victus prece, precio, amore, odio vel favore, sed causa mere veritatis dicende, citatus, iuratus venit ad deponendum. Interrogatus, quid sibi constaret de destructione et combustionem monasterii in Wellegrado, respondit, quod iam tribus

a) b) Další slova nečitelna v záhybu listiny.

annis lapsis per fautores heresis dampnatorum Johannis Hus et Johannis Wicleff heresiarcharum prenominatum monasterium est destructum et combustum omnibusque suis clenodiis in auro et argento, ornamentis et multis libris spoliatum et quod venerabilis quondam Pater, dominus Johannes dicti monasterii abbas met quintus cum duobus conversis, fratre germano et pincerna cervisie ipsius monasterii per eosdem hereticos immaniter et atrociter est incineratus.

9.

Duben, 6., 1421, Brno.

Císař Zikmund potvrzuje práva Židů v Brně i ve všech ostatních městech moravských, vyhrazuje si jejich dávky své komoře i v těch místech, která předal „etlichen Fursten und Herren“, jimž odnímá právo Židy šacovati s příkazem, by jich chránili.

Archiv města Brna, originál na papíře s přitisknutou pečetí.

10.

Svědectví Petra Genspergra z Polešovic o mučednické smrti katolických kněží v Polešovicích (1421).¹

Srpen, 8., 1452, Brno.

Zem. arch. mor., Klášter Velehrad, List. E, 12.

Primus quidem testis Petrus dictus Gensperger de Pollessowicz incola annorum octoginta habens, possidens in facultate proprium bonorum agrorum et vinearum valoris quinquaginta marcas grossorum. Testis productus, adiuratus ad ymaginem crucifixi, interrogatus ad primum articulum, quid sibi constaret de ruina ecclesie in Pollessowicz, Olomucensis diocesis, respondit, quod tempore maioris persecutionis vigente ab emulis et persecutoribus fidei per illos erroneos hereticos et Hussitas dicta ecclesia fuit exusta, dirupta, lapides angulares quadrati cum aliis lapidibus ad obsidia persecutorum, videlicet in Ostroh et Miloticz deduxerunt . . . Interrogatus ad quartum articulum, quod constaret sibi de carencia et absentia propriorum plebanorum, respondit, quod tempore

¹ *Středovský*, Sacra Moraviae historia str. 613—614 (Sulzbach 1710) klade umučení Mikulášovo k 2. červenci 1421, Zikmundovo k 7. září 1421.

inólente persecutorum quemdam dominum Nicolaum plebanum, famosum, clientalis condicionis, virum catholicum illi persecutores et heretici detinuerint et ipsum in Ostroh vinctum ducentes et torquentes, ut illorum erroribus assentiret ac ipsis adhereret, nolens illorum erroribus assentire, maluit incinerari, quem in momento combusserunt. Demum succedente alio plebano honesto, nomine Sigismundus, non post longo tempore i[i]dem persecutores irruentes villam, ipse autem vivis fugiens cursu celeri, quem unus equestrorum cognoscens, ipsum fore sacerdotem insequens, hasta ipsum penetravit et ibidem vitam statim conclusit. Eodem die et tempore comperuerunt et vicarium domini Wenceslai, predicatorum notabilem, quem educentes super vineas, nolentem eis adherere modo simili mortificaverunt. Modo vero aliis sacerdotibus talibus eventibus pertimescentibus, prout et nunc persecuntur, habitare non audent.

11.

Prosinec, 7, 1421, Jihlava.

*Císař Zikmund potvrzuje privilegia Jihlavanů, „quorum firma
eminuit fides“.*

Archiv města Jihlavy, Collectanea Marzyana, regest.

12.

Císař Zikmund píše Znojemským, aby se připravili do pole.

Březen, 20., 1422, Čáslav.

Zem. arch. mor. Nová sbírka, Znojmo, 662, I.

Sigmund von Gotes gnaden Romischer kung, zu allen ziiten merer des irchs vnd zu Vngern, zu Behem etc. kung. Lieben getruen! Wir lassen euch wissen, das wir von hinne gericht gen Merhern zu cziehen. Dorumb gebieten wir euch, das Ir ewern czeug, buchsen, hantwerk und sust ander ewer geret zurichten vnd bereyten vnd euch mit ewr macht vnd folke do gancz schicken sollet, wann wir euch entbieten, vnd wohin wir ewer bedurffen werden, das ir dann zustund bereyt siit, aller dinge zu vns zukomen, vnd tut dorum kein saümniss, das ist vnsere ernste meynung. Geben zum Czaslaw, am fritag vor Letare vnser

riche des vngrischen etc. in dem XXXIIII., des Römischen in dem XI. und des Behemischen in dem ersten iaren.

*Ad mandatum domini regis
Franciscus prepositus Boleslaviensis.*

In dorso: Dem burgermeister vnd rate der statt zu Snoym, vnsern lieben getruwen.

Originál na papíře, stopy přitisknuté pečetě.

13.

Duben, 15, 1422, Ždánice.

Archiv města Brna.

Císař Zikmund poroučí Brněnským, aby propustili zajatou čeleď pána z Letovic.

Orig. na papíře s přitisknutou pečetí.

14.

Město Znojmo zdvořile odmítá složení poslušnosti Zikmundovi Korybutovi.

Červen, 2, 1422, Znojmo.

Zem. arch. mor. Nová sbírka, 662, II.

Hochgeborner fürste und lieber, gnediger [herr]! Als vns ewr gnad geschriben und an vns begeret hat ettleich auch vns mit vollem' gewalt zu ew zuschiken auf den suntag der heiligen drivalent nechst köment, das haben wir wol verstanden vnd lassen ewr gnad wissen, daz vns weilent der durleuchtigist fürste her Wenczlaw ettwenn Römischer vnd zu Behem etc. künig erbleich von seinen voruorden künigen zu Behem soliger gedechtnüsse umgehabt vnd besessen hat. Nach seinem abgang haben wir seinem bruder, dem allerdurleuchtigisten fürsten, vnserm lieben, gnedigen herren, herren Sigmunden, Römischen, zu Vngern vnd zu Behem etc. künig, der yecz in leben ist, als eim erben und kunig zu Behem geschworn vnd huldigung getan. Nachmaln hat sich derselb vnser gnediger herr künig Sigmund mit seiner tochter gefreuntet

zu dem hochgeboren fürsten auch vnserm lieben gnedigen herren herczog Albrechten, herczogen zu Österreich etc. vnd hat im die stat zu Znoim vnd ander stet in den landen zu Behem vnd zu Merhern zu derselben seinen tochter fur ir heyratgüt ingegeben vnd verscriben, dem wir nach geschafft vnd haissen des egenanten vnser herren, des künigs gesworen vnd gehuldigt haben, vnd nach sölicher erbschafft so die land zu Behem vnd zu Merhern an denselben vnsern herren, den kunig geerbet habent vnd auch nach solicher huldigung vnd sweren, so wir vnserm herren von Österreich nach seim haissen getan haben; (zu) ^{a)}gepiiret vns mit eren nicht zu noch stünd vns wol an yemant andern denn dem yeczgenanten vnserm herren von Österreich gehorsam vnd gewertig ze sein, vnd bitten ewr gnad vleissicleichen vns das in arg nicht zu merken, wan wir nicht anders versteen, denn daz wir daran recht tün, denn als vns ewr gnad verscriben hat. Ob wir auf den vorbenanten tag mit vollem gewalt zu ew nicht schikten, so wesset (!) ir wol, daz wir vnsern willen wolten haben, vnd daz vns die verderbnüsse der land Behem vnd Merhern lieb wer' vnd daz wir zu dhaim gleichen nicht maintien zu treten, vnd ir wolt mit rate der lantherren der von Prag, rittern, knechten, steten vnd andern gemainen, die zu der andacht vnd dem gepot Gots genaigt sind darczu gedenken, daz das vnderstanden vnd die andacht vnd das gepot gots nicht vndergedrungen wurde. Lassen wir ew wissen, daz wir der land zu Behem vnd zu Merhern ere vnd nucz gern sehen vnd ist vns zu mal laid, daz die in sölich abnemen vnd verderben, darinn sy yecz steent, komen sind. Daran wir als, Got wol wais, dhain schuld nicht haben. Wir versteen vnd wissen auch nicht anders, denn daz wir vns nach der ordnung Gots und den gesezcen der heiligen kristenhait halten, als das weilent die heiligen veter vnd die gemeinschafft der kirchen zu Rom und der kristenhait gehalten vnd aufgesaczt habent, vnd ob ew. yemant fürbracht hiet oder noch fürbringen würde, daz wir solich ordnung vnd gesez der kristenhait nicht gehalten hieten oder noch halten wolten. Bitten wir ew. mit vleisse das nicht zu gelauben wan wir *hincz* (!) got hoffen vncz an vnser end darinn ze besteen vnd zu beleiben. Datum feria III. infra Octavas (!) Penthecostes anno etc. XXII°.

*Burgmeister vnd
der rat zu Znoym.*

In dorso: Dem hochgeboren fursten und herren herczogen Sigmunden von Gotes genaden fürsten in der Lyttaw, vnserm gnedigen heren.

Souvěká kopie.

a) Škrtnuto.

Jindřich ml. řečený „Rumpolt“ vévoda na velkém Hlohově spolu s jinými vůdci slezskými dosvědčuje, že hrad moravsko-třebovský nevydala Konrádovi, biskupu vratislavskému, rada třebovská, nýbrž tamní purkrabí Hanuš Švarc, takže výčitky činěné třebovské radě Bočkem st. z Kunštátu neodpovídají pravdě.

Prosinec, 8., 1422, Jihlava.

Zem. arch. mor. Nová sbírka. Mor. Třebová.

My Henrich mlazší Rumpolt řečený z božie milosti kníže slezské a pan Veliké Glogovie etc., Albrecht z Coldiczie heuptman Vratislavský a Svidnický, Bernart Pyrek řečený, rytíř Thamme Gerisdorf, Nicl Durink vyznávamy z[j]evně tímto listem těm všem, ktož jej uzří nebo čísti uslyší. Tak jakož sie jest příhodně stala příhoda některá u Moravské Třebové^{a)} letos vnycka doby, pro niž ti poctiví lidé, purkmistr a konželé (!) i ta všecka obec tudiež v Moravské Třebové upadli jsú v těžké súmnyenie a u velikú nechť pána svého, pána Bočka staršího z Kunstatu a před ním jsú těžce omluveni, jakož smy potom srozuměli, tak že by purkmistr a konželé (!) sie byli měli ode vsie obce poddati poctivému u božie [milosti] otci a panu, knězi Kunradovi biskupu Vratislavskému, panu našemu milému jakžto heuptmanu najvyššímu té vojsky z Slezie, kteráž jest v ty časy byla před Moravskou Třebovou přijela a jemu město by byli vzdali dříve, nežli heuptman . . .^{b)} purkrabí tudyez v Moravské Třebové, a zvláště, že ti poctiví lidé Hanuš Šváb a Hanuš řezník, měštěné tudyez v Moravské Třebové jsú omluveni k svému pánu, že by proti nám pět mil od Třebové byli vyjeli sie i město nám dávající, protož my svrchupsaní kněz Rumpolt etc. vyznávamy z[j]evně a jednostajně tímto listem, že ten jistý purkrabí tudiež v Moravské Třebové, kterýž jest v ta doba za nejstaršího byl, Švarc Hanuš řečený, ten jest k nám vyjel na pole, hrad nám dávaje, dříve nežli jsú nám svrchupsaný purkmistr ani konželé byli město dali a to jeho hradu dání bylo jest k ruce dříve jmenovaného kněze Kunrada biskupa Vratislavského, našeho heuptmana, tak daleko, ač by jeho milost jej i s hradem na milost přijieti chtěla a tak že ten jistý purkrabí Švarc Hanuš řečený slíbil jest nám svrchupsaným, že chce dříve jmenovanému knězi biskupu Vratislavskému, našemu heuptmanu, hradu v Třebové postúpiti anebo nám k jeho ruce. Ale ta sie jest výmluva stala, aby ten jistý Švarc Hanuš svými se všemi tovariši i s jich se vši zbroji dolův s hradu svobodně

a) Rpp. moravské. b) Vacat.

sjel a potom aby i s těmi tovařiši ve čtyřech dnech najprv příštích nebyl proti svrchupsanému knězi biskupu heuptmanu našemu, ani proti nám svrchupsaným, ani proti komu z té vojsky nebyl, ani proti nim co učinil skutkem ani radú, dále o Hanuš Švábovi a o Hanuš rezníkovi svrchupsaných, tak jakož jsú smluveni k svému pánu, vyznávamy my svrchupsaní, že o tom nic nevíme, aniž jsú kdy k . . . přišli . . . všechny věci . . . hody ve všech kusích, jakož svrchupsány stojí, tak jsú se staly, přihodily i skonaly a nic jinak a to béřem na svú víru beze lsti. Také zvláště vyznávamy my svrchupsaní Kunrad biskup vratislavský, že v túž chvíli ti svrchupsaní kněz Henrich mlazší Rumpolt řečený, náš milý strýc pan Albrecht z Koldice, pan Bernart Pyrek, rytíř Thamme Gerisdorf a Nicl Durink, že jsú k nám na pole před svrchupsanú Moravskou Třebovou přijeli, nám zajisté pravíce, že ty všechny věci, úmluvy i poddaní hradu i města Třebovského úplně jsú sie staly i dokonaly, jakož svrchupsáno stojí v jich vyznání a nic jinak. Také my svrchupsaní kněz Kunrad biskup Vratislavský vyznávamy, jakož Hanuš Šváb a Hanuš rezník svrchupsaní jsú osočeni a omluveni, že by proti nám pět mil aneb kterú míli aneb kde byli vyjeli neb vyšli, město nám dávajíc, že o tom nic nevímy a to se jest nikdy nestalo a to béřem k své kněžící víře beze lsti a toho k lepšímu vyznání a ku potvrzení my svrchupsaní Kunrad z boží milosti biskup Vratislavský i s těmi svrchupsanými Henrichem mlazším Rumpoltem řečeným z též boží milosti knížetem Slezským, naším milým strýcem se panem Albrechtem Koldicem heuptmanem Vratislavským a Svidnickým, se panem Bernartem řečeným Pyrkem, rytířem s Tammem Gerisdorfem, s Nicl Durinkem, panošmi svú jsmý pečeť svým dobrým vědomím k tomuto listu přitiskli. Jenž jest dán léta od narození Božího po čtrnástech stech (!) a dva mezítmého leta v Jihlavě, den početí matky Boží.

Moderní kopie dle papírového originálu s třemi přitisknutými pečetěmi v Národ. museu v Praze.

16.

Leden, 12., 1424, Vídeň.

Albrecht, vévoda rakouský, oznamuje městu Brnu, že odesílá k obsazení Špilberku oddíl zbrojných s Mikulášem Seebekhem, a žádá město o podporu.

Archiv města Brna, orig. na papíře.

Červenec, 26., 1424, v poli u Otaslavic.

Archiv třeboňský, Historica č. 253.

Albrecht rakouský žádá Oldřicha z Rožmberka, by dojel s českou šlechtou do Jihlavy nebo do jiného města moravského, aby se tam s nimi poradil o obnovu pokoje.

Originál na papíře s přitisknutou pečetí.

*Svědectví biskupa olomouckého Tasa z Boskovic o mučednické smrti
700 katolických měšťanů mohelnických (1424).*

Červen, 23. 1460, Olomouc.

(Měst. museum mohelnické, kniha privilejt.)

Universis et singulis tam praesentis quam futurae posteritatis. Etsi pastoralis curae emeriti, Dei tamen clementia in illius apicem sublimati eo prodesse sollicitudine debeamus pluribus, quo sumus anhelati ministerii dignitate, illos tamen ceteris dictamen rationis praeferendos expostulat, quos unice fidei stabilis perseverantia firmiter recommendat. Quoniam autem oppidi nostri Muglicensis incolae, dilecti fideles, tam nobis quam praedecessoribus nostris fidem praestitam servare indurptam omnino inpientes(!), se nedum tam suis, quam catholicae universitatis hostibus, qui tunc tunicam inconsutilem Salvatoris machinamentis scindere crudeliter contendebant, crebriter obices viriliter posuerunt et constanter, sed et dominorum suorum ad hoc efficaci auxilio communiti, strages in eis com[m]iserint atque hinc hostes in maiorem efferbuerint rabiem et tanta multitudine conglobati, ut eorum potentia toto suo amplius restitere non valerent, tandem fortiter et viriliter oppido succenso captoque ac ipsis velut catholicis viris in domum Dei confugientibus invalescentibus inimicis mori fideliter maluerint, quam vivere fide collapsa. — Unde, heu!, tam in domo Dei quam foris plures septingentes vires(!) atrociter ac diverso modo sunt peremti.¹ Cum igitur illi suae fidei integritatem vita sint pariter a morti-

¹ Srov., Neumann, Katoličtí mučedníci doby husitské (Hradec Králové, 1927), str. 78—80, kde citovány i jiné (pozdější) doklady.

bus protestati ipsorumque posteri et successores moderni eandem pro suo posse laudabiliter operibus fateantur, dignum censuimus eorum humilibus precibus nobis porrectis annuendum et infrascriptos libertatum privilegiis etiam propriis motibus attolendum, quatenus et praeteriter(!)^{a)} fidei reportent meritum et eandem futuris temporibus nobis valeant praestantius exhibere. Datum et actum Olomucz, sub anno Nativitatis Domini 1460, 2. feria in vigilia S. Joannis Baptistae.

Místy nespolehlivá kopie XVII. století.

19.

Říjen, 2., 1425, Láva.

Dienstag nach Michaelis hat Albrecht, Heizog von Österreich und Markgraf von Mähren von Laa an den Iglauer Magistrat geschrieben und ihn ersuchet, dass allgemein bekannt ist, dass die Hussiten in seine Lande feindlich gefallen sind, es mit Mord, Brand und Raub beschädiget haben, und noch sich hin und her versammeln, so wollen die Iglauer die Feinde auskundschaften, wie, wo und wie stark sie sind, auch, wohin sie sich zu kehren Vorhabens sind, und solches alles ihm zu wissen machen. Er machte auch den Iglauern zu wissen, dass der König morgens nach Laa kommen werde.

Archiv města Jihlavy, Collectanea Marzyana.

20.

Albrecht rakouský poroučí vídeňským, aby kromě purkmistra a rychtářů všichni vytrhli hned k Lávě.

Listopad, 20., 1425, Kreuzenstein.

(Měst. arch. vídeň. Orig. list. č. 2267.)

Albrecht von gotes gnaden herczog ze Österreich und marggraf ze Merhern etc. Erbern, weisen und lieben getrewn! Als ir yecz unser getrewn, lieben Hanusen den Scharffenperger burgermeister ze Wienn und Hanusen den Steger ewrn miteburger daselbs zu uns gesandt und uns ewr gebrechen bey in zu erchennen geben habt, das haben wir wol vernomen und lassen ew wissen, daz

^{a)} Recte: pariter.

wir daran beliben sein, daz der egenante burgermaister und auch der richter dahaim beleiben und in ewrm abwesen der stat notdurfft ausrichten sullen. Und daz sich sust yederman auz ew darczu schikke und anvercziehen gen Laa ziehe, als ew des die egenanten, der burgermaister und Hanus der Steger, aigenleich werden underweisen. Und was ew die nuczemal von unsern wegen sagen werdent, das gelaubet in genczleich als uns selber. Geben auf dem Grewczenstain an Eritag nach Sant Elzbeten tag, anno Domini etc. vicesimo quinto.

In dorso: Den erbern, weisen, unsern lieben getrewn, dem richter, dem rat und den burgern gemaindleich ze Wienn.

21.

Vévoda rakouský Albrecht nařizuje městu Vídni, aby připravilo 300 jízdných, kteří mají býti k 24. únoru v Lávě.

Únor, 8., 1426. Vídeň.

Měst. arch. vídeň. Listina č. 2272.

„Wir Albrecht, von gotes gnaden Herczog ze Österreich, ze Steir, ze Kaern-
den und ze Krain, Markgraf ze Merhern und Grave zu Tirol etc., Embieten
den erbern weisen unsern lieben getrewn, dem burgermaister, dem richter,
dem rate, den burgern und der gemain der stat ze Wienn unser gnad und
alles güt. Als ew wol wissentleich ist, daz Uns und unserm land die keczer
von Behem groß und merkhleich scheden getan haben mit mord, raub, prand
und in ander wege. Nu sein wir mit unserer lantschaft, prelaten, hern, rittern,
knechten, steten und merkhten, die nach unserm vordern und gepot hie bei uns
gewesen sind, uberain worden, daz sich yederman geistleich und weltleich, edel
und unedel angreifen sol mit ainer summ volks oder gelt, damit man das land
geretten und den veinden widersteen mug. Als nu prelaten, pfaffhaiten, herrn,
rittern und knechten yederman sein summ aufgelegt ist, desselben auslags ew
gepüret, drewhundert pherd werleichs volks an die gemerkh gen den veinden
zeschikken, den zu widersteen, als lang des notdurft wirdet. Emphelhen wir
ew bitten und begern gar ernstleich, daz Ir dasselb volk auzrichtet anverczie-
hen also, daz es auf den suntag „Reminiscere“ in der vasten schierist kunftig zu
Laa bei unserm hauptman, den wir da haben werden, sey und ew des nichts
saumen noch irren lasset, als wir ew getrawn und als Ir kristenleichem gelau-
ben, uns und dem land des schuldig und phlichtig seit. Daran erczaigt Ir uns

ainen lieben dienst, den wir genedicleich gen ew wellen erkennen. Geben ze Wienn an freitag nach Sant Dorothen tag. Anno etc. vicesimo sexto.“

Jinou rukou: *d. d. in cons(ilio)*“.

In dorso: „Dem Burgermaister, dem Richter, dem Rate, den Burgern und der Gmain der Stat ze Wienn“.

22.

Září, 9., 1426, Láva.

Albrecht, vévoda rakouský, žádá město Brno o pomoc při ražení dalších 100 hřiven stříbra, již mají poskytnouti panu Haškovi z Valdštýna.

Archiv města Brna, orig. na papíře, s přitisknutou pečetí.

23.

Albrecht, vévoda rakouský, oznamuje městu Vídní, že 4 míle od Břeclavě se shromažďují silná vojska nepřátelská, pročež poroučí, by se ihned vypravili do pole.

Říjen, 26., 1426, před Břeclaví.

Měst. arch. vídeň. Listina č. 2292.

Wir, Albrecht von gotes gnaden herczog ze Osterreich, ze Steir, Kernden und ze Krain, markgraf ze Merhern und grave zu Tirol etc. Embieten den erbern weisen unsern lieben getrewen, dem burgermaister, dem richter, dem rat, den burgern und den leuten gemanicleich czu Wien unser gnad und alles gut. Als wir ew vormalen geschriben und empholhen haben unverczogenleich her zu uns ze komen und uns wider die veind zu helffen. Lassen wir ew wissen, daz sich dieselben veind, an menigen suden nu starkh habent besamment und mainent ye Luntemburg zu retten und uns und unser volk zu dringen und ligit nu als bey vier meilen von uns. Davon emphelhen wir ew allen, und ewr yecleichen besunder, und wellen gar ernstleich, daz ir ew all, die vor alter oder vor jugent mugen, bey tag und bey nacht her zu uns füget, und uns als ewrm rechten hern wider die egenanten veind, undbestellet, daz man ew speis

und ander notdürft nachfüre, und darum nicht vercziehet noch verrer waigret, wan wir uns auf ew als auf unser getrewn genczleich verlassen. Wan welich des nicht teten, die wolten wir sicherleich an alle gnad an leib und güt darumb schaffen zu pessern, wan des sicherleich gar grosse notdürft ist. Geben im veld vor Luntembürg am samstag ze nacht vor sant Symons und Judas tag. Anno etc. vicesimo sexto.

D. d. in consilio.

In dorso: „Alberti 5^{ti} aufboth der stadt Wienn: 1426“. „An Samstag zu nacht vor S. Simons und S. Judastag (26. 8^{bris}) 1426.

K. 4. Lit. A. No. i. (škrtnuto). Wr. Archiv 13. 1426.

Archiv města Vídně, orig.

24.

Vévoda Albrecht žádá Vídeňských o vypravení všech kupců do pole.

Říjen, 28., 1426, před Břeclaví.

Měst. arch. vídeň. Orig. list. č. 2293.

Wir Albrecht von gotes gnaden herczog ze Osterreich, ze Steir, ze Kernden und ze Krain, marggraf ze Merhern und grave ze Tirol etc. Embieten den erbern, weisen, unsern lieben, getrewn, dem burgermaister, dem richter und dem rat zu Wienn, unser gnad und alles gut. Als wir vor menicleich zu Wienn, in der stat, und vor der stat, wonend, gevordert haben, zu uns ze kömen, und uns wider die keczer ze helffen. Emphelhen wir ew gar ernstleich und wellen das ir alle legrer und kaufleut ze Wienn, die der stat und des lands genissent, vordert und in von unsern wegen ernstleich emphelhet, zu uns heraus ze kömen, so si sterkest mügen. Wan ob ettleich des nicht teten, des wir doch nicht hoffen, so wolten wir gedenken, was uns hinfür darzu ze tun wer, damit si nicht frum davon emphiengen. Das ist unser ernstleiche mainung. Geben im veld vor Luntenburg an sant Simons und sant Judas tag anno etc. vicesimo sexto.

D. d. in consilio

Albrecht rakouský vybízí vídeňské, aby bez rozdílu věku bezodkladně se všichni dostavili k Břeclavě.

Říjen, 29., 1426, před Břeclaví.

Měst. arch. vídeň. Orig. list. č. 2294.

Wir Albrecht von gotes gnaden herzcog ze Osterreich, ze Steyr, ze Kern-
den und ze Krain, marggraf ze Merhern und graf ze Tyrol etc. Embieten den
erbern weisen, unsern lieben getrewn, dem burgermaister, dem richter, dem rat,
den burgern und der ganczen gemain ze Wienn und auch den legrern daselbs,
den der brief geczaigt wirt, unter gnad und alles gut. Als wir ew vor meni-
germal geschriben und empholhen haben heraus zu uns ze kömen und uns wi-
der die veinde zu helffen. Lassen wir ew wissen, daz die veind nu in nahent
bei uns sind, die haben wir aigentlich lassen besichten. Nu mainen wir ir ye
ze wartten und in mit gotes hilff widersteen, so wir aller pest mügen. Davon
emphelhen wir ew aber gar ernstleich und wellen bei unsern hulden, daz ir
ew all, die vor alter oder vor jugent mügen, bei tag und bei nacht her zu uns
füget, und uns als ewrm rechten herren wider dieselben veinde helffet, und
das ainer auf den andern nicht waiger. Wan welib des nicht teten, die wolten
wir also straffen an leib und an gut, daz si es nymmer überwinden. Sunder
ist unser maynung, was volkes ir under wegen vindet, daz ir das auf und mit
ew herpringet. Das ist unser ernstleiche maynung. Geben im velde vor Lun-
temburg an ertag nach sant Symons und sand Judstage Anno etc. vicesimo
sexto.

D. d. in consilio.

Prosinec, 9, 1426, Vídeň.

*Albrech, vévoda rakouský, odpovídá na žádost brněnských o posilu s podo-
tknutím, že jim nemůže odeslati Čenka, o něhož žádají, neb jest v té době u hradu
Týnce, jenž „mit den veindlichen hertleich umb besetzt ist“, ale jakmile zámek
dosti opatří, bude moci k nim, „weil die veint in nehent umb ew. ligent“.*

(Archiv města Brna.)

Albrecht von gotes gnaden Herczog ze Osterreich vnd Marggraf ze Mer-
hern etc. Erbern weisen vnd lieben getrewn. Als ir vns yecz ettleich ewr ge-

brechn verschriben habt vnd begeret ew mit volk zesterkhen etc., das haben wir wol vernomen vnd lassen ew wissen, daz wir ew bei unserm getrewn Jorgn dem Gswenter vnser mainung einbotn habn, die er ew nu, als wir hofen hat zu erkenen geben. Denn von der Müns wegn als ir vns schreibt, lassen wir ew wissen, daz wir yecz selber im willen haben lassen ze münssn vnd begern an ew daz ir vns daz in arg nicht merkhet. Als ir vns den verschriben habt von der vbermass der losung vnd begeret ew die nachzlasse, lassen wir wissen, daz wir vnserm lieben getrewn Gimram den Dubrawkn vierczig schock an derselbn sum auf ew verschafft haben. Davon emphelhn wir ew ernstleich vnd wellen wir ew yecz durch ewr gebrechleichkait willen zu disemmal gern nachlassen. Als ir vns denn von des Czenkn wegen verschribn habt vnd begert den bey ew ain zeit zlassn. Ist ew wol wissentleich daz wir im vnser geslos zu Teincz das mit den veindn hertleich vmb beseczet ist ingbn habn, daz er das also verwese wie aber darumb, so wellen wir im gern gunnen auf ein zeit bei ew ze sein, die weil die veint in nehent vmb ew ligent, doch daz ir mit im redt, daz er das egenante vnser geslos mit ainem solichn man versarg, damit wir an demselbn geslos nicht schadn nemen. Geben zu Wienn, an Montag nach unser Fraun tag Conceptionis, Anno etc. vicesimo sexto.

Den erbern, weisen unsern lieben, getrewn dem Burgermaister vnd dem rat zu Brünn.

Papírový originál s přitisknutou pečetí.

27.

Únor, 1., 1427. Řím.

Papež Martin V. vyznává, že jihlavští vyhnali své Židy, z nichž „plerique perfidi et heresum erroribus implicati christianique nominis inimici versantur, non longe distantibus possent gravia damna animarumque pericula detestabiliter instaurari“, a dovoluje přeměnití synagogu v kapli Božího Těla a P. Marie.

Archiv města Jihlavy, Collectanea Marzyana.

*Olomoucká konsistoř vynáší rozsudek nad Jiljím, farářem v Nových
Hvězdicích, odpadlým k husitství.*

Říjen, 24., 1427, s. 1. [S. 1.]

(Arch. kláš. aug. v Brně.)

In nomine Domini. Amen. Dudum coram nobis Symone de Praga, baccalario in decretis, perpetuo vicario ecclesie Olomucensis, venerabilis viri, domini et Magistri Pauli de Praga, Pragensis et Olomucensis ecclesiarum canonici, vicarii in spiritualibus et curie episcopalis Olomucensis officialis in dictis officiis, videlicet vicariatus et officiatus (sic) locumtenente, circumspectus vir Magister Jacobus de Dobroczkowicz procurator generalis causarum consistorii curie episcopalis Olomucensis, necnon instigator et promotor officii certos articulos concludentes ex officio contra et adversus dominum Egidium rectorem ecclesie parochialis in Hwyezdlicz ad iudicium exhibuit et produxit huiusmodi sub tenore :

„Coram vobis, honorabili viro domino et magistro Paulo de Praga, Pragensis et Olomucensis ecclesiarum canonico, vicario in spiritualibus et curie episcopalis Olomucensis officiali aut in officiis locum vestrum tenente procurator et syndicus ac nomine procuratorio venerabilium virorum dominorum prioris et conventus novi monasterii sancti Thome in preurbio Brunensi, Olomucensis dyocesis ordinis sancti Augustini, patronorum ecclesie parochialis in Hwyezdlicz, necnon procurator discreti viri, domini Sigismundi de Pustymyr, presbyteri ad dictam ecclesiam in Hwyezdlicz presentati et instigator contra et adversus dominum Egidium plebanum assertum dicte parochialis ecclesie in Hwyezdlicz, qui dampnate secte Joannis Wicleff et Joannis Hus, hereticorum dampnatorum pro presenti adheret et hereticis eiusdem secte dampnabiliter conversatur et eam ut hereticus promovet et sectatur seu contra quamlibet aliam personam pro eo et eius nomine in figura iudicii legitime interveniente in jure cum querela proponit et dicit, ac articulos continentem infrascriptos per modum libelli ac petitionis summarie dat, facit, exhibet et in medium producit, dans in eisdem per suum juramentum contenta coniunctim et divisim, quibus petit per partem adversam, videlicet ipsum dominum Egidium aut ipsius procuratores, si qui sunt singulariter ad singulos similiter medio juramento responderi, animo litis detestande, non astringens se et partes suas ad superflua probanda, sed tantum sue intencioni necessaria, de quibus protestatur solempniter et expresse :

Inprimis, quod ponit, et si negatum fuerit, probare intendit, quod a decem, viginti, triginta, XL^{ta}, L^{ta}, centum et ultra annis et eciam a tanto tempore et per tantum tempus, de quibus hominum memoria non extat, in dyocesi Olo-nucensi infra fines et limites eius est et esse consuevit quedam ecclesia paro-chialis in villa Hwyezdlicz wlgariter nuncupata, habens fontem baptismalem, speciale cimiterium pro tumulandis suorum corporibus parochianorum sexus utriusque et alia insignia, quibus parochialis ecclesia insignitur, consueta regi per clericos seculares catholicos.

Quod fuit et est verum.

Item ponit, ut supra, quod a dictis temporibus et per ipsa tempora jus pa-tronatus eiusdem ecclesie parochialis dependet et consuevit dependere ab universitate bonorum in Hwyezdlicz, quondam fortalicii sic nuncupati, et nunc dependet ab eisdem bonis ita, quod temporales regentes et possidentes dicta bona in Hwyezdlicz, vacante dicta ecclesia, semper consueverant et con-sueverunt de more et observancia unam ydoneam personam loci ordinario presentare, qui presentati per loci ordinarium sine quavis alterius contradic-tione in et ad ipsam ecclesiam fuerunt confirmati et instituti.

Quod fuit et est verum.

Item ponit, ut supra, quod prefati domini prior et conventus ex testamento per serenissimum principem et dominum, dominum Jodocum marchionem Moravie pro dicto monasterio facto dicta bona Hwyezdlicz cum pleno jure et dominio aput heredes et dominos dictorum bonorum pro se et suo monasterio predicto iusto titulo empcionis et vendicionis in perpetuum testamentum emer-runt et comparaverunt, ac ipsa bona dicti nobiles virtute et occasione huius-modi empcionem ad tabulas seu libros terre Moravie iuxta ritum provincie inscripserunt et inposuerunt hereditarie per dictos fratres et ipsorum monaste-rium perpetue tenenda et possidenda.

Idem fuit et est verum, notorium, publicum et manifestum.

Item ponit, ut supra, quod prefati domini prior et conventus virtute huius-modi empcionis et intabulacionis sunt dictorum bonorum in Hwyezdlicz in vera et legitima possessione, gubernacione et regimine, ut veri heredes et patroni dicte ecclesie et in possessione juris patronatus dicte ecclesie ac presentandi quociens dictam ecclesiam vacare contigerit seu ipsius casus vacationis oc-currerit.

Quod est verum, notorium et manifestum.

Item ponit, ut supra, quod prefatus dominus Egidius existens dicte ecclesie parochialis verus plebanus et rector, datus in sensum reprobum, nescitur, quo spiritu ductus, ecclesiam ipsam deserens et suos parochianos, se ad dampnate

secte hereticorum iungens, in Thowaczow, dyocesis Olomucensis, ubi multitudo hereticorum confluit, in contemptum clavium, Sedi Romane ecclesie et Summo Pontifici, Patri sanctissimo contrariando ac universalis Ecclesie, sancte, katholice et fidei apostolice contradicendo, populum sub utraque specie communicat et predicat falsum dogma hereticorum, asserens, esse verum, et de presenti ipsis hereticis adheret, ritus eorum perversos continuando et confortando.

Quod est notorium, publicum et manifestum.

Item ponit, ut supra, quod prefatus dominus Egidius secte dictorum hereticorum firmiter inherens et ipsam dogmatisans, de anno presenti circa festum Purificacionis sanctissime Virginis Marie scripsit literam missivam domino Jacobo, plebano in Brankowicz suo vicario in wlgari Boemico, asserens, se esse confratrem legis Christi, blaspheme hortando ipsum, si ipse non accederet ad huiusmodi legem, quam ipse apprehendit, et nisi faceret, dampnationem sue anime incurreret et mitteretur in tenebras exteriores, „*ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat*“, quam literam missivam hic pro articulis et propositionibus dictus procurator dat et offert.

Quod verum est, notorium et manifestum.

Item ponit, ut supra, quod prefatus dominus Egidius de presenti est cum dictis dampnatis hereticis in Towaczow,¹ nec curat ab ipsis recedere per tantum tempus, sed potius ipsos in eorum erroribus et heresi confortat et instruit, propter quod [non] est dubium, ipsum dominum Egidium ratione huiusmodi adhesionis heretice pravitati privandum ipsa ecclesia et privari debere.

Quod est verum.

Item ponit, ut supra, quod prefati domini prior et conventus tamquam veri catholici et patroni dicte ecclesie, considerantes, quod dictus dominus Egidius deserens sponte ecclesiam suam et parochianos eiusdem ecclesie, se dictis hereticis iungendo, sicut premissum est, volentes ipsi ecclesie, ut patroni, pie providere de uno rectore catholico, cupientes, ut ipse dominus Egidius ipsa ecclesia privetur, prius honorabilem virum dominum Sigismundum supradictum ad ipsam ecclesiam, ne pastore suo esset viduata, Reverendissimo in Christo² patri et domino, domino Johanni, Dei gracia cardinali presbytero tituli Sancti Ciriaci et perpetuo commendatori ecclesie Olomucensis et eius in spiritualibus vicario confirmandum presentavit.

Quod est notorium et manifestum.

Item ponit, ut supra, quod prefatus dominus Sigismundus est maior viginti quinque et alias est ydoneus ad regendum beneficium curatum.

¹ Dle listiny z roku 1425 (U. B., I, 378) soustředil Jan Tovačovský z Cimburka husitské kněze na hradě Tovačově. ² „In Christo“ dvakráte.

Quod est verum et notorium.

Item ponit, ut supra, quod de premissis omnibus et singulis est publica vox et fama, firma credulitas et commune dictum, quare petit dominus procurator et syndicus ac instigator officii, et nomine, quo supra, per vos, venerandum dominum iudicem supradictum et vestram diffinitivam sententiam pronunciari, decerni et declarari, prefatum dominum Egidium, sicut prefertur, plebanum et rectorem dicte ecclesie in Hwyezdlicz dampnate secte dictorum hereticorum continuando universali ecclesie catholice dimittendo ipsam ecclesiam adhesisse et benivole ipsis hereticis adherere, falsumque dogma predicare, populumque sub utraque specie laicalem contra prohibitionem sacrorum canonum et determinacionem universalis, sancte matris ecclesie in scandalum tocius populi christiani communicasse et communicare et ipsis adherere de presenti et ob hoc notam heretice pravitatis et heresis incurrisse et incurrere ipso facto ipsumque inhabilem de cetero ad regendum dictam ecclesiam declarandum et per vos declarari, et propter premissa et quodlibet premissorum dictum dominum Egidium ratione et causa huiusmodi adhesionis heretice pravitati ipsa ecclesia in Hwyezdlicz privandum et privari, ac ab ipsa amovendum et amoveri debere, dictumque dominum Sigismundum ipsi domino Egidio ipsa ecclesia privato et amoto occasione et virtute sue presentacionis et ad petitionem dictorum dominorum tamquam virum catholicum in et ad ipsam ecclesiam institui et confirmari debere, dicto domino Egidio super oppositionibus et impedimentis ulterioribus perpetuum silentium imponentes, vestra sententia diffinitiva mediante. Super quibus omnibus et singulis premissis vestrum benignum officium humiliter imploratur salvo jure presentes articulos corrigendi, emendandi ac alios, si necesse fuerit, de novo dandi, ceteris juris beneficiis inposterum sibi salvis.“

Quibus articulis, sicut premittitur, per ipsum Magistrum Jacobum instigatorem productis, dicto domino Egidio certum peremptorium terminum ad respondendum eisdem statuimus, in quo termino, licet per nos ad hoc faciendum fuerit legitime evocatus, tamen coram nobis pertinaciter comparere, nec dictis articulis respondere curavit. Productisque super dictis articulis nonnullis testibus et ipsis mediantibus ipsorum juramentis examinatis ipsorumque dictis in scriptis redactis et tandem in contumaciam ipsius domini Egidii ad hoc legitime citati, publicatis et habitis pro publicatis, contra quorum testium dicta et personas, licet ad hoc fuerit citatorie evocatus, ad certum terminum peremptorie competentem, comparere nec excipere curavit. Postremo eidem certum alium terminum ad videndum in causa huiusmodi concludi vel ad dicendum et allegandum causam rationabilem, cur in eadem concludi non debeat, statuimus et

assignavimus, ad quem actum idem dominus Egidius fuit per literas citacionis nostras legitime evocatus, in quo termino idem dominus Egidius minime comparere et causam rationabilem allegare curavit, nos vero Symon locumtenens predicti, instante Magistro Jacobo de Dobroczkowicz instigatore officii in causa huiusmodi, in contumaciam dicti domini Egidii conclusimus et in ipsam habuimus pro concluso, prout ea omnia et singula in actis acticatis coram nobis habitis et conscriptis clarius noscuntur contineri. Subsequenter nos, visis, productis et deductis ac ipsius cause meritis matura deliberacione discussis, memorato domino Egidio ac instigatore officii pro audienda per nos ferri sententia diffinitiva vel dicendum causam rationabilem, cur ferri non debeat coram nobis evocatis, in quo termino idem dominus Egidius coram nobis comparere, nec causam rationabilem dicere curavit, procuratore officii instante et sententiam diffinitivam cum instantia debita per nos ferri petente et postulante. Nos itaque Symon in contumaciam ipsius domini Egidii sententiam nostram diffinitivam de jurisperitorum consilio et assensu tulimus, legimus et in scriptis promulgavimus per omnia in hec verba: „Christi nomine invocato pro tribunali sedentes et ipsum procul habentes solum per hanc nostram diffinitivam sententiam, quam ferimus in hiis scriptis, dominum Egidium plebanum ecclesie in Hwyezdlicz pronunciamus et declaramus ratione adhesionis secte dampnate Johannis Wicleff et sequacium eorum et doctrine eorum et specialiter communionis sub utraque specie ewkaristie quoad populum laycalem, quam ministrat in contemptum ecclesie katholice, fore et esse scismaticum ipsumque ratione scismatis dicta ecclesia sua fore et esse privandum, quem eciam presentibus sentencialiter et diffinitive in hiis scriptis privamus, dantes auctoritatem patronis eiusdem ecclesie, ut alium ad dictam ecclesiam presentent domino loci ordinario instituendum et confirmandum. Lata, lecta et in scriptis promulgata est hec sententia diffinitiva per nos Symonem locumtenentem supradictum anno Domini millesimo quadringentesimo vicesimo septimo, die vicesima quarta mensis Octobris presentibus honorabilibus et discretis viris, dominis Bohuncone plebano ecclesie parochialis in Richnow et Nicolao olim Johannis de Luna ac Petro de Morkowicz notariis publicis.“

Originál na perg. s přivěšenou pečetí.

Čeněk z Bludova uzavírá příměří s panem Janem z Lomnice, zemským hejtmanem moravským, a městem Brnem až do Letnic.

Listopad, 14., 1427, Bučovice.

Archiv města Brna.

30.

Wenzel Hychnagel und Johann Turczko haben inen offenen brief den Iglauern ausgestellt, worin sie kundmachen, dass sie mit wohlbedachtem Mute, ohne Zwang, willkürlich und gutwillig verbinden bei ihren Rechten und Ehren, besonders bei dem höchsten Rechte, dass sie künftig hin gegen den Fürsten Albrecht, Herzog von Österreich und Markgrafen von Mähren, gegen seine Untertanen, Leute in den Städten, Märkten, Dörfern, Posadken, Schlössern in allen seinen Landen, besonders gegen den edlen Jacob von Puche, d. Z. Hauptmann zu Iglau und alle die Seinige, gegen die Stadt Iglau und ihre Gemeinden, es sei im Worte oder Werke. Sie verpflichteten sich auch, dass im Falle sie ihr Wort nicht hielten, welches Gott verhüten wolle, es sei im Worte oder im Werke, und sie dessen überzeugt würde durch zwei ehrbare Männer, so wollen sie ihrer Treue, Ehren und ihres Lebens verlustig sein ohne alle Widerrede. Zu Zeugnis und Versicherung dessen haben gedachte Wenzl Hychnagel und Johann Turczko zu Zeugen erbeten den ehrbaren Herren Přibík Pinta, Nicolaus von Prossnitz, Schwarzenuhl von Berg, womit sie diese Schrift mit ihren Siegeln bestätigten.

Srpen, 27., 1248, s. 1.

Archiv města Jihlavy, Collectanea Marzyana, regest.

31.

Albrecht, vévoda rakouský, potvrzuje privilegia jihlavských, „quos constantis fidei firma constancia, intemeratque laboris duturnitas multipliciteri recommendat“.

Srpen, 30., 1428, Znojmo.

Archiv města Jihlavy, Collectanea Marzyana.

Jošt, jinak Hecht z Rosic, prohlašuje, že fingoval zástavu dědiny Čech náležející klášteru augustiniánskému v Litomyšli, aby zachránil klášteru obec v době zastavování církevního jmění.

Září, 11., 1428, Brno.

Arch. klášt. aug., Brno.

Já Jošt řečený Hecht z Rosic tímto listem vyznávám přede všemi, kdož jej uzří^{a)} neb čtúc slyšeti budú, že jakož zákonní kněžie převor a jeho convent z Litomyšle před několika leti (!) bojiece se, by králova Milost zbožie jich kláštera dřeve řečeného některým lidem rytieřským nerozdal a od jich kláštera neodlúčil, i byli se mnú takú smlúvu učinili a list mi svoj toho byli dali, že mi byli zastavili svého kláštera ves řečenú Czechnov¹ ve třech stech kopách grošúv pražských, a já, chtiec jim a jejich klášteru pomoci, aby ta svrchupsaná ves^{b)} z jich moci nevyšla a chtěl-li by^{c)} kdo jim na tu ves sáhnúti kterakolivěk, aby byli list na úmluvu svrchupsaní ukázali a tiem se listem zavedli. I byl sem s nimi tu úmluvu učinil a list sem od nich vzal a řekl sem, že tu svrchupsanú ves držiem v zástavě, protož boje se, já Jošt svrchupsaný, by mnie v tej vieře smrt nezašla a že by svrchupsaní^{d)} kněžie skrz úmluvu již jmenovanú nepřišli ke škodám a nemoseli snad peněz svrchupsaných platiti mým budúciem nebo tomu, kdo by ten jich list po mej smrti miel. Ten jistý list, ježto sem na úmluvu svrchupsané (!) vzal od svrchupsaných kněžie, y to vše, což ten list svědčí a v sobě psáno jmá, mocí tohoto listu umrtvuji, aby viac žádnéj moci nemniel, ani komu platný byl, buďto mým erbuom nebo budúciem, neb sem svrchupsaným kněžie[m] na ty úmluvy nižádného groše nedal, než učinil sem s nimi (!) ty úmluvy pro jich kláštera dobré. Toho pro lepšie jistotu já svrchupsaný pečet sem svú vlastnie přivěsil k tomuto listu a poprosil sem urozeného pana Jindřicha z Byppe (!) odjinud z Templštayna, aby svú pečet podle mnie jemu bez škody na svědomie přiviesil k témuž listu, jenž dán v Brně tu sobotu po hodu Narozenie Matky Božie, léta po Narozenie Syna božieho tisícieho čtyřstého dvacátého a osmého léta.

Perg. originál s 2 přivěšenými pečeti.

a) Orig. uzizycz, b) Prig. y, c) chtielyly, d) svrchupsaný.

¹ Ves Čechy zastavil markrabí Jošt r. 1384 klášteru litomyšlskému a brněnskému na 360 kop. Téhož léta však Jošt odprodal ves klášteru litomyšlskému a poručil ji intabulovati. (Viz AČ, VII., 573 a CDM, XV, 210. Srov. Kurka Archidiakonáty kouřimský atd., str. 614.)

Diviš z Přehořova, hejtman na Mor. Krumlově, uzavírá příměří s Brnem.

Říjen, 11., 1424, Mor. Krumlov.

(Opis kodexu duchcov. fol. 355 v měst. arch. brněn.)

Já Diviš z Přehořova, hejtman krumlovský, vyznávám obecně před všemi tímto listem, kdo jej uzří neb čtúc slyšeti budú, že vydávám osm artikulův múdrým a opatrným purkmistrovi a radě města Brněnského. První artikul, abych já s nimi a oni se mnú rytířskou válku vedli. Druhý artikul, jestliže by Buoch neuchoval a já od nich jat byl, tehda dađa u měsíce sto kop gr. dob- (rých), stříbrných rázu pražského za každú kopu počítajíc šedesát gr., i mám prázděn býti. Pakli bych já nebo moji jali purkmistra neb koho z rady neb jejich hejtmana, kterýž by v tu dobu hejtmanem nad jejich žoldnéři byl, tehda ten jeden, kterýž by z nich jat byl i máma (!) také u měsíci sto kop gr. dáti dobrých stříbrných, rázu pražského také, také za každú kopu šedesáte gr. počítajíc, a to dađa, má také prázděn býti. A jest-li pak že by který z měšťan brněnských usedlý jeden ode mne neb od nich jat byl, tehdy mám v padesát gr. vyručen býti. Třetí artikul. Jestli pak že by který z měšťan brněnských pěší ode mne neb od nich jat byl, ten má ve tři kopy vyručen býti, a můj pěší též a jestli pak že by muoj jézdny neb jejich jat byl, maje jeden kuon, y ten má v pět B gr. vyručen býti, pakli dva, tehda v 10 B gr., pakli tři, tehda v 15 B gr., pakli IIII, tedy ve 20 B gr., pakli méně deset, tedy rovněž též, ve dvacet kop má býti vyručen. Čtvrtý artikul. Aby chudí lidé dělali, orali, sili bezpečně a svobodně, jezdili do lesuov a z lesuov mojich nebo jejich a také, aby bezpečně jeli do mlýnuov nebo z mlýnuov s vozy a s obilím a svá robotná diela aby svobodně a bezpečně dělali kromě formanských vozuov. Pátý artikul. Aby vinice bezpečně dělali a svá vína s obú stranú bez překážky vozili. Šestý artikul. Kteří by poslové mezi námi šli neb jeli, aby hindrováni nebyli, ani koni pod nimi bráni nebyli. Sedmý artikul. Jestliže by který muoj člověk neb služebník jézdny neb pěší k nim do Brna přijel neb přišel a vzal k tomu co neb dlužen byl neb odpuštění nevzal a já svooj list k nim poslal, tehdy mi jej svrchupsaní Brněné mají svázíc zase poslati a já jim též. Osmý artikul. Byl-li by muoj který vězeň kam na jich stranu jat, aby oň stáli a jej vypravili a já jim mám též učiniti. A ty úmluvy svrchupsané mají mezi námi státi až do vánoc nyní nejprv příštích. A jestli pak že by se jmě uzdálo aneb jim těch svrchupsaných úmluov tak dlúho držeti, tehdy, když bych já jim týden dal

napřed věděti poslem listě, a oni mi též, aby z těch úmluov nic nebylo. A já svrchupsaný Diviš slibuji to všecko zdržeti, což svrchupsáno stojí, svrchupsanému purkmistru, radě i vší obci města brněnského. A pro lepší jistotu a pro lepší svědomí a pro potvrzení tohoto listu já Diviš svú sem vlastní pečeť přitiskl k tomuto listu s svým dobrým svědomím a svú dobrou vůlí. Datum Crumpnav, feria secunda proxima post Gereonis et sociorum eius, anno domini 28 etc.

Otisknul v Hlídce XXXVII. (1920) Neumann, K válečnictví za doby husitské (str. 15).

34.

Diviš z Přehořova, hejtman na Mor. Krumlově a Ivančicích, zavazuje se, že nebude brněnským překážeti při vinobraní a to i za Jana z Kunštátu, řeč. Suchý Čert a za Jana st. ze Sobětic, hejtmána na Třebíči až do sv. Martina, a v případě nedodržení slova slibuje podvoliti se rozsudku Václava z Kukvic na Kuchnicích a Ondřeje, purkrabí na Templštejně.

Září, 23., 1429, Ivančice.

Měst. arch., Brno, opis z codexu duchcovského, fol. 348.

35.

Jan z Pernštýna zavazuje se Janovi st. z Lomnice, zem. hejtmanu moravskému, Joštovi z Rosic, podkomořímu, Janovi ml. z Lomnice a městu Brnu, že jeho služebník Mikuláš Člupek seděním na Košíkově i se svými podržizenými nebudou nijak rušiti příměří uzavřené mezi jmenovanými pány a městem Brnem.

Říjen, 27., 1429, Pernštýn.

Archiv města Brna, opis z codexu duchcovského, fol. 353-354.

36.

Vilém z Pernštýna, Václav z Kravař, Jan z Pernštýna, Zbyněk a Oldřich br. z Doubravice na Osové, Jan Žibřid z Kornštejna (!), Jan z Meziříčí na Křižanově, Jan Morava z Kralic a Mikuláš Člupek na Košíkově uzavírají pří-

měří s Janem z Lomnice, zem. hejtmanem moravským, Joštem Hechtem z Rosic, podkomořím, Vilémem Woldnarem, hejtmanem na Špilberku, Janem ml. z Lomnice, Janem, proboštem z Kounic, a městem Brnem, jež se vztahuje na všechny jejich držby a poddané, a má trvati od Povýšení sv. kříže až do západu slunce na sv. Matouše, a jest vypověditelno do 8 dnů jedním panošem odeslaným na Lomnici nebo na radnici brněnskou, při čemž má rozhodčím býti Archleb z Drahotuš a Deblína a Jimram z Doubravice.

Září, 14., 1430, Osová.

Archiv města Brna.

37.

Diviš z Přehořova, hejtman na Krumlově a Ivančicích přistupuje ku příměří s Janem z Lomnice, Hechtem z Rosic a j. na dobu od vystavení listu až do sv. Štěpána a prohlašuje za rozhodčí Bohunka z Miroslavi a Václava z Kukvic s jedné a Archleba z Drahotuš s Janem ryt. z Popůvek na Žabovřeskách s druhé strany.

Září, 15., 1430, Mor. Krumlov.

Archiv města Brna, opis z codexu duchcovského, fol. 358.

38.

Jan z Chabrovce, hejtman na Třebíči, pod týmiž podmínkami přibírá v příměří města Krumlov a Ivančice.

Září, 22., 1430, Třebíč.

Archiv města Brna, codex duchcovský, fol. 357.

Erhart z Kunštátu na Lysicích žaluje vídeňským na nepřátelské chování Jana z Lomnice, který u sebe chová dva kacířské kněze a jenž i podepsal táborský (stížný?) list a žádá proto o zakročení proti němu u vévody Albrechta.

Listopad, 8., 1430, Brno.

Měst. arch. víd. List. č. 2381.

„Mein getrewen dinst czevor ew erbern und edln genadigen lieben herren. Ich clag ewern genaden uff herren Janen von der Lompnitz uff den ubel, sueden menschen, uff den alden, der do cze Bruen hauptman yczund ist, das er mich raubet und meine arme lewt und ich des nicht vorschuldet hab wider mein genodigen herren den kunig, noch wider dy stett, noch wider meinen genodigen herren der markraff, noch wider das merherys lant, noch wider dem Cristenlichen glawben. Er hath mier enczagen sybenczehen dorfffer und hath mier hewr genumen allen meynen wayn und allen czynz, das mier kein phenning nicht geraicht ist worden, und dorumbe ich czu meynem genadigen herren, czu dem markraffen geczoget war und geczaget hab offt und manigfeltich und auch gesendet mein priff und mein potten und hab sein genadige furstliche genad gepetett und seinen rath, das sye das geruchten durich Gothes willen tuen und durich der gerechtikeit, das er mich nicht las seinen hauptman also schendlichen rauben und das er mich bey dem lies, czu we ich recht hab. Mein genadiger herr der markraff hatt mir offt und dich priff gegeben, die ich ym schold geben, dem vorgeanten hauptman, und wenne ich dy selben priff gebracht hab, zo hath mich der selbe pes, suede mensch imert dester mer czenichte pracht und mein arme lewt. Auch wen yn wer fraget, was ym mein genadiger herre der markraff schreibet, und ob er mich mit gemak wolle lassen oder nicht, zo antwurt er, er wisse wol, was er tuen schol, und spricht: „Ich werd mier vil ausderraiten an meynem genadigen herren markraff.“ Ich hab also gedacht, wenn mier meyn genadiger herre der markraff priff geb, er wurt mich mit gemak lassen; zo vorterbte er mich imert mer und mein arme lewt. Und weme¹ ich dach west, das mein genadiger herre der markraff mich vorterbte hies, zo hett ich das von seynen furstlichen gnaden. Ich oder des sicher pin, das er yn des nicht haist, besunder er ym gepewt, das er mich und mein arme lewt mit vrid lasse, und er mich innert dester mer vernichtet und meynes genadigen herren gehaissen ubertratet durich seiner gayczikeit

¹ Místo: „wenne“.

willen. Ich czeuch mich an all stett, das ich mich erberlich gehalten hab all mein tag, das ist auch kund rittern und herren, und allen vrumen lewten. Ader der oben genant Jan von der Lompnicz czu dem ersten den keczerlichen glauben an gehobt hat und czwen keczerliche prister uff gehalten hath pey ym, seyn ynsigel angehangen hath czu dem priff der Taborn. Dorumbe ich ewr genad pitt durich goth und durich der gerechtikeit willen, und durich meines armen dinst willen, und durich des willen, das ich mich erberlich gehalten hab neben meynen herren, und gras gueth vorlaren¹ hab, gerucht vor mich reden vor² meynem genadigen herren markraff, des er sich uber mich erparm und seynem hauptman undersag, das er nicht schad mier und meynen lewten, und das er mir hayss widerkeren meyn erb, und den waysen meynen frunt, den mier dy herren czugetaylt hatten, und sein guetht.

Der Cardynal,³ dem goth genad, wenne ich der nechste frunt und der eldiste pin. Genadigen lieben herren gerucht gegen meinem genadigen herren dem markraff reden, das er mich bey dem las, czu wer ich gerecht pin. Und aber mich doruber wurd rauben der vorgenant Lompnicz, zo sey es euch kund, das ich manigvaltig meynen genadigen herren den markraff gepetten hab, das er mier erlaub, das ich mich gegen ym mecht weren, und mein arme lewt beschirmen, das sein furstliche gnad nicht darnacht sprach, ich war wider yn und wider das lant. Ich tue kund ewern genaden und allen vrumen, das mier ser czekurcz geschicht vom dem offtgenanten Lompnicz. Er hath auch mit manigen feynten vrid uff genumen, das ist kund allen steten und frumen lewten dorynne. Auch wold ich mich geren lassen beschawen vor meynem gnadigen herren dem markraffen. Wer das, das ich was gegen seynen furstlichen gnaden vorschuldet hett, das wold ich mit meynem hals entgelden, wenne mich des mein genodiger herre genyessen lies, und was euch mein genadiger herre der markraff antwurt gibt, von ewern gnaden ich des peger underweiset werden, als von maynen genadigen herren. Gegeben cze Bruen am mitwach an dem achteyden tag noch allen heyligen. Anno etc. M^oCCCC^oXXX^o.

Erhart von der
Cunstat und von Lyssicz
ewer getrewer.“

In dorso:

„Denn eerwirdigen und wolwaisen vorsichtigen herren purgermeister, schephen und, dem ganczen rath ze Wienn der stat meynen gnadigen gunstigen herren.“

¹ verlaren? ² von, rasurou změněno v nejasné vor. ³ Jan Železný, biskup olomoucký.

40.

Beneš a Vaněk, br. z Boskovic na Letovicích a Černé hoře přistupují k příměří sjednanému Divišem z Přehořova.

Listopad, 17., 1430, Letovice.

Archiv města Brna, opis z codexu duchcovského, fol. 353.

41.

Diviš z Přehořova, hejtman na Ivančicích, odpovídá na dopis brněnských, v němž jest viněn z věrolomnosti, tvrdě, že jednal správně, a vybízí jich, aby pod glemtem odeslali k němu své rozhodčí, by věc vyšetřili.

Září, 6., 1431, Ivančice.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 355.

42.

Petr z Kravař na Strážnici, Pertold z Lipé, Václav z Kravař, Jiří z Kravař, Hynek z Pirkštejna, Zikmund z Doubravice, Henrich z Valdštejna na Židlochovicích a Kuna z Kunštátu uzavírají příměří s Hechtem z Rosic, Haškem z Valdštejna, Janem z Lomnice a městem Brnem od vystavení listu až do sv. Martina.

Říjen, 5., 1431, s. 1.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 359–360.

43.

Henrich z Valdštejna zavazuje se, že nebude při vinobraní překážeti měšťanům brněnským ani lidem z předměstí, jakož i že nebude překážeti vybírání desátků zeměpanskými úředníky.

Říjen, 8., 1431, Židlochovice.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 351.

Diviš z Přehořova uzavírá totéž příměří jako Petr z Kravař a zahrnuje do smlouvy i Viléma Waldnera, purkrabí na Špilberku.

Říjen, 16. (?), 1431, Mor. Krumlov.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 350.

Albrecht, vévoda rakouský, dovoluje Brnu, Olomouci, Jihlavě a Znojmu listem daným Janovi z Lomnice, Hechtovi z Rosic, Waldnerovi, hejtmanu na Špilberku, Jiřímu z Loun, hejtmanu ve Znojmě, a Vilému Ebserovi, hejtmanu v Pohořelicích, že mohou k dovozu vína použití i lidí strany protivné.

Únor, 13., 1432, Vídeň.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 356, a, b.

Václav z Ronova a na Mitrově uzavírá příměří s Janem z Lomnice, Joštem z Rosic, Janem ml. z Lomnice a městem Brnem od vyhotovení listu až do sv. Ducha.

Březen, 27., 1432, s. 1.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 360—361.

Herald ze Sovince uzavírá příměří s Haškem z Valdštejna, Joštem z Rosic a městem Brnem.

Březen, 29., 1432, Doubravice.

Archiv města Brna, opisy z Duchcova.

Beneš a Vaněk z Boskovic uzavírají příměří s Janem z Lomnice, Haškem z Valdštejna, Hechtem z Rosic, Artlebem z Drahotuš a Deblína, Janem ml. z Lomnice, Vilémem Ebserem, hejtmanem v Brně a v Pohořelících, a s městem Brnem od uplynulého sv. Jiří na plné 3 týdny a stanoví rozhodčími Jana z Boskovic na Louce a Jimrama z Doubravice.

Duben, 30., 1432, Letovice.

Archiv města Brna, opisy z Duchcova.

Bohuš z Honětic, purkrabí na Letovicích, a Linhart ze Začan spolu s ostatními druhy slibují jménem svého pána, Henricha z Valdštejna na Židlochovicích, že nebudou nijak překážeti brněnským při vinobraní v Židlochovicích, ani při odvážení vína a desátků na Špilberk.

Září, 25., 1432, Letovice.

Archiv města Brna.

Zdeněk z Valdštejna na Sádku uzavírá příměří s Petrem z Kravař na Strážnici, Pertoldem z Lipé, Václavem z Kravař, Benešem z Boskovic a Albrechtem, vévodou rakouským do sv. Martina.

Srpen, 2., 1433, Sádek.

Archiv města Brna.

Albrecht, vévoda rakouský, oznamuje Janovi z Lomnice, Hechtovi z Rosic, Haškovi z Valdštýna, Artlebovi z Drahotuš, Jimramovi z Doubravice, Janovi z Boskovic, Kunovi z Kunštátu, Jiříkovi z Holštejna, Erhartovi z Kunštátu,

Petru Romanovi z Vítkovic a radě měst Brna a Hradiště, že souhlasí s prodloužením příměří některými pány moravskými o 8 dnů, a žádá o vyrozumění hejtmánů o tom.

Srpen, 6., 1433, Vídeň.

Archiv města Brna.

52.

Albrecht, vévoda rakouský, poroučí podkomořímu Hechtovi z Rosic, aby (po domluvě s radou brněnskou a tamními Židy) umožnil moravským Židům, by zaplatili na den Obrácení sv. Pavla a na sv. Jiří sumu slíbenou mu za ochranu privilegií.

Listopad, 7., 1433, Vídeň.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 359.

53.

Kardinál Mikuláš Albergati píše převorovi dolanskému Mikuláši o jednání koncilu s husity a vyslovuje nesouhlas s povolením laického kalicha.

Únor, 19., 1434, Basilej.

(Zem. arch. mor. Sb. Cerroniho, Rkp. II, 364, fol. 361 n).

Eternam salutem et pacem, venerabilis pater nobis in Ch^o amantissime!

Per literas vestras intelleximus angustiam cordis vestri, qua nos ipsi pariter premimur, et mirati multum sumus pariterque miramur, per generale concilium talia potuisse concedi, que aut ecclesie dei scandalum aut ignominiam simul afferent. Videtur enim nobis, quod qui talia concedere deliberaverunt, dubitent ecclesie adesse auxilium de supernis in tempore opportuno aut quod ingenio humano aut industria iuvanda sit. Sed hii profecto falluntur. Nam dominus noster Jesus Christus, ut ostenderet, quod prudentia huius mundi stulticia est apud deum, elegit piscatores et indoctos, quos spiritu s. implens doctissimos fecit, et hii non in sapientia verbi, ut non evacuetur crux Cristi, que Judeis erat scandalum gentibus autem stulticia, humanum genus in toto orbe terra-

rum ad dei cultum aut noticiam perduxerunt. Ipse ergo quia solus hominum voluntate potest inmutare aut in melius reparare, vult cognosci aut coli omnipotens aut (!) sibi soli in mortali habeatur honor et gloria.

Hec dicimus credentes ecclesiam seu fideles aut prelatos, quibus commissa est cura gregis dominici, debuisse, quantum in ipsis erat, nichil omittere pro seductione istorum ad viam veritatis, nichil tamen in deum delinquendo. Nam non sunt facienda mala, ut eveniant bona. Sed cum fecissent quod in ipsis erat et tamen illi heresiarce in sua nequicia perseverarent, debebant hanc curam deo dimittere, qui novit facere mirabilia magna solus et scit, qui sunt eius et novit percutere atque formare. Ipse hereses aliquas eradicari ex ecclesia sua voluit, aliquas perseverare permisit. Itaque eam concessionem non laudamus, quam scribitis per hoc concilium fuisse concessam, scil. de communione sub utraque specie. Nam aut illi se errare noscebant et debebant se ecclesie correptioni subicere in omnibus et que servat ecclesia illa servare, aut se errari non credebant sed nos, et tunc nunquam in huiusmodi errore erant ad communionem recipiendi, sed penitus ab ecclesia precipiendi et contra ipsos erat aliis remediis occurrendum. Nos autem talibus non interfuimus, ante adventum enim nostrum iam tractata erant, nec etiam cum patribus istis convenimus ipse (!) dissidenciam inter ipsos aut dominum papam, que forte non est minoris periculi quam heresis bohémica. Ceterum recommendamus nos oracionibus vestris et filiorum vestrorum, quos in domino salutamus.

E Basilea, die 19. Febr. 1434.

Venerabili patri don. Nicolao priori monasterii Vallis Jozaphat ord. Carth nobis in Christo precipuo.

Nicolaus Cardinalis s. Crucis eiusdem ord. etc. apostolice sedis legatus.

54.

Albrecht, vévoda rakouský, zpravuje brněnské, že nařídil jistému Kuškovi, by jim dovezl dříví na opevnění města, aby tím lépe mohli vzdorovati nepříteli.

Únor, 7., 1435, Vídeňské Nové Město.

Archiv města Brna, opisy z cod. duchcovského, fol. 362.

55.

Jan ze Studnic na Blansku potvrzuje příjem 6 hřiven grošů od města Brna.

Prosinec, 17., 1435, Brno.

Archiv města Brna.

56.

Jiří z Kunštátu na Poděbradech přistupuje k landfrídu.

Leden, 16., 1436, Tovačov.

Archiv města Brna.

57.

Bertold z Mangen, velitel v Rakousích, oznamuje jihlavským, že Albrecht se chystá k boji s Tábořem, pročež přenechává jemu jednání s Jihlavou.

Červenec, 2., 1437, Vídeň.

Měst. arch. jihl.

Erbern vnd weysen! Mein willig dinst wist vor. Als ir yecz dem hochgeboren fursten, herczog Albrechten, herczogen ze Österreich etc. vnd markgraven zu Merhern, mein gnedigen heren geschriben habt, wie das mein gnediger her, der kunig umb den Thabor mechtiglich ligen solde vnd den gewinnen hette, lass ich ew. wissen; das darumb hiel(!), niemand solch botschaft komen, noch auch kund ist davon bedurft. Ir ew. vererer nicht zebekumern von der leufwegen, so ir meins herren gnaden geschriben habt, des ist im zu sunder dankch, ob ir hinfuricht, mer werdet gewar, die lasset meinen herren wissen, menis herren gnad heit ew. selb auf ewr schreiben geantwurt, so ist er yecz auf dem anspruch in das veld ze ziehen, vnd mit andren sachen bekumert vnd mit mir verlassen, ew. darumb ze schreiben. Als ir mir dann sun-

derlich schreibet vnd danket von forderung wegen, lass ich ew. wissen, wo ich ew. gedienen mag vnd den ewern, das ich das gern tue.

Geben ze Wienn, an montag in die Visitacionis Marie, XXXI^{mo}.

Bertholt von Mangen,
Hubmaister in Osterreich.

In dorso: „Den erbern vnd weisen, dem burgermaister vnd dem rat zu Iгла.“

58.

Albrecht rakouský oznamuje vídeňským, že chce hned táhnouti proti Polákům, nechť se připraví do pole.

Červen, 3., 1438, Znojmo.

Měst. arch. víd. List. č. 2645.

„Albrecht, von gotes gnaden Römischer kunig, zu allen zeiten merer des Reichs, ze Ungern, Dalmacien und Croacien etc. kunig, erwelter kunig ze Behem, herczog zu Osterreich und markgraf zu Merhern etc.

Erbern weisen und lieben getrewn. Wir lassen ew wissen, daz Uns weniger gwiß kuntscheft kömen sein, daz sich die von Polan mit aller macht zugerichtt haben und sich yecz erheben und mainen Uns an Unserm kúnigreich ze Behem und andern unsern landen ingriff und irrung ze tun, darumb Wir Uns morgen von hinn erheben und an alles vercziehen, hin in gen Behem fügen und denselben von Polan alsverr wir imer kumen und mügen, wellen widersteen. Und wan grosse notdurft ervordert, daz wir allenthalben in unsern kúnigreichen und landen bestellen, daz die von denselben Unsern veinden unbeschedit beleiben. Empfelhen wir ew und wellen ernstleich, daz ir ew mit wëgen, czeug, harnasch und allen andern notdürften zürichttet, und ofentleich lasset berüffen, daz sich yedermann darnach schikt, wenn wir oder unser anwelt ew schreiben oder empieten, daz ir dann an alles vercziehen berait und aufseit, und ew an die gemerkh des lands ze Osterreich, als man ew wirdet zuerkennen geben, füget, damit wir Unsern veinten widersteen und Unsere land unbeschedit behalten mägen, und getrawn ew wol, daz Ir darin kein vercziehen tüt. Daran tüt ir genczleich unser maynung und wellen, das gen ew in sundern gnaden erkennen. Geben ze Znoym, an Eritag in den Phingstveirtagen. Anno etc.

Tricesimo octavo, Unsrer Reiche, des Römischen und ze Ungern etc. im ersten jahr under Unserm insigl, das wir in Österreich geprauchen“.

Jinou rukou: „*Com(missio) propria d(omini) r(egis) in cons(ilio)*“.

In dorso: „Den Erbern Weisen Unsern lieben getrewn, dem Burgermaister, dem Richter, dem Rate, und den Burgern gemeinleich ze Wienn.“

„Albertibefelch, dassich jederman gegen die ankommende Pohlen auf(machen) solle, umb auf erforderndt Nothfall in das Feldt rücken zu können. 1438“.

Nr. 58 a K 7 A (přetrženo). „*Wr. Archiv 25*“, 1438.

59.

Albrecht rakouský oznamuje, že se dohodl s pány a městy českými a že na zítří vtrhne do Čech, o něž usilují Poláci na žádost některých českých pánů. Nařizuje Vídni pohotovost.

Červen, 9., 1438, Jihlava.

Měst. arch. vřd. List. č. 2647.

„Albrecht, von gotes gnaden Römischer kunig, zu allen zeiten Merer des Reichs, ze Hungern, Dalmacien und Croacien etc. kunig, erwelter kunig zu Behem, Herczog ze Österreich und markgraf ze Merhern etc.

Erbern weisen und lieben getrewn! Wir lassen ew wissen, daz wir mit den herren, lantleuten und steten von Behem, die yecz hie sind überainkomen sein, Uns auf morgen hie zu erheben und mit in gen Prag zu ziehen, damit wir auf sant Johannstag ze Sumwenden *) schierstkunftigen daselbe ze Prag zu dem kunigreich zu Behem gekrönet werden. Zu derselben unserr krönung die lantschafft in Behem gevordert ist. Nu köment Uns stetleich gewiß wörung, wie sich der kunig von Polan nach anweisung ettleicher Behem hab zügerichtt und mit seiner macht heraus von Krakaw zehen meil geczogen hab und main in das kunigreich Behem zu ziehen und Uns und unser liebe gemaheln an unser gerechtigkait, die wir darczu haben, wider got und allen gelimphen ze irren und anzegreifen, des wir Uns doch mit hilff des almechtigen gots widerseczen und das underkomen wellen, so wir pest kunnen und mügen. Emphelhen wir ew, begern und wellen gar ernstleich, daz Ir mit volkh, so Ir des maist aufbringen mügt wol geczewgt und zügerichtt mit harnasch, wegen und andern notdürften, wenn wir oder unser anwelt ew empieten, dann un-

* sic!

verczogenleich aufseyt und ew an die stat, so ew wirdet verkundet, füget dann verrer mit andern unsern lantleuten und steten, die wir auch gevordert, haben, uncz an die gemerkh unsers lannds Österreich ze ziehen und Uns wider die egem(elten) unser veind beygesteet und helffet, als wir ew des sun-der wol getrawen und als Ir des phlichtig seyt. Das wellen wir gnedigleich gen ew erkennen. Geben zu der Igla an montag vor sant Veitstag. Anno etc. tricesimo octavo Unserr Reich des Römischen und ze Hungern etc. in dem ersten Jar under unserm insigil, das wir in unserm furstentum Österreich geprauchten.

Jinou rukou: „*Ad man(da)tum d(omini) R(egis) in cons(ilio).*“

In dorso: Adresse: „Den Erbern weisen, unsern lieben getrewn, dem burgermaister, dem richter und dem rat und den burgern zu Wienn.“

„*Wr. Archiv 26*“, 1438. „*No 58. b.*“

60.

Albrecht rakouský popisuje příznivé přijetí v Něm. Brodě, Čáslavi, Kouřimi a Praze, kde mu chtějí zítra holdovati. Páni se usnesli obeslati stranu polskou a korunovati ho dne 29. června.

Červen, 14., 1438, Praha.

Měst. arch. vřd. List. ř. 2649.

„Albrecht, von gots gnaden Römischer künig, zu allen zeiten merer des Reichs, und ze Ungern, Dalmacien, Croatien etc. künig, erwelter künig ze Behem, herczog ze Österreich, und markgraf ze Merhern etc.

Erbern weisen und lieben getrewn! Wir lassen ew wissen, das wir Uns an dem Eritag, nachstvergangen, zu der Igla erhebt haben und an demselben tag gen dem Deutschen Brod und an dem mittichen darnach gen Czaslaws können sein, da der Sokol phleger, der richter, der rat und die ganz gemain daselbs, als bald nach unser zukumfft zu Uns kamen, und gaben Uns zu erkennen wie si die wal, so wir zum Behmischen künig erwelt wern, mit grossen freuden gehört, und aufgenommen hietten und darumb got dem Allmechtigen fleissicleich dankhten und antwürrten, Uns all slüssl, die zu derselben stat gehören, mit ganczer gehorsam und undertenikeit. Und da wir darnach an dem phincztag auswendig der stat Gurin fürczahen, leuttet man all glocken und der richtter, der rat, und die ganz gemain daselbs antwürrten Uns auf

das veld all slüssl und das sigl, derselben stat, mit ganczer gehorsam und undertenikeit. Desgleichen da wir kamen zu der stat das Behmischem Brod, giengen die priester, der richter, der rat, und die gemain gegen Uns aus mit der processen und emphiegen Uns löblich mit grossen freuden und so wir hinen kamen, gaben si Uns auch zu erkennen, wie si sich der wal, so wir werenerwelt zu Beh mischen künig, vast erfrewet hietten, und got dem Allmechtigen mit allem fleiß dank sageten, und antwurtten Uns auch da all slüssl derselben stat mit aller gehorsam und undertenikeit. Dann als wir gestern an dem freytag zu Prag nahaten, riten Uns die von Prag auf ain meil, mit ainem merklichen geraisigem Czeug engegen, und so wir zu der Stat Prag kamen, giengen Uns die von der Alten, die von der Newn, und von der klain Stat, mit allen geistlichen leuten, mit allen czechen der stat, mit vil venn, und ainer grossen menig des volkhs daselbs, und mit grosser czir engegen und fürten Uns under ainem himel, mit gesang, und frologung in die stat und da wir hinen kamen, warn da auch vil ander leut aus menigern steten, des lands ze Behem, die Uns mitsampt den drein steten zu Prag wellen morgen gelubd tun, Uns als irem rechtten künig, und naturlichem hern, gehorsam und gewertig, und Uns wider unser widerwertigen beygestendig ze sein. Und sein die herrn, der von Rosemberg, der vom Newnhaus und meniger ander, die yecz hie zu Prag sein überain worden, ander herrn und stet, und die lantschafft ze Behem, die yecz nicht hie sein, zu besennden und Uns an sant Peters und sant Paulstag, der heiligen zweliffboten nachstkünftigen ze krön. Das verkunden wir ew, daz Ir und ander unser undertanen des ain wissen habt, und ew mit Uns erfrewet und got dem Allmechtigen lob und dankh saget. Dann als wir ew vormaln, bey dem edlen unserm lieben öhmen und getrewn, graf Johannsen von Schawnberg, unserm hofmaister und lantmarschalck, und Ulreichen dem Eyczinger, unserm hübmaister in Österreich zügepoten haben, wie sich ettlich unser burger, ze Wienn, zu dem anlehen, so wir yecz begert haben, und darumb wir ainen yeden mit unsern brieven versorgen, nicht wellen willigen, sunder dawider seczen, und mit ew geschaffet, daz Ir si darczu halten soltet und ew darinnen gen In also beweisen* als ew das laid wer, damit Uns das anlehen geraihet würd und der gemain nütz, den wir mit demselben gelt haben fürgenomen, nicht gehindert würd, verneinen wir, wie Ir das uncz her nicht getan habt, das Uns vast missvelt. Emphelhen wir ew aber und wellen ernstleich, daz Ir noch von unsern wegen, mit denselben unsern burgern, wenn man ew die zuerkennen geben wirt, schaffet und si darczu haltet, daz si sich zu solhem anlehen willigen, und die dem egenanten un-

* korigováno z „veweisen“.

serm hůbmaister zu unsern handen fürderleich, und an alle widerred und vercziehen ausrichtten und beczalen, damit der gemain nůcz, den wir damit mainen ze fürdern, nicht gehindert werde, und daz Ir ew also darinen mit ernst erczaiget, daz solich ungehorsam zu raihung desselben anlehens gepracht werden, damit si sich von unserm willen und ew allen nicht insunderhait seczen und hinfür solich ungehorsam understanden wer, und nicht mer geschech und daz wir mügen versteen, daz ew das ain missvallen sey. Daran tůt Ir genczleich unser maynung. Geben zu Prag an samstag vor sant Veitstag. Anno etc. Tricesimo octavo Unserr Reich, des Römischen und ze Ungern etc. im ersten jar under unserm secret.

Jinou rukou: „*Com(missio) propria d(omi)ni R(egis).*“

Jinou rukou:

„Stephan Newnhofer,	Hans Angervelder,
Hans Pirpawncer,	Hainreich Prawn,
Hartman Tanawer,	Kramhofer,
Sambs,	Wolfhart von Puseul,
Rueland laubenherr,	Hans Glaser

Haiden et Fliehenaschen

ex parte Caspar, ledrer, kinder.“

In dorso: Adressa: „Den erbern weisen, unsern lieben getrewn, dem burgermaister, dem richter, und dem rat ze Wienn.“

Jinou rukou: „Alberti schreiben an die statt Wienn, in welchem er die krönung in Böhheim notificirtt und zugleich dem einzug in Prag beschreibet. 1438.“

N. 61 K. 4 A. (přetrženo).

„*Wr. Archiv 30*“, 1438.

61.

Albrecht oznamuje vídeňským, že Poláci jsou již na Moravě, odkudž potáhnou do Rakous. Nechť se bezodkladně vypraví do Lávy, kde se soustřeďují jeho vojska.

Červen, 30., 1438, Praha.

Měst. archiv. víd. Listina č. 2654.

„Albrecht, von gotes gnaden Römischer Künig, zu allen zeiten merer des

Reiches, ze Ungern, ze Behem, Dalmacien und Croacien etc. künig, herczog ze Österreich etc.

Erbern weisen und lieben getrewn! Als wir ew vormaln geschriben und empholhen haben, ew mit wegen, harnasch, zeug und andern notdürften züzerichten und daz sich yederman also zürichttet offentleichen lassen berüffen und wenn wir ew würden empieten, an alles verziehen, auf ze sein, und an die gemerkh Unsers furstentums Österreich ze ziehen und ze komen: Lassen wir ew wissen, daz Uns gewisse botschaft kömen ist, daz sich die von Polan, mit den, die sich in Unserm kunigreich ze Behem, wider Uns setzen, heraus von Polan mit ainer macht erhebt, und nu in unser land Mërhern gerukht haben, und mainen verrer in unsere land ze ziehen, und zu besorgen ist, daz Si gegen Uns oder villeicht in das egenant unser fürstentum Österreich ziehen möchten, darumb wir Uns hier, ze Behem und ze Merhern, mit Unsern herren, rittern und knechten, steten, undertanen und andern Unsern gümern und helffern sammen, und wellen an verziehen denselben Unsern veinten, allerpest wir mit der hilff gots vermügen, widersteen, und Uns wider si in aigner person, in ain veld fügen. Begern wir an ew aber mit allem vleiß und wellen gar ernstleich, daz Ir an alles verziehen, mit allen notdürften wol zügerichtt, ze rossen und ze fussen, aufseit, und ew gen Laa zu Unsern getrewn lieben Jörgen dem Schekhen von Wald und Erharten dem Dossen, Unserm vorstmaister, Unsern haubtleuten füget, dahin sich auch unser herren, ritter und knecht, ander stet und undertan von Österreich fügen und da sammen werden und Uns wider die egemelten Veind beigestendig seit, damit unser land Österreich wird fürgesehen und nicht in merkleich scheden köme. Und getrawn ew wol, daz Ir darinn khain verziehen tüt. Daran tüt Ir gënczleich unser maynung und wellen, das in sundern gnaden gen ew erkennen. Geben ze Prag an montag vor sand Ulreichstag: Anno etc. XXXVIII° Unserr Reich etc. im ersten jar under unserm secret.

„*Com(missio) propria D. R(egis) in cons(ilio)*“.

In dorso: „Den erbern weisen, Unsern lieben getrewn, dem burgermaister, dem richter und dem rate ze Wienn, und den burgern gemeinleich dasselbs.“

„*Wr. Archiv 27*“, 1438a.

Přiložená cedulka (zběžným písmem psáno):

„Auch verkünden wir ew, daz uns heut an mitichen, vor sand Ulrichstag, als die brief geschriben waren, unser boten, die wir in unserr veind her gehabt haben, zewissen haben getan, daß die veind nu durch Merhern gerukht haben und ye in unser land verrer ziehen mainen. Davon wir hierin, mit allen un-

sern undertan, gënczleich geschikht sein, ain veld angrunds ze machen, und gegen in zeziehen, und mit in zestreiten. Ist unser ernstleiche maynung, daz Ir an alles vercziehen, mit dem rossvolkh, wegen zeug und andern notdürften, als zu ain streit gehört, wol zugerichtt aufseit, und ew eylund gen Laa zu Unsern haubtleuten füget und bestellet, daz das fûsvolkh auch dahin als-pald Si mügen kömen. So wellen wir ew unverczogenleich verkünden. Der veind schikhung und gelegenhait und wie Ir ew verrer halten sullet und ob Si unser land Österreich berürn würden. So wellen wir in nachziehen allerpest wir mügen. Und tût darinn kain vercziehen. Das mainen wir.“

Poznámka na zadní straně: „*Wr. Archiv 27 b, 1438.*“

62.

Albrecht oznamuje vídeňským, že nemůže jim prominouti účast na tažení, neboť by to mělo vliv na jiné, kdož dosud neodtáhli do pole. Poroučí tedy, aby táhli k Jihlavě.

Srpen, 23., 1438, před Tábořem.

Měst. arch. víd. List. č. 2665.

„Albrecht von gotes gnaden Römischer künig, zu allen zeiten merer des Reichs, ze Ungern, ze Behem, Dalmacien und Croatien etc. kunig, herczog ze Österreich etc.

Erbern weisen und lieben getrewn! Als Ir Uns yecz verkündet habt ewr darlegen, so Ir getan, und ander geprechen und notdürft, die ew anligen, und Uns gepeten, daz wir ew wolten erlauben wider anheim zeziehen etc. Das alles haben wir wol vernomen. Nu haben wir wol bedacht solch darlegen und notdürft, so Ir Uns erczelet habt, und wellen des hinfür gen ew ingedechtig sein. Doch haben wir ew vormaln verkündet, daz meniger fürsten hie bey uns in aigner person in dem veld sein und ettleich Ir volk geschikht habent, und daz wir noch alltag vil volks von den kurfürsten, andern fürsten, herren und den reichsteten, die Uns volk zúschikhen versprochen haben, wartten, und vernemen wie meniger, die Uns hilff und zúschub tun wellen, auf unser lantschaft von Österreich waigern. Darumb wir besorgen, solt Ir hinder ew wider anheim ziehen, daz die, die yecz hie bey Uns im veld sein, so Si des erindert würden, möchten ainen aufpruch machen. Und die andern, die noch nicht seien kömen, villeicht verczügen und nicht kemen, daz Uns un-

sern landen und leuten grossen schaden und Uns merkleich hindrung bringen würd. Begern wir an ew, ermonen und bitten allerhöchst wir können und mügen, daz Ir solch notdürft, die der heytigen kristenhait, Uns allen, Unsern landen und leuten anligt, ansehet, und ew mitsambt Unsern hauptleuten gen der Igla und dann nach Unserm emphelhen, so wir denselben Unsern haubtleuten züempieten, verrer füget und Uns mitsambt den andern wider unser veind beigestendig seyt, damit wir unser land und leut solcher scheden vertragen würden. Und ob ew ewr mitburger mit hilff darlegen und notdürft, nicht lenger wolten fürsehen, wellen wir ew dafür fein schaffen und bestellen, damit Ir darinen fürgesehen werdet, als uncz her beschehen ist. Und habt darinen kain widerred, als wir des zu ew ain sunder getrawn und kainen zweyfel haben. Das wellen wir gen ew in sundern gnaden erkennen und nymer vergessen. Geben im veld vor dem Tabor an sand Bërtlmes abent. Anno etc. Tricesimo octavo Unserr Reiche etc. im ersten jar under unserm secret.“

Jinou rukou: „*Com(missio) propria d. R(egis) in con(silio).*“

In dorso: Adressa: „Den erbern weisen Unsern lieben getrwn, Hansem dem Steger, Unserm burgermaister ze Wienn, und kellermaister, und allen andern unsern burgern gemainclich von Österreich, die yecz ze Laa und zu Znoyrn sein.“

„Alberti schreiben an die statt Wienn, das sie die ihme zugeschikte hülf nicht zurückruffen, sondern bey ihm in feldt lassen sollen 1438.“

„*Wr. Archiv 24, 1438.*“

„N. 54 K 4 A“ (přetrženo).

„*L(itte)re d(omi)ni Regis ex p(ar)te Rays.*“

63.

Albrecht rakouský poroučí vídeňským, aby hned táhli k Táboru, jestli ještě nevyhověli jeho předešlému rozkazu táhnouti do Jihlavy.

Srpen, 29., 1438, před Tábořem.

Měst. archiv. víd. List. č. 2667.

„Albrecht, von gotes gnaden Römischer künig, zu allen zeiten merer des Reichs, ze Ungern, ze Behem, Dalmacien und Croacien etc. kunig, herczog ze Österreich etc.

Erbern weisen und getrewn lieben! Als wir ew vormaln geschriben, und

empholhen haben, daz Ir ew mit Unsern haubtleuten, gen der Iгла fügen soltet, und da verrer unser botschaft wartten. Begern wir an ew und bitten mit sunderm vleiß, ob Ir daselbshin nicht kömen wert, daz Ir ew noch an vercziehen mit denselben Unsern Haubtleuten, dahin füget, und dann mitsampt in fürderleich zu Uns heran, in das veld kömet und tüt darinen kain vercziehen. Das wellen wir gen ew gnedicleich erkennen. Geben im veld vor dem Tabor an freitag vor sand Gilgentag. Anno etc. tricesimo octavo, Unser Reiche etc. im ersten jar, under unserm secret.“

Jinou rukou: „*Com(missio) d(omini) R(egis) in cons(ilio).*“

In dorso: Adressa: „Den erbern weisen, Unsern getrewn lieben, Hansen dem Steger, Unserm burgermaister ze Wienn, Und kellermayster, Und allen Unsern steten, und burgern Unsers fürstentums ze Österreich, die yecz bey unsern getrewn lieben Jörgen dem Schekhen von Wald und Erharten dem Dossen, Unserm vorstmaister, Unsern haubtleuten sein.“

„*Wr. Archiv 23, 1438.*“

„Alberti schreiben umb einige Hülffs Völker 1438“.

N. 56 K. 7 A. (Přetrženo.)

64.

Albrecht propouští vídeňské s pole s ujistěním, že bude pamětliv obětí městem přinešených.

Září, 13., 1438, před Tábořem.

Měst. arch. vřd. List. č. 2669.

„Albrecht, von gotes gnaden Römischer künig, zu allen zeiten merer des Reichs, ze Ungern, ze Behem, Dalmacien, Croacien etc. künig, herczog ze Österreich etc.

Erbern weisen und lieben getrewn! Als Ir nach Unserm begern und vleisigen gepeten Uns unser lieben getrewn Hansen den Steger, unsern burgermaister, und kellermaister, Stephann den Wirsing und ander unser burger von Wienn, mit ettlichen soldnern wider unser veind, die Uns an Unserm künigreich Behem irrung mainen ze tün, zehilff habt, geschickt, und die sich darnach, auf unser schreiben und ervordern her In zu uns in das veld haben gefügt, darumb Ir mitsampt in, mercleich darlegung und zerung getan hat. Haben wir angesehen solch notdürft und sachen, die in und ew anligent, und

die Si Uns erczelet habent, und schikhen Si davon wider anheim und ist Uns sölcher ewr güter will und hilff, zumal danknēm und ain sunder wolgeval-
len, und wellen das gen ew, und In, in sundern gnaden erkennen, und nicht
vergessen. Geben im veld, bey dem Tabor, an samstag nach unserr frawntag
Nativitatis. Anno etc. XXXVIII° Unserr Reiche etc. im ersten jar under
unserm secret.“

Jinou rukou: „*Com(missio) d(omini) R(egis) St(ephano) de Hohenberg refe-
rent(e)*).

In dorso: „Den erbern weisen, Unsern lieben getrewn, Niclasen underm
Hymel, verweser des burgermaisterambts, dem rat, den genanten, und den
burgern gemainclich ze Wienn.“

„Alberti danksagungsschreiben gegen die statt Wienn von wegen der ihnen
zugeschikten hülffs Völker.“

N. 6o K 7 A. (Přetrženo.)

„*Wr. Archiv 29, 1438.*“

65.

*Albrecht rakouský oznamuje vídeňským, kterak Poláci zpustošili Slezsko, chtě-
jící vpadnouti dále na Moravu a do Rakous. Moravani se usnesli zdvihnouti
pole, pročez i on vyzval Rakušanů, by se dostavili do Lávy k určitému terminu.*

Neposlušné přísně potrestá.

Říjen, 29., 1438, s. 1.

Měst. archiv víd. List. č. 2670.

„Wir Albrecht, von gotes gnaden Römischer künig, zu allen zeiten merer
des Reichs, ze Ungern, ze Behem, Dalmacien, Croacien etc. kunig und her-
zog ze Österreich etc.

Embieten den erbern weisen unsern lieben getrewn, dem burgermaister,
dem richter, dem rat und den bürgern gemainclich ze Wienn unser kunig-
leich gnad und alles güt. Wan Uns der kunig von Polan, und sein brüder
von unsern lannden und leuten wider recht mainet ze dringen, und unsere lannd
ze ubercziehen, und die mit rawb und prant zu verderben, und ze wuchsten,
als er nu an manigen ennden in unserm lannd in der Slesy hat getan, und an
dem zug ist, sich gen Merhern und gen Österreich ze fügen. Dadurch unser
lant leut in Merhern nu habent angehebt ain veld ze machen, so haben wir

auch Unser lieben getrewn, herren, ritter und knecht in Österreich auf ainen benannten tag gën Laa gevordert. Davon emphelhen wir ew und wellen ernstlich, daz Ir ew auch darczu schikhet, mit wer, harnasch und allen andern notdürften, wan ir aufgefordert werdet. Daz Ir dann an vercziehen berait, und aufseit, und an solch stet dahin man ew vordert kömet, unsern hauptleuten gehorsam seit, und den egemelten unsern, und ewrn veinden zu widersteen helffet, nach ewrm pesten vermugen, als wir ew des sunder wol getrawn, und als Ir Uns, ew allen, und dem lannd des schuldig seit. Das wellen wir gnädicleich gën ew erkenen. Geschech aber, des wir doch nicht getrawn, daz ettleich widersessig, und in solhen grossen notdürften ungehorsam funden wurden, die wolten wir swerleich darumb pessern, Auch ist unser maynung, daz Ir solch unser schreiben offentlich lasset berüffen, damit das an yeden man gelange. Geben an mitichen vor aller heyligen tag. Anno etc. tricesimo octavo. Unserr Reich, des Romischen, ze Ungern und ze Behem etc. im ersten jar, Under unserm insigil, das wir in unserm fürstentum Österreich geprauen.“

Jinou rukou: „*Com(missio) domi(ni) Regis l(itte)rat(orie) fact(a)*.“

In dorso: „Alberti aufbott der statt Wienn gegen die anrukende Pohlen 1438.“

N. 59 K. 7 A. (Přetrženo.)

„*Wr. Archiv* 28, 1438.“

66.

Bedřich III. děkuje městu Brnu za poselství vypravené Pavlem z Miličína, biskupem olomouckým, a zemí za vedení Heníka ze Židlochovic a Beneše z Boskovic k vůli uklidnění země. Ohledně stížností na Reinprehta z Ebersdorfa sděluje, že nemůže proti němu zakročiti, jelikož jest usazen na Moravě. Nechť proti němu zakročí země, on však jim rozhodně přispěje ku pomoci, v případě, že by Reinprecht vpadl do Rakous.

24. září 1440, Vídeňské Nové Město.

Měst. arch. Brno.

Friedrich von gotes gnaden Romischer kunig zu allen zeiten merer des Reichs, herczog ze Osterreich, ze Steyr.

Erbern, weisen vnd liebn getrewn! Als Ir vns yecz geschribn habt von der

Botschaft wegen so der erwirdig Paul Bischof zu Olomuncz vnser vnd de reichs fürst vnd lieber andechtiger vnd die lantschafft von Merhern durch die edlen vnser liebn getrewn Heniken von Selawicz vnd Beneschen von Boskowicz an vns getan haben vnd sunder von befridung wegen der lannd vnd wie sie vnd ir ew nu darozu schikhet vnd mainet in kurz ain veld inezenemen vnd die beschediger in demselbn land ze straffen etc. vnd auch abschrift ettlicher absagebrief inbeslossen zugesant habt das alles haben wir wol vernomen vnd lassen ew wissen, daz wir solichen ewrn guten fürsacz gern gehort haben vnd gevelt vns wol, daz Ir ewrn fleiss in den sachen tut, damit Ir dasselb lannd in frid vnd in aynigung bringt, so main vnd wellen wir auch vns lannd hie in frid vnd gemach bringen und seczen, damit die leut in baiden lannden wonhafft irn gewerben mit der kaufmanschaft auf den strassen treiben vnd handeln, vnd auch die gemain leut ir arbeit desterpas ausgewarten mugen. Dann als ir vns schreibt vnd ew beklagt vber Reinprechn von Eberstorff, verkünden wir ew, daz derselb von Eberstorff nicht vnser diener ist, vnd seidmaln er in dem egenantn land ze Merhern gesessen ist vnd solich handlung aus seinen geslozzn in demselbn land gelegen treibt vnd tut, so mag wol die lant solich angriff aus vnserm lande zu Osterr[reich] tun wir wolten das mit allern fleiss vnderkomen. Geben zu der Newnstat an Eritag von Gocz leichnamstag, Anno etc quadragesimo, vnsers Reichs im ersten jar vnder vnserm insigl, das wir in vnserm furstentumen vncz her gepraucht haben.

Den erbern weisen vnser vnd des Reichs lieben getrewn, dem burgermaistr vnd dem rat ze Brün.

Papírový originál se zbytky přitisknuté pečetě.

67.

Vzdoropapež Felix V. žádá arcibiskupa pražského Mikuláše Jindřichova a jemu připojivšího se Křišťana z Hradce, probošta u sv. Petra v Brně, aby uvedli věřící lid v poslušnost církevní.

Listopad, 6., 1440, Basilej.

Archiv třeboň., Historica č. 500.

Srovn. *Urbánek*, Poděbradský I, 657, p. 1.

Reformní statuta daná brněnským dominikánkám převorkou Kateřinou z Mühlheimu.¹

1440.

Zem. arch. mor. Sb. Cerroniho, II, Rkp. 280.

Item, do man gezelt hat von Cristus gepurd MCCCC und darnach yn de XL jar, wart diz angemerckt von der swester Katherina von Milhayn, dy czeit priorin und was yn de V. jar.

Item vermerckt, was einer priorin zugehört.

Item, hernach geschribne schloss schol dye priorin schlisseln zu haben, und nyemant anders den durich ir empfelichn es. War den das es ein grosse maysterschaft, anders ordyneret.

Item einer priorin gehörd zu, dass sy schol haben in ierem gewalt alles klaynhayt und silbergeschyre.

Item, der schlissel zu des convends deposit.

Item, der ein schlissel zu des convends pryeffen.

Item, der ein schlissel zu dem gruntpuech.

Item, zu dem andern so gehörd ir zu der ein pisserschlissel zu allen torren und thiern, dye in dy welt gen, und ein andre swester, dye auch ein ynnernschlissel hab.

Item, dy aussern schlissel schol swester haben, dy dye priorin und der convent darczu erwelt.

Item, alle dye türlein, dye yn dye grossen hof gen und auch dye portn, türlein schol auch dye priorin dy schlüssel zu haben.

Item, czu dem red- und czu den peychtvenstern, und czum dem venster, do man sich perricht in der kyrichn, item czu der obern und untern sakristen schol auch dye wirdig muetter priorin dye schluessel haben.

Item, wen aber arbaytter hynnen synd, wo sich dann dye peschluessung gepuerd, dyselbn schloss aber schluesseln gehorn alle der priorin czu speren, dye schol dye czirklerin auch speren, so arbaytter hynnen synd, ob dye priorin will (1^a).

¹ Viz o tomto předmětě článek jubilejního čísla „Musea“ 1928: Neumann, Reformní statuta kláštera dominikánek v Brně.

Item vermerckt, was einer priorin zugehoerd hat.

Mich unser öbrister undterweyst von der gewalt zu thuen und czu lassen.

Item, wen ein swester einen prieff geschreibt, so schol sy in der muetter priorin antworten, sy schol in sygln, und der swester nicht mehr widergeben, das sy in selber antwart, sunder dye priorin schol yn selber antworten.

Item, kayn priorin hat gewalt, das sy anders mueg hayssen, singen, noch lesen, den dye ding, dy der orden und dye rechtpuecher ausweyssn.

Item, sy mag aber czu czeyten wol hayssen ein mess, dye drei lecczn het singen semiduplex, oder duplex, so es sey guet.

Item, sy mag auch wol ein schuldige mess in ein andre verkern, wen sach und not dopey ist, als von dem heiligen Geist, oder von schoen, hochgelobten junckfraw Maria, der erwidign Muetter Gocz, oder von den lieben Heyligen.

Item, wen es dye priorin guet dunckt, so mag sy auch wol hayssen kuerzer und lenger, frwer oder spotter singen, so sach dopey ist.

Item, ein priorin hat nit gewalt zu dispensyren über das sweygen, (s)prechen, das über tisch geschieht, an sunders vrlab und gewalt des öbristen.

Item, dy priorin mag wol yn der kreuzwochen, an dem montag, erichtag den gar kranken erlauben fleysch zu essen.

Item, sy mag auch wol am samstag einer todsiechen swester erlauben ein gestossens huendlin suepplein und fleysch und pry, und am freytag von ayren.

Item, ein priorin mag auch wol an einem panfasttag einer kranken swester wol erlauben czu essen czwaymal und von schmalz und von ayren (1^b), so sy anders nit mag essen.

Item, yn dem advent mag der convent wol czu collacio prot und piern essen, doch mit also vil, als in der regel fasten.

Item, uber jar am freytag und an allen panfasten schol der convent czu collacion nit prot noch obs essen an sunders vrlab und zu solichem stucken mag ein priorin gewalt haben czu erlauben.

Item, wen ein subpriorin gesezt wirt, so mag dye priorin wol alles gewalt verleichen, den sy hat den allein, etliche stuck scholl sy in yre gewalt pehalten. Es war den, das sy kranck war, so mag sie der supriorin auch den gewalt geben.

Dysse stuck pehelt ir ein priorin selber.

Item, dye prieff aufschreiben vnd sendten vnd dye gesanten vorlesen vnd sy dy antwartten.

Item, den swestern ym klostr auch erlauben czu schreiben puecher.

Item, was den swestern aus der welt gesant wird, was das sey, das schol yn der priorin gewalt seyn, ob sy ir das geben, oder nemen will.

Item am rod vnd revenster erlauben czu reden und czu poten, wan es notturfftig wird.

Item, aderlassen, oder in kepff erczeney czu nenen vnd fleysch czu essen.

Item, leynens czu tragen, oder darauf czu ligen und auf petten zu ligen.

Item, an pannfasttag vnd freytag erlauben czu essen, so das not ist.

Item, schmalz am freytag vnd pannfasttag czu essen.

Item, besunder gepet oder ander vbung czu thuen (2^a).

Von den toden. In dem namen Gottes. Amen.

Item, dye gelertenswestern vnd layswestern, dye nit puecheln haben, schoellen petten „Miserere mei deus“, vnd andersdings alsy kynnen vnd moegen yn doz not ayner swester. Desgelaichen yn der commendacio vnd begrebnuss dye gestarben swester anczvlegen stett czu den swestern an gefar gemanglich, weliche dye priorin heyst.

Item, weltlichen lewten, so dy beydem kloster des ordns ligen, es sey in der kyrichen, oder freythhoff, ist man von ordens geschrift nit schuldig, sonder oder gemaynes weyss, anders dan dy priorin ordynyert, vnd hayst noch wird vnd verdyennen solchen personen vnd begir vnd pittens der frewntschafft oder geschefft der gestarben, dye soliche pegrebnuss hat gewellt.

Item, wan sich pegibt wal der pegrebnuss, das sey in dem kyrichhoff, oder freythhof, so megen alle, dy dye di leych beleytten freunt vnd frembd an foricht des pans yn gen vnd gelassen werden, doch gesundert, vnd obgeschayden von den swestern.

Item, es muegen eingelassen werden freunt vnd guette gynner, czu czeytten auf den kor mit fuersichtiger bewarung vnd fuersehn des schadens, mit gegen wirdigkait des peychtvatters vnd einer oder II der tapffristen pryder, vnd doch ye selsamer, ye pesser.

Item, wan eyner swester mag vergynt werden fleysch czu essen yn dem advent, schtet yn der priorin erkantniss vnd vrthayl nach groess vnd manigfeltigkeit der krankhayt vnd geschick der swestern natur vnd gewanhayt vnd vermegen, wan den siechn ist kayn gesecz.

Item, ein priorin, als ein prior mag sicher vergynnen schmalcz an dem freytagen, vnd in dem advent, ja auch an dem panfasttagen uber jar czu essen den syechen vnd auch den dye sy vermerckt vngeschickt (2^b) vnd vnvermuegunt.

Item, den todkrancken swestern, oder dye soelich krancken, dy an foricht ires lebens nit muegen aufgehaltten, vnd widerpracht werden, oder dye nit anders myessen, megen dan fleysch gestassens oder ander weyss, wie das yn sy mag pracht werden vnd fleyschsuppen vnd czu voran, so das dy arczt roten, dye megen das wol essen, vnd schol yn das geben werden, nach dem pesten vnd schafften vnd verguennen, den dy seliche kranckhayt haben, als ist der steyn vnd dergeleich, welicheray ander kranckhayt ist alleczeyt eine pflichtig von den, dye do vor sind kayn czeyt ausgenommen; ya auch antlastag, karfreytag, vnd der hochwirdig frolich ostertag, der vrstend vnssers lieben herrn Jhesu Cristi, vnd weliche gross, heylige tag, pey tag vnd pey nacht, vor vnd vnter, vnd mess auch mit versaümbnuss alles goczdienstes vmb hilff vnd drost der krancken. Wen was den geschiecht, ist dem geschehen, des der tag ist vnd fest ist. Das ist Gott selber geschehen vnd ist im auch loeblicher offer, dan den dienst Gocz haymsuchen vnd dye krancken swester verlassen vnd versaumen, vnd mag seliche versaümbnuss an gar schware suendt nit geschehen, wie heylig der soelich tag, oder fest ist czu allen czeytten des jars.

Item, dy priorin mag augenarleich dispensyeren mit den notturftigen pleiden vnd siechen, ia auch mit den czarten swestern, das sy in dem dormitorio ligen auff petten vnd leynen.

Item, ob ein priorin schoel die rathswestern fragen von einem yeglichen ampt, oder andern sachen vmb etlicher sachen willen, sind dye rathmütter czu czeytten vnd sunder czu fragen: Am ersten: Get dye sach eine ratswester an vnd laut wider seyn? Czu den andern ist ein rathswester ein mercklich ampt czu empfechen czuvor, do merckleich er an stett vnd vertrauen vor andern.

Item, czu dritten, het ein ratswester yn dem convent, vnd eine war ratswester vnd dye ausserhalb des rath war in etwe straflich czu nueczen yn amptern darin dye ander ir swester villeicht pedunckt yn (3a) peden, oder der aus dem rath smach czu widergen vnd dergeleich sachen, dye czu vnfrid moechten gedeychen.

Item, der peychtinger hat mit gewalt von kaynem grossen pann czu entpinten, nuer das wird ym empfolichen von dem öbristen. Es ist auch kayn swester leichtiglich vnd vmb gerings ding pannig czu vertheilen, wan do verfelt kayn mensch dem pann dan vmb dot sündigt fraffel als sant Thomas spricht, so er aber gewalt hat von soelichen pann czu entpinten, denoch so ist nit von not, das er darumb ynge in fast offenwaren fraffel, vnd all czu grossen dros, vnd genueg ist, das er dye swester an dem peychtvenster davon enpint wo im nit offen wissen, vmb ein swesteryn gachayt vnpetracht silber-

sechñ hat czuvor, so ein soeliche swester mit bedachtnuss vngern wolt verschulden, nach dye handt aufheben, dye swester yn etwas vngeduld gachling stossen, oder pey dem gewant etwas fuerklen oder vnpedachtigleich mit der hand etwas schlachen, do kayn dotsuendt, umb der gachen vmbpedechtigkayt ein swester sich vbersiecht, so ist guet, vmb foricht willen der swester soeliche stuck czu peswarn czuvor, so ein seliche leichtleich, oder gewendleych ubersiecht ober yn öffentlichen stucken des czorns, des rachs vnd der vñwirdischkayt so eyne wissendleich wol pedacht freffleych stesset schlecht oder fast groebleich czartt oder fuergelt, vñdugentleych mit laydigung der swester vñd dye soelichs fraffeln veberzeugt ist, oder selbst vergich, so schol der peychtvatter yn gen angethan vñd dy offenwarlich vor den dy das wissent absolvieren vñd ist nit not dye swester czu enploessen.

Item, so ein swester czu der ader gelassen hat oder erczeney genommen mit gunst, der dye vor ist, mag wol schmalcz essen den pleden ist do nit gesezt, wan dye muegen, nit allain schmalcz, ya auch fasten prechen mit vrlaub, umb gesunthayt widerpringens, wye das doch ist wagrer das gesech mit willen vñd vrlaub. (3^b.)

Item von den prieffen, auf zu thuen.

Alle prieff, so dye gesent, werden den rotswestern, oder dem convent, von wen dye gesant sind schoellen aufgeprochen werden vor den, den prieff mit ubergeschrifft lautet, sovern dye vor ist wil argquan vñd verdechnuss wil vertragen seyn, vñd auch klag dem maysterschaften vñd mit nichte leychtigleych verhalten vmb vill vbel so selichs verhalten vñd haymlich, offentlich vñd wissendleich wird.

Item, am vñsers libn goczleychnambs tag, in der octaven Corporis Cristi vñd an dem achten tag yngeschlossen halt den yngang als unser her mit aller hochziglikayt.

Item, von dem heiligen öll vermerckt sant Thoman Aquino spricht: „Als oft ein betagter marsch yn doetliche chranckhayt velt vñd widerkumbt vñd aber velt vñd widerkumbt vñd so voricht ist des lebens, so mag dy heylig ölung geraicht werden, pit es der siech, oder gibt ein czaichen der bekerung, dan vor der vernufft engangnuss.

Item, vermerckt: Wen der heylig Cristtag auff den freytag kuembt, oder gefelt.

Wan sich der heylig Cristtag begibt vñd felt auf den freytag, als dye woltlichen layen megen vmb wirt des tags fleysch essen, also megt ir, von millich vñd ayr essen czuvor an yn in dem siechhaus vñd das schol auch geschehen

mit vrlaub, der dye vor ist vmb wirdigkait des tags, yedoch vil leblicher ist czu halten dye statuten vnd sich lassen genuegen an chmalcz vnd eynem vischstuck dult, dy das vermegen.

Das hochwirdig sakrament czu vernewen yn dem chor ist genueg nach den nachsten X wochen, aber nach dem allerlengisten alle goldfasten wan vnder-schadenleich peleibt lenger das sakrament frisch yn dem huelczen, dan yn dem gemeyer, wen do ist feuechtigkait mer dan in dem huelczen. (4^a)

Von schmalcz czu essen an den freytagen yn der österlichen czeyt vnd czwischen weynacht vnd liechtmess erlaub ich also, das dye swestern an selichen tagen yede sprech fuenff „Pater noster“ vnd V „Ave Maria“ vnd ein „Credo in deum“, dem leyden Cristi.

(Von der Klosterschule.)

Item, vermerckt, wen wir junge kynder weltliche eynnemen in das kloster, so schollen sy auff petten ligen, leynens an tragen vnd fleysch essen vnd des-geleich, als kyndern czuherd pis sy czu XIII jaren kuemen. Aber merckt: Wen wir ein weltliche enpfachen, oder aufnehmen, vnd wen sy yn das kloster einget, so get dye priorin, suppriorin vnd czwo der eltisten swestern vnd nemen dye tochter, vnd fueren sy yn den chor, sy sey czu dem chor, oder ein laynswester, so schol man sy etliche czeyt yn dem weltlichen gewant wol versuechen.

(Vom Noviziat.)

Item, dy priorin schol dye weltlich der maysterin enpfelichen, vnd dy schol sy fleyssiglich lernen vnd mit allen dingen warnemen, vnd ir sitten der priorin gancz czu erkennen geben. Auch schol dye maysterin dye weltlichen junckfrauen lernen vnd halten czu allen dingen, dye dem orden czugehoeren vnd in capidel halten vnd gar guetlich mit yn vmbgen. Ist es eyn layswester, so befilicht man sy eyner layswester vnd dye suppriorin vnd layswester schollen auch ir sitten vnd geprechen der wirdigen muetter priorin sagen.

Item, dye weltlichen gen nit czu capidl, den sy haben des heylygen ordens gewant an aber czu der mandat vnd in dye hohen capidel muegen sy wol gen vnd mantel süll haben.

(Von der Bekleidung.)

Item, wen dye weltlichen junckfrauen das ordensgewant wellen enpfachen, so schol dy priorin vor der rothmuetter willen vnd auch des convents willen erfahren, so schol dye maysterin das kynd fleyssiglich vnterweysen, das sy

dye ratmuetter vnd alle geweyllte swestern pit durich gocz willen vmb den heyligen orden. Vnd wil man sy anlegen, so schol in dye priorin fuer alle ding erzellen vnd vorsagen, dy sy den halten schol, vnd man schol auch got dem herrn an der predig fuer sy pitten. (4^b).

Item, man mag dye prawt wol in guetten gewant yn der kyrichn mess vnd predig lassen hoeren.

Item, dye prawt schol tragen ein schoene prinunde kercze mit einem guldlein fingerlein vnd ein grüens kranczel schol sy hynwerffen, wan sy herein wil gen vnd darczu sprechen dise wort: „Als ich hewt das kranczlein hynwirff, also gib ich hewt auff alle dyse welt. Se hin, welt, deinen lohn, herz, almechtiger got, gib mir dofuer dye hymlich kron.“

Item, das ordensgewant schol yn dem capidl ligen vnd dye priorin schol nach der wandlung mit der capidlgelocken III czeichen lewtten.

Item, wen dye mess aus ist, so macht dye prawt wenig vnd der priester hebt an „Veni sancte“, vnd wen das „Veni sancte“ aus ist, so spricht der priester „Et ne nos“ ¶ „Emitte“, oracio „Deus, qui corda“, vnd wen er spricht „Per Cristum“, so hebt dy prawt an das „Regnum mundi“ vnd der convent vollmeer den respons. Darnach heb(t) dye prawt an vnd sing(t) „Eructavit“ vnd das „Gloria Patri“ vnd das „Regnum mundi“ wider darauff vnd der convent volfuer den respons vnd gen herab, czu der kyrichthuer, so wiirff den dye prawt das kranczlein hin, so fuert dye priorin dye prawt vor den convent yn das capidlhaws vnd seczt sy an ir rechte seyten. Sind der prawt aber mer, dan eyne, so fuer dye suppriorin auch eine so sicz dy wirdig muetter priorin vnd sprech: „Benedicite“ vnd der convent mit neygen sprech: „Deus“, so beflicht dye priorin kuerczleich dye czu pefelichen synd vnd der prawt seczt sy ein „Veni creator“ auff für dye maysterin das kynd in dye mitt vnd macht wenig, so spricht dye priorin: „Was suchst tu?“, so schol sy sprechen „Dy parmherczigkayt Gocz vnd dy ewern“, schol dy priorin sprechen: „Stett auff“, vnd spricht „Dy parmherczigkait Gocz vnd der swestern schol dir alle czeit mitgethaylet sein“. Darnach spricht: „Priorin vnd dye swestern haben dich durich Gocz willen czu dem heyligen orden enpfangen czu versuchen ein jar, oder lenger, das ich dir yeczunder auffsecz czu versuchen alle dye ding, dy ich dir vor erczelt hab vnd erczelt ir do dy strengikayt des ordens darnach, so sprech dye priorin: „Mein liebs kynd danck dem almechtigen got, das er dich auss thawsenten erwelt hat, dye in yren suendten tot synd.“

Item, sy schol der IV ding darnach gefragt werden. (5^a)

Item, das erst: „Ob dw yemand eygen seyst?“

Item das ander: „Ob dw nit reyttung, oder in gelt schuld pist?“

Item, das drit: „Ob dw einer andern geharsam werst?“

Item, das iiij: „Ob dw ein haymlichl, verpargne krankhait hiest, oder ander hyndernuss das durich es dir vnd vns czu schwer wurd?“

Item, darnach, so legt ir dye priorin fuer dye regel, konstitution, ordinationes vnd, das sy grossen fleyss vnd ernst hab czu allen dingen dye der obserfancz zugehoeren, vnd sich nit geselle(n) czu den, dye nit lieb czu der sperr vnd obserfancz haben.

Darnach sprech dye priorin: „Kumt her vnd czewecht ir ob das weltleich gewant,“ vnd legt ir den weyssen rock an, vnd schneyt ir das har ob.

Darnach nimbt dye priorin den schapron, vnd spricht: „Also ich leg an den schapron des noviczenjars in dem nomen Gotts Vatters, Gottes Suns vnd Gottes heyligen Geysts.“

Desgeleichen sprech sy auch czu dem weyl, wen sy iren auffseczt vnd sprech: „Got, der es angefangen hat, der verent es,“ vnd der convent antwort: „Amen.“

Vnd, so sy nu gancz angelegt ist, so vecht dye sangerin an: „Veni creator spiritus,“ so knyet der convent den ganczen vers. Darnach get der convent in chor vnd dye priorin mit der prawt czulezt, so legt sich dye prawt fuer den alter an dye wenig krewczweyßs, vnd dye priorin vnd alle swestern stend vor den stuellen, vncz das gesangt aus ist vnd sprech dy sengerin: „Kyrie eleison, Criste (eleison), Kyrie (eleison).“ „Pater noster“, „Ave Maria“, vnder dem, so get dye priorin fuer den alter vnd yere augen gegen der prawt vnd singt mit mittler stym „Et ne nos“, vnd das V: „Emitte spiritum“, „Salvum fac“, oracio: „Deus, qui corda“, „Pretende“, yn der styn, also czu den tagczyeyten „Per Cristum“, domit spreng sy dye prawt, es sey der peychtvater do, oder nit, so spreng dye priorin dye prawt.

Item, darnach fuert dye maysterin dye prawt czu der priorin vnd allen swestern vnd geben ir den kuss, vnd pit dye swestern, vnd spricht: „Meine liebe swester, ich danck ewch das ir mich habt auffgenommen yn den heyligen orden, ich wil gern gefelig vnd geharsam sein.“ Darnach so beflicht dy ebrist dye novicz der maysterin, das sy sey lern vnd vnt̄r̄wess nach aller czucht vnd geystlichayt, was den orden angehörd, wies dan verschriben yn der konstitution in der noviczenapidl. (5b).

(Von der Ordensprofess.)

Item, wen ein swester schol geharsam thuen, so helt dye priorin yn der wochencapidel, vnd dye priorin fragt ein yede swester besunder, ob sy dye novicz wellen auffnemen czu der provess vnd ein genuegen an ir haben.

Desgeleichen, schol sy auch an der noviczen erforschen, ob sy des gemüeds sey, das sy sich wil geben czu der heyligen provess. Ist sy den geschicht nach dem alter vnd den syten, ist aber gesprechens, do so mag ir dye profess auffgeschoben werden.

Item, an dem abent des iarlichn tags schol dye maysterin dye novicz vnderwëysen, das als irn willen auffgeb der priorin vnd in gegenwirdigkaytt der rotmutter mit solichen wartten: „Wirdige muetter! Ich gib hewt auff yn ewr hendt meinen aygen willen, was ich yeczunder hab, oder küenftiglich haben mecht,“ so antwort ir dye priorin dorauf was sy nucz siecht vnd sagt ir von der sperr, von der heyligen gehorsam, raynigkait vnd willigen armuet, das sy darczu lieb vnd fleyss hab.

Item, an dem tag, als ein novicz geharsam schol thuen, so lewt dye priorin vnder der sext czu dem drittn psalm III czaychn yn das capidel, vnd wen dye tagzeit auss ist vnd dye swestern yn das capidelhaws gen, so legt sich dy novicz Krewczweiss an dye wenig fuer den alter, so befilicht dye priorin kuerczleich, so sy „Benedicite“ gesprochen hat dy stant der kristenleichen kyrichen den geystlichen vnd weltlichen stant dye guettuer vnd alle kristgelaubige sellen. Darnach spricht priorin: „Lieben swestern, ir wist dye sach, warumb wir yeczunder gesambmelt sein von wegen der gegenwirdigen prawt vnd gespons vnsers lieben herrn Jhesu Cristi ob nach ewer maynung vnd willen ist, das ir sy auffnembt czu der heyligen profess, das megt ir mir kuerczlich czu versten geben, vnd welches nach ir willen ist dye moegen auffsten vnd sprechen: „ya“, oder „ney“, wie sy will.

Darnach so fuert dye maysterin dye novicz yn das capidl, so macht sy wenig, so schol dye priorin czu ir sprechen: „Was suechs(t) tu?“, so schol sy antworten: „Dye parmbherczigkayt gocz vnd dye ewern.“ So helt sy ir aber fuer dye geystlikayt, dye sperr, vnd dye drey wessenlichen stuck raynigkait, geharsam vnd willige armuet, ob sy sich darczu dergeben und verpinten wil? Antwort sy: „Ja“, so sprech dye priorin: „Gott, der es angefangen hat, der verprenges auch.“ (6^a)

Item darnach so dye noviczn schten vor der wirdigen muetter priorin, dy dye vorist schol thuen ein kurcze vermonung von der gestlichkayt yn solichm wartten, oder geleichn, als hernach voligt:

„Mein allerliebsten toechter! Ir begert vnd suecht dye parmbherczigkayt gottes czum voedristen vnd auch des convencz. Dye parmbherczigkayt gots habt ir erlangt in manigveltiger weyss, indem, das er ewch peschaffen hat, vernuefftige menschen nach seiner goetlichn pildnuss, vnd begabt mit manigen genadn. Nach parmbherczigkait erfordert hat auch mit manigfeltiger gnaden

nach der sell vnd auswendigen güettaten, vnd ewch auch yn sunderhayt von dem stant der betrieglichen welt czu dem weffn der geystlichen ornung. Darynnen ir sicherlich volfuern moegt ewr leben, welt ir anders fleys thuen. Es spricht der heylig lerer Crisostomus czu gleicher weyss: Als der pawm, der bey dem weg stett selten mag dy frucht czu seiner rechten czeit pringen, also auch der mensch, der yn der welt wont gar hart mag pesten vnd beleiben in gerechtikait. Dye parmbherczigkayt des convendcz habt ir auch erfunden, das ewch der convent czu dem ersten hat auffgenommen czu der bewerung des noviczen stands, vnd nu berayt ist euch czu nemen in dy entlich peschliessung czu der heyligen profess. Dyser vnd aller andern genaden scholt ir got, dem almechtigen danckper sein. Vnd ewr leben hynfuer also verczeren in seynem getlichn lob vnd er, in aller geharsamigkayt ewr obristen in demuedigkayt des gemuetes vnd auswendiger guetter gepar czu pesserung ander menschen. In einem guetten exempel, wen dy czwo tugent der geharsamkayt vnd dyemuetigkayt werden sunderlich furgehalten vnd gepoten eynen yeden geistlichen menschen in nachvoligung unseres maysters Jhesu Cristi. Von seiner willigen geharsam spricht der heylig wirdig czwelffpot, sant Paull: „Cristus Jhesus wie wol er ebengeleich ist gewesen nach seiner getlichen natur seynen hymlichen vattr. So hat er sich doch genydert vnd sam vernicht vnd an sich genomen den form vnd gestalt des knechts dye menschleich ploedygkayt vnd ist geharsam worden vmb unsern willen seynen hymlichen vatter piss in dem alleschmechligsten tod des krewcz.“ Von seiner dyemuedigkeit aber gibt er vns ein ler (6^b) vnd spricht: „Lernt von mir, wen ich pin senffmuetig vnd eins dyemuetigen herczen.“ So nu der kynig aller ern sich also erpotten hat. Wie gar vill mer gehoerd das czu den dyener vnd dyenerin vnd seynen undterthan. Darumb ir allerliebsten mein toechter seytenmal ir auch williglich gelebn habt in dem standt der volkuemenhayt des geistlichen leben vnd wessens so gepueert euch czu das ir euer leben hynfuer also ankerdt yn tugentten czu wolgeffallen euern hymlichen gespons, Jhesu Cristo yn getlicher lieb andechtiger geharsamkait embsiger kestigung des leibs vnd reynigkait, des gemuetts vnd leibs vnd czu williger armuet, in dyemuetiger geduld vnd grossmuedigkayt, yn widerwerdigen dingen vnd vberdtragung der perchligkayt vnd vnvolkuemenhayt ewers nachsten. Nachdem, als ir dan das vergangen jar herumb pewertt habt vnd versuecht dye strengikayt des heyligen ordens. Welt ir ewch czu den dingen allen verpintten mit dem gelueb der heyligen profess, das spricht yeczund gegenwirdiglich aus mit ewrem mund.“

Vnd dan dye noviczn schoellen sprechen ein yegliche: „Ja ich verpintt vnd verwillig mich darczu.“

(Darnach schoellen sy nyder knynen fuer dye priorin vnd dye profess lawt lesen vnd yere hendt haben czwischen den hentten der priorin auff der konstitution puech. Darnach schol man gesegen den scaplier vnd was auch darczu gehoerd. Versicl): „Ostende nobis Domine misericordiam tuam.“ — „Et salutare tuum da nobis . . .“

„Domine, exaudi . . .“ „Et clamor . . .“

(Oremus): „Domine, Jhesu Criste, qui tegimen nostre mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam largitatis tuam habundanciam, ut hoc genus vestimentorum, quod sancti patres ad innocencie et sanctitatis indicium ferre sanxerunt, ita † benedicere digneris, ut que hoc usa fuerit, te induere mereatur, Cristum, dominum nostrum. Amen.“

Wie ein novicz geharsam thuen schol vnd dye weyss czu thuen bekanntnuss der geharsam ist also :

„Ich swester N. thue pekantnuss vnd gelob got vnd sant Marie vnd sant Dominico vnd dir, swester N. priorin an statt N., des maysters der prueder prediger ordens nach der regel sant Augustin vnd auff saczung der swestern, welich versargung dem vorgeanten orden ist befolichen, das ich geharsam wirt dir vnd andern mein priorin pis an den tod.“ (7^a)

Der noviczen klayder schoellen yn der profession von der priorin gesegnett werden mit dyesser weyss:

V: „Ostende nobis, Domine misericordiam tuam.“

(R): „Et salutare tuum da nobis.“

(V): „Domine, exaudi oracionem meam.“

(R): „Et clamor meus . . .“

Oremus: „Domine, Jhesu Criste, last das schten . . .“

(V(ersiculus) vnd oracio ist vorgeschriben.)

Darnach so knyet der convent nyder vnd dy sengerin hebt an vnd singt „Veni creator“, vnd gen allso yn kor, vnd dye prawt macht kreuczweyss vor dem alter venig (sic) als czu der anlegung geschriben stett.

Item vemerckt das wochen capidl, als gewonhayt ist in der obserfancz.

Wen der convent yn das capidel inget, so sprech dye priorin: „Benedicite“, vnd der convent mit neygen antwort: „Deus“.

Item, ist dem convent almuesen worden, es sey gelt oder gelczwerdt, das schol dye priorin czum ersten verkynden. Darnach dye lembtigen vnd toden vnd mit gepet dem convent befelichen vnd sy alles guettcz, thaihafftig machen, yn den nomen gottes vatters vnd des suns, vnd des heyligen geystcz. Amen.

„Erwirdigen muettern vnd swestern! Pit got, den herrn vmb alle dye angst vnd not, dy do anligunt ist, der muetter der heyligen cristenhayt, das er dye wentt vnd ker yn seyn gottlichs lob vnd seligkait allen cristen menschen.

Pit auch got, den herrn, das er uns alle bestettig yn einem weren kristenlichen gelawen.

Pit auch got, den herrn, vmb eynen staten frid des lancz vnd aller lant dar durich wir megen erlangen den ewigen frid.

Pit auch got, den herrn, vmb ein seligs fruchpers weter, das dye frucht, dye in dem ertrich sind, das got, der herr dye welt behuetten dar durich seyn goetlicher nomen gelobt, vnd geerdt werd.

Ich befilich euch czu den aller ersten dye czway haup[t] der heyligen kristenhayt, das geistleich vnd das weltleich, unsern heyligen vatter, den pabst vnd alle seine wirdige cardinel und legatten, auch umb alle erzt piscoelf (7^b) und geistliche ornung. Ich befilich euch den pischoff diz lancz mit allen seynen undertan und auch hye den gegenwirdigen und geystlichen vatter, den weych piscoelf und alle ander piscoelf.

Ich befilich euch unsern heyligen wirdigen orden, unsern aller erwirdigsten mayster des ordens und unsern hochwirdigen vatter provincial, wo er dan rayst und czewcht, das yn got pehueett vor allen seynen veintten, sichtigen und unsichtigen, und wel ym verleichen gesunthayt sell und leybs.

Ich pefilich euch, den erwirdigen vatter prior czu Wien, und alle wirdig vatter und pruder do selbst.

Ich befilich euch den wirdigen vatter prior czu sant Michel mit allen seynen vattern und pruedern und auch dy erwirdig muetter priorin czu sant Anna mit allen muettern und swestern und dye wirdig muetter priorin czu sant Katherina mit allen muettern und swestern do selbst.

Ich pefilich euch alle prior und priorin und alle prueder und swestern als weyt unser heyliger orden ist und sunderlich dye nit in der obserfancz synd.

Ich befilich euch auch mein eygne person, das ir den almechtigen got woelt pitten umb dye gnad des heyligen geyst, das ich euch also regier und vor sey, do von das got do von gelobt und geerdt werd und der heylig wirdig orden auffnem und gemerd werd.

Ich pefilich euch, unsern wirdigen convent, das ir got, den herrn welt pitten, das er uns alle pehuet vor allen uebel vnd alles das von uns wel nemen das im an uns misfellig ist und wel uns menschen machen nach seynem allerlibisten willen und wohlgefallen.

Ich befilich euch auch den erwirdigen orden der kartuser, den vatter prior

czu Gamyn und czu Olmuncz, zu Kynigsfeld mit allen yerm wirdigen vattern und pruedern, als weyt ir heylicher, wirdiger orden ist.

Ich pefilich euch dye wirdigen vatter und prueder czu sant Bernhart, czu sant Thoma und czu sant Johans yn eur andechtiges gepett (8^a).

Ich pefilich euch unsern wirdigen peycht vatter und alle wirdige priesterschafft und unsern caplan und den herrn N. und mit kurczen wartten alle geistliche stendt und ornung und dye unsser yngedechn sein yn irn andecht und gepet.

Ich pefilich euch den weltlichen standt, den aller durichlechtigsten kayser N. und seine erben und alle cristendliche fuerschten und auch den durchlechtigsten kunig von Vngern und seinen gemacheln und alle seyne getreue hauplewt, ritter und knecht, das yn der almechtig got geb dye genad des heyiligen geystz, das sy also wol regieren alle ir undterthan, do von got alle czeyt gelobt und geert werd und der heylig cristengelauben, do von auffnem und genierdt werd.

Ich pefilich euch auch den weysen rath dyser statt, dye gancz gemayn, reych und arm, das yn got, der almechtig verleych ware frid und aynigkayt undter einander.

Ich befilich ewch unssem vormundt des klusters, den herrn N. und alle unsser guette freunt, dye uns mithayllen yr heyligs almuessen und pessunderlich ewch, alle dye frumen menschen, dye uns guett thuen mit wartten und mit wercken, das yn got das ewig leben.

Auch pefilich ich euch alle pettrueebte und traurige, angeweytte, verczaygte menschen und alle dotsuender und sunderin, das yn gott geb ware und rechte erkanntnuss yrer sünden, dar durich seyn heyligs pitters leyden und sterben an yn nit verloren werdt an yeren sellen.

Pit auch den almechtigen got für alle ungelaubige menschen, das sy got erleycht und beker czu eynem waren, festen, kristenlichn glauben und das sy darynnen verharen uncz an ir lecht enth.

Pit auch got, den herrn für alle krancke menschen, dy do ligen, yn den hentten gocz an yerem lechten endt, das yn gott verleich ein seligs ent.

Auch pit got, den herrn für alle, dye do yn grosser gelt schuld synd, das yn gott genadiglichen daraus helff, und in schick irs leybs norung mit trew und ern (8^b).

Pit auch gott, den herrn für alle wittiben und waysen und für alle, dye auff gocz weg synd, oder dye vber lant, oder wasser ziechen.

Pit auch gott, den herrn für alle swangre frauen, dy czu yerer gepurd gend, das yn got geb eynen frölichen anplick in yerer gepurd.

Pit auch gott, den herrn für alle dye sach darumb wir sein guetigkait schuldig sein czu pitten, besunder:

Was antreffundt ist unsern wirdigen convent, das er uns das alles wöll schicken nach seynem götlichen lob und nach unsrer sell salikayt und auffnehmung unsers heyligen wirdigen ordens.

Hab wir nu gepeten für dye lembtigen, so schoel wir auch nit der doten vergessen.

Ich pefilich euch aller unsrer styffter und styffterin sellen, unsers wirdigen gottzhaus des grossen kynigs Wenczeslaus¹ sell und Kunegundis, seyner hausfrau sell, und alle dye aus yerem geschlecht verschiden synd und aller, der lieben sell, dye bey unsern wirdigen goczhaus begraben synd.

Ich pefilich euch aller der prueder und schwestern sellen, dye aus unsern heyligen wirdigen orden verschieden synd, besunderlich der wirdigen generalmaysters sell.

Pit gott, den herrn für des wirdigen Maysters Inocencius sell, vatter Crisostomus, vnd des vatter Alexius sell und auch der czwayer vatter, Erasmus² sell und des vatter Heynrich Sigeln sell und auch aller unsrer wirdigen peycht vatter sell, dye bey vnserm goczhaus verschiden synd.

Pit auch durich goczwillen für meins lieben vatter und muetter sell, und alle, dye aus meinem geschlecht verschyden synd mit einem „Aue Maria“.

Ich pefilich euch auch einer yeglichen swester, vatter und muetter, swester und prueder und aller yerer freunt sell und alle dye aus yerem geschlecht verschyden synd, und aller muetter und swestern sellen, dy aus unssem wirdigen gozhaus verschiden synd.

Ich befilich euch der wirdigen muetter Katharina Pechrerin³ sell, dye eyn anfengerin ist gewesen der revormaczen hynnen und czu sant Michel und zu sant Anna. (9^a).

Ich pefilich euch der wirdigen muetter Magdalena, priorin, dye uns vill guets gethan hat, und yeres herrn sell und alle dye aus yerem geschlecht verschiden synd.

Ich befilich euch der wirdigen muetter Margareta Laubegerin und der grossen muetter Anna⁴ sell, dye do priorin synd gewesen, [in] dysem goczhaus.

¹ Václav I. udělil klášteru (1241) privilej, kterou se mu dostalo týchž práv jako jiným klášterům. (*Volný*, Kirch. Topogr., Brünner Dioec. I, 1, 86),

² *Volný*, U. d., 89. Erasmus z Falkenštejna, klášterní kněz. Daroval Sestrám stříbrné věci.

³ *Volný* (U. d., 90) uvádí před r. 1440 jako převorku Kateřinu Goldschmiedovu, k roku 1428.

⁴ *Volný*, U. m., Anna Hesser-ova v l. 1432 a 1438.

Ich pefilich ewch der frauen Marta Salczerin¹ sell und yerer payder hern sell, und yerer tochter sell und alle dye lieben sellen dye aus yerem geschlecht verschiden synd und auch der muetter, Anna Honamonczin² sell und yers hauswirtz sell und alle dye aus dem geschlecht verschiden synd. (Wil ein priorin mer guettater verkynden, so mag sy es wol thuen.)

Ich pefilich euch alle dye lieben sellen von den vns yr heyligs almusen mitgethailt ist warden vnd alle dye einen guetten willen haben gehabt an yerem leczten ent essey geraycht, oder nit geraycht warden.

Item, ich pefilich euch alle elende vnd kristgelaubige sellen vnd aller der lieben sell den wir vnsers gepets schuldig sein vnd dye do nichcz anders haben den das gemayn gepet vnd taglichen czu uns schrey vmb hylff dye last ewch alle yn der gemayn befolichen sein; für dye lembtigen spricht dem pittern leyden vnsers lieben herrn Jhesu Cristi V, „Pater noster“ vnd V „Aue Maria“ vnd für dye gestarben alle tag ein „Miserere“ pis czu dem nachsten capidl. Darnach sprech sy :

„Retribuere, dignare, Domine omnibus nobis bona facientibus propter nomē sanctum tuum vitam eternam.“ Vnd der convent antwort : „Amen“. Psalm „Ad te levavi“, psalm „De profundis clamavi“, Kyrie eleison, Criste, Kyrie, Pater noster vnd „Ave Maria“, „Et ne nos“, oratio „Omnipotens sempiternus Deus, qui facit.“ Darnach sprech dy priorin „Adiutorium nostrum in nomine Domini“. (9^b)

Item vermerckt nach einem artickl „Von den noviczen“ vnd so man eine nit wolt halten auff den jarlichen tag des eintretens der person yn das geistlich klayd, so schol dye priorin sprechen mit lauten wartten :

„Mein swester, hewt ist jarzeit, das tu das klayd vnsers heyligen wirdigen ordens hast an dich genomen. Nu gespricht dir das vnd das, darumb so wil dich der convent nach nicht czu der profess nemen, nach dir den weyl geben, sunder er wil dich nach lenger bewaren vnd gibt dir nach so vill vnd so vill czeyt. Wirst, tu, dan gefunden werden, das der convent ein genuegen gewinnt an dir, so danck gott, wan so wirst tu czu der profess vnd czu dem weyl gelassen. Geschickt das nit, so mus tu dich aber lenger bewaren lassen. Wild du anders der geystlikayt nachkuemen, das bezeug wir heut, also das tu nicht in ander weyss, pey vns pist, nach seyn scholst dan ynpewerunder vnd versuechunder weyss als gewendlich ist noviczen zu bewaren vnd des merck also eben wil du aller solchen versuchen nicht nach kuemen vnd der czeyt erwarten, das tu dich also geschickt habst, das dye geystlichen swestern ein ge-

¹ Marta Salcerová měla snad dceru Martu v klášteře herburském. (*Volný*, *ibid.*)

² Byla převorkou někdy po r. 1463. (*Tamže*).

fallen haben an dir vnd sich verwilligen dich czu der heyligen profess vnd in vnsser sambnung czu nemen, so machst tu dich wol wider yn dye welt geben, oder yn eynen andern geistlichen orden, wan du pist vns nach nit gefellig nachfueglich.“ Vnd darnach, so thue man ir den noviczen scaplier vnd weyl ab vnd erhoer ir antwort vnd begern pit sy dan vnd begert lenger sich czu bewaren vnd wil dye czeyt der versuechung gern auffnemen, so thue man ir nicht dan den scaplyer wider an vnd den mantel vmb vnd enpfelich sy der maystern, wie vor, wil sy aber nicht, so schol ir das kloster klayd gancz abgezogen werden vor der gemayn, vor der sy das geystlich klayd empfangen hett vnd sy ausser der sambnung thuen mit aller hueppschayt vnd schol ir das weltlich klayd wider angelegt werden vnd alle ergerung fuerkumen vnd verhuettung allen vnwillen, ob sy anders ist redlicher frewntschaft, so vil es den mueglich ist.

Item, vermercht das gross capidl an dem heyligen cristag vnd das capidl czu der annunciacionis Marie.

Item, dye befelichung der lembtigen vnd toden scholt ir gleich thuen als yn den wochendlichen nach der ornung, den das ir mer persan nentt als alle guettater vnd der swestern freunt vatter vnd muetter vnd seczt yn ein gepet auff.

Item, desgeleichen verkynt in alle convent der obserfancz dye ir den wist. Aber in der befelichung der gestorbenen macht ir nach mer wardt als vill ir kynt vnd moegt gedencken den swestern freunt vnd seczt allen ein gemains gepett auff (10^a).

Wenn dye psalmen vnd oracio gelesen synd, so siczen dye swestern alle nyder, so sprech dann dy priorin:

„Der almechtig, parmherczig got, der vns also czueinander gesambt hat, geb ewch allen, vnd einer yedn besunder ein guets saligs news jar vnd alles, das ewch nucz vnd guet ist czu sell vnd leib, des pit vnd peger ich von ganczen herczen von dem czartten kyndlein Jhesu yn dem nomen Gottes Vatters vnd Got des Suns vnd Got des heyligen Geystcz.“

Item, darnach, so thuet sy ein predig vnd nach der predig, so spricht sy:

„Wirdigen muettern vnd swestern last euch befolichen sein den goczdienst in dysser heyligen czeyt, das ir den verprengt mit aller andecht vnd geistlicher czucht vnd desgeleichen vormant sy auch dye lay swestern, das sy fleyss haben czu yerer heyligen geharsam, das sy dye mit aller lieb vnd fleyss verprengen.“

Und sprech dye priorin darnach:

„Ist nach ober eine vndter euch, dy sy nach nit versuent hat von ganczen

herczen, dye thue es nach durich gocz willn vnd vergeb vnd vergess durich dye heylig menschwerdung unssers allerliebisten herrn Jhesu Cristi. Vnd ob ich eine yndert beswert hyet mit gepet vnd sy es nit verpracht hyet, es sey vor vnmuegenhait vor alter oder kranckhayt, oder vie ausrichtung der geharsam, den nym ichs allen ob yn den nomen gottes Vatters vnd gottes Suns vnd gott des h. Geystcz“.

Darnach secz sy dem convent ein gemayss gepet vnd fuer alle kristgelau- bige sellen, mer oder myner, darnach sy dye swestern geschickt vndt dye czu verprengen.

69.

Reinhard Tettlinger, obchodní soudce rakouský, píše vídeňským o bojích u Strachotic a o vyjednávání vedeném opatem luckým a Arnoštem z Leskovce. Oba ustanoveni konečnými rozhodčími pod pokutou 3000 zl. tomu, kdo by jich neuposlechl.

Duben, 15. 1441, před Strachoticemi.

Měst. arch. víd. 2793.

„Ersamen fursichtigen und weisen gnedig lieben herrn mein dinst mit gutem willen alczeit voran berait. Ich las ewer weishait wissen, das ich euch gestern vor mittentag all maynung pey ewrem diener Larencz geschriben hab, das ich hof, Ir habt es vernomen. Nachmalen als ich den poten gefertigt hab, hat sich geben, das man mit dem groÿen pûschen sechs schüß getan hat, und aus den andern haufniczen, und pûschen den selben abent vill schüß gethan haben, der ich mit aller gemercht hab, und der ayn tayll zu guter maÿ wol geraten sein, und als man pesten schöÿ. Do cham der abt von Closterprugk pey Znaym, und mit im Leskawer, Hauptman zu Znaym, und pegerten aynen teydingen. Da sy also chomen, da wurden danocht nit mer dan zwen schüs aus der grossen pûschen gethan. Doch als verer, das in antwurt geben word auf iren pegeren, das es dy* dy selbing nacht auf ain frid gesegt word, der doch werdet von untergang der sun uncz auff hewt untergang der sun. Also sind zu payden seyten untergang geschehen zwischen des Raussenprugker und unnser, das yeder tayl zwen darzu geben hat. Und die selbing vier sullen die sach aynen und richten. War aber sach, das sich die vier nit aynen möchten und zu end pringen, und so sol, der egenant abt und der Leskawer, hauptman

* První „dy“ přetrženo.

zu Znaym, der sach gancz ob lewt sein, und von nit fuder chamen, was die vier¹ zwen mit sambt² den vierden sprechen. Dapey sol es gänczlich pe-
leiben, und ieder tail hat sein hindergangk verschrieben und versigelt und
weder tail sein spruch nit hielt, der sol dem anderm taill vervallen sein drew
tausent gulden, das ist verporgt und verprifft zu payden seyten und der
Raussenprugker hat mit sambt den porgen pey trewen eren und pey dem
höchsten pfandt gelobt. Und die spruchlewt unnser tails sind, her Niclas
Trüchsäs und her Psenigk von Masnaw und ires tayls sind, der Käppsigk, und
der Suëtt, und der auspruch ist noch nit geschehen. Aber als pald der auspruch
geschicht, so will ich das ewer weishait von stund an verschriben lassen. Auch
so ist neer daselbs peredt worden, das her Jan der der Missenpegk mit allem
seinem volk, das er dan dahin pracht hat, gemelten Raussenprugk sicher sol
abreyten vor unserm heer, dy weill wir an der stätt still ligen wider anseingewär.
Und ich wais auch nit anders, dann wir wer den uns gewislich auf den montag,
oder auf den erichtag hie fuder heben. Auch maynen dy landleutt³ das veld
mit nichte zuprechen, als verer ich noch von in hör, sy welten so ettlich pe-
schedigung des lands wenden, als verrer man in darczu hellfen well. Dann
was sich hinfur gibt, dos will ich ewer weishait fuderlich wissen lassen.

Datum im feld pey Raussenprugk am osterabent auf der newnden stund
nach mittag anno etc. XLI.

Vzadu nahoře:

„Reinhard Tettlinger, hansgraff in Osterreich“. Adresa: „Den ersamen
fursichtigen und weisen herren dem⁴ burgermaister, richter und dem rätt der
statt zu Wienn, meinen besundern gnedigen liben herrn d. d.“

„Töttlinger H. Hansgraf(en) in Osterreich Notif. schreib(en) an die Statt
Wienn, den mit der Statt Znaymb getroffen(en) Waff(en) Stillstandt be-
t(ref)f(end) dat(um) 1441“.

„Nr. 8 R 7 T“ (Přetrženo).

„Wr. Archiv 34—1441“.

¹ Přetrženo. ² sambt opraveno z *dambt*. ³ landleutt opraveno z *landheutt*. ⁴ „dem“ pře-
trženo.

Heralť z Kunštátu vypočítává všechny škody, jež způsobil jemu a jeho poddaným pan Beneš z Boskovic, a vytýká Benešovi porušení příměří ujednaného mezi Heraltem a pány před sv. Václavem 1440.

Červen, 22., 1441, Boskovice.

Měst. arch. brn.

Heralť z Cunstatha tuto vinu dávám panu Benešovi z Boskovic seděním na Črney Hoře: Jakož jednu pobral mým chudým lidem po všem Cunstatskem zbožie a ya naň žadney péče nejměl, vzal více na devadessát kop dobytka a když to sobě přihnal domů na Lethovice, tepru mi odpovědný list poslal. Potom opět učinil sem mu přieměrie pode ctí a pod věrú do první středy v puostě, sebrav se tayně, upadl mi v pondělí masopustní v noci do městečka pod Cunstath, ty škody pokládám pěth seth kop. Potom niekoľiko leth měl sem s ním činiti o to, až tak dlúho sľiboval, že by chtěl se mnú věrně býti, ke mně na mé hrady jezdie a proti mně nebývati podle žádného člověka. Když tak dlúho hleděl toho na mě, y svolil jsem jemu k míru s túto vymienkú: Jestli že by kdy proti mně byl, tehdy ty vsecky věci, což jest učinil mně a mým lidem zasie novo má býti a k němu hleděti, yakož mi velikú škodu učinil. Potom, když přistúpil zase k markrabí a jeho bratr vedl vojsko ke Cunstathu v pravém, křesťanském přieměrie, tu pan Beneš, jsa jemu v dobrey vuoli a v takovém sľibu, odpověděl mi od hradu, jsa puol míle, list o nešporiech poslal a ráno s vojskem v hradu byl. Za tu neúpriemnost chci od něho tři seth kop. Pobrav lidem mým na Svojanov, budú tři léta na podzim, a purgrabí mému Pechovi jeden vzatek devět krav, druhý vzatek tři mesietma krav a koní purgrabí bez dvů čtyřidceti krav a koní, tu škodu pokládám dvě a třidceti kop. Také toho leth člověku mému z Cunstatského zboží vzali na Svojanov vuoz obilé za puol třetí kopy. Pak opět po tem, když sem Boskovice držel, to leth pobrali mým lidem v Kladorubech a na Veskách, v noci vybili, pod Svojanov hnali a tu zbili a rozprodali a což sem obsielal pana Beneše, aby nerušil přieměrie markrabina svého pána, nevráceno nic, ty škody pokládám třinácte kop. Také, kdež jest mně rukojmí a svú pečet přivěsil podle jiných, aby nedal sobě láti více a ti listové mně byli obnoveni, tak mohovitými rukojmiemi, kterýž jest umřel jako dřieve. Také mi vinen, když sem luoni před svatým Václavem učinil přieměrie se pány, s zemany, s kněžími, s městy v tejto zemi do svatého Jiří, y sľibil mi pode ctí a pod věrú, že mi

list dokonán bude a dán na to přieměrie ve čtyřech nedělech, aby svědčil do svatého Jiří a slib učiniv pod tak velikým základem, nic nesplnil, až y toho puol lethy vyšlo a svatého Jiří minulo. A tak že sem já jist nebyl toho puol lethy, ani moji chudí lidee pro jeho nezdržení. Za to pokládám škod tři stha kop. Za to já mám vaše milost, pany a zemané muožete rozuměti tomu, aby z Pohořelic na mě vyrazeli a volně jim stavy dávali, jakož to široce vědí, kterak jsú stavy jměli pod Črnú Horú a pod Svojanovem obecně a skrže to chudí lidee po mých zbožiech velice zahubeni a to je na to nedokonán list, abych já nemohl tak znamenitě z základu napomínati. Také, když lethos počal jeho bratr mým chudým lidem bráti, mimo panské přikázání slal své lidi na mě pan Beneš, aby tím více hubiti mohl. Psán na Boskoviciech, v ten čtvrték, ochtáb Těla Božieho léta etc. čtyřidcátého prvního.

Papírový originál s přitisknutou žlutou pečetí.

71.

Hanuš z Asenheimu, hejtman pohořelický, se synem svým Linhartem připojují se k landfrídu hradeckému vedenému Dětrichem z Miletínka.

Říjen, 13., 1442, Pohořelice.

Měst. arch. brn.

Já Hanuš z Asenhaymu, haythman na Pohořelících vyznávám tímto listem přede všemi, ktož jey uzrie, nebo čtúce uslyšie, že sem vstúpil a mocí tohoto listu vstupuji v pravé a v křestanské přieměrie s urozeným panem Jetřichem z Miletína a s Kunětické Hory, haythmanem kraje hradeckého y se všemi pány, zemaný y městy, kteříž ven slušejí a v jeho lantfrydě jsú v jejich kraji y se všemi jejich služebníky y pomocníky y lidmi poddanými světskými a duchovními a slibuji za syna svého Linharta Asinhaymara, že v témž přieměrie podle mne státi má, tak jakož se svrchu y dole píše takúto měrú: Když by se mně neb synu mému Linhartovi v tom přieměrie nezdálo státi, tehda máme společně neb jeden z nás dáti to urozenému panu Jetřichovi dvě neděli napřed věděti svým otvořitým listem a svú pečetí na jeho hrad Kunětice. Protož já napředpsaný Hanuš slibuji sám za se y za Linharta, syna mého y za vsecky služebníky y lidi poddané, duchovní y světské, že to přieměrie svrchupsanému panu Jetřichovi y všem pánóm zemanóm y městom, kteříž ven slušejí a v jeho lantfrydě jsú v jeho kraji y všem jich služebníkom a lidem

poddaným duchovním y světským, že. přieměrie ctně, věrně, úplně a docela bez přerušení a zmatkov všelikterakých zdržáno a zachováno má býti a jestli že by se v tom přieměrie, jehož Boh neday, které straně od druhé co stalo a přihodilo beze lsti to tomu přieměrie nemá shodno býti, než volili sme sobě obapolně dva ubrmany, pana Křištofora z Lichtenštayna a z Nicolsspurka a pana Pertolta z Lippé, nayvyššieho maršálka královstvie českého, aby oni to mezi námi ohledali a cožkoli o to mezi námi najdú a vyřknú, na tom obopolně slibujem přestati a dosti jměti a což jest psáno v tomto listu, to slibuji svú dobrou věru ctně a verně zdržeti a křesťansky beze všeho přerušení a všelijaké zlé lsti a výmluvy. A tomu na potvrzení a lepší jistotu svú vlastní pečet menší přidával sem k tomuto listu a připrosil sem urozeného pana Beneše z Bozkovic, podkomořího markrabstvie moravského a múdřých a opatrných purkmistra a rady města Brna, aby oni podle mne na svědomie své pečeti přidávali k tomuto listu, jim, jich erbom y budúcím bez škody. Jenž jest dán na Pohořelicích v tu sobotu před svatým Kalixtem, Anno domini etc. XLII°.

Orig. na papíře s přitisknutou pečetí. Druhá listina téhož obsahu a data dána Janovi z Rušínova, hejtmanu kraje čáslavského.

72.

Linhart z Asenheimu oznamuje olomouckému biskupovi Pavlovi z Miličína, že by bylo zbytečno, aby ještě za sebe vydával zvláštní list, když již jeho otec Hanuš uzavřel mír se stranou Ptáckovou.

Říjen, 30., 1442, Pohořelice.

Měst. arch. brn.

Duostoiny v Boze otče, kněže milý, pane milý, poctivý a opatrný příteli milý!

Službu svú vzkazuji a jakož mi Vaše Milost píše, žádající listu mého na to přieměrie se panem Ptáčkem y jinými hauptmany českými, nezdá mi sie toho potřebie býti, než cožť otec muoy slíbil neb protiv komuž sie zapsal, toť ia, dá-li Buoh, zdržeti a zachovati míním a chci a přes to, žeť jsem toho konati nemohl. Takéť otce svého nemíním zavěsti, což bych protiv jeho cti učinil, učinil bych protiv svey, jehož toho dá-li Buch žádný shlédnutí (sic) nej má, jinak, než žeť chci otce svého zápis zdržeti neporušitelně, jako dobrý člověk. Dán na Pohořelicích, ten úterý před všemi svatými.

Linhart z Asemheymu,
Hauptman na Pohořelicích.

In dorso: Duostojnému v Boze otci a knězi, knězi Paulovi, biskupovi Olomúckému, urozenému panu, panu Benešovi, podkomořímu markrabství Moravského, opatrným a múdrým radě města Brna, pánóm a přátelóm milým.

Papírový originál s přitisknutou pečetí zelenou.

73.

Město Brno prosí vídeňskou radu o zprostředkování, protože Mikuláš ze Steczu, král. rada a dvorní maršálek odmítl dostaviti se k vyjednávání v Mikulově.

Únor, 8., 1444, Brno.

Měst. arch. víd. List č. 2967.

Unsern willigen dinst zavor. Ersamen und weisen herren, unsere besunder lieben gunner und frunde! Als wir uns danen vormals kegen ewer erberkeit derklagt und prieflich vermeldt haben, wie das der Edel Niclas Druksacz unentsagt und obgottwill an schult unsere lewt, die zu im ken Steacz in getrawen gefaren und kumen sein, irem güt mitaufgehalden hat aigenwilliclichen etc. Also thün wir Ewer erberkeit zuwissen, das wir in kegenwurtikeit der Edeln herren Benessen von Bozkowicz, camrer zun Marhern, und hern Hennyken von Zelowicz und anderer lantherren und lantsassen zu Marhern und auch des furstentumbs zu Osterreich am nechstvergangen Eritag zu Nicolspurk, für dem Edeln hern Cristoffen Liechtensteiner getägt, und allen gelimpfen derpoten haben, und haben nemlich neben des Allerdurchleuchtigsten Romischen kunigs gnaden schreiben und geheissen dasselbe gut wollen auspurgien auff seiner gnaden rate, des fürstentumbs in Osterreich, zu euch, mit dem Niclassen Drukssessen fürzukunft und uns daselbist mit im verhören und beschawen lassen. Dasselbe alles hat Niclas Druksecz nicht wellen auffnemen, weder sich in kleinem gelimpfen finden lassen, des wir uns an die obgenannten landhern, landtlewt, und an andere frume lewt, die da bey gewesen sein, und unser paider sach gehört und vernomen haben, cziehen und berüffen, das an uns obgottwil nichts abgangen ist, sunder an dem obgenanten Niclasen Drukssessen, der seinen mütwillen also mit uns und unsern armen lewten hat, und sich nyemant wil lassen zugleichen und gerechtigkeit lenken, des wir uns noch kegen ewer Erberkeit erklagen, und biten ewer erberkeit, neben ewrer derpietung uns zum nechsten zugeschriben noch darynnen zustewren und zuhelfen, das unsere lewt und ir güt, noch von dem Druckssessen ledig gelassen werden,

wir wollen im obgotwil zu aller gerechtickeit sten, umb seine zuspruch, als wir uns noch allzeit derpoten haben und noch derpieten. Daran der Niclas Druksecz nicht benügt sunder hat noch dem ersten nemen, sint der czeit unsere lewt mer beschedigt, sie bekummert und ir güt genomen. Darynnen wir der durchleuchtigsten des Romischen kunigs und kunigs Laslaben etc. gnaden, des furstentumbsin Osterreich und ewer erberkeit geschönt haben und gern schönen wolden, es sey dann das uns vom Niclasen Drucksesssen gleich nicht dergeen mecht, und unpillichs nicht vertragen wurden. So getrautten wir ewer erberkeit uns darynne nicht zuvermerken, das wir uns seines mutwillen mit hullf der landhern, landtlewt und stete zu Marheren, wie ungern wir das sehen wolden, müsten iw derweren, und biten des ewer erberkeit zugedenkhen. Datum Sabbato post Dorothee virginis Anno etc. XLIIII°.

Burgermaister und der
Rate der Stat Brünn.“

In dorso: „Der von Brünn schr(eibt) ex parte Druksecz“. „Den Ersamen und weisen herren Burgermaister Richter und dem Rate der Stat Wyenn unsern sunderlieben gunnern und frunden“.

„Wr. Archiv 34—1444“.

74.

Rada města Brna oznamuje Heraltovi z Kunštátu, aby bez meškání přijel k nim neb má zajištěný volný příjezd i odchod.

Srpen, 14., 1444 [Brno].

Archiv třeboňský, Historica, č. 784.

Urozenému panu Heraltovi z Cunstatu seděním na Bozkovicích přízniteli milému. My purgmistr a rada města Brna službu naši vzkazujem. Urozený pane, nám přieznivý! Vaše Milosti věděti dáváme, žeť jsme sie dobře ujistili urozeným panem Janem Thovačovským haitmanem moravským, že Vaše Milost y svými přáteli y služebníky móż bezpečně sem do našeho města přijeti y zase sie na své zámky vrátiti. K tomu Vaše milost na dobré gleity, ježto, dá-li Buoh, bezpečně přijeti y odjeti moczi budete. Prosíme, Vaše Milosti, neračte svým příjezdem meškati pro naše počestné y dobré y tudiež teyto země. Datum feria VI^a in vigilia Assumpcionis beate Marie Virginis, anno Domini M^oCCCC^oXL^oIII^o.

Souvěká kopie.

*Jiřík a Proček z Kunštátu píší Oldřichovi z Rožmberka o zákeřné popravě
Heralta z Kunštátu brněnskými.*

Listopad, 15., 1445, Poděbrady.

Měst. arch. brn.

Službu naši napřed vzkazujíc, urozený pane a přáteli náš milý. Žalujeme y na vědomie dáváme, ač y prve tebe o tom tajno není, kterak purgmistr a radča města Brna strýce našeho, pana Heralta dobré paměti listem svým tvrdým, pečeti města toho utvrzeným pod ztracením cti a věry křesťanské k sobě jej glaitovavše a ubezpečivše a k tomu y jiným listem otevřeným přeznivě vuole a prosby k sobě příjezdu jeho žádajíc a v něm také vždy tvrdíc bezpečnost jeho příjezdu k nim y odjezdu zase na svá obydlí a k tomu také jemu oznamujíc, kterak jsú sie dobře v tom ujistili hauptmanem, že bezpečně k nim přijeti y zase odjeti muož, jakož teď těch jich gleitovných listův přepisy posieláme, aby tomu všemu lépe srozuměti mohl. Přes to oni svého slibu, zápisův y pečeti městské viery a cti všeho zapomenuvše, nešlechetně, nevěrně a zrádně netoliko nad hrdlem strýce našeho, ale y nad sebú samými a nad pečeti města svého k věčné, hanebné paměti, k ztracení cti a věry křesťanské učiniti jsú se nestyděli, vyvolivše raději tím nayohavnějším v světě jménem zrádce slúti, nežli by slibu svému dosti byli učinili, yakož již vobec mnohým dobrým lidem o tom svědomo a také od nás těm, kteříž jich v tom neznají, jim oznamuje se, pro něžto brněnští listy své rozpisují a ti nás od dobrých přátel docházejí, v nich toho dotíciíc, že bychom je nevinně haněli a na ně žalovali a tomu každý rozuměti móž, že ten zrádný jich skutek zjevně toho na ně dovodí, nebo v svém městě, za svými gleity o hrdlo jsú strýce našeho připravili a již proti mrtvému tělu y viny rozpisují, ježto odepříti nic nemož, ale nás tudý k některakým súdom přivesti mieníc, tu jednotu, v kteréžto yá nadepsaný Jiřík s Moravskú zemí jsem, v niežto y on pan Heralta, strýc náš dobré paměti také byl jest. Avšak v zdraví jeho podle té jednoty k súdu jsú se neodvolávali samy (sic) jeho dopustili, než proti řádu a právu o hrdlo jej pripravivše, y chtěli by s mrtvým tělem se súditi, tím nešlechetnost skutku svého zřetelně řádného proti listům svým přikryti chtiec a to proti nám ku pomoci sobě berúc, ježto tím svú zradú zjevně na se oznamují, jakož z jich listův gleitovných lépe tomu všemu srozumieš. Ale y tomu, aby mohl srozuměti, že y tú jednotú zavázání nejsme, k tomu, k čemuž oni svým rozpisováním vedú.

Protoť tej jednoty y mého k ní za vámi přepisy teď posieláme, z nichžto shledáš, o nich to cožť jsú učinili, žeť hodný nejsú, ty zrádce by měli sobě k tomu přivést, aby ubezpečiece dobré lidi pečeti svú a zápisy gleitovnými a pod tím zapomenúce své pečeti a zápisúv y své cti a viery, v tom stínali, kohož by se jim zdálo. A takový skutek nešlechetný a zrádný učiníce, před sebu ještě tu cestu oni měti jměli a z toho y jiný potomní zrádce, aby potom, když by tací chtěli, o to k súdu se poddali, nezdá se nám slušné ani hodné, bychom my anebo jiní dobří lidé k tomu jim povolní býti měli, neboť i ta jednota proti tomu svědčí a tej jsme my vždy dosti, bohďa, činili a činiti míníme, tak jakož jsme k ní za vámi. O tom pak, jakož brněnští v svém rozpisování oznamují, kterak duostojný v Boze otec, kněz Pavel, biskup etc. s jinými pány jich jsú poddali etc. kněz biskup y jiní vóbec dobří lidé v té zemi v tom brněnské dobře znají, kterak zapomínavše své cti a viery křesťanské y zápisův svých y pečeti města toho učinili jsú nevěrně a zrádně nad hrdlem strýce našeho, y sami nad sebu, nad svú ctí a vierú, y pečeti města toho, ježto již nejsú hodní, by dobří lidé jim o které poctivé právo stáli, než toliko o to právo, aby jim je kath učinil, pro jich zradu, tohoť jsú hodní, ale kněz biskup a páni, což s námi mluvili o ně, jich čest v tom se nevražie, že jsú to pro ty zrádce učinili. A také na jich žádost, jakž slušné jest, časem svým bude odpověď dána. A protož to neduovodné Brněnských rozpisování, my sobě tak od nich vážíme, jakož od takových zrádných lidí sluší a jestli že by y tebe, pane, od nich o tom které jich rozpisování došlo, věřimeť, jako přáteli našemu milému, tyto věci již věda a jim rozuměje, že jim věriti nebudeš. A k tomu tě, pane, vystřieháme, aby se takových v jich slibích a zvláště pečeti jich utvrzených varoval, ač chceš v tom, což by s nimi oč činiti měl, před nimi bezpečen a jist býti statkem y hrdlem svým. Neb, příteli milý, sám tomu rozuměti můžeš, že takových bezvěrných, nešlechetných a zrádných lidí všemi obyčeji varovati se sluší. Datum Poděbrad, f. II. p. Briccii, Annorum etc. XLV^{to}.

Jiřík z Cunštátu a z Poděbrad
a Proček z Cunštátu a z Boskovic.

Urozenému panu, panu Oldřichovi z Rosenberka, příteli našemu milému.
Papírový originál bez pečeti.

Brněnští píší městské radě vídeňské o příčinách popravы Heralta z Kunštátu s prosbou, by nevěřila jiným zprávám.

Prosinec, 9., 1445, Brno.

Měst. archiv víd. List. č. 3133.

Erber weisen herren unsere besunderlieben gunner und frunde! Unsern willigen dinst zu vor. Uns ist angelangt, wie und ewer ersamkeit ettliche herren von der Cunstat, als Girziko und Proczko auch zugeschriben haben ire prieff, darynnen sy unsere ere und gelimpfen berüren und uns aigenwillichen schenden und schelten, abgotwil unschuldlichen von ires vetters des hern Erharten von der Cunstat wegen, der zu uns vergangen ist umb solchen merklichen gwalt und frewel, den er beweist und getan hat. Sitzund mit dem herren bischoff, dem hern hauptman und andern landtherren am gericht, da hat er eczliche merkliche prieff mit hangenden und aufgedruckten insigeln, darynne er sich bey verlust seiner trewen und eren dafur willichen verschriben und verpflichtet hett, und darczu anderer landhern insigel zugeczeugnüß gepeten hett, gelobund zubenügen und ganczlichen genüg zu haben, an der landhern, landtlewten und stetn ausspruch umb ettliche sachen, darumb er krigte, und vil lewt beschedigte aigenwillichen. Also das er diselben prieff, als sy für den herrn bischoff, landhern, landtlewt und stete der margraffschafft zu Marhern gelegt warden, mutwillichen von dem tysch und auch aus den henden etczlicher herren ruckte, zu im nam und under dem tysch zum ersten heymlichen sein aigen insigel und anderer landhern insigel, die dabey hiengen, zudruckte und vernichte und was er daselbist von den landhern angeschrieren und ermonet wardt, das er solchen frewl nicht thun, weder beweisen solt, yedoch lies er nicht davon, sunder verpracht daselbist frewlichen seinen mutwillen, und beweihte solchen gewalt und frewl, der in disem landt nye gehört ist warden. Darumb der herre hauptman des lands die landhern, landtlewt und andere, die dabey waren, frogte und stymmen lies, was mit herren Erharten zuthun wer, darumb das er in gleite der landthern, landtlewt, stete und auch in unserm gleitt in die stat Brünn zu uns khumen was und solichs getan und imselbs das gleitt zuprochen hett. Also das der herre hauptman von landhern sunderlich und sunderlich von den landtlewten und andern underweist wardt, das er herren Erharten umb solchen begangen frewl und gwalt vaben und mit im thun solt sam ein haupt-

man, als und der herre hauptman darumb den hern Erharten vieng und zu im richten lies, dawider wir nicht mochten, wenn uns nicht cymte, und fügte wider des hern hauptmans, der herren etc. willen und geheisse thun, und soliches understen, sam wir und des auch nicht macht haben machten, als das ewer erberkeit selbs vernemen mag. Nu meynen die obgenanten von der Cunstat Girziko und Proczko, nyemant zue, dann uns alein und monen uns aleyn umb das gleitte, das im auch von uns neben den landhern, landlewten und steten gegeben was und er mit solichem frewl, gwalt und unrecht im selbs zuritte und zuprochen hat, darumb sy uns nu aleyn nochschreiben, schelden und schenden aigenwilliclichen und thun uns gwalt und unrecht, das nicht hern angehort, sunder genug wer von ruffyan und leichtfertigen lewten, darczu so hat uns fur solichem schenden, als sie darumb mir anhuben zureden der obgenante herre bischoff und ettliche andere landthern, als sy mit den vorgemelten von der Cunstat zusammen kamen und tagten, durch diser sachen willen, haben uns umb das, darumb sie uns beschuldigen, begeben und der poten, auff die landhern, landtlewt und stete uns darumb von paydentailen zuverhoren, zu beschawen, und zu urteilen neben dem als die eynigkeit des lands zu Marheren aufweist. Darczue sich die obgenanten von der Cunstat auch verphlicht haben bey trewen und eren, darüber diselben von der Cunstat dem hern bischoff und andern hern daselbst geanttwurt haben, sie wolden sich darumb mit Iren frunden beraten und dorauff Iren gnad ein anttwurt geben und wolden nemlichen die eynikeit, darczu sy sich verscriben haben, halden, das alles haben sy nicht getan, wenn ee sie Iren gnaden geanttwurt haben, so haben sy geistlichen und weltlichen im landt und ausserhalb des lands geschriben und uns geschantt und gelestert, und herren, landtlewt und stete in Pehem und Marheren auff uns und unsern schaden bewegt unverschulter sachen, wider die eynigkeit des lands und wider ir sigl und prieff, damit sy sich verphlicht haben czu der eynikeit, die da ynnen helt, das nyemant auff den andern aigenwilliclichen greiffen sol, noch mit warten, noch mit warken, sunder hat yemants zu dem andern ichto zusprechen, das sol er mit dem rechten thun, fur den landthern, landtlewten und steten und an irem ausspruch umb alle sachen benügen. Also das die obgenanten hern Girziko und Proczko von der Cunstat wider ir sigl und prieff getan haben und uns gwalt und unrecht mit irem schenden und schamen thun. Als wir das in dem kunigreich zu Pehem und margrafftumb zu Marhern an die stet, da sy geschriben haben, haben schriftlich veranttwurt und auff sy vermeldet. Uber das so haben wir in paiden dennoch auch geschriben in solichermas und warten, als wir des ewern eren ein abschrift hierynns senden und biten

mit allem fleisse, ob soliche sachen an euch ader andere im landt zu Osterreich gelangt hetten mit irem schreiben, Ir wellet in das auff uns nicht glauben, sunder andern zugelauben widerraten, wann yczund in dem gemeynen eynreiten der landthern, landtlewt und stete, das zu uns auff sand Niclas tag vergangen geschehen ist, haben wir uns daselbst in aller hern, landtlewt und stete gegenwurtikeit derklagt, auff die obgenanten von der Cunstat solichs gwalts und unrechts, das sie uns thun. Daselbst der herre hauptman des lands offenwarlich vor allen hern, landtlewten und steten vermeldet und gelaupert, das wir dem hern Erharten nichts getan haben, sundar was im geschehen ist, das hat er als ein hauptman getan, mit rat, wissen und geheise der landhern, landtlewt und anderer umb den gwalt und frewl, den herre Erhart getan und damit im sein gleitt selbs zusprochen hat, als oben zum ersten geschriben stet und das wil der herre hauptman beweisen. Darumb so sein yczund alle landthern, landtlewt und stete, die ycz auff dem tag zu uns gewesen sein, das eyns warden und haben den von der Cunstat paiden geschriben, das sie von irem schelten und gwalt lassen sollen und sich neben der eynikeit dy landschafft mit uns lassen beschawen und urtailen und ob sie das nicht thun wurden, so wellen sie uns alle beysteen, und umb solichen gwalt und frewl, so sie uns thun, kegen in nicht verlassen. Und ist, das ewer Erberkeit solich schreiben zukhumen ist, ader sust yemants in Osterreich, das biten wir uns zuvermelden.

Geben an pfincztag nach Concepcionis Marie virginis Anno etc. XLV°.

Burgermaister und der
Rate der Stat Brünn.“

In dorso :

„Den Erbern und weisen . . . Herren . . . Burgermaister, Richter und dem Rate der Stat Wyen, unsern besunderlieben gunnern und frunden“ etc.

77.

Brněnští činí trpké výčitky Jiříkovi a Pročkovi z Kunštátu ohledně Heralta z Kunštátu.

(S. d., s. l.)

Měst. arch. vřd. Příloha k list. ř. 3133.

„Herre Girziko von der Cunstat und von Podiebrad, und herre Proczko

von der Cunstat und von Bozkowicz! Wir burgermaister, der rate, und die gancz gemein der stat Brünn. Als Ir uns und von uns schreibt unerbere scheudung, und wir abgotwil soliche nicht sein, weder sein derfunden worden, wenn soliche sachen auff uns nicht beweislich sein, weder von unserer stat ye gehört, und czymen auch nicht ewrer gepurdt, wenn Ir euch recht bedenken wolt, Ir wurd̃t euch nicht derdenken soliche unrechtliche werter weder uns noch unserer stat mit ewern krummen und unrechtlichen schreiben tempfen und Ir wist doch wol die unordentliche tät und verschuldigung ewers vettern und auch, wer das an im gerochen hat. Warumb schreibt Ir nicht darumb dem hern hauptman und den andern herren, welicher darumb über ewern vettern hat lassen richten und spricht, das er das mit der hern rate und willen getan habe? Er wurd̃t euch und auch die herren dorauff ein anttwurt geben, ob durch ewers vettern erberkeit, czucht und wolthun gericht ist worden, oder durch seiner posheit und unerberkeit und unordenlichkeit? Und wenn Ir torst darumb auff die hern und auff frum lewt kumen als die eynikeit des lands ausweist, zu der Ir euch auch verpflichtet habt, die wurden derkennen, ob wir ewern vettern solten gefreyet haben durch soliche seine unordenliche tät und genomen haben aus des hern hauptmans und der andern hern macht. Wenn wir wolden, wir kunden euch auch wol schenden und lesteren, darczu wir vor unser haben die gerechtikeit, papirs und tynken genüg. Habt Ir nu vergessen ewrer verschreibung und ewrer peczet, dawider Ir tut, und beweist ewern gwalt und mutwillen wider der hern des lands und unsere rechtliche begebung uns mit euch darumb lassen beschawen mit dem rechten. Aber villeicht acht Ir nicht ewer peczet und ewers vettern. Sintemolen ewer vetter herre Erhart dasselbig ewer peczet zudrukt, vermayligt und vernichtet hat. Darum so bewerbt euch umb ander schilt und peczet, das Ir habt mit ichte zuverpeczeten ewre prieff. Sintemolen Ir dem nicht genüg thun welt, warumb Ir euch verschreibt und ewer sigl zugezeugnuß angedruckt habt. Unser stat insigl haben wir gedruckt auff disen prieff, das wir nye vermayligt noch vernichtet haben, sunder dem haben genüg getan und meynen dem noch genüg thun, als auff frume und getrewe lewt gehorts. Datum etc.

Císař Fridrich III. oznamuje brněnským, že až dosud nedostal žádného listu od Jiříka a Pročka z Kunštátu, že ale bude pamětliv jejich vysvětlení stran poprav y Heraltovy, až něco od jmenovaných pánů obdrží.

Leden, 5, 1446, Vídeň.

Měst. arch. brn.

Friedrich von Gotes gnaden Romischer kunig, zu allen czeiten merer des reichs, herczog ze Osterreich vnd ze Steyr. etc.

Erbern, weisen, besunder lieben! Als ir vns yecz geschriben habt, wie Gyrzyk vnd Protczko von der Cunstat ir brief aussenden, darin si ewr ere vnd gelimphen beruren vnd ew aigenwillicleich vnd vnverschuldter sachen schemden und schelkten von weilent Erharten von der Cunstat irs vettern wegen der durch den hauptman des landes vmb sein merkleich gewalt vnd freuel die er in beywesen des bischofs von Olomuncz vnd andrer lanntherren von Merhern getan sol haben, mit recht gestrafft sey, vnd begert ob solich sachen an Vns oder an ander im lannd ze Osterreich gelanggt hietten mit irem schreiben, daz wir in das auf ew nicht glauben wellen, vnd andern zu glauben wellen vnd andern zu glauben widerratn. Als dann das alles ewr schreiben klerleich inhaltt haben vernomen, vnd lassen ew wissen, daz von den obgenannten von der Cunstat von der Sachsen wegen noch nichts an vns gelangt ist. Wurd aber hinfur ichts an vns gelangen, so wellen wir dits ewrs schreibens wol ingedenkh sein vnd vns in den sachen haltten als sich gepurret. Wan wir vns nicht anders dann gutes zu ew versechen vnd was wir ew gnaden beweisen megen des sein wir willig. Geben zu Wien an Eritag vor der heiligen dreyer kunig tag. Anno etc. XLVI°, vnsers reichs in sechsten jar.

Den Erbern, weisen unsern besunder lieben, dem burgermaister vnd rat zu Brünn.

Originál na papíře se zbytky přitisknuté pečetě.

*Znojemští posílají do Vídně 22 žoldnéřů, k nimž připojí se ještě sousedé
v Haugdorfě.*

Listopad, 23., 1446, Znojmo.

Měst. arch. víd. List. č. 3197.

Hochweisen herren und sunder liben güner. Unseren willigen dinst mit getrewer begir voran. Als uns ewer ersamikeit hat von der söldner wegen geschriben etc.: Das haben wir vernommen. Nü schikhen wir ew zü die gesellen in der czedel vermerkht hie inbeslossen, die sich als hewt an sant Clementstag zü Znoym von uns gehebt habent, zu den auch etzlich unser nachperen auf dem weg zu Hawgsdorff sich zu gesellen schüllen, die ewer wirdige ersamikeit selbs wol besichten wirdet. Und wir haben darin unseren fleiß getan. So haben wir yecz nicht mügen mer aufbringen, wenn yder schewcht des winters. Über das bedörffl ewer ersamikeit noch sullicher gesellen mër, so lasst uns wider umb noch mit ewrem brieff wissen. So wellen wir nach unserem vermugen nach unseren fleiz tün, ewer ersamikeit mer gesellen zu schikhen. Und in wew wir ewer wirdigen weisheit gedienen mügen, des sein wir zü allerczeit willig und bereit. Und damit Got der almechtig hab ew allmitsambt ewer hochgelobter stat in seiner ewiger hüt. Geben an sant Clementstag Anno domini etc. Quadragesimo Sexto.

Burgermaister un(d) Rate
der Stat Znoym.“

In dorso: „Den hochweisen und Ersamen herren, dem burgermaister un(d) dem rate der stat Wienn unseren sunderliben gunëren und herren.“

„Znaym“.

Wr. Archiv 15 a b - 1406. (sic!)

Na přiloženém lístku: „Wainko Jossko mit ainem knecht

Derrer mit ainem knecht

Paul Kölër mit II knechten

Matel Durr mit VIII knechten

Janko pogner mit II knechten

Wolgank

Jeronimus

Ludel Korentewer

Johannes Schüler

Hanns Brada, das ist Hanns port

Auch schullen mer gesellen zü den kömen zü Hawgsdorff, die ewer gnad selbs wol besuchen wirdt.“

„Mitichen an Kamt.“

80.

Oldřich Eicinger potvrzuje vídeňským příjem odeslaného listu vévody Jindřicha bavorského a omlouvá odklad svého příchodu do Vídně rozmíškami na Znojensku.

Březen, 28., 1449, Schrattental.

Měst. arch. víd., Listina č. 3298.

Edler vesster erbern und weisen lieben frewnt, mein willig diennst wisset bevor. Als Ir mir yeczund geschriben, und brief von meinem genädigen herren, herczog Hainreichen von Bayrn zugesannt habt. Dieselben brief hab ich meinn brüdern geantwürtt. Nu hab ich am nachsten ewch her burgermaister geschriben, von der teding, so wir, ich und mein brueder, zwischen dem lanndt Mërheren und hern Tzeinken, angefanngen und unsern vlais getan haben, das die sach in ain bericht wer komen, daz aber diczmals nicht hat gesein mugen, nachdem und die von Merhern, villeicht umb all ire sprüch gegen hern Tzeinken zu ainem rechten hinder unns weren gegangen, des aber her Tzeinkch zu recht nün nicht hat tün wellen, nachdem und er das lanndt Merhern prennt und berawbt hat. Aber umb die sachen als sich der anfang des kriegs hat begeben, da wollt er gern zu ainem rechtten hinder unns gegangen sein. Doch so haben uns ettlich von Merhern seind aber geschriben, und dieselben brief sind mir erst nechten komen. Mich hat auch der abbt und die burger von Znoym, nechten awch besannt, da ich dann hewt bei Retz bey in gewesen pin, und sehen gern, das wir unns noch hinwider in die sachen seczeten. Und villeicht sy wurden unns darinn volligen, und durich der sachen willen, haben wir alslang vercziehen muessen. Dadurich wir nicht haben als uebering¹ in das velld berait sein mugen. Aber wir werden unns, ich oder meiner brueder, ainer ader zwen, marigen anvercziehen, hie erheben. Lieben frewnt, das schreib ich ewch darumb, daz wir lanngest bey ewch oder den ewrn, die ir gesannt habit, in dem velld gern gewesen wern, und das wir unns ungeru klaine sach wollten irrn lassen und nicht bei denselben der ewrn sein und ewch, und wider ewr und unnser veint hellffen wollten. Dann als mein genediger

¹ Opraveno z urbering.

herr herczog Hainreich ew¹ schreibt. Nü wirt mein brueder, her Oswalt, zu ewch komen und der sachen ewch undern wissen, daz das nicht ain muetwill ist, wann sich der annfanng der sachen nicht bei meinem genedigen herrn herczog Hainreichen, sunder bey herczog Ludweigen angefanngen und erst nach seinem tod die spruch, an meinn herrn herczog Hainreichen komen sein, als er ewch daz alles underweisenn wirt. Und Ir sullt mir fürbar gesawben, mit wew² ich darczü hellffenn und raten kund, damit wir, ich und mein brueder, ainen genedigern herren, an seinn gnaden haben mochten, dann wir noch uncz her, an seinn gnaden gehabt haben, das ich daz gern tun wollt. Geben zu Schreintall an freitag vor dem suntag Judica, in der³ vasstenn, anno etc. XLVIII^a.

Ullreich Eiczinger von Eiczing.“

In dorso:

„Dem edelnn vesten und den erbern und weisen, dem burgermaister, richter und ratt der stat ze Wienn, meinen sundern guten frewnten und gunern.“

Na přiloženém lístku:

Lieben frewnt! Auch lass ich ewch wissen, als ich zu Goding pin gewesen, daz der Arberger ettwas hocher und hertter wart gen mir was. Dabey ich dann awch wol vernomen hab, das im her Pangrecz, der Jenüdo und ander Irer seiten, so man sich für in Slahenn würd, zerettenn und zehelffen mainent. Doch under meingern warten, das er gnetiger ward, und redt mit mir und ich mit im, das er begert, man sollt in genediklich aufnehmen, und das man das haws umb ain sum glt⁴ von im losett, und er wolltt seiner frewnt darumb beschikchen, nemlich den von Hechttenstain und den Rukendorffer, das sich die zu im gen Pernharcztall sollten fuegen. Daselbs wolltt er verrer mit in darawsreden, aber wie sich das nü geschikchet⁵ hat, das wirt villeichtt, an meinn genedigistin herrn, den kunig etc., oder an ewch wol gelangen.“

81.

Jan z Lomnice a na Meziříčí prosí městskou radu vídeňskou, aby jeho lidem zjedнала volnou cestu na jarmark do Mostu (nad Litavou), a poukazuje, že vždy věrně sloužil „dem herczog Albrechten . . . und dem Osterland“.

Srpen, 26., 1449, Velké Meziříčí.

Měst. arch. víd. list. č. 3323.

¹ ew nadepsáno. ² e před wew přetrženo. ³ der dvakráte. ⁴ sic! místo gelts. ⁵ nü ge(schikchet) na rasuře.

Pavel z Miličina, biskup olomoucký, Jan z Cimburka, zemský hejtman moravský, Mikuláš, probošt kounický, Pertolt z Lipé, nejvyšší maršálek království českého a rada brněnská stěžují si Oldřichovi z Rožmberka na škody působené Ješkem svojanovským z Boskovic a prosí o zakročení proti němu.

Listopad, 24., (1451?), Brno.

Archiv třeboňský, Historica č. 1568.

Originál na papíře se stopami 5 přitisknutých pečetí.

Oldřich Eicinger sděluje Oldřichovi z Rožmberka, kterak on spolu s Ladislavem Pohrobkem poručili brněnským předati Špilberk Arnoštovi z Leskovce, purkrabí znojemskému, proti čemuž Brno protestovalo absurdními námitkami.

Květen, 14., 1453, Vídeň.

Archiv třeboňský, Historica, č. 1676.

Edler vnd wolgebornen her! Mein gar willig dinst wisset alzeit zuuor. Als ewch dann mein gnadigister herr kwnig Lasslaa etc. auch mein herr von Cili das haws Spilberg ob Brünn gelegen inzugeben versprochen hat, darinn dann ich vnd auch annder meins gnadigisten herren rat vleissig vnd hilffleisch gewesen sein vnd darumb Ernsten von Lezkawicz hawbtman zu Znaym da hyn geschickt das von den von Brünn inzunemen beuolhen hat, des aber die von Brünn nicht abzutreten wider gewesen sein mit vil vmstannd terischer smach als mir das der von Lezkawicz zu geschuben hat. Nun sind die vor Brünn hie gewesen pey meinem gnadigisten herrn, dem kwnig, auch pey meinem herren von Cili vnd in zu erkennen geben, worumb sie des haws Spilberg nicht abgetreten haben. Also ist ein hertikleich geantwurt worden in massen, das sunder meins herren gnad vnd auch der von Cili ye haben wellen, das sie des abtreten schullen vnd bedurft ew darumb kaynen vnmut nemen in kaynerlai weis vnd schuld in warhait glawben, das das seinen kuneklich gnaden auch meinem herren von Cili mir vnd allen seiner gnaden raten gar trewlichen laid ist, das die von Brunn so gar narrschen vnd frauenlichen gefaren

sein, als ir das auch an sein kuneklichen gnaden schreiben vnd auch hienach vernemen werdet. Ir mocht mich auch darinnen villeicht mercken, wann das sicher an alle mein schuldt ist. Aber in kurczen müssen die von Brunn antwurt geben von des Spilbergs abzutreten vnd wie die antwurt sein werdet, das wil ich ew. anverziehen zu schreiben, was ich ewch zu eren vnd nucz gedien kan vnd mag, des pin ich ew alzeit schuldig vnd willig. Geben zu Wienn an mantag nach dem heiligen auffart tag, anno etc. LIII°.

Vlreich Eyczinger
von Eyczingen.

In dorso: Dem wolgeporen herren, herren Hainreichen von Rosenpergk.

84.

Znojemští si stěžují králi Ladislavu Pohrobkovi na nesnáze se židy, jakož i na špatnou jinak situaci města.

[1453?]

Zem. arch. mor. Nová sbírka 662 (dodatek).

Aller durchlewzigister künig vnd vnser gnedigister, lieber her! Geruch ew. K. G. gnedichlich zeverhoren, als leider nach dem abgangk vnsers gnedigisten liben herren künigs Albrechts, dem Got gnedig sey, ewers seligen vaters, alle die jor sein wir als die armen waisen gewesen, vnd haben vil geliten von vnsern veindten auch von nachpern der meniger vnd grossen schaden getan hat heymlich vnd offentlich mit rawb, prant, mord vnd auf den strassen niedergelegt vnd gefangen, dar nach auf das höchst gescheczt vnd sollich verderbnüss ewer armer gemain habent die Juden an all parmung ser gemert, der gar vil hie warden ist, die von andern landen vertriben sint, die nü all mit was geverd si mügen mit irem gesuch vnd mit dem gesumpten gelt, das si auf die armen Kristen auf ein gesuch vil gesuch rayten vnd damit die Kristen betwingen nöten, venkhnüssen vnd verderben. Davon in die leng müz ewer stat ser verderben vnd nu vast abnympt an gut, an burgeren vnd an anderen inwoneren, die nicht vermügen die rent vnd lasung ew. K. G. raichen als vormalen, wenn ir hert müe vnd arbeit, das nement die Juden. Darvmb so müz oft ain armer mann aus der stat mit seiner frawen vnd chindern entrynen, sein haws vnd erib ód lassen ligen, damit get ew. K. G. ain hüter der stat vnd ain mann in das veld ab wider die veindt ob des ymmer not beschech vnd ain helffer zü

peßrung der greben vnd mewe vnd ander wer vmb die stat zu den vns die Juden nye thein hilff getan habent, noch zu cheiner rays, der wir menigere mit ewrem seligem (!) vater in das veld vnd fur vil geslosser getan haben, sunder si sint allzeit gesessen vnd wir haben sew verwacht vnd besichert. Aber die gut hat vns wenig gegen inbeholffen sie habent sich demnach in allen sachen wider pilleichheit vnd der stat gerechticheit vnd gut gewonheit gesezt, vnd das vil grösser ist, den heiligen gelawben gelestert, wider Got vnd wider all heiligen vnd wider sein Sacrament turstichlich, freflich vnd offentlich geredt vnd daraus gespot oder iren tant (!) vnd als ein betrignüss gemacht. Vnd das alles habent si getan auf den trost des hawbt manns wissund, das wir chein hilff haben, sunder mit veindten vberall vmgeben warden, darwmb gnedigister, liber herr wir pitten ew. K. G. vnd angeporen gut mit diemütigem gepet, das ew. K. G. well gnedichlich bedenken, das wir mit ewrem seligem vater, vnsern lieben herren vnd sein landen trewlich beistentig vnd gehorsam sein gewesen vnd haben darvnder vnser leib vnd gut auch vnser leben vnd liben frundt nicht gespart, vnd wellen das ob Got wil zu aller czeit ew. K. G. auch tun vnd trewlichen halten, wenn ew. stat hie ist sust in grosser geltschuld, das selten ainer in der stat siczt oder er muz der priesterschafft ierlich czinsen, das bringt ain jor wol sex hundert schok schir mer wenn mynner, wenn des hawbtguts ist als auf sex tawsent schok, so hat dieselbig ew. stat weder teicht noch weld, noch dorffer, so haben wir demnach all jor vnser rent gancz in ew. kuniglich cammer gereicht, wie wol wir offt vnd voraus hewr von vngewiter in vnsern erben vnd weingarten daran zu maist vnser narung vnd die gab der losung vnd der rent ligen nahen gar verdarben sein, vnd das vns neben andern ew. K. G. steten hie in Merhern auch von ew. K. G. söllich gnad beschech, vnd als ew. K. G. vns vnd vnser gemayn hie bey vns auf dem rathaws in vnsern nöten vnd von der Juden beswerung wegen gnedichlich getröst hat. Das nu ew. K. G. well Got den herren ansehen vnd die groz armut ew. K. G. getrewen vnd well sew von der stat tun vnd vns ir enteini)gen vnd vnser sach gnedichlich bedenken. Darvmb wellen wir vmb ewer küniglichs heil vnd lang leben Got den herren an vnderlaz pitten.

Ew. K. G. vntertenig diener
burgermeister vnd rate vnd
die gancz gemayn ew.
stat Znöym.

Znojemští se ohražují u Jana Zajímače na Jevišovcích proti jeho strýci^{a)} Bočkovi, jenž bere desátky fary únanovské za nepřítomnosti tamního faráře.

[Před 22. čcem], 1455, [Znojmo].

Měst. arch. znojem. Rkp. 277/2, fol. 30^b.

(Zaymačovi ante Marie Magd. 1455.)

Urozeni, pane milý! Službu svú vzkazujem T. M. Srozuměli jsme, že stryc^{a)} tvuoj, pan Boček desátek béře farářovi v Únanově, synu Erasmowu našemu přisežnému, kterýžto farář nyní jest v Wieny v učení v koleji a to s uodupščením knyeze biskupa a z uobce tu v Únanově a přes to vždy kněze měl tu, ježto vedl boží službu, kterýžto a německy a česky kázal a tomu knězi musí proto dosti učiniti. Protož, milý pane, pros(i)mie T. M., aby to ráčil podstúpiti, aby ten desátek byl^{b)} propuštěn a věříme, že to T. M. pro nás učiní. Toho chcem proti T. M. a proti tvým v témž neb větším rádi zaslúžiti a toho žádáme odpověď po tom poslu.

Urozeném panu, panu Janovi Zajímačovi s (!) Cunstatu sed[ěním] na Jevišovcích (!) panu nám¹ přieznivému.

Zápis o sporu olbramovického probošta Jakuba ohledně domu Volfganka salnitrníka ve Znojmě.

[Po říjen, 5.], 1456, Znojmo.

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 58^b–59^a.

Venerabilis Pater et domine favorose! Se ipsos ad quevis (!) beneplacita serviciorum confidimus, quantum vestra magis intendet gracia desideriiis nostris, quam scriptis stili presentis ruralis. (!) Nuper, ut dominacio vestra scriptotenus insinuavit nobis, quod d. Jacobus prepositus in Wolframskyrchen suam coram nobis elucidaret causam, iusticiam, quam offerimus, suscepturus super curia, quam pretendit ad suam pertinere preposituram, in qua modo Wolfgangus salnitrer habitat, subiungendo quod nos gratiam vestram de hiis poterimus

a) Rkp. stricz. b) Rkp. bil. ¹ Za tím škrtnuto: przíg.

informare etc., percepimus. Ob hoc idem d. Jacobus ad nos in pretorio tunc sedentes veniens feria III post Francisci noviter transacta, dum interrogatus fuisset, si aliquam haberet causam, ius vel privilegium super habitatione Wolfgangi salnitrer, quod illa coram nobis elucidaret. Qui post deliberacionem respondit: „Ego non teneor coram vobis iura mea producere, cum sim spiritualis et curia, pro qua insto, est de bonis ad spiritualia beneficia pertinentibus.“ Et colloquiis hinc inde currentibus Petrus salis, satis iam senex, noster concivis nomine nostro sibi hanc rem elucidavit hoc modo: Nam quidam decretorum doctor ante plures annos nomine M. Henricus Khrenberg fuerat prepositus antelate prepositure, qui res suas quandoque servabat in prefata curia, que tunc fuit cuiusdam vidue dicte Ganassin de Zeletaw, apud quam sepe manebat, quia securior fuit cum suis bonis in civitate quam Wolframskirchen tyrannis^{a)} tunc furire incipientibus, postremo cupiens hanc curiam emere nequiverit, quia fuisset contra ius civitatis huius, quoniam presbyteri vel clerici in eadem domus, que sub ipsorum dominio caderent, habere non possunt. Tunc idem M. Henricus ex consensu iuratorum emit eandem domum cuidam suo cognato et compatriote de Reno, layco, qui in omni onere et iure civili subditus esset civitati et hoc modo acceptavit prefatam curiam idem Renensis coram iudice pro tunc supradicto Petro salis, qui sibi taliter eam resignavit more iuris civilis et non M. Henrico. Tali quoque iure ceteri presbyteri ac capellani hic in civitate possident domus suas, quorum nulla libera est. Et ad hoc deserviunt registra et privilegia civitatis a vetustis hucusque tenta annis. Hoc denique multi alii fide digni recordantur senes. Deinde prefata curia per ignis incendium in dote S. Michaelis exortum cum pluribus aliis domibus est exusta et prefatus Renensis exinde pauper ac antedicto M. Henrico mortuo non valens eam edificare, recessit. Postea supervenientibus Hussitis civitatemque fortiter obsidentibus exusto preurbio ac hospitali, consulatus texit prefatam curiam desertam, posuit in illam dicti hospitalis infirmos homines ac preurbiales, qui perdiderant domus suas, rogaverunt preclarum dominum Albertum, pro tunc ducem, qui indulset reparare prefata deserta et sic usque ad pretactum pervenit Wolfgangum, qui eciam structuras eiusdem adauxit. Preterea d. H[enricus] sepedictus audivisset dicens: „Jacobus (dixit)^{b)}: „Hec volo referre ad dominum meum episcopum, qui est collator dicte prepositure ac ita ut gracie sue placuerit, maneat.“ Idcirco venerabilis Pater, semper solliciti fuimus potius presbyteros et clerum promovere necnon karitative fovere. Hoc idem sepedicto faceremus domino Jacobo, sed quia nullum ius ad prescriptam curiam deduxit, sicut vestra gracia scripsit, quod coram nobis facere debuisset, (sed neque scitur, quod aliquis

^{a)} Rkp. tyranannis. ^{b)} Interpol.

prepositus in Wolframskyrchen aliquam curiam unquam hic, in Znoyma, habuisset)^{a)}, ideo confidimus, quod dominacio vestra amplius non procedet super relapsu in sentencias prefati Wolfgangi, sed potius hanc civitatem suis in iuribus ac libertatibus favorabiliter conservabit, quam quovismodo violabit. Hoc pro laudacione vestra obsequiis et honore, quibus possumus, cupimus deservire.

87.

Katoličtí pánové moravští žádají, by jim Jiřík ponechal volnost přijímání pod jednou způsobou.

Duben, 9., 1458, S. 1.

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 84^b.

[Die fürlegung der herren ze Merhern „Quasi modo geniti 1458].

Zum ersten. All in der gemayn, die da habent gewonheit zu enphahen den (leichnam gots)^{b)} vnder ainer gestalt, es sein prelaten, herren, landlewt, stet, markht, dörffer, arem oder reich allerlay standes lewt, die sol sein gnad versargern vnd das versichern neben der natdurfft geruch, als von alter gewesen ist, schöllen got, dem herrn dienen, das si dabey behalten würden vnd das si von dem nicht gedrunge würden in cheinerley weys. Also auch wellich gewonheit haben den leichnam gots vnd das plut goth vnder beiderley gestalt ze nemen, das si dabey behalten würden vnd von dem nicht gedrunge würden.

a) In margine. b) In margine.

Biskup olomoucký Tas z Boskovic a páni moravští strany pod jednou kladou Jiřímu z Poděbrad své náboženské požadavky a návrhy.

Duben, 9., 1458, S. 1.

Měst. arch. znoj. Rkp. 277'2, fol. 85^a.

[Die fürlegung herrn bischoffs vnd der stet in Merhern „Quasi modo geniti“
1458].

Zum ersten, das mit z. künigs g. geredet würd vnd an seiner g. begert vnd geraten, das sich sein g. mit der gemayn vnd Romischer kyrchen veraynet.

Item das mit z. künigs g. geredt wird, das er gerühet sein stet, märkht vnd ander inwoner des lands in Merhern, die da enphahen gots leichnam vnder ainer gestalt neben die ordnung der Römischen kyrchen in dem gnedichlich zu behalten, vnd sew in cheinerley weys, noch in cheiner eradachten sach von dem dringen laz, sunder sew in dem weren gnedichlich, als das seiner g. vorvatern habent getan.

Item die priester dicz teiles, das sie in die stet oder in die markt nicht gerufft wurden oder in ander der kyrchen sach an iren willen, vnd das darvmb das davon czwitrecht oder krieg nicht entstanden.

Item das den priestern die da geben den leichnam vnd das plut gots vnder beider gestalt nicht geben würden geistlich phründ oder pharr in den steten oder alswo da man nympt den leichnam gots nur vnder ainer gestalt in der ordnung der Römischen kyrchen.

Item das si sich nicht seczeten oder in hewser kawffeten, die da nemen vnder beider gestalt den leichnam vnd das plut gots in den steten vnd markhten oder alswo da man nympt den leichnam gots vnder ainer gestalt. Es wer dan, das si sich in sollichem nemen vnd in andern geistlichen ordnungen gleichen wolten vnd mit in in der gehorsam der Römischen kyrchen sten.

Item das die, die da vnder ainer gestalt nemen¹ . . . neben der Römischen kyrchen vnd wolt ymancz auf den andern teil greiffen von des stukes der nemung vnder beider gestalt wegen, das si nicht genöt würden in zu helffen wider die Römisch kyrchen, vnd also kürczlich beslossen da si in allen geistlichen ordnungen also behalten würden als bey andern markgraffen vnd herren, das si von der gehorsamikeit der Römischen kyrchen in chainerley weis nicht gedrungen wurden.

¹ V rkpu. mezero.

Znojemští píší biskupu olomouckému Tasovi z Boskovic o listu legáta Rudolfa, jímž se jim hrozí klatbou k vůli Hynkovi bítovskému a prosí biskupa o radu, co činiti.

Červen, 2., 1465 [Znojmo].

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 165^a.

[Item tunc domino Prothasio episcopo Olomucensi].

Hochwirdiger furst vnd gnediger herr vnd in got vater vnsern gehorsamen dienst mit gutem willen zuvor. Geruch e. g. gnädichlich aufzünemen, das wir nicht czweifeln, sonder das e. g. hat ain schreiben von dem hochwirdigen herren, herren Rudolf vnser heiligen vaters, des pabstes legaten, der von des herren Hinko wegen drant vns mit dem pan. Darvmb, gnediger herr, wir pitten e. g. diemietichlich, ir wellet vns gnedichlich mit ewrem brieff raten vnd wissen lassen, wie wir vns in den sorgen halten schollen. Das wellen wir vmb e. g. als vmb vnsern gnedigen herren vnd vater gern verdienen. Geben am phincztag nach ¹ anno Domini etc. LXV°.

K. g. f. g., diener burgermaister
vnd rat der stat Znoym.

Dem hochwurdigen fursten in got, vater, herren, herren Prothasio bischoff ze Olomuncz, vnserm gnedigen herren.

List skoro téhož znění, jako téhož dne k brněnským. U. m.

Jindřich z Lipé píše znojemským, by mu hned přivezli koule k olomúcké pušce.

Září, 8., [1465], v poli.

Zem. arch. mor. Nová sbírka 662, II.

Službu svú vzkazuji, múdří a opatrní přietelé a súsedé milí! Ty kule od pušky Olomúcké, kteréž jsú tam zuostaly, abyste sem zajitra buohda přivezli,

¹ Jedno slovo nečitelno.

v tom žádného prodlévání nečiníce. Věřím vám, že tak učiníte. Datum in campo, dominica post Egidii.

Jindřich z Lippé haitman margrabství moravského
a naivyšší maršálek království českého.

In dorso: Múdrým a opatrným purgmistru a radě města Znoyma, přátelóm a súsedúm mým millým.

Originál na papíře, stopy přitisknuté pečetě.

91.

[Jan Vítěz, arcibiskup ostráhomský] píše biskupovi olomouckému Tasovi z Boskovic o příčině povážlivého postavení krále Jiříka a vyslovuje ochotu pomoci mu za určitých podmínek.

Říjen, 17., 1465, Ostřihom.

Archiv třeboňský, Historica, č. 1887.

Reverende Pater, frater noster dilecte! Rediit nuper ex Urbe nuncius quidam serenissimi domini nostri regis, qui eidem literas apostolicas sub bulla attulit, que demum nobis de mandato ipsius domini nostri regis fuerunt, transmise, sed cum negotium, de quo erant scripte, vidissemus ad serenissimum dominum Boemie regem pertinere, curamus illico earundem literarum exemplar presentibus inclusum ex bonis causis ad P[aternalitatem] Vestram mittere. Hoc enim indultum fuit nobis a domino nostro rege, ut si videretur nobis, tenorem ipsarum literarum possemus per copiam P. V. notificare. Et licet non dubitemus nova, que ipsis literis continentur, ex aliis partibus ad P. V. R. prius delata fuisse, nobis tamen visum est non ab re de novo ea P. V. patefacere non refferentes amodo, sed dolentes. Dolemus enim, quod dominus ille princeps vester, qui in principio sui regiminis prudentissimi, si clari principis nomen et famam obtinuerat, tam horrenda pessime insanie sententia percuosus sit; quam sententiam, si prudentia sua et amicorum consiliis uti voluisset, omnino devitare potuisset. Inter alios amicos nos quoque, dum essemus Prage, sed etiam dum eramus apud Majestatem suam in Moravia, proponebamus certas honestas vias monebamusque, ut consilio sapientiaque prevenerit probrum, quod timebamus, futurum, conservaret honorem dignitatemque regiam, que hoc solo maxime firmaretur, si cum ceteris regibus christianis mor-

ribus et religione concordaret, sed, ut videtis, nichil efficere potuimus swadendo, plus aliorum quam nostra tunc valuerunt consilia. Nos itaque dolemus, consilia amicorum in ea re fuisse neglecta, que si locum habuissent, regia Celsitudo numquam a sua claritate concidisset. Dolemus eciam, infamiam illam ad orbis terre principes ita permanasse, ut non facile, bono tamen consilio deleri posset. Nos vero, si quid pro restaurando honore regio recuperandaque pristina dignitate, studio, consilio opereque facere possemus, ideo non modo libenter, sed eciam accuratissime faceremus, modo ne sua serenitas sibi deesse velit. Dicimus eciam, quod si opinionem suam, ut [h]actenus ita et deinceps sequi volet (!), quamvis potens sit, infamia tamen in futurum erit potencia ipseque adeo potens esse non poterit, ut illam infamiam a se et suis posteris amovere possit. Hec scripsimus confidenter. Vos dicite et facite, quod ad rem melius videbitur. Ex Strigonia, die XVII mensis Octobris, anno Domini M^oCCCC^oLXV^o.

Olomucensi Episcopo fratri nostro dilecto.

Souvěká kopie.

92.

Brněnský notář Zikmund Knab k Janu Thabreovi, zástupci brněnskému v Římě o válečných přípravách města Brna, jakož i o náladě v něm vládnoucí a o běžích válečných.

Květen, 15., 1457, Brno.

Měst. arch. brn.

Honorabilis domine Johannes!

Salutem et seipsum ad omnia indefessum. Recepi litteras vestras omni acceptione dignas, quibus cupitis vitare correcciones meas, eisdem respondeo tantum quoad negotium scole et nonnullorum accurrencium. Nulla concordia domini episcopi neque capituli pre foribus est, ut ex dominorum meorum scriptis sumetis. Nolite ergo mirari, quare tam diu procrastinatum sit, quin pro aggressu facti advisatus non sitis. Fecit enim hic maximam occupationem fidei christiane et mandatum sanctissimi domini nostri et sue sanctitatis legati, domini episcopi Lavantini ex una, ast municio urbis parte ab altera, quia tantus labor a civitatensibus circumsedentibusque rusticis a feria tertia proxime elapsa hactenus benivole et cum omni ob iam ab alle parte Spillnberg in perficiendo bastam amplissimam in foro porcorum et vallum circumquaque factus

et repentinus, quem memoria hominum non recolit, quia una dierum ultra quinque millia hominum aput eundem laborem obedienter paruerunt et annuente domino per hoc sequentes festivos dies plures apparebunt, ex qua basta omnibus bombardis magnis et parvis peroptime Spillnberg aspicere et infestare possimus; parati enim sumus omnes dimicare pro fide orthodoxa, nullatenusque ab obediencia sanctissimi domini nostri et sacrosancte sedis apostolice dissolvi, sed erga eandem mori, si oportet et eidem intrepide astare iuxta omne possum nostrum, nullis inimicorum nostrorum, ymmo verius fidei katholice insidiis, oppugnationibus, infestationibus et oppressionibus non obstantibus; sic nempe omnes civitates marchionatus Moravie pro huiusmodi faciendo concordarunt et processus domini legati proxima elapsa dominica et iterum heri publice in ambonibus cum ingenti solemnitate et leticia insinuare miserunt eisdemque parem volunt excommunicatusque est Girzike um suis complicibus. Lusacia, Sex civitates, tota Slesia, dominus Procopius de Rabnstain, olim cancellarius, et magister Nicolaus, succancellarius ab idolo recesserunt et iugum Babylonicum deposuerunt levatis in celum vocibus acclamantes etc. „Te Deum laudamus“, qui nos de tanta tyrannide liberasti, nosque cum ceteris civitatibus in omni, Deo auspice, id sumus facturi. Duplex strages in IIII^c hominum hereticorum a katholicis baronibus coram Rawdnicz et alibi facta est, demptis captis et wlnneratis. Nostri ex Dei adiutorio prosperantur, dumtaxat sex castra obsessa sunt ab hereticis et nullum adhuc expugnatum et coram omnibus vix habent XX millia hominum perpersime armatorum. In facto meo procedatis, uti de iure procedendum est. Habeatur per lustracionem vestram aput magistrum Jacobum ex parte domini imperatoris, Wiennensium et aliorum principum electorum civitatumque imperilium, quid de presenti facto sibi faciunt aut facturi sint, an eciam huiusmodi processus Wiene et alibi promulgantur et utrum cruciata ibidem predicatur, quia in Slesia predicatur, a multis assumitur, qui omnes parant se ad campos ad invadendum inimicos fidei. His repertis et de Starhnberg velitis mihi quantocius potestis, insinuare. Dominus predicator in dicto facto fidei viriliter se gerit et constantissimus est in suo sermone, sed monachi sancti Thome declinant. Cetera nuncius dicet, postquam citabitur, non obmittite citare adversarios nostros, videlicet Polzmachr et Spatum (sic), quibus nos et ecclesia s. Jacobi cum presbyteris hucusque in derisum fuimus, ut et eciam in eis consolemur. Datum citissime propter occupationem laboris circa bastam, f. II. infra octavas Penthecostes, Anno etc. LXVII° per me.

Sigismundis Knab,
notarius Brunensis.

*Zdeněk ze Šternberka zaručuje se jihlavským, že jeho lid k nim do města
vpuštěný nebude jim nikterak škoditi.*

Červen, 12., 1467, Telč.

Měst. arch. jihl.

Já Zdeněk ze Sternbergka, nayvyššie hauptman všech křesťanův, kteříž jsú v poslušenství kostela Římského v království českém a v markrabství moravském a nayvyššie purkrabie pražský etc. Vyznávám tímto listem přede všemi, kdož jej uzříe anebo čtúc slyšeti budú, jakož múdří a opatrní purgmistr a rada a všechna obec města Jihlavy jsúc naysvětějším otcem Pavlem papežem druhým etc. zproščení všech přísah y poddanosti, jimiž jsú Jiříkovi z Cunštátu, někdy králi českému a markrabie moravskému etc., ale již mocí apoštolskú týmž otcem svatým odvolanému zavázáni byli a proti témuž Jiříkovi prve čest svú, jako na dobré lidi slušie, ohradivše, vpustili jsú mne z služebníky a s lidmi mými na své město a jejich y k tudiež obraně křesťanské viery, že sem jim slíbil a mocí listu tohoto svú dobrou čest a vieru křesťanskú slibuji, že sem jim, ani kterému z nich ode mne, od mých úředníkuův, služebníkuův, poddaných, ani od toho, kohož bych tu, v městě se jich na svém místě, ač bych kdy sám osobně tu nebyl, ustavil, ani také od kterého z nich nemá žádná moc, křivda, škoda, ani bezprávie děti, ani státi. A že tu yá u nich moci býti jmáme beze škody, bez úrazu a bez umenšení, jich práv, ráduův a svobod nynie y budoucně. Pak-li by který z mých úředníkuův, služebníkuův anebo poddaných jim aneboli kterému z nich kterou moc, křivdu anebo bezprávie učinil, z toho yá jie kázati mám, tak jakž na takový účinek slušeti bude a na to býti, aby jim to opraveno bylo a takových věcí jse nedálo. Tomu na svědomie pečet svú vlastní, mým jistým vědomím k tomuto listu dobrovolně kázali jsme přivěsiti a pro lepší jistotu žádal sem urozených panoší Jana Tluxu z Vratie a na Mladějovicích, Jana Kotvice z Holby a Jindřicha z Dobrovítova služebníkuův svých, že pečeti své vedle mne k tomuto listu přivěsili. Jenž jest dán a psán v Telči, létha po narození Syna Božieho tisícého čtyř stého šedesátého sedmého, první pátek před svatým Vítem.

Orig. na pergam. Zdeňkova pečet červená, ostatní černé.

Znojemští odpovídají Janu z Krásonic purkrabímu na Sádku, že jejich útok na lidi páně Zajimačovi z Černína, Bojanovic a Střelic byl odvetou za jejich nepřátelské chování.

Červenec, 26., [1467], Znojmo

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 192^b.

[Slovutnému panoši Janovi z Krasonic purgkrabie na Sádku.]

Službu svú vzkazujem, slovútný prieteli milý. Jakož nám opěť píšeš o lidi páně Zajimačovi z Czernina, Boyanovic a z Střelic, žádajíc abychom na ně pro páně milost, pana Zdenka nesahali, poněvadž sú pána svého holdovní. Milí prieteli! Psaliť sme prve, že jsme na ty lidi proto sáhli, že sú nám a našim chudým lidem statky y všecko, což sú měli, pobrali a je zjímali již po tom holdu, kterýž sú vám učinili a nyní, v tento ponděle již minulý, lidee z těch vsi naše honili, chtíc je poraziti, ale Buoh všemohúcí nám pomohl tak, že jsme je porazili a z těch vsí něco lidí zjímali sme a někteří zbiti. Protož, milý prieteli, sám takovému běhu rozuměti možeš, poněvadž prve y nyní ti lidé pohotové nejsú a mají se proti nám tak hrubě, abychom je zase netrápili. Ale kteřížkoli holdovní pána tvého pohotovie sedú, chcme (!) takové rádi pro páně milost v pokoji nechati, abychom o takových věděli.

Datum Znojme, feria VI post Jacobi.

Znojemští k Jiřímu z Lichtnburka na Bitově a Martinicích vyslovují politování nad nesnázemi působenými mu z Rakous, nemohou však mu pomoci, leč tehdy, že by on i město byli napadeni společným nepřítelem.

[1467.]

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 193^a.

[Dem edlen herren, herren Gorigen von Leuchtenburg vnd Vetaw gesessen auff Martinicz, vnsern gunstigen herren vnd nachparn.]

Edler, liber herr! Vnsern willigen dinst bevor. Als ir vns schraibt, wie ir von den von Osterich gedrungen wert, des vns dann vost laid¹ vnd vnlib ist,

¹ Za tím škrtnuto: ist.

vnd berirt dapey, wie ir vns beistandt zugesag than habt, des wir von ew dangksam sein. Nun wais ewr gnad wol, wie wir euch furgehalten haben, das wir mit den von Osterich wol ains sein vnd wider sew wir nicht handln wellen nach megen, sundr aber ab yemandt der vnser veint euch angrafen vnd dringen wollet, so woln (!) wir vns darinne halten nach dem als wir euch zugesagt haben. Dach wellen wir von stunde den von Osterich schraiben solichs ewrs gelaichs erpieten, als sew auch in soliche weggen wolten, so wollten wir vmb ewren willen geren vnseren vleis haben vnd was vns darauff gewantwurt wirt, das wellen wir ewren gnaden vnverporgen halten.

96.

Znojemští píší brněnským, že dosud nedostali odpověď na jejich dopis Zdenkovi ze Šternberka poslaný, popírají jeho porážku u Jindřichova Hradce a vyslovují nesouhlas s jejich nepřátelstvím vůči maršálkovi Jindřichovi z Lipé.

[1467.]

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 193^a.

[Ad Brunenses.]

Vnsern freuntlich dienst bevor. Erbarwern, sunder lieben freundt! Ewr schreiben, dorin ir begert antwort¹ von herren Zdenko etc. wellet wissen, das wir ewr schreiben dahin gefertigt vnd² noch kein (dorauff)³ antwort haben, sunder von wegen der niderlogung des herren beim Newenhaws wisset das solichs nicht bescheen ist, dann herr Zdenko hat sich wol darumb versucht, ader er hat nicht mügen schaffen (wann wir vnser falk auch dapei gehabt haben).⁴ Ader als ir meldet, wie ir des herren marssalken gut gehuldigt habt (und so er nu mit ewern in frid stet, so mocht er nun desto stathaffter angreifen)⁵ das gefelt vns nicht wol vnd⁶ kunnen im ir nicht zu halden, wann vnd wir auch auff hinfúr⁷ . . . in huldigung auffgenomen haben, auch hat vns herr marssalk gestern 3 viech genomen vmb deswillen wir sein vnd andere veinde nicht zu schonen vermeinen, dornoch múgt ir euch gerichten.

¹ Za tím škrtnuto: auff ewr schreiben. ² Za tím škrt.: durch denselben boten. ³ Interpol.

⁴ In margine. ⁵ In marg. ⁶ Za tím škrt.: maynen sein nicht. ⁷ Nečitelno.

Protokol výslechu Doroty abatýše oslavenské ohledně jejího chování ke straně Jiříka Poděbradského.

Prosinec, 2., 1467, Brno.

Měst. arch. brn.

In nomine domini. Amen. Anno nativitatis eiusdem millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, indiccione quinta decima, die vero Mercurii secunda mensis Decembris, hora meridiei vel quasi pontificatus sanctissimi in Cristo patris et domini nostri, domini Pauli, divina providencia pape secundi anno eius quarto. Coram reverendissimo in Cristo patre et domino Wilhelmo, episcopo Nicopolensi, necnon archidiacono Brunensi per comendam Brune in stuba superioris pallacii domus habitacionis eius in mei notarii publici subscripti, testium quoque infra scriptorum presencia ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum. Venerabilis virgo Dorothea, abbatissa ac religiose virgines Katherina, subpriorissa et Barbara, conventualis monasterii Oslaviensis, ordinis Cisterciensis, Olomucensis diocesis nomine et vice tocius conventus personaliter constitute, protestate sunt et protestabantur expresse dicentes, quod a quibusdam emulis eorum nescitur, quo spiritu ducti, inter prelatos ac alios spirituales et seculares de heretica pravitate ac adhesione eorum presentibus verbis diffamatoriis et detractoriis in honore et in personis earum, licet nullis meritis exigentibus nominate, vocate, appellate et asserite sunt, quas quidem diffamaciones, sicut premittitur, illatas ex nunc prout ex tunc, et ex tunc prout ex nunc ad animum revocant et revocaverunt plus nomen et famam bonam habere cupientes, cum sit melius nomen bonum, quam ungenta preciosa, de articulis subsequentibus solemniter, publice et expresse protestate sunt: Item primum, quod dicta domina Dorothea abbatissa una cum conventu suo a tempore, quo mandatum et processus dicti domini Pauli pape et legati sui, domini Rudolffi, episcopi Laventinensis contra hereticos Bohemos exierunt et fulminati sunt, ymo nec antea ipsis hereticis Bohemis adhesit, nec eis subsidium aliquod faciens, eosque nec tuita, ipsos fovendo, nec manifeste aut sub colore aut aliquo favore coniuncta fuit. Item, quod si layci et homines eorum dicti monasterii Oslaviensis aliquos labores, robottas aut subsidia aliqua dictis hereticis Bohemis per eos coacti et compulsi fecissent, sine omni voluntate et consensu ipsius domine abbatisse et conventus fecerunt. Item, postquam ipsa domina abbatissa et conventus intellexerunt, ipsos tales rusticos et homines

eorum, quod ita compulsi et coacti labores et robottas aliquas ipsis hereticis fecissent, ad statim ecclesiam et monasterium eorum clausurunt, nec tales ad divina ab eo tempore intrare permiserunt. Item dicta domina abbatissa una cum conventu in dicto monasterio, ecclesia tamen semper clausa, permanserunt, non quod prefate pravitati heretice adhererent aut adherere vel-
lent, tueri in aliquo relevare, ex favore aliquod subsidium facere, sed, ut possessionem prefati monasterii sui tenerent et permanerent, ne funditus in edificiis destrueretur et indesolatum maneret sine omni sinistra occasione. Item, quod dicta domina abbatissa cum conventu suo semper sunt, sicut adhuc est, obediens mandatis apostolicis et sancte sedis ipsius. Et quod tale mandatum apostolicum et processus dicti domini legati ad eam non pervenerunt, nec cum eisdem requisite fuerunt. Si vero requisite fuissent aut talia ad eas pervenis-
sent, ipsa domina abbatissa cum virginibus suis conventualibus ipsum monasterium in solitudine relinquendo exissent, huiusmodi mandato apostolico, ut obedientes filie parendo nunquam heretice huiusmodi pravitati adhæsissent, aut ipsos hereticos fovisse relevasset aut in aliqua tuita fuisset, subsidiumque fecisset. Item, ipsa domina abbatissa ibidemque eciam protestabatur et protesta-
tata est, quod dominus Paulus, quem ipsa in suum vicarium ad ecclesiam parochialem sancti Jacobi in Bruna regendum substituit, ab administracione illius ecclesie se exonoravit et unus alter in preiudicium iuris privilegio-
rum suorum pro administratore illius locatus fuit. Et si quid dictus dominus Paulus consulibus et civibus iuratis pollicitus fuit, et quodcunque ibidem fecit, numquam consensit, nec adhuc consentit, sed ius suum tempore, loco et iudici competentibus defendere vult et intendit. Super quibus omnibus et singulis pre-
missis articulis sic protestat dicta domina abbatissa cum dictis virginibus, videlicet Katherina, subpriorissa et Barbara conventuali. Pecierunt me sibi per me notarium subscriptum fieri et confici unum vel plura publica instrumenta. Acta sunt hec anno in dictis die, mensis, pontificis, hora et loco, quibus supra, presentibus ibidem venerabilibus viris, dominis Wenceslao de Iglavia, tunc plebano ecclesie parochialis omnium sanctorum in preurbio Brunensi, Paulo de Volfframicz, canonicis ecclesie collegiate montis Petri in Bruna, Magistro Paulo de Eybenstol, plebano ecclesie parochialis sancti Wenceslai in Antiqua Bruna, Olomucensis diocesis, fratre Martino, ordinis heremitarum sancti Augustini, tunc capellano dicti reverendissimi patris et domini, domini Wilhelmi, episcopi Nicopolensis, et Francisci de Gibba, Strigoniensis dio-
cesis, testibus fide dignis ad premissa vocatis, pariter et rogatis.

Et ego Johannes, olim Johannis, tonsoris de Bruna, Olomucensis diocesis, publicus sacra imperiali auctoritate notarius, quia supradictis articulorum

protestacioni et petitioni ac omnibus et singulis aliis, dum sic, ut premittitur fierent et agerentur una cum prenominationis presens interfui testibus, eaque omnia et singula sic fieri vidi et audiui, ideoque hoc presens publicum instrumentum, me aliis occupato negociis, per alium fideliter conscriptum exinde confeci et in hanc publicam formam redegam manu mea propria me subscribendo, signoque et nomine meis solitis et consuetis una cum appensione sigilli prememorati Reverendissimi in Christo patris domini, domini Wilhelmi, episcopi Nicopolensis consignavi requisitus et rogatus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum.

Originál na pergameně s visutou červenou pečetí. Ve znaku: V horní polovici tři korunky, ve spodní lilie, nad štítem infule. Legenda: „S. Wilhelmi Dei gracia episcopi Nicopolensis.“

98.

Znojemští sdělují brněnským, že Zdeněk ze Šternberka nebyl vpuštěn do Č. Budějovic, křižáci i lid ho opouštějí, pročez pochybují, že by šel Brnu na pomoc.

[Léto 1467].

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 194^b.

[Ad Brunenses].

Vnser freuntlicher dienst etc. Ersamen etc. Wir haben zu ewr begir dem herren von Sternberg nu offte zugeschriben (vnd haben noch kein antwort)^{a)} vnd vernemen, wie derselb herre von Sternberg vertroste sei, man wurd in zum Budwais einlossen, vnd da hat er sich hingefügt mit allem seinem volk vnd ist nicht eingelossen wurden (hat dennoch eilnd von dann sich wider erhaben)^{b)} verstecken, wie die krewtzer alle von ihm czihen, desgleichen (als wir vernemen)^{c)} sein dinstlewt eczlich zu ros vnd zu fues von ihm czihen wollen. Also des wir keinen trost zu ihm haben, das er vns ader euch zu hulff käm. Desgleichen wir euch auch vnd der Kienberger zugeschriben haben von wegen der krewczer vnd vnser hulff. Also ist derselb Kienberger noch allhie (also kunnen wir an dem Kienberger uch verstecken, das etwas verfenglich mit ihm sei)^{d)} czihen auch alle von hume, deshalben wir ewch auch nicht vertrosten mugen, das wir euch zu hulff kämen, dorumb solichs also wissend werdet euch dornoch mugen gerichten.

Koncept zcela poškrtný.

a) In margine. b) In margine. c) In margine. d) In margine.

Znojemští píší Zdenkovi ze Šternberka, že Viktorin „toho ssazeného syn“ se již blíží ke Znojmu, a žádají ho jako stoupence o pomoc.

[Říjen, 13. 1467, Znojmo.]

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 194^b.

[Domino Zdenkoni in die Colmani.]

Urozený pane, pane náš, pane! Služby naše napřed tvé milosti. Zpraveni jsme zajisté, že Viktorin toho ssazeného syn^{a)} voyskem k nám sem k našemu městu sie^{b)} přibližuje a že jízdní puol třetie (sta)^{c)} již (dvě míle od nás)^{d)} v Hostěradech ležie, y nemožem jiného rozuměti, než že by nám na vinobraní překážeti chtěli, y prosíme tvé milosti iako pana a zápisníka nám přieznivého, aby nám tvá milost ráčil raden a pomocen býti, abychom sie tiem lépe nepřátelom našim brániti mohli. Věříme tvé milosti, že tvá Mi^t svých dobrých lidí pošle aneb sám protiv nepřátelóm našim ku pomoci přijde.

100.

Jan, opat loucký, Matěj, opat třebečský, Václav, probošt kounický a Jakub, převor kláštera Hradiska, oznamují králi Jiřímu politování nad censurami nad ním vyhlášenými, ale nemohou bez vlastního nebezpečí v jeho prospěch zakročiti.

[Asi v roce 1467.]

Měst. arch. jihl. Listina XXXIV.

Nayjasnější králi a pane, pane náš naymilostivější! Modlitbu naši věrnú W. K. Milosti wzkazujeme a jakož Waše K. M^t píše nám o ty kledby (!), kteréž senynie proti Vaši královské Milosti pozdvihují od otce svatého, papeže, toho jest nám žel s pravú vierú a by to býti mohlo a že by to námy (!) staveno bylo, nechťeli bychom sobě práce vážití ani statkuón svých a jakož Vaše K. M^t píše a podávajíce se na concilium těch věcí na vyslyšení, jedné rač V. K. M. to zjednati, myť jsme tomu velmi rádi, chcme k tomu take rádi radni a pomocni býti, což bychom kolivěk mohli. Než, milostivý králi, muože V. K. M^{ti} tomu porozuměti, že jsme my viery tee vedle costela Římského a

a) Rkp. sin. b) Za tím škrtnuto: berze. c) Interpol. d) In margine.

v poslušenstvie otce svatého, papeže, stojíme vedle cierkve svaté a nám není slušné, že bychom s toho vystúpili. Protož V. K. M. prosíme pokorně, že nás Vaše K. M. tak ráčí při tom zachovati a opatřiti, neb my to jinak učiniti nemožem, ani smíme, že bychom s poslušenstvie vystúpili, neb skrze to přišli bychom o všechna duostojjenstvie svá a řády své. Datum etc.

Jan opath clášttera luckého.
Matiej opath clášttera třebického.
Václav probošt klášttera Cúnického.
Jakub převor clášttera hradišského.

Souvěká kopie.

101.

*Znojemští podávají zprávu Oldřichovi z Grafeneku o chystaném vpádu Vlčkově
dò Rakous a o tažení pana Krajíře k Třebíči.*

Leden, 4., 1468, [Znojmo].

Měst. arch. znoj. Rkp. 277¹/₂, fol. 195^a.

[Feria II post Circumcisionem, anno LXVIII° ad Vlricum Grauenecker].

Wolgeboren etc. Ew. gnaden schreiben dorin. Ir begert ewn. gnaden zu wissen, ze tuen von wegen herczogen Victorin, wie sich derselb stark zu Trebicz besampne etc. Geruch ew. Gnad ze wissen, das wir von herczog Victorin nichts hören, sunder des wir sein gewislich vnderricht, das der von Zelowicz vnd Waczlaw Wlczko mit andern brudern sich dasselbst ze Zelowicz besambnet vnd also auff czwai tausent vnd dorczu menige wegen mit laitern vnd anderm streitczweig geladen haben vnd maynen gen Ostr[ich] ze cziehen. Wir wissen ader nicht, an weliche end. Auch vernemen wir, wir der von Kray sich mit eczlichen hunderten zu Trebicz vnd nahet daselbst vmb besambnet vnd auch gen Ostr[ich] vermeint, ader wir vernehmen auch nicht, wohin. Ader so wir erinnert würden, das sie sich zu beiden teilen erhúben vnd wo sie sich hin lenken wurden (!), wellen wir vnser forschung vnd vleis haben vnd solichs ewern g. zu bewarnung land vnd lewt gern vnd vnsawund vnverporgen halden, als vnd wir das dem alldurchleuchtigsten etc. Römischen kaiser, vnserm allergnädigsten herren vnd dem land ze Oster[ich] vnd auch ewern g. phlichtig vnd schuldig sein.

Znojemští oznamují Štěpánovi, faráři v Jemnici, že nebudou jednati s jeho zmocněncem M. Pavlem, nýbrž přímo s ním. Budou mu hledět vyhověti.

Leder, 26., 1468, [Znojmo].

Měst. arch. znoj. Rkp. 272/2, fol. 135^a.

[Domino Steffano in Gembnicz feria III post conversionem S. Pauli].

Urozený pane, pane náš přiezivný! Služba naššie napřed Tvé Mi^{ti}. Jakož včera Tvá Milost Mistra Pavla s listem věřícím k nám poslal, kterýž na nás roznesl, že by Tvá Milost o některé věci chtěl s námi mluvit, abychom Tvé Mi^{ti} rok položili sem, k nám etc. to jsme něco srozuměli^{a)}. (Milý)^{b)} přiezivný pane! Nezdá se nám Tvé (Mi^{ti})^{c)} položit rok, než kdyžkolivěk Tvá Mi^t sem k nám přijde (chcem s Tvú Milostí rádi p[r]omlúvati, oč nás Tvá Milost žádati bude)^{d)} (a nás v čem žádati bude),^{e)} což pro Tvú Milost učiniti možem, k tomu jsme volnii.

Koncept silně poškrtný.

Znojemští odpovídají na dopis maršálka Jindřicha z Lipé, že nemohou za klatby u nich proti němu hlásané, poněvadž dle rozhodnutí ve Vratislavi učiněného může je staviti pouze papež.

Únor, 12., 1468, [Znojmo].

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 195^a.

[Feria VI post Scolastice locatum est novum consilium in defectu principum per antiquos consentiente (!) domino Henrico de Lipa marssalkone].

Urozený pane! Služba naššie běhu nynějššiemu napřed Tvé Milosti. Píše nám Tvá Milost, že bychom přiměří nedrželi, tím že bychom Bohu a právu, Vaššie Milosti v našem městě kleti a haněti dopůštěli etc, to jsme srozuměli. Nepochybujem, že Tvá Milost věděti může, že v Vratislavě jest požádáno od některých pánov, aby po času přiměrného (!) kletvy (!) ponechány byly.

^{a)} In margine. ^{b)} Interpol. ^{c)} Interpol. ^{d)} Škrtnuto v textu. ^{e)} In margine.

¹ Volný, Kirch. Topogr. (Brn. diec. III, 304) uvádí Štěpána v té době plebánem.

Tu jest jim odpovědíno, že to žádný staviti nemož ani smie než otec svatý, papež, a tak že světští v tom nic činiti nemají než toliko duchovní vedle rozkázání otce svatého; též my to staviti nemožem a jakož nám Tvá Milost píše, že bychom též příměří rušili, že jsme Ffreytaga služebníka vašeho pod základ padesáti zlatých^{a)} na postavení (vydali),^{b)} žádaje abychom ten list do purgrabí vašeho vám poslali a jiné věci opravili etc. Y jest to vědomá věc, že Ffreitag na zemie nesedí, než že sedí v Crumlově a tam jest měšťanem, protož sie nám zdá, že jsme to slušně činiti mohli, že jsme jej pod základ vydali. Protož Tvé Mi^{ti} napomínáme, aby svému purgrabí rozkázal, aby nám Ffreitag postavil, než jest-li že by to neučinil (museli bychom o něm psáti a mluvit, že by sie styditi mosil)^{c)}. Také bychom věděli, kterak sie v to zachovati jmáme. Než o ty věci Tvé Milosti prosím, může-li to býti, že by pod tím první základy vydaný byly, ještě bychom za ni státi chtěli (pak-li býti nemož, mosím na to pomyslit, co tobě sami a našim povinni budem).^{d)}

104.

Znojemští odpovídají Jindřichovi z Lipé, že jestli byly proti němu hlášány ve městě jejich nové klatby, že je to věcí duchovenstva a nikoliv jejich, a prohlašují, že škody způsobené mu z Martinic nestaly se jejich návodem.

Únor, 16., 1468 Znojmo.

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 196^b.

[Marssalko feria III post Valentini martyris].

Urozený pane! Službu svú nynějšieho běhu vzkazuje[me] Tvé Milosti. Jakož nám tvá Milost píše, že bychom nová kletva (!) v našem městě a hanění osob Tvé Milosti dopustili, a zastavujeme-li kněží své v tom čili nic etc., srozuměli jsme. Tvé Mi^{ti} jsme dosti široce psali,^{e)} že ta věc na duchovenstvie slušie a že my v tom nic činiti nej máme ani žádný jiný než otec svatý, papež, a iakž ta věc v Vratislavě umluvena a spojená jest, tak je nám zachovati protiv (!) každému. Ale o těch škod, kteréž by naši činili od Martinice, nevieme, neb jsme jim nerozkázali, aby Mi^{ti} neb komu jinému po času přiměrného uškodili (pak-li by protiv (!) tomu co učinili, to by nám libo nebylo)^{f)}. Také píše Tvá Milost o Ffraitaga, za což purgrabí váš nám slíbil, že to dáti jmá

a) Rkp. zlattich. b) Interpol. c) Škrtnuto v textu. d) Škrtnuto v textu. e) Za tím škrtnuto: jsme. f) Škrtnuto v textu.

a ze Vašie Milost také pomysliti chce, což sobě povinovat jest. Tomu tak daleko srozuměti nemožem, než my bohdá v^{a)} těch umluvách přiměřných vystúpiti nechcem, a také bychom rádi věděli od Vašie Mi^{ti} kterak sie Vaše Mi^{ti} zachovati chce. Y nad to chcem sie na našich o ty věci ptáti a což o to svieme (!), na to chcem Tvé Mi^{ti} odpověď dáti. A iakož na obě strany vězny (!) jmáme, kdyby Tvá Milost ráčila k tomu svoliti, aby protiv druhým prázdní byli, chtěli bychom sie rádi ve všem podobném podvoliti, neb to Tvé Mi^{ti} y nám také nic spomože, že tak sediti mají.

105.

Jiří z Lichtemburka a z Vranova se ohražuje u Zdenka ze Šternberka proti naržknutí z braní desátek a vyslovuje ochotu obrátiti se na „královu Jasnost, pána našeho naymilostivějšího“.

Březen, I., 1468, Vranov.

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 196^b.

[Copia litere misse a domino Georgio de Wranov domino de Sternberg].

Službu svú vzkazuji, uroze(ne)y pane a přieteli milý! Jakož mi píšeš, že by tě spravili a dotýkajíce toho, že bych já mocí desátek vzal, i psalť jsem prvé, že tě nepravě spravili a ještě též pravím a též iakož tě spravili o dluhomezi, iakož mi psal, pak-li by sie mistru Jacubovi zdálo, že bych jemu v čem sčesten byl, však jmáme královu Jasnost, pána našeho naymilostivě(j)šieho a také žeť jsem jemu dosti ku právu usedl. Datum Vranov, feria III. diebus Carnisprivii.

a) Rkp. s.

Král Matyáš v uznání obětí Znojmem přinesených dává městu v odměnu konfiskované statky Jana a Bočka z Kunštátu, Ludvíka z Tavíkovice a Štěpána Plenkovice.

Říjen, 6., 1468, Znojmo.

Měst. arch. znoj. List. č. 127.

Mathias Dei gracia rex Hungarie, Dalmacie, Croacie etc. Ad futuram rei memoriam. Solent reges et principes non solum de hiis, que rite ut propria possident, sed eciam que iure quodam belli acquirunt, sibi benemeritorum animos conciliare, nec immerito. Nam per hoc rebelles ad debitam obedienciam redire capitaque sua superbe elata humiliare, benemeriti quoque in fide, fidelitate et constancia magis stabiliri confirmarique consueverunt. Proinde, quia civitas Znoyma ab eo tempore, quo heresis in regno Bohemie et in Moravia invaluit, memor sui conditoris et fidei unitatis, inter hereticorum pravitates semper inconcussa mansit et non solum persecuta est hereticos, sed eciam illis catholicis principibus, maxime Sigismundo et Alberto regibus Hungarie, predecessoribus nostris, qui ad delendam heresim ipsam contra hereticos prenotatos sepius viribus comperatis (!) processerunt, receptaculum fieri studuit, ducens pro nihilo dampna, si que vel ab hereticis crudeliter vel a catholicis et signanter regibus prenotatis in eam confluentibus interim necessario committerentur. Postremo, cum nos hiis diebus de mandato sanctissimi domini nostri, summi Pontificis proteccionem omnium catholicorum in dicto regno Bohemie et Moravie ac pertinentiis suis constitutorum suscepissemus et venissemus versus ipsam civitatem, ipsam pristinam suam fidem, constanciam et bonitatem pre se ferens, nos cum honore suscepit et se nobis in omnibus paratam optulit (!) ostenditque. Igitur nos tum in recompensam tante fidei constancie et bonitatis eius, tum vero pro recuperacione dampnorum preteritorum eis ab antiquis temporibus modo premissis illatorum et eciam presencium, que ei in vineis et frugibus ab equis et curribus exercituancium conculcatis notabiliter illata sunt, villam Chunicz superiorem, Boczkonis „durrteufel“ et Joannis patruelis sui de Cunstat cum omnibus pertinentiis et jobagionibus (!) in Winuaw, preterea in Moheln omnes proprietates cum villula Haywicz ac molendinis et aliis utilitatibus. Item villam Medlicz et curiam in Wdolvni (!) cum suis pertinentiis atque villam Rakwicz et curiam in Prathss et medietatem molendini in Prosmericz et villam Przeskacz cum suis perti-

nenciis. Insuper predium Lodovici(!) Teiikwicz vocatum cum villa et villam Stephani Plenkwicz dicti Plenkvicz appellatam, que ab earum possessoribus tanquam fidei catholice inimicis et heresim prenotatam foventibus et promoventibus vi bellica et per expugnationes abstulimus simul cum cunctis earundem utilitatibus, puta pratis, pascuis, silvis (!), aquis aquarumque decursibus, nemoribus, piscinis, piscaturis et omnibus venatui et aucupiis aptis, generaliter vero quarumlibet utilitatum earundem integritatibus quovis nominis vocabulo vocitatis sub hiis metis, quibus per antiquos possessores suos possidebantur, memorate civitati Znoiima et eius communitati de manibus nostris regiis eo iure, quo tanquam protector catholicorum magis et melius possumus, dedimus, donavimus et contulimus, ymo damus, donamus et conferimus perpetue tenendum, possidendum et habendum harum literarum nostrarum, quibus secretum sigillum nostrum est appensum vigore et testimonio mediante. Datum in eadem Znoiima feria quinta proxima post festum Ap(p)aricionis beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo octavo, regni nostri anno undecimo, coronacionis vero quinto.

Ad propriam commissionem domini regis
Jo. E. Q.

107.

Král Jiří nařizuje opatovi kláštera Hradiska Jiřímu Jursovi, aby předal klášter knížeti Viktorinovi z Münsterberka.

[S. d. f. l.]

Sicut nos tuum monasterium denuo ereximus, quod prostratum iacuit annis fere triginta, et tibi ac tuis fratribus ex benignitate nostra regia restituimus, omnia privilegia et iura universa ratificavimus, tu quoque stipulata manu, bona fide, pura conscientia, fidelitatem et obedientiam nobis promisisti. Ergo dignum et iustum est [ut] iusiurandum et homagium mihi praestitum inviolabiliter serves, nam et paganis promissa servanda sunt; adeoque mox visis literis filio meo dilecto Victorino ceu capitaneo coenobium in possessionem tradas sub poena indignationes nostrae regiae.

Otisknuto: Pešina, Mars Moravicus, I, 847.

Znojemští odpovídají Ladislavovi Podmanickému, hejtmanu moravskému, že vzhledem k špatnému postavení města jakož i nebezpečí mu hrozícímu nemohou mu jíti na pomoc.

Červenec, 12., 1469, (Znojmo).

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 197^a.

[Litera missa Ladislao Podmanický capitaneo marchionatus Moravie, 1469, feria IIII post Procopium confessorem.]

Urozený pane milý! Službu svú vzkazujeme (Tvé Mi^{ti})^{a)}. A iakož nám píšete, žádajíc a prikazujíc, abychom vojensky hotovi byli s našimi poddanými a příslušejícími a když bychom po druhé obeslaní byli listem vaším, abychom bez meškání táhli etc. (porozuměli jsme)^{b)}. Račte věděti, že nyní žádných lidí služebných nemáme, než^{c)} (několiko) jízdných a^{d)} pěších, kteříž věrni jsú, kterým^{e)} vždy žold dáti musíme (a jich k ničemu potřebovati nemožem).^{f)} Také okolní nepřátele na každý den okolo sebe jmáme, kteříž nám mnoho protivenstvie činí. Též pro rozličné nedost[at]ky v těchto časích mnozí od nás řemeslníkův a jiných lidí sie stěhují a odbíhají (!), tak že nám na lidech^{g)} velmi schází. A iakož jsme vystřeženi, že nám dobře potřebí jest, abychom města hleděli, nebť nás nepřáteli snad více než jiných hledí. Protož Tvé Mi^{ti} prosíme, může-li býti, abychom nyní toho tažení mohli zbaveni býti, y chtěli bychom doma tím pilnější K. M., panu našemu naymilostivějšímu poslúžiti. Pak-li bez toho býti nemož, chcem rádi vedle prelátův, pánův a měst této země učiniti vedle našeho možení, iakožto K. M. (věrni a) poslušni.

a) Interpol. b) Škrtnuto v textu. c) Škrtnuto v textu. d) Pod tím škrť.: také. e) Pod tím škrť. a jim, f) In margine. g) Pod tím škrť.: človečenstvie.

Znojemští odpovídají maršálkovi Jindřichovi z Lipé na jeho stížnost stran zadržенých peněz jistého Ludla, že mají od církve svobody, podle nichž nejsou povinni vydávati věci nepřátelům církve.

Říjen, 6., 1469, [Znojmo.]

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/2, fol. 197^a.

[Litera missa Marssalkoni feria VI post Francisci racione Ludlonis anno LXIX°.]

Urozený pane! etc. A jakož nám Tvá Milost píše o ty peníze, kteréž Goldsmid člověk váš zde schovati dal, žádaje aby chom je Ludlovi, synu jeho vydati kázali etc. Tolik vašemu jsme psaní srozuměli. Račte věděti, že od svatého Otce, papeže a od duostojných kněží legátov svobody jmáme, že takových věcí těm, kteříž nepřátelé naši byli, nejsme povinni vrátiti, ani tomu Ludlovi, ani žádnému jinému. Datum ut supra.

Znojemští oznamují na Vranov příchod Maďarů do Znojma, podotýkajíce, že nemohou proto zachovati příměří. Dojde-li však k nepřátelství, nemohou odpovídati za jednání krále Matyáše.

Březen, 21., 1470, [Znojmo].

Měst. arch. znoj. Rkp. 277/12, fol. 200^b.

[Diffidacio in Fren feria IIII post „Reminiscere“ anno LXX°.]

Službú svú vzkazujeme, slovutný prieteli! Jakož jsme spolu umluvu jměli, že jsme mezi vámi příměří zachovali až do ty^{a)} chvíle, y dáváme věděti, že již včera K. M., pan náš naymilostivější, lidi sem na miesta poslal, y možeš sám rozuměti, ač bychom kolivěk rádi chtěli, že to příměří dále sdržeti nemožem. Protož jest-li že sie pánu tvému co stane, myť nechcem vinni býti nebť nejsme pána svého naymilostivějšieho mocni. Datum ut supra.

^{a)} Rkp.: si.

Znojemští odpovídají Ludvíkovi z Tavíkovíc, že berou na vědomí jeho poddání se králi Matyášovi, a slibují mu nikterak nepřekážeti, dodrží-li on své slovo a nebude-li jim škoditi na zboží tavíkovském.

Říjen, 16., 1470, [Znojmo].

Měst. arch. znoj. Rkp. 277'2, fot. 201^a.

[Ludwico in Teykwicz, feria III in die Galli 1470].

Službu svú vzkazujem, slovútný prieteli milý. Píšeš nám, že's vŕecko posluŕienstvie najjasnejšieho krále, pána našeho naymilostivějšieho a kněze legátov, tudíž kněze biskupovo rozkázání učinil, prose nás abychom tobě viece nepřekáželi etc., tomu jsme srozuměli. Y milý prieteli, věz dobře, žeť tobě nic nepřekážíme, ani překážeti mieníme, pokudž vedle K. M., pana našeho milostivého a jiných pánov strany jeho K. M. státi budeš. Též tobě věříme, že nám na našem zboží Tavíkovským, Chunickým a jinde překážeti nebudeš (a zvláště)^{a)} také jsme srozuměli, že by lidom našim v Tavíkovících bránil (aby k nám nepřišli a nás se nedrželi. Věřímeť, že nám v tom zmatku nečiníš)^{b)} a zapověděl, aby k nám nehleděli, y věříme tobě iakožto prieteli, aby toho viece nečinil.

a) Interpol. b) Škrtnuto v textu.

II. MATERIÁL AKTOVÝ

Z knih lozunků znojenských.¹

Měst. arch. znoj. Rkp. II, 238.

Položky z let 1408 a 1409.

Die dominico, in festo beatorum Fabiani et Sebastiani (20. ledna 1409), dum dominus Hincó, capitaneus Brunensis, personaliter cum gente quadam et sua familia ad nos venit ratione domini Henrici de Jewspicz detenti, quem secum una cum tribus servitoribus capit, et sue genti ac toti ipsius familie plenas expensas et victualia de vesper(is) in cena et de mane in prandio providimus, videlicet carnes inter macella, pullos, aves, panes, radices seu species inter pustitas, ova, sal etc. Vina, pabulum, avenam, fenum et seramina, summa 8 sex., 48 gr., 2 d.

5. prosince, 1408.

Feria IV, in vigilia Sancti Nicolai pro lignis, dum Venczeslaum de Daczicz ratione falsificacionis unius privilegii Judeorum cremaverunt, 4 gr.

6. prosince, 1408.

Feria V, in festo sancti Nicolai dominus Petrus Salzben et Stephanus Jemnicz cum uno famulo in curru pergentes ratione tradicionis civitatis nostre in Laa ad quendam detentum ibidem et pro expensis, equis et pabulo ac vectura ad alterum diem 23 gr.

Nuncio, qui conduxit tortorem in Laa propter tradicionem predictam et tortori et nuncio 5 gr.

Dominica XXI.

Nuncio cum littera domini Hinkonis capitanei in Lawquic 4 gr.

Feria II² in vigilia Nativitatis Christi. 24. prosince 1408.

Nuncio cum littera domini Hinkonis capitanei ad dominum Erhardum in Skaal et tandem cum littera responsiva abhinc in Brunam 13 gr.

Feria IV in festo S. Stephani, protomartyris. 26. prosince.

Nuncio cum littera domini Hinkonis capitanei in Jewspicz 2 gr.

Feria III. 25. prosince.

Spiculatori in Jewspicz propter congregacionem gencium ibidem 2 gr.

¹ NB. Z technických důvodů byla tiskárna nucena vysázeti arabské číslice místo římských.

² Správně: „Dominica“.

Nuncio spiculatori ad Austriam in Drosendorf, in Harns et in Garss propter congregacionem Australium 16 gr.

1409.

Feria II post Epiphaniam. 7. ledna.

Nuncio cum littera in Nicolspurg pro tortore racione unius detenti de Jewspicz 4 gr.

Feria III 8. ledna.

Tortori, qui resignavit officium suum, volens peccata penitere et per amplius se a tali officio abstinere, cui pro iuvamine dedimus 20 gr.

Feria VI. 11. ledna.

Dum d. Henricum de Jewspicz ex querela Hasschlinii et Kusschiczert, civium Iglaviensium, detinuimus propter spoliū duorum currum ipsorum ac tunc Pesslini Smalczel et Wrstwam duos nuncios sagittarios equestres cum littera civitatis ad d. Hinkonem capitaneum in Olomutz direximus, quibus pro expensis, equis et pabulo in Brodam Ungaricalem 63 gr.

Feria VI.

Nuncio cum littera et litteris d. d. Hinkonis de Jewspicz in Recz et Guntterstorff 4 gr.

Pro V metretis cimenti ad reformationem captivitatis et eciam cannarum aque 5 gr.

Dominica XXIII. 6. ledna.

Pro labore duarum cathenarum, una ante stubam et Narb(!) in domo Volkchlini, ubi dominus Henricus de Jewspicz reclusus fuit et altera lapidi mulierum litigancium 2 gr.

Dum Wrstwam, nuncium equestrem cum littera civitatis in Pragam et in marchiam Berlin(ium) ad d. marchionem Jodocum, dominum nostrum, direximus racione domini Henrici de Jewspicz detenti, pro expensis 2 sex., 15 gr.

Tortori de Nicolspurg pro sustentacione nutrimenti 3 gr.

Feria II. 7. ledna.

Domino Henrico de Jewspicz in stuba Volkchlini pro carbonibus 3 gr.

Petro Ffodlino pro expensis d. Henrici de Jewspicz una cum tribus suis servitoribus 63 gr.

Hazsluschim pro pabulo, avena et ffeno quinque equorum d. Henrici de Jewspicz per XIII dies et expensis unius famuli circa equos 80 gr.

Feria III ante S. Anthonii. 15. ledna.

(Feria IV) Nuncio littere civitatis et rescripto littere regis Boemie ad d. Hinkonem capitaneum in Olomucz 10 gr.

Nuncio d. Hinkonis cum littera ipsius 1 gr.

Nuncio cum littera civitatis racione d. Hinkonis capitanei, directa in Ffrein 2 gr.

Dominica XXV. 20. ledna.

Feria II. 21. ledna.

Dum Sigismundus de Telcz, iudex civitatis et Haymannus cum 10 sagittariis equestri[bu]s in legacione civitatis in Brunam equitarent de mandato d. Hinkonis capitanei ad(!) congregacionem aliarum civitatum racione d. Hinkonis de Jewspicz, qui abhinc captivus una cum tribus suis servitoribus in duobus curribus cum sex equis per tres dies manserunt, sed supranotati, videlicet iudex Haymannus et sagittarii una cum domino Nicolao predicatore per sex dies integros ibidem manere oportebant, quibus pro expensis, equis et pabulo 9 sexag. gr.

Feria II, (in) die St. Agnetis. 21. ledna.¹

Spach veteri de vectura d. Henrici de Jewspicz captivi et accomodacione unius equi in Brunam 18 gr.

Uni vectori de Bruna, qui duxit d. Nicolaum, predicatorem, qui in legacione civitatis fuit et Nicolaum Pukrabczonem et Gleygras, sagittarium 12 gr.

Jessconi de vectura trium clientum d. Hinkonis de Jewspicz detenti in Brunam 18 gr.

Feria III ante S. Valentini. 12. února.

(Feria IV.) Nuncio d. Hinkonis capitanei Brunensis, qui transivit Wyennam cum litteris, 2 gr.

Dominica „Reminiscere“. 3. března.

Wenczlao Fabro de labore trium cancellorum . . . a vitra et fenestra capelle S. Ludovici in monasterio beate Marie Virginis et duarum fenestrarum ibidem in stuba propter municionem civitatis 50 gr.

Dominica „Oculi“. 10. března.

Nuncio spiculatori in castris Chueperg propter congregacionem gencium ibidem 5 gr.

Cuidam de Ruchwano, qui in legacione cuiusdam nos munivit de intro-missione Wylem Sudlicz in castrum Rabenstein et congregacionem gencium ibidem 16 gr.

¹ Tento záznam spolu se zápisem 15. ledna jsou klíčem k rozluštění ostatních dat.

Dominica „Judica“ 24. března.

Sabbato nuncio cum littera civitatis et cum littera d. Ludvici de Wukenwein ad d. Hinkonem in Brunam 10 gr.

Feria V. 28. března.

Nuncio cum littera d. Hinkonis capitanei Brunensis in Jewspicz 2 gr.

Nuncio cum littera d. Hinkonis capitanei Brunensis ad d. Lackonem in Pragam et in castrum Charlstein 20 gr.

In nocte nuncio cum littera d. Hinkonis, capitanei Brunensis in Chrumpnaw racione municionis civitatis ibidem 4 gr.

Nuncio cum littera domini marchionis in Lamberg 4 gr.

Nuncio cum tribus litteris d. Hinkonis capitanei in Wiennam ad d. Leopoldum ducem et ad d. episcopum de Freysing et ad d. Henricum de Liechtenstein 10 gr.

Nuncio cum littera d. Hinkonis capitanei in Recz, 2 gr.

Feria IV in vigilia Corporis Cristi. 5. června.

Nuncio cum littera in Nicolspurgam ad d. Johannem de Liechtenstein racione congregacionis Australium et tandem in Lundenburg 5 gr.

Dominica (post Corporis Christi). 9. června.

Nuncio cum littera d. Johannis de Liechtenstein ad d. Puchoner in Rabcz racione congregacionis Australium.

Dominica XLVI. 16. června.

Nuncio cum littera civitatis ad d. Hinkonem capitaneum in Brunam racione spoliis in strato 5 gr.

Dominica XLIX. 7. července.

8 sagittariis clientibus d. Hinkonis capitanei, qui conductum prebuerunt de Eywanczicz Paulo de Schytaty et Thome Schasser in prefata legacione racione illorum de Chyeperg usque huc ad civitatem Snoymensem, quibus pro honorancia et ipsorum salario 1 sex. gr.

Feria III. 9. července.

Nuncio cum littera civitatis in Egenberg pro tutore 4 gr.

Dominica LIII. 4. srpna.

Nuncio cum duabus litteris d. Hinkonis capitanei Brunensis et eciam baronum in Vethoviam et Novam Domum 7 gr.

Dominica LX. 22. září.

Feria III. 24, září.

Nuncio cum littera civitatis in Jewspicz racione congregacionis Kreyer 4 gr.

Sabbato in festo exaltacionis S. Crucis. 14. září.

D. David de Jarmericz et Paulus duo iurati cum duobus sagittariis . . . de mandato d. Hinkonis capitanei in legacione civitatis in Brunam equitaverunt propter congregacionem civitatum terre Moravie et adquisicione castrorum, videlicet Rabenstein et Kuperg et pro expensis equorum et pabulo usque ad tercium diem 70 gr.

Dominica LXII. 6. října.

Feria II. 7. října.

Nuncio cum littera civitatis ad d. Hinkonem capitaneum in Brunam racione residue pecunie, quam ante castrum Kueperg promiserunt 5 gr.

1421.

Tamže, Rkp. II, 239.

Item anno, quo supra, feria IIII in crastino sanctorum Symonis et Jude (27. října) Vierdunk cum filio Johanne propter Hussonum perfidiam sunt combusti et propter maximam iniquitatem omnia bona ipsorum devoluta sunt in dominum regem. Generosissimus autem dominus noster rex considerans multas tribulaciones et diversas gravedines, quas per vigilias et alios varios modos ab Hussonibus perpassi sumus et eciam maximas et multas inpensas, quas super emendacionem defense civitatis, super stipendiariis, super magistris, super pīxidibus, attinenciis diversis ad defensam spectantibus, eadem bona nobis in subsidium donavit, que ideo (!) se ad valorem ducentarum sexagenarum, et quanta bona et hereditates ad tantum valorem se nullatenus extendere possunt.

Eorundem autem bonorum percepimus: Primo a Mixone, cerdone pro domo, quam ab ipso Vierdunk comparaverat, que est sita et in circulo superiori, quinquentas tres sexagenas gr.

Item in 4 vasis vini, que recepta erant ad curiam domini regis, dum circa proximum Pascha aput nos fuit, remanserunt civitati, 10 sexag. gr.

Item percepimus pro domo Johannis Vyerdung in plathea Boemicali sita a Kunschone 10 sexag. gr.

Item pro laita vinee in Gradnicz eiusdem Johannis Vierdung percepimus a Jankone, filio Mudry Pawlik . . . 3 sexag. gr.

Item percepimus a Procopio praxatore, pro quadam vinea in Bala 2 sexagenas et tria (!) data est in vineas ipsorum pro expensis.

Universalis summa perceptorum de bonis Vierdunkonis 73 mrc. et 8 gr. (20).

Item anno Domini M^oCCCC^oXXI^o, dominica „Judica“ (9. března) serenissimus princeps et dominus, dominus Sigismundus, dei gracia Romanorum rex, semper augustus, necnon Ungarie, Boemie etc. rex, dominus noster gloriosissimus ad nos in suam veniens civitatem, ibidem permansit per XXIII dies una cum generosissima regina Ungarie et cum aliis multis nobilibus et viris reverendis, ubi expedierunt in summa propter honorancias pro distributis ad coquinam pro herbis et speciebus, pro piscibus et carnibus et omni alia necessitate, pro panibus, cerevisia, vino et pabulo quadringentas sexagenas, 20 š, 2 l. gr. Racione quarum expensarum dominus noster rex volens nobis facere recompensam, dedit nobis super omnibus suis Judeis per totam Moraviam nongentis florenis, cum quinque florenis, hoc idem firmans privilegio suo cum pendenti sigillo, virtute cuius privilegii et iuxta ipsius continenciam et tenorem Judei apud nos habitantes nobis realiter persolvunt centum š argenteos, septuaginta unam š argenteos, 21 gr. cum 5 d. In marcis 2^c mrc., 10 mrc., 45 gr. cum 5. d. (31^b)

Item feria V post Johannis Baptiste (26. června) et sabbato ante Margerethe percepimus a Brunensibus Judeis 22 š argenteos 2 gr. In marcis 20 mrc. 2 l. gr.

Item anno Domini M^oCCCC^oXXI^o, dominica „Judica“ (9. března), dum serenissimus princeps et dominus, dominus Sigismundus, rex supranominatus in suam venit Znoymam civitatem, ubi nostri immediati predecessores iurati una nobiscum nomine totius communitatis honoraverunt eundem dominum regem, dominam nostram generosissimam reginam Ungarie, dominam Zorphiam, reginam Boemie et dominum episcopum Pataviensem per honorancias infrascriptas, quas nobis dereliquerunt ad solvendum.

Primum honoravimus generosissimum dominum nostrum regem cum 2 plaustris vini, uno rubeo, pro quo Petro Salis solvimus 11 š argenteorum, altero albo, pro quo solvimus Wilswolin 10 š argenteorum.

Item honoravimus dominam reginam Boemie cum uno ternario vini empto a Mikulawschone de Trebecz, pro quo solvimus 7 š argenteorum. (38^a.)

Item honoravimus reverendum patrem et dominum, dominum Georgium, episcopum Pataviensem, cancellarium regium cum uno ternario vini empti a Cristanno panifice, pro quo solvimus 6 š argenteorum gr.

Item nostri predecessores emerunt unum vas malvasie pro 31 libra denariorum (sic), per quod dominus rex, regina Ungarie et ceteri sunt honorati. — In quo nos solvimus 15 sexagenas, 25 gr. cum 5 d.

Item feria IIII post Pascha (26. března) honoravimus illustrem principem

et dominum, dominum Albertum, dei gracia ducem Austrie etc. cum uno plaustro empto a Paulo de Schottaw, pro quo solvimus . . . 13 sexagenas grossorum. Summa harum honoranciarum in sexagenis 74 ß argenteorum, 21 gr. et 5 d, in marcis: 69 mrc., 49 gr. cum 5 d. (38^b.)

21. října.

Nota ea, que imposuimus et distribuimus, cum illustris princeps et dominus, dominus Albertus, dei gracia dux Austrie etc. subintravit terram Moravie, pernctans in planicie campi prope monasterium Lucen(se), ubi feria III, ¹ in die XI millium virginum eundem dominum Albertum, ducem, dominum nostrum generosum honoravimus cum 3 ternariis vini, 10 vasis cerevisie, uno curru panum et ad nutum sue gracie direximus sibi in Jewspicz 72 vacua vasa 4 . . . lignorum cum 20 ligonibus et 80 laboratores pro ruptura castri in Jewspic et hec omnia nostris sub expensis, pro quibus omnibus in summa solvimus . . . 33 mrc. et V gr., ut hoc idem in speciali registro pertitulatum lucide continetur.

17. listopadu.

Solvimus eodem die (= feria II post Otmari) Petro de Budwicz et Petro Pabenberger in equo ipsorum, qui mortuus est in raisa Pragam, de antiquo debito 3 s., 4 gr. (48^b.)

Nota ea, que solvimus pro nostris predecessoribus stipendiariis in Jemnicz:

Primo Chunczoni	22 gr.	Henslino Messar . . .	47 gr.
Item Jacobo, filio Prawiczerii	43 gr.	Martino Mensuratori	51 gr.
Item Gmalach	51 gr.	Kubikoni . . .	1 s.
Item Jann, filio Hesskonis . . .	1 s., 1 gr.	Krawssoni	33 et 3 d.
Item Sigismundo Wrstwe	1 s.	Anderlino . . .	1 s.
Jacobo Glynicz	1 s.	Henslino, viro messarii	2 s.
Nicolao Hacker	1 s.		

Summa stipendiariorum 9 sexagenae, 54 grossi et 3 denarii, in marcis 9 marcae, 18 grossi et 3 denarii. (49^b.)

Item eodem die solvimus in antiquo debito pro marcis immediatis predecessoribus in equo ipsorum, qui in raysa Pragam mortuus est 2 s. et 21 gr. (50^a.)

Distributa pro necessitate civitatis, Anno Domini M^o CCCC^o XXI°.

Feria VI ante Tiburcii martyris. 14. dubna.

Lucas de Eywenczicz pro tunc magister, sabbato in vigilia S. Nicolai 30 dn.

¹ 21. října.

Item Wenczeslao, dem Wagenknecht 8 gr.

Correctori mesure, dem angiesser 5 gr.

Nicolao dem Rawssenprukh von 16 hufeisen und das er acht krampen derlegt und gespickt hat, dedimus 14 gr.

Cristanno porculano cum 4 servis, qui fecit videlicet sepem circa medio-
crem portam circumscusserunt, dedimus per 8 dn. . . . summa 6 gr., 2 dn.

4 servis per diem lutum complicantibus in ambobus circulis dedimus 4 gr.
et 4 dn.

Tribus iuratis et quarto notario civitatis continue euntibus ad pixidem pro
laboribus ipsorum . . . 12 gr.

Item ad mandatum generosissimi domini nostri regis, nostri immediati sca-
bini, predecessores direxerunt Brunam ad eundem dominum regem prudentes
viros Mathusium de Budwicz eiusdem prioris consilii iuratum et Johannem
Paternoster nostri consilii ratione expensarum factarum apud nos per regem
et reginam per integras tres ebdomadas, de quibus expensis ratio reddita est
in castro Spilberg coram multis nobilibus, ubi nostri secuti sunt dominum
regem in loca diversa et cum 2 equitibus sagittariis; primo per integras 5 eb-
domadas sunt reversi, quibus pro expensis dedimus . . . 12 sexag. gr. et 14 gr.,
in marcis 11 mrc., 30 gr. (52^a.)

Dominica prima officii nostri, que fuit „Jubilate“

Dominica ante diem S. Tiburcii. 13. dubna.

Feria II, Philippo Slaunka cum 22 servis, qui virgas fecerunt, dedimus per
8 dn. . . . Summa 26 gr. et 2 dn.

Item 7 servis, qui lutum complicarunt per 8 dn. et hoc in circulis. Summa
8 gr.

Philippo Slaunka cum 4 servis, qui virgas fecerunt per 8 dn. . . . Summa
5 gr. et 5 den.

4 servis in circulis lutum complicantibus per 8 dn. . . . Summa 7 gr., 1 dn.

Cristanno cum 5 servis, qui sepem circumscusserunt per 8 dn. . . . Summa
7 gr., 1 dn.

Sabbato. 19. dubna.

Vigili in turri S. Nicolai, 30 dn.

Item Wenczeslao, dem Wagnknecht 8 gr.

Chunczoni payer de Schalesdorf de 2 funibus sepiis preparati super fossa-
tum dedimus . . . 47 gr.

Zampach vectori, qui duxit 14 plaustra silicum ad superiorem portam pro
defensa civitatis, dedimus 12 gr.

Item suo collectori silicum 1 gr.

8 servis, qui sepem circumscusserunt 8 gr. et 1 d.

3 iuratis et quarto notario civitatis continue euntibus ad pixidem pro laboribus ipsorum . . . 12 gr. (53^a.)

Pro uno plaustro lignorum pro defensione civitatis et quibusdam pontibus dedimus . . . 4 gr. et 3 d.

4 servis, qui iuverunt sapientibus in fossato 4 gr. et 4 dn.

Dominica IX. 8. června.

Item direximus Brunam ad convocationem baronum terre Moravie ratione 4 articulorum et ceterorum in Czaslawia tractatorum prudentem Mathuschium equitem cum 2 sagittariis, qui die IV. redierunt, quibus pro expensis et equorum pabulo dedimus 1 mrc. gr. (75^a.)

Dominica X., S. Viti. 15. června.

Item direximus prudentem virum Petrum Salis, iudicem priorem ad generosissimum dominum nostrum regem, quem in Posonio invenit in certis et multis arduis causis incumbentibus nostre civitati, qui primo die IX. revenit cum 2 equitibus sagittariis, quibus pro expensis dedimus 3 sexag. 3 gr. (77^a.)

Item Jankoni, Hesskoni et Anderlino de Yglavia, qui frequenter sunt parati sagittarii in omnibus raisis civitati necessariis et signanter ex primo per 5 ebdomadas in raisa fuerunt, quibus dedimus 1 sexag. gr. (77^b):

Nuncio in Budwicz propter speculationem Hussonum 3 gr. (78^a).

Alteri nuncio ad eundem et alia loca 3 gr.

Uni nuncio Henslino, spiculatori in Jewspicz, Budwicz et ibi circumque 7 gr. (80^b.)

Henslino, spiculatori in Jewspicz, Pabicz et in montem Schabas 5 gr.

Ludowico, magistro pixidis cum famulo pro expensis, prout sibi Paulus concessit de Wyenna transeunti 6 gr. (82^a).

Dominica XII. SS. Petri et Pauli. 29. června.

Nuncio Chunczoni in Jewspicz cum littera regia 2 gr.

Sigismundo Wrstwe, equiti pro expensis Olomucium ad dominum episcopum cum littera regia propria 2^c et 5 flor., 1 s. gr. (82^b.)

Feria III in Visitatione Beate Virginis. 2. července.

Henslino, spiculatori in Budwicz et in Jewspicz 5 gr.

Dominica XIII in die S. Procopii. 4. července.

Nuncio Jacobo in Olomucz 8 gr. (84^a.)

Nuncio de Wynnaw in Jewspicz ad speculandum 3 gr. (84^b.)

Dominica XIV, S. Margarete. 13. července.

Nuncio in Egnburk ex parte cuiusdam capti Judei 4 gr.

Nuncio Jacobo in Olomucz 14 gr. (85^b.)

Dominica XV ante festum S. Marie Magdalene. 20. července.

Feria II nuncio Henslino ad d. regem in Prespurgam (87^a.)

Feria III post festum S. Jacobi. 29. července.

Primo nuncio Jacobo in Montes Chutnis (!) propter spiculacionem et congregacionem baronum in Czaslawia. Hec legacio non transivit.

Nuncio Henslino ex eadem causa in loca priora et eciam Yglaviam 10 gr.

Vocantibus laicos in circumadiacentibus villis residentibus nobis in subsidium contra Hussones et inimicos nostros, pro quorum cibis et potibus solvimus 2 mrc. gr. et 3 d. (88^b.)

Nicolao Freislebhen, spiculatori in Pabicz 10 gr.

Pro nuncio portanti ad Eywenczicz adquisisse pro bibalibus 1 gr. (89^a.)

Sabbato (2. srpna) nuncio exploratori in Budcz 5 gr.

Dominica XVII in Inventionem S. Stephani. 3. srpna.

Bohemo equiti, nuncio versus Jemnicz pro expensis 2 gr.

Nuncio in Eywenczicz et Brunam propter Hussones, 6 gr.

Nuncio Henslino in Jemnicz 5 gr.

Nuncio domini Stephani, capitanei in Jemnicz, qui nos munivit, pro bibalibus 2 gr. (90^b.)

Dominica XVIII. 10. srpna.

Nuncio in Recz, in Egnburk pro acquirendo populo 4 gr.

Ex eadem causa nuncio in Laa et in Zefeld 4 gr. (92^a.)

Feria V in vigilia Assumptionis Beate Marie Virginis. 14. srpna.

Nuncio Henslino, spiculatori in Budwicz et in Pabicz et secundo in Jewspicz 9 gr.

Nuncio Henslino, equiti qui conduxit nuncium ducis Austrie Iglaviam, pro expensis 9 gr. (92^b.)

In Octava S. Laurencii. 17. srpna.

Nuncio domini Stephani, capitanei in Jemnicz 5 gr.

Nuncio de Budweis et nuncio de Egnburk pro bibalibus 2 gr.

Nuncio Henslino, exploratori in Budwicz et in Jewspicz 4 gr. (94^a).

Dominica XIX, in octava S. Laurencii.

Feria V. 21. srpna.

Nuncio Henslino, exploratori in Jewspicz 3 gr. (95^a).

Nuncio in Eywenczicz 4 gr.

Dominica XX, in die S. Bartholomei.

Feria II. 25. října.

Dedimus Fuxoni et Henrico stipendium de tribus ebdomadis . . . 72 gr. (95^b.)

Vocantibus laicos in circumadiacentibus villis residentibus etc. 3 sexag. gr. et 6 gr., cum 1 gr. (96^a.)

Feria III ante S. Augustini. 27. srpna.

Anderlino, Jankoni et Scherrhewlino, qui equitaverunt per 4 ebdomadas in custodia nocturna, dedimus 2 mrc. gr.

Nuncio Jacobo ad dominum in Niklspurgam 5 gr. (97^a.)

Dominica XXII. 7. září.

Nuncio Jahlino Niklspurgam ad d. de Liechtenstein 5 gr.

Nuncio Jacobo Brunam propter pecunias Judeorum 5 gr.

Henslino, quondam subiudici, quem direximus in spiculacione, dedimus pro tunica 27 gr. (100^a).

Nuncio Henslino spiculatori in Trebecz 8 gr.

Item ad literatorium, seriusum mandatum generosissimi domini nostri regis Sigismundi direximus Ungariam ad gratiam ipsius prudentes viros Lucam de Eywenczicz, moderni, et Johannem, prioris consilii, nostros concives in curru cum 3 equis et 3 equitibus sagittariis, qui presenciam domini regis sunt aggressi in Tyrnaw et primo die 13 revenerunt, quibus pro expensis, equis et pabulo dedimus 7 sexag. et 2 gr.

Item a magistro Stephano de Bruna comparavimus 3 tarras—pixides pro 25 sexag. gr., in marcis 23 mrc. et 28 gr. (100^b.)

Dominica XXIII, ante S. Ludmile. 14. září.

Nuncio Jacobo Brunam propter Judeos 6 gr.

Boemo, qui equitavit Ungariam pro bibalibus 10 gr. (101^a.)

Henslino nuncio, qui in nocte cucurrit in Novum Castellum et munivit Leopoldum 2 gr. (101^b.)

Feria III ante S. Wenceslai. 23. září.

Direximus Brunam prudentem virum Johannem Pater noster, equitem cum 2 equitibus sagittariis ad postulandum 3^c flor. a Judeis, quibus pro expensis dedimus 38 gr. (103^a.)

Dominica XXV, in die S. Wenceslai. 28. září.

Nuncio Jacobo Brunam propter pecuniam Judeorum, qui ad triduum pro responso exspectavit 9 gr. (103^b.)

Nuncio in montem Schabas 1 gr.

Nuncio Henslino ad d. Johannem Weitmilnar 2 gr.

Sigismundo Wrstwe Brunam pro expensis propter florenos a Judeis 20 gr. (104^a.)

Dominica XXVI, post S. Jeronimi. 5. října.

Uni nuncio Brunam propter pecunias a Judeis solvendas 6 gr. (104^b.)

Dominica XXVII, ante S. Galli. 12. října.

Nuncio in Schabas 1 gr.

Item direximus in Egnburk ad illustrem principem d. Albertum, ducem Austrie prudentem Stephanum (de) Jemnicz, nostrum coniuratum, concivem, equitem cum 2 sagittariis, qui revenit in una die, cui pro expensis dedimus 8 gr. (105^b.)

Spiculatori in Jewspicz 8 gr. (106^a.)

Dominica XXVIII, in die XI millium virginum. 19. října.

Nuncio in Jewspicz in communi et ardua spiculacione 8 gr.

Feria III, in die XI millium virginum. 21. října.

Nuncio ad ducem Austrie in Jewspicz 2 gr. (106^b.)

Nuncio ad d. ducem in Jewspicz 2 gr.

Nuncio Redlino ad d. regem in Radisch 14 gr.

Nuncio domini ducis Austrie, Anselmo Kyslink de Egnburk pro expensis 19 d. (107^a.)

Dominica XXIX, ante Simonis et Jude. 26. října.

Pro lignis, quibus Vierdung cum filio cremati sunt 15 gr. et 2 d.

Nuncio ad Weitmilner in Zywticz 2 gr.

Nuncio ad d. ducem Austrie Jewspicz 2 gr. (107^b.)

Schewrhilino equiti, nuncio ad d. regem in Prosthenum dedimus 22 gr. (108^a.)

Dominica XXX, in die animarum. 1 listopadu.

2 servis, qui linierunt in domo publicarum mulierum et tertio, qui ligna super pallacium pretorii portavit, 18 d.

Feria VI. 7. listopadu.

Direximus Brunam ad generosissimum dominum regem prudentem virum Mathuschium de Budwicz, prioris consilii, propter florenos, quos nobis Brunenses et Olomucenses Judei tenent, qui primo die 21 tenent, cui cum equitibus sagittariis 2 dedimus pro expensis 6 mrc. et 4 gr. (108^b.)

Chunczoni portatori, qui quedam vasa ante castra Jewspicz duxit ad currum 17 d. (109^b.)

Dominica XXVI ante Martini. 9. listopadu.

Pro clavulis ad domum publicarum 2 gr. (109^b.)

Nuncio Jacobo in Hostradicz propter Stephlinum 2 gr. (110^a.)

Feria III in octava S. Martini. 18. listopadu.

Nuncio in Schagwicz 4 gr.

Nuncio Jacobo in Brunam ad dominum regem, qui uno die IX. revenit, dedimus 10 gr.

Pro 2 centenariis et 7 libris cupri ad fundendum ex eo pixidem dedimus 3 sexag., 9 gr., et 5 d.

Pro lignis ad combustionem Hussonum de Martnicz 16 gr.

Scherhewlino pro expensis verzus Laa et Poherlicz propter Hungaros 10 gr. (110^b.)

Cuidam nuncio in legacione in Martinicz ad speculandum 4 gr. 2 muratoribus, qui quesierunt quosdam, de quibus dicebatur, quod per muros in Jewspicz obruti fuissent, dedimus 4 gr.

Dominica XXXIII in die S. Clementis. 23. listopadu.

Pro carbonibus captivis in pretorium 1 gr. (111^a.)

Pro expensis captivorum de Rotmartinicz per grossum.

Pictori Kassawer de ymagine Crucifixi ante inferiorem portam 14 gr. 3 vectoribus de Olomucz, qui conduxerunt armigeros in Rotmartinicz,

unus in quolibet curru, 6 equi, ad hoc quosdam malefactores cepimus ibidem, 1 sexag. gr.

Ad eundem actum Johanni, vectori de Jglavia cum curru et 4 equis 15 gr.

Ad idem Anderlino de Prediger, vectori de curru cum 6 equis, 20 gr.

Ad idem Siglino Poch de 2 curribus et 8 equis 1 sexag. (111^b.)

Ad idem Troppawer de 2 curribus et 8 equis 1 sexag.

Dominica XXXIV, in die S. Andree. 30. listopadu.

Wawrzinczoni de equo, qui in raysam dominorum in Tyrnawiam concessit 12 gr.

Nuncio ad d. Johannem Leskowecz propter villam Rotmartinicz 4 gr.

Nuncio de Jemnicz propter censum ducisse de Sagan 4 gr. (112^a.)

Philippo Pech, qui multa vasa cerevisie ad curiam regiam traxit, 1 sexag. gr.

Eadem ebdomada direximus Johannem pellicem ad diversa loca cum multis litteris pro acquirendis florenis a Judeis in terra Morawie, veluti dominus rex dedit, cui illo tempore dedimus pro expensis 50 gr. (112^b.)

Johanni Ungaro pro pixidibus 36 gr. (113^a.)

Dominica XXXV, in die S. Andree. 7. prosince.

Pro una vectura stipendiariorum in Rotmartinicz in curru cum 6 equis 20 gr.

Nuncio in Poherlicz cum regia littera 5 gr.

Nuncio in Ffrein et in Vetaw 4 gr. (113^b.)

Pro quadam littera graciali domini nostri regis ex parte bonorum Vierdunk, 2 sexag. gr. (114^a.)

Feria III ante festum S. Thome. 17. prosince.

Primo pro 4 longis pixidibus emptis a Stephano, magistro civium de Bruna solvimus 2 sexag. gr.

Eodem sabbato direximus ad generosissimum dominum regem prudentes viros, Martinum Plümel, iudicem et Johannem Paternoster, nostrum iuratum concivem, Petrum Salis et Johannem Peregrinum, senioris consilii ad audiendum oretenus a domino rege, quia illustrissimo principi et domino, domino Alberto, duci Austrie civitatem condescendere debeamus, ubi dominus rex circa et in Montibus Chuttnis est (!) inventus et ipsi iurati equites cum 6 equitibus sagittariis primo die 18 revenerunt, pro quorum eciam equis pro pabulo dedimus 6 mrc. et 13 gr., 1 dn. (114^a)

Dominica XXXVII in die S. Thome. 21. prosince.

Nostro nuncio conducenti necessaria magistri de Rodiss Yglaviam 4 gr.
(115^a)

Anno Dominini M^oCCCC^oXXII^o

Nuncio Jacobo ad nostros concives Yglaviam et 2 milliaria remocius 11 gr.

Feria V in Circumcisione Domini. 1. ledna.

Direximus priores 4 iuratos cum aliis sex iuratis necnon de communitate concives et incolas numero 40 Wyennam ad illustrem principem et D. D. Albertum, ducem Austrie, dominum nostrum generosissimum, qui ibidem iuraverunt et obedienciam paraverunt ac promiserunt domino duci et primo die 5 revererunt, quibus omnibus pro expensis, equis, curribus, pabulo, vectoribus, pro honoranciis, pro precio vecture ultra Danubium et e converso dedimus simul computatis dedimus 16 sexag. gr.

Dominica XXXIX in octava SS. Innocencium. 4. ledna.

Primo Hawlikoni equiti, nuncio qui quosdam dominos de Syrwey conduxit Yglaviam, dedimus pro expensis 13 gr.

Dedimus Sigismundo Wyrstwe ratione sui servicii, per quod iuratis et toti communitati per circulum anni in omnibus raisis fuit paratus 2 mrc. gr. (116^a)

Nuncio Chunczoni ad d. ducem in Egnburk 4 gr.

Equiti nuncio Anderlino ad d. ducem ex parte d. regis Ungarie et Moncium Chutnis 10 gr.

Nuncio Yglaviam pro inquisicione earundem novitatum 9 gr. (116^b)

Dominica XL, infra octavas Epiphanie. 11. ledna.

Feria III ante diem S. Anthonii. 13. ledna.

Johanni, filio Ade, equiti, nuncio Wyennam pro expensis 15 gr.

Johanni Pellifici pro expensis cum principibus Zlesie, quos ad d. regem conduxit 12 gr.

Mixon, spiculatore in Trebecz 3 gr., Polnam, Merzirzecz 11 gr. (117^a.)

Dominica XLII in die Conversionis S. Pauli. 25. ledna.

Nuncio in Ffrein 2 gr.

Nuncio in Jemnicz cum littera Brunen(sium) et nostra (!) 4 gr.

Direximus ad generosissimum dominum nostrum ducem prudentes viros Paulum de Schottaw et Michaelem Panczir, iuratos concives nostre civitatis Wyennam in curru cum 2 equis et 2 equitibus sagittariis, qui primo die 5

revererunt, pro quorum expensis, navigacione, equis et pabulo dedimus 3 sex., 4 gr. (119^a.)

Dominica XLIII ante Purificacionem S. Marie. 1. února.

Johanni Pellifici solvimus pro expensis, quas fecit per 4 septimanas in raysa Brunam, Olomucz etc. propter pecunias, quas nobis Judei tenentur et pro suis laboribus 50 gr., 1 gr. (120^a.)

Dominica XLIV. ante diem S. Scolastice. 8. února.

Direximus ad generosum dominum nostrum ducem in Niklspurgam prudentes viros Michahalem Pancz(ir), moderni et Petrum Salis, senioris consilii, nostros concives, equites cum equitibus duobus sagittariis, qui primo die 4 revererunt, quibus pro expensis, equis et pabulo dedimus 2 sex., 2 gr. (120^b.)

Dominica XLV. post S. Valentini. 15. února.

Johanni Pellifici, qui in equo conduxit quendam clientem ad mandatum d. ducis Yglaviam pro expensis 12 gr.

Nuncio Chunczoni Brunam propter ruptam pixidem 6 gr.

Direximus Wyennam Johannem Institorem cum curru et in equis ad adducendum cuprum et plumbum aliquot centenarios, cui pro expensis dedimus 20 gr. et ibidem disposuimus Wyennam duci quasdam res et clenodia generosissimi domini nostri regis, ubi nuncius venit cum littera credente a domino Johanne de Sswyhaw. (122^a.)

Solvimus expensas pro civibus Yglaviensibus, quas circa Smalczlinum fecerunt dando pro ipsis ratione honorancie 22 gr. et 4 dn.

Pro 2 cirotecis ferreis Petro Salis, quas in raisa perdidit 12 gr. (123^b.)

Dominica XLVI in die cathedre S. Petri. 22 února.

Nuncio in Olomucz ad d. episcopum propter fratres Minores 16 gr.

Nuncio ad d. Girzikonem in Vetoviam 3 gr. (124^a.)

Dominica XLVII ante translacionem S. Wenceslai. 1. března.

Nuncio Wyennam ad d. ducem 12 gr.

Nuncio Brunam, qui munivit homines nostros contra inimicos, dum fuerunt pro necessitatibus in annuali foro Brune 6 gr.

Direximus Wyennam ad generosum dominum ducem prudentes viros Stephanum Jemnicz, moderni et Petri Salis, senioris consilii ratione congregationis Hussonum in curru cum 2 equitibus sagittariis, qui primo die 4 revererunt, pro quorum expensis et equorum pabulo dedimus 2 sexag. et 11 gr. (125^b.)

Nuncio Yglaviensium pro bibalibus 2 gr. (126^a).

Dominica XLVIII ante S. Georgii.

Feria III. 10. března.

Nuncio in Drosendorf ad d. Peregrinum de Puchaim et equiti, videlicet Johanni Pellifici pro expensis 5 gr.

Dominica II., Reminiscere. 8. března.

Nuncio Anderlino, equiti ad d. ducem Wyennam pro expensis 12 gr.

Nuncio Mixonis de Czornstein pro bibalibus 2 gr.

Jankoni, Hesskoni, equiti nuncio in Czornstein propter Hussones 4 gr.

Feria III. 10. března.

Nuncio Wyennam currenti ad d. ducem propter novitates ex parte Jemnicz et Jewspicz 10 gr.

Feria III in eadem, nuncio Chunczoni in Drosendorf 4 gr. (127^a.)

Feria III ante S. Georgii. 10. března.

Nuncio Jaklino in Tempelstein 3 gr.

Eidem nuncio in Jewspicz 2 gr. (127^b.)

Equiti nuncio in Drosendorf et Jemnicz, per quem inquisivimus, quomodo nostris succederet et uni spiculatori in Jemnicz, hiis ambobus 16 gr. (128^b.)

Dominica „Oculi“. 15. března.

Primo de fusione duarum pixidum Thome et Johanni magistri(s) pixidum 3 sexag. et 8 gr. (129^a.)

Feria V. 19. března.

Nuncio in Laa racione inquisitionis pro d. duce 3 gr.

Feria V direximus Niklspurgam prudentes viros Paulum de Schottaw, moderni et Johannem Peregrini, senioris consiliorum, nostros concives, ubi generosissimi nostri domini rex et dux convenerunt, cum 2 sagittariis, qui primo die 4 revenerunt, pro quorum expensis, equis et pabulo dedimus 2 sexag. et 15 gr. (129^b.)

De tractura ternarii vini super raysam in Jemnicz 2 gr. (131^a.)

Nuncio Jacobo in Jewspicz 2 gr.

Dominica L „Laetare“. 22. března.

Feria II. 23. března.

10 servis, qui foderunt et plantaverunt spinas in fossatis, summa 12 gr.
1 dn. (132^a.)

Dominica LI „Judica“. 29. března.

Wenczeslao Warmund pro raisa contra nostros armigeros duxit in Rotmartinicz 20 gr. (134^b.)

Nuncio Jacobo Yglaviam 10 gr.

Feria III post S. Jacobi.

Jacobo nuncio Wyennam ad d. ducem 12 gr. (137^a.)

Dominica LIII. „Resurrexi“ 12. dubna.

Cristanno Spicznagl pro glossis et ea, que in raisa (in) Jemnicz distribuit 8 gr., 1 d.

Ulmanno umb ein hunczkappen, quem in raisa Pragam perdiderunt 40 gr. (138^a.)

Dominica LIV. „Quasimodo geniti“. 19. dubna.

Pro expensis ultimatium in Jemnicz ad raisam, quas Radlinus distribuit solvimus 16 gr. (138^b.)

Dominica LV. „Misericordia Domini“. 26. dubna.

Fabro monacho de Montibus de 2 pixidibus, quas cum omnibus ferramentis adoptavit 2 sexag., 10 gr.

Nuncio Chunczoni Brunam pro inquirendis novitatibus 6 gr. (139^b.)

Nuncio Jacobo Yglaviam 9 gr. (141^a.)

Dominica in invencione S. Crucis. 3. května.

Nuncio Anderlino, equiti Wyennam ad d. ducem 10 gr.

Feria III in die S. Gothardi. 5. května.

Nuncio Partlino Brunam 7 gr.

Nuncio Jacobo Yglaviam 9 gr.

Nuncio Jacubkoni Vetoviam 4 gr. (142^a.)

Feria VI. 8. května.

Nuncio Jacobo Wyennam ad d. ducem 10 gr.

Nunciis in Ffrein, Czornstein, Vetoviam et in Trebecz propter sal 9 gr. (142^b.)

Dominica LVII. „Cantate“. 10. května.

Nuncio Jacobo Yglaviam, quem Hussi ceperant 12 gr.

Honoravimus prudentem virum Johannem Schonnielcz, iuratum concivem de Yglavia cum equis et servis in reditu a d. duce cum expensis, pro quibus dedimus 16 gr.

Dominica LVIII, post S. Zophie. 15. května.

Nuncio in Telcz propter quandam suspectam mulierem 6 gr. (145^b.)

Feria III. in vigilia Ascensionis. 20. května.

Nuncio Yglaviam, Jacobo propter mirabiles eventus 12 gr. (146^a.)

Dominica LIX ante S. Urbani. 24. května.

Nuncio Jacobo Wyennam ad d. ducem, qui 3 diebus expectavit pro responso 12 gr. (147^a.)

Dominica ante S. Urbani. 24. května.

Feria II. 25. května.

Direximus ad generosum dominum ducem Austrie prudentes viros Paulum de Schottaw et Michaelem Panczir, nostros concives et coniuratos in certis arduis causis in curru cum 2 equitibus sagittariis, qui eadem die revererunt. Pro quorum expensis, equis et pabulo dedimus 18 gr. et 3 d.

Direximus nuncium Mixonem Pragam cum responso ad principem Sigismundum, cui dedimus 1 sexag. (148^b.)

Eodem die direximus Brunam Sigismundum Wyrstvam, equitem ad convocationem dominorum pro inquirendis novitatibus, cui pro expensis dedimus 16 gr.

Racione expensarum regiarum solvimus Sczepan de Jermericz pro bove, qui non erat scriptus 71 gr. (149^a.)

In die SS. Trinitatis (Dominica ante S. Barnabe). 7. června.

Direximus Sigismundum Wyrstvam Brunam equestrem cum pecuniis debitis ducisse de Sagan, cui dedimus 22 gr. (151^a.)

Nuncio Vetoviam et in Jemnicz 6 gr. (152^a.)

Dominica ante S. Viti. 14. června.

Feria V. 18. června.

Direximus ad generosum dominum nostrum ducem prudentem virum Ste-

phanum Jemniczer cum sagittis equites in arduis causis civitatis. quibus pro expensis, equis et pabulo dedimus, quia IV. die primo revererunt 38 gr. (154^a.)
Nuncio Jacob(o) Wyennam 10 gr. (154^b.)

Dominica in vigilia BB. Petri et Pauli. 28. června.

Feria III ante Visitacionis S. Marie. 30. června.

Circa dominicam „Quasimodogeniti“ direxeramus prudentem virum Paulum de Schottaw, nostrum coniuratum, concivem ad d. ducem in curru cum 2 sagittariis, ut solveremur ab officio scabinatus, ubi Paulus pro expensis concessit, et de presenti solvimus sibi 73 gr., 1 d. (155^b.)

Dominica ante S. Procopii. 28. června.

Nuncio Anderlino in quadam raisa Paulus de Schottaw consessit 9 gr. et solvimus sibi . . .¹

Direximus Wyennam ad generosum dominum nostrum ducem prudentes viros Lucam de Eywanczicz et Jacobum Cerdonem, modernos, Petrum Salis et Johannem peregrini, senioris consilii, in certis arduis causis cum 4 equitibus sagittariis, qui primo die 14 revererunt, pro quorum expensis, equis et pabulo solvimus 11 mrc., 4 gr. et 4 dn. (156^a.)

Nuncio in Tyssnowicz ad d. Petrum 5 gr.

De tersione armorum, quando fuimus Wyenne et paravimus obedienciam d. duci 10 gr. (156^b.)

Nuncio de Gundersdorf ad procur(ator)em Einczinger 3 gr. (157^a.)

Z knih lozunků jihlavských.

Měst. archiv. jihl.

Anno 1425.^a)

16. října.

Distributa losungarum pro termino St. Galli, anno etc. XX° quinto. 16. října.

1. Item domino nostro marchioni pro argento, quod Johannes Eberl, Johannes Holczr et Hanns Kynd compararunt a nobis percipiendum 33 fl., 2 gr.
2. Captivis nostris pro expensis in Thabor 6 s.
3. Judici pro dampnis equorum, quos nostrum ex parte sustulit, 2 s., 48 gr.
4. Ade pro lorica eciam in dampnis 87 gr.
5. Johanni Bavaro pro expensis quorundam stipendiariorum, 2 s.

¹ Vacat.

6. Ulrico Bavaro, pro tunc temporis iurato et Janconi Schenilczr per dominum nostrum marchionem ad se vocatis, quibus quidem 8 s., 43 gr., 9 hl. dedimus pro expensis. (1^{a'}.)

7. Captivis in Thabor, Knyeskoni, Liczkoni, Ursule 50 gr. pro expensis.

Anno 1425.^{b)}

Pro termino St. Galli. 16. řijna.

8. Distributa primo ad cameram domini marchionis 52 s., 20 gr.

9. Ducesse de Zagan, 15 s.

10. Stipendiariis pro stipendio decem ebdomadatum et dampnis quibusdam cum domino Hrochone, tunc temporis capitaneo nostro in Camenicz perceptis 143 s., 28 gr.

11. Jankoni Schmnelczero ad congressum baronum versus Brunam pro expensis 2 s. (1^{a''}.)

12. Johanni Lulich pro pane et cerevisia pauperibus sociis suis . . . in circumvallatione civitatis nostre expensum 42 gr. (1^{a'}.)

13. Liczkoni et sociis suis pro subsidio in Thabor, 1 s.

14. Procopio pro stipendio trium ebdomadatum, 1 s.

15. Pro equo, quod in dampnis recepto Morawa perdidit, dum dampnabatur, 7 s. (2^{b''}.)

1426.

Anno Domini M^oCCCCXXVI, secunda feria post Assumpcionem. 19. srpna.

1. Item panificibus nostris (qui) pro nobis dederunt Georgio Gallo in Reczpach et Milichpentl in Znoyma pro vino 38 s. gr., 53 gr.

2. Ozwaldo, notario domini hubmeister pro vino in Wyenna 100 et 3 s. gr., 17 gr., 1 d., quas Johannes Mur a nobis percepit et stipendiariis domini marchionis distribuit. (2^{a'}.)

3. Vigili et custodi, qui cum vino transeunt, 8 gr., ex mandato Vlrich payer illa duo, que Martinus de Polna adduxit.

4. Nuncio ad dominum marchionem die Nativitatis Marie, 10 gr. (2^{b'}.)

5. Nuncio ad dominum marchionem 8 gr., quinta feria ante Michaelis.

6. Nuncio Jeronimo in Pürnicz 3 gr. (2^{b''}.)

7. Distributa Jeronimo (30. září), 1426. Knyeskoni, captivis in Thabor, pro expensis, 1 s.

8. Serratoribus pro labore cancelli captivitatis, 50 gr.

9. Petro carnifici 18 gr., ex parte Blaniczkis, ex parte balistarum ratione dampnorum.

10. Cantarifici de fusione magnarum pixidum. (2^{b'}.)¹

1427.

Anno Domini MCCCCXXVII, quarta feria ante „Letare“. 26. března.

1. Super edificio civitatis et captivitate in pretorio 12 s., 4 gr., 6 d.
2. In dampnis, que percepimus tempore Hrochonis capitanei, persolvimus Vorndlino pistori 70 gr.
3. Zawiskoni de Wolframs pro hospicio 1. sex. gr.
4. Vadia reliquimus pro 3 s. gr., 8 gr. et de malis denariis pro 10 gr. et 11 hl. (2^{b'}.)
5. Vectoribus vini de Wyena 22 s. gr., 12 gr. (2^{b'}.)
6. Solvimus in concessione domino Johanni de Opoczna facta 4 s., 3 d. (2^{b''}.)

(Pro termino St. Michaelis.) 29. září.

7. Cristano arcufici in balistis, quas ab eo receperunt, quando Rohacz fuit ante civitatem, 70 gr. (1^{a'}.)

1428.

Anno Domini M^oCCCCXXVIII... pro termino St. Georgii. 23. dubna.

1. In expensis in Wyenam ad dominum ducem Czecherlino et Kunssn-pfennig 2 s., 5 gr. (1^{a'}.)
2. Leoni et Schon Slutrero pro expensis Znoymam 2 s. post Assumpcionis. (2^{b''}.)

1428.

1. Primo ad cameram domini marchionis 52 s. gr., 20 gr.
2. Pro maiestate sive confirmacione iurium etc. 9 s.
3. Leoni, Jankoni Schonmelczer et Slutrero ad dominum marchionem pro expensis 75 gr. ad Znoymam. (2^{b'}.)
4. Nuncio ad villas 1 gr. (2^{b'}.)

1429.

In dominica „Oculi“. 27. února.

1. Primo persolvimus pannificibus et ceteris, qui nobis Wyene pecunias accomodaverunt pro vino et ceteris necessariis 80 s.
2. Super edificio civitatis et reformatione murorum, fossatorum, sepi et propugnaculorum 39 s.
3. Punczelin census pro domino Zavissio 20 gr. (1^{a'}.)

¹ Zápisy tyto jsou s výdaji za rok 1425.

Secunda feria ante Galli. 10. října.

4. Pro expensis Czechrlino et Jeronimo ad dominum ducem in Wyennam 5 s. gr., 5 gr.
5. Puczelonisse census pro domino Zavissio 20 gr. (1^{a'}.)
6. Pro piscibus dominis de Karlstein propinatis 38 gr.

1428.

Pro termino St. Georgii. 23. dubna.

1. Pro cupro ad pixides 6, que dicuntur haufnicz et canulatori pro labore illarum pixidum 36 s. gr.
2. Hackero misso in Wyennam ad d. ducem pro expensis 2 s., 1 gr.
3. Johanni Troppauer misso in Wyenam ad d. marchionem pro expensis 1 s. (1^{a'}.)
4. Hackero V. feria post Stanislai. 13. května.
Vorndlino 1 s. pro abbate de Czedlicz in vino 18 gr. tenemur ei pro abate de Czedlicz.
5. Cussi Czrtoni et Holczmann 10 equis missis ad dominum de Nova Domo pro expensis 1 s., 54 gr.
6. Pinczelin pro Zavisskone 20 gr. (2^{b'}.)

1430.

Pro termino St. Galli. 15. října.

1. Primo expendimus super edificia civitatis pro reformatione murorum, fossatorum et aliis diversis necessariis arduis civitatis 88 s. 16 gr.
2. Pinczelin pro Zavisska 20 gr. (2^{b'}.)
3. Znoymam pro vino Johanni Pilgrein et Johanni Paternoster ratione fideiussorie 27 s. gr.
4. Vendidimus Petro, famulo nostro 6 s. gr. male pecunie, in illis perdidimus 90 gr., quas pecunias solvere debent ad festum Pentecostes. (2^{b''}.)
5. Pecuniam concessimus istis, qui subscribuntur, quam eo modo (!) debent iam in proxima comitiva solvere creditoribus nostris in Wyena. (3^{a'}.)

1431.

Pro termino St. Georgii. 23. dubna.

1. Jankoni Schonmelczer et N. Fprydlini ad d. ducem missis in Wyenam, pro expensis 4 s., 8 gr.
2. Nuncio Hasskoni in Karlstein et aliis nunciis, 1 flor.
3. Aliis nunciis in Boemia 45 gr., 5 d. (1^{a''}.)

4. Cunczoni libetario in cera ad processionem „Reminiscere“ 16 gr. 9 hl., quos sibi debent defalcare in sequenti collecta.
5. Petro Kssalt 1 s. pro abbate de Czedlicz ratione cuiusdam reverende ab ipso Petro exsolute.
6. Vorndlino 18 gr., quos dudum dedit pro nobis abbati. (2^{b'}.)
7. Abbati de Czedlicz solvimus in debito 70 gr. Czechlino illos defalcavimus.
8. Abbati eidem in debito suo 21 gr., defalcavimus Petro servitori 8 gr. in suo precio pro Petro.
9. Quarta feria ante Margarethe (= 11. července) concessimus Cussi Czrtoni 1 s.
10. Hasskoni de Hrochow, nuncio in Karlstein 16 gr.
11. Nuncio Alberto in Laa 4 gr.
12. Nuncio Hasskoni ad exercitum regis misso 1 flor.

Z knih lozunků znojemských.

1425.

Note debite, que ab annis multis et antiquis, dudum contracta sunt et distributa pro necessitate civitatis, que in summa adhuc sunt. 5^c 11 mr. et 31 gr., prout hec continentur de verbo ad verbum in antiquis registris, que conscripsit sagax vir Lucas de Eywnczicz, tunc notarius civitatis Znoymensis.

1. Distributa pro illustri principe et D^{no}, D^{no} Alberto, duce Austrie etc., D^{no} nostro generosissimo, Anno Domini M^oCCCC^oXXV^o.

Im^o, quemadmodum cōmunitas ad festum S. Michaelis (29. září) proxime transactum tenebamur dare ad cameram eiusdem domini ducis redditus, videlicet 79 mr. et 34 gr. Nostri immediati predecessores, iurati consules, scilicet Paulus de Schotaw, Stephanus Jemnicz cum reliquis ipsorum conscabinis non habentes eosdem redditus 39 mr. et 34 gr. ad solvendum, nos vero eosdem a diversis personis, concivibus nostris mutuavimus et persolvimus Johanni Erhardi in toto defalcavimusque mutuatas easdem pecunias nostris concivibus in lozunga.

Item dedimus domino duci in redditibus suis pro termino St. Georgii (23. dubna) anni M^oCCCC^oXXV 43 s. 20 gr., facit in marcis 40 marc., quas Johannes Erhardi percepit.

Summa 84 l. gr.

In marcis 79 mrc. 34 gr.

Item dedimus domine ducisse de Sagan pro termino St. Georgii pro censu suo 33 s. gr. In marcis facit 29 mr., 6 gr.

Item pro honoranciis domino duci pro vino, avena et aliis 12 s. l. gr., facit 12 mr., 2 gr. (Fol. 28^a.)

Item pro honoranciis officialium domini ducis et aliorum 11 s., 57 gr., 5 obl. In marcis facit 11 mr., 13 gr., 5 obl.

Nota de Raysis et stipendiis.

Před 2. únorem — 15. srpnem.

2. Primo de raysa ante Dolein et Grumwerk, in qua nostri fuerunt ad manus domini ducis et capitanei terre ad 8 septimanas complete cum stipendio, pro stipendiariis, expensis et vecturis 2^c68 s., 10 gr. Facit mrc. 2^c46 mrc., 46 gr.

3. Item pro raysa ante Trebecz, ubi nostri fuerunt 4 septimanis, facit 110 s., 18 gr., 4 d. In marcis facit 104 mrc., 14 gr., 4 d.

4. Item distribuenda super braxaturis a sabbato ante Purificacionis sancte Marie anni presentis usque ad sextam feriam post Assumpcionem sancte Marie inclusive 121 s., 4 gr., 5 obl., facit in marcis 113 mrc., 2 gr., 5 obl.

5. Item pro raisa in Poherlicz, ubi nostri iacuerunt tribus septimanis, ad manus domini de Meissaw, domini Heroney de Potenstein et domini Swemperk expendimus 37 s., 18 gr., 1 obl. In hiis solvimus tantum 16 s., 19 gr., 1 obl., facit 15 mrc., 19 gr., 1 d., et panes, vecture et cerevisia etc adhuc non sunt soluti.

6. Item dedimus Sigismundo de Gang cum sociis suis moratorium (!), qui in nostro fuit servicio 33 s., 10 gr., facit 31 mrc., 6 gr.

7. Item Krzepyn cum sociis suis 14 s., 6 gr., facit in marcis 13 mrc., 16 gr. (29^a.)

8. Item in expensis Ungarorum apud nos per eos super communitate factis solvimus 16 s., 7 gr., 1 dn., facit in marcis 15 mrc., 7 gr., 1 dn.

9. Item pro farina et annonis 28 s., 4 gr., facit in marcis 25 mrc., 54 gr.

10. Item in censibus diversis personis 18 s., 1 gr., facit in marcis 17 mrc. 23 gr.

Secuntur distributa pro necessitate civitatis, Anno Domini M^oCCCC^oXXV^o, sabbato ante „Esto mihi“. 17. února.

11. Item Keser in exploracione 21 gr.

12. Item Hanus, institori cum litera ex parte domini abbatis Wyennensis pro expensis 10 gr. (35^b.)

Dominica II. „Esto mihi“, que fuit post Valentinum. 18. února.

13. Item Tracz(!) pro restauracione dampnorum et precio per eum dato, cum fuit sagittatus . . . 24 gr.

14. Item nuncio in Tempelfelt ex parte illorum de Trebecz periruii rusticorum, 2 gr. (36^a.)

15. Jacobo, nuncio Wyennam ex parte Iglavien(sium) 10 gr. (36^b)

Dominica III., videlicet „Invocavit“. 25. února.

16. Item nuncio ad dominum ducem ex parte Hussitarum 10 gr.

17. Item nuncio Johanni Institori Wyennam cum littera capitanei ex parte abbatis.

18. Item nuncio in Czornstain ex parte Polakonis 3 gr. (37^a.)

Dominica IV, videlicet „Reminiscere“, que fuit in die translacionis S. Wenceslai.

4. března.

19. Item Jankoni et Petrzikoni, qui equitaverunt in Hostradicz tempore incendii per Hussitas inibi facti . . . 3 gr. (38^a.)

20. Item nuncio in Tempelfelt ex parte curie Hostradicz 3 gr.

21. Item Hanus kursum pro expensis Wyennam ex parte abbatis 15 gr.

22. Item pro expensis burgravii de Taubenst(ein?) 6 gr.

23. Item nuncio Wyennam et ulterius in Paden 14 gr. (38^b.)

Dominica V, videlicet „Oculi“, que fuit immediate ante Gregorii. 11. března.

24. Item nuncio in Laa ad expectandum 4 dies, 6 gr.

25. Item Jankoni hess et parvo Petrzikoni, qui equitaverunt presentem ebdomadam in custodia singulis diebus 24 gr. (40^a.)

26. Item speculatori in Trebecz. (40^b.)

Dominica VI, „Letare“, que erat ante Translacionem S. Benedicti confessoris.

Feria III ante festum St. Benedicti. 20. března.

27. Primum Cristano Spicznagel et Michael panczir equitantibus ad dominum ducem cum duobus sagittaris in Laa ex parte preurbii, abbatis etc, pro expensis 29 gr., 3 dn., mediam sex. gr., 4 dn. (41^a.)

28. Item nuncio cuidam in Trebecz in exploracione 4 gr. (41^b.)

Dominica VI, que fuit ante Ambrosii. 1. dubna.

29. Item speculatori in Trebecz 16 gr.

30. Item Jacobo nuncio Brunam 6 gr. (42^b.)

Feria III post, „Quasimodo geniti“. 15. dubna.

33. Item Petrzikoni et Hesskoni, qui octo dies in custodia equitaverunt 28 gr. (46^b.)

Dominica XI, scilicet „Misericordia Domini“, que fuit pridie ante festum S. Georgii.
22. dubna.

34. Item uni nuncio in Jermericz in exploracione 5 gr. (48^a.)

Dominica XII, qui fuit in crastina die. (29. dubna) que vocatur dominica „Jubilate“.

35. Primo speculatori in Trebecz 12 gr.

36. Item nuncio in Laa cum premonicionis littera 3 gr.

37. Item nuncio in Recz cum premonicione 2 gr.

38. Item nuncio de Hostradicz ex parte Spicznagel 12 d.

39. Item nuncio Brunam ad dominum marchionem cum littera communitatis de Recz, 7 gr.

40. Romer antiquo bis in Hostradicz ex parte calcis, 4 gr.

41. Item Cristano Spicznagel cum sociis pro expensis in Hostradicz, cum calcem adduxerunt 48 gr. (48^b.)

42. Item speculatori in Jermericz 6 gr.

43. Item aurifabro de sculptura aquile et Znoyme super pixidem 8 gr.

44. Item speculatori, qui venit de Trebecz 8. (49^b.)

Dominica XV, que erat ante Urbani, scilicet „Exaudi“. 20. května.

45. Primo nuncio Brunam ad dominum Hasskonem ex parte detenti sibi filii Hinkonis de Ugezd, 6 gr.

46. Item nuncio iterum ad Hasskonem ex parte raise, 6 gr. (52^a.)

Dominica XVI, scilicet „Spiritus domini“. 27. května.

47. Item nuncio Brunam, ut ibi iaceret ad adventum domini Haskonis, iacuit duas septimanas, 16 gr. (54^a.)

48. Item Jacobo, qui transivit in Olomucz ad capitaneum ex parte raise 16 gr. (54^b.)

Dominica „Benedicam“ et in die S. Erasmi. 3. června.

49. Item duobus, qui duxerunt calcem ad S. Nicolaum. (55^a.)

50. Item nuncio in Trebicz ex parte captivorum, 5 gr. (56^b.)

Dominica XXII, in die S. Kiliani. 8. července.

51. Item Jacobo nuncio ad nostros ad exercitum, prima vice dedimussibi. 16 gr.

Dominica XXIII, in divisione apostolorum. 15. července.

52. Item Keiser, quod iterum Boemiam ivit exploratum, 1 s. gr.

53. Item uxori sue, sabbato ante Magne (!) 10 gr.

53. Item Wenceslao Brunam, quando suos vellent liberare capitaneos, 6 gr.
(61^a.)

Dominica XXIII, in die S. Marie Magdalene. 22. července.

54. Item Keiser iterum 10 gr. (62^a.)

Dominica XXVI, feria III post Osvaldi. 7. srpna.

55. Item nuncio Wyennam ad marschalkum ex parte Hussitarum 12 gr.

56. Item Keiser in Iglaviam et Polnam, iterum 15 gr.

57. Item nuncio in Zadek, 8 gr.

58. Item nuncio in Urbaw, 1 gr.

59. Item nuncio in Laa, eos premuniendo 2 gr.

60. Item Paternoster 10 gr., quos dixit, se dedisse monasterio in Trebecz.
(63^b.)

Dominica XXVII, in crastino S. Laurencii. 12. srpna.

61. Primo Keiser pro bibalibus versus Boemiam 10 gr.

62. Item nuncio Romer antiquo Brunam ad capitaneum. 6 gr. (64^a.)

63. Item nuncio in Egenburgam ad capitaneum, 4 gr.

64. Item nuncio in Kunicz ex parte Siblweiber (!), 4 gr.

65. Item nuncio in Czubb (!), 1 gr.

66. Item nuncio in Urbaw, 1 gr. (64^b.)

Dominica XXVIII, post Assumpcionis Beate Marie. 19. srpna.

67. Item nuncio in Horn ad dominum de Meissaw etc. cum littera domini capitanei 5 gr. (65^a.)

68. Item antiquo Romer in Hostradicz 2 gr.

Dominica XXIX, post Bartolomei, apostoli. 26. srpna.

69. Item Paulo pro expensis in Niklasburg ad dominum Hasskonem et Jodocum Hecht etc. 10 gr.

70. Item Kesero pro exploracione 10 gr. (65^b.)

71. Item nuncio Brunam ad cives, quod nos informarent de raisa 7 gr. (66^a.)

Feria III proxima post Egidii. 4. září.

72. Primo Romer antiquo in Tempelfellt, 3 gr.

73. Item Jankoni Hesskoni Brunam, 6 gr.

Dominica proxima post Nativitatem beate Virginis. 9. září.

74. Primo nuncio Brunam ad dominum Hasskonem, quod nostros revocavimus de campis, 6 gr.

75. Item nuncio ad eundem dominum Hasskonem ex parte Iglavien(sium), pro subsidio, 6 gr. (66^b.)

76. Item Kesero pro expensis Pragam, 43 gr.

77. Item nuncio Iglaviam ex parte Hussi, 9 gr. (67^a.)

78. Item Mewselino pro expensis ad dominum principem 40 gr. (67^b.)

Dominica XXXII, fuit in die passionis S. Ludmille. 16. září.

79. Item Matussio pro expensis Brunam ad capitaneum cum tribus equis, 1 s. gr.

80. Item Suchopal et Hesskoni in Czornstein pro expensis, 6 gr. (68^a.)

81. Item nuncio Wenceslao in Jemnicz ad inquirendum, quo Hussite divertuntur, 6 gr.

82. Item nuncio de Budwicz, 3 gr.

83. Item nuncio in Czornstein, 2 gr.

84. Item nuncio in Iglaviam iterum 9 gr.

85. Item nuncio Brunam, ut ibi iaceret usque progrederetur ad campum. (68^b.)

Feria III post Jeronimi. 2. října.

86. Item Kesero Iglaviam 10 gr.

87. Item tortori pro babato et laqueo 4 d.

88. Item Michel nuncio in Recz 2 gr.

89. Item eidem ad exercitum 3 gr.

90. Item nuncio in Niklaspurg cum litteris camer(arii) (!), 5 gr. (69^b.)

Dominica XXXV, in die S. Marci. 7. října.

91. Item Michel, nuncio in Pudwicz ex parte Ulrici Pogner, quod iaciunt ibi 3 dies, 5 gr.

92. Item eidem ad exercitum 3 gr.

93. Item Siglino Poch, quod concessit equum tortori ad exercitum, 3 gr.

94. Item pro sepeliendo mortuo, adducenti rustico 2 gr.

95. Item nuncio in Laa ad dominum ducem cum novitatibus de Boemia 3 gr. (70^a.)

Dominica XXXVI, in die S. Calixti. 14. října.

96. Item Keser ad exercitum ad dominum Michelec, 8 gr. (70^b.)

Dominica XXXVII, Undecim millium virginum. 21. října.

- 97. Item Keser pro expensis ad Rechmberg etc; 7 gr.
- 98. Item Nolpel, qui duxit dominum Hohenberger in Poherlicz et Neydew (!), pro expensis 4 gr.
- 99. Item pro cera ad signa 1 gr.
- 100. Item Romero pro equo in Modricz 5 gr. (71^a.)

Feria III post Symonis et Jude. 30. října.

- 101. Item Keser iterum 1 gr. (71^b.)

Dominica XXXIX, in crastino commemoracionis omnium animarum. 1. listopadu.¹

- 102. Item Sigel nuncio in Iglavia 9 gr.
- 103. Item Sokol, dicto die in Pudwicz et Trebicz 5 gr.
- 104. Item Zladkoni in exploracione 10 gr.
- 105. Item uni nuncio de Iglavia 2 gr.
- 106. Item duobus nunciis in Budwicz 12 gr.
- 107. Item Keser Iglaviam 10 gr.
- 108. Item Hesskoni pro bibalibus in custodia 4 gr.
- 109. Item Antiquo Romer in Recz 2 gr.
- 110. Item nuncio in Laa ad Potendorff 3 gr. (72^a.)
- 111. Vincencio Brunam ad dominum ducem 6 gr.
- 112. Mewselino Brunam eadem de causa 6 gr.

Dominica XL., in die S. Martini. 11. listopadu.

- 113. Parole pro expensis ad dominum ducem Brunam 23 gr. (72^b.)

Dominica XLII, in die S. Katharine. 25. listopadu.

- 114. Primo nuncio in Tawbenstein ex parte communitatis de Scharmberg (!) ad Leonhardum de Radotycz 5 gr.

Feria III proxima ante Andree. 27. listopadu.

- 115. Michel cursori in Olomucz 14 gr.
- 116. Der Probstlin sun in Egenberg, de nocte 4 gr. (73^b.)

Dominica XLIII, ante Barbare. 2. prosince.

- 117. Peregrino et Johanni Sigismundi pro expensis ad dominum ducem in Kornewburgam 1 s., 38 gr.
- ¹ Nebyla neděle, nýbrž čtvrtek.

118. Pro 40 metretis avene Ungaris per 9 d., facit 54 gr., 4 d. (74^a.)

119. Nuncio Olomucium pro bibalibus 9 d.

Dominica XLIV., fuit dominica „Populus Syon“. 9. prosince.

120. Nuncio in Niklaspurg ad premuniendum 5 gr. (74^b.)

121. Ad stolas terram vehentibus, 4 gr.

122. Nuncio in Zeveld et Mayerperg, 3 gr.

123. Speculatori in Jacobaw et alibi 6 gr.

124. Pro 23 metretis avene pro Ungaris per 9 d., facit in summa 34 gr.

125. Sweynperk iterum de fraccione turris 1 s., 31 gr., 1 d., prius dedimus

70 gr

126. Petro Steymeczl et Anthonio pro suis fatigis in fraccione dicte turris concessimus Swempech 24 gr. (75^a.)

127. Leonhardo, famulo Petri artificis pro duobus novis balistis communitatis 84 gr.

128. Petro balistario pro diversis laboribus . . . tempore obsidionis 40 gr.

129. Nuncio Purgslewncz ex parte pixidum 4 gr.

130. Kaschiver per 2 sateltasch, Martino Plumel ad expeditionem 20 gr.

131. Luce et aliis portantibus 13 patellas ad fossatum tempore sedicionis 4 gr.

131. Hensl de Pozekn per 54 sleyd 5 d., 2 fumes ad panillam (!) et 2 funes magnos per 10 claffter et 2 sperrsayl et 4 streng et 2 czugsayl ad fossatum, 40 gr. (75^b.)

132. Petro Salis et Petro Plumel ex parte communitatis ad d. ducem Wyennam cum aliquot equis, pro expensis cum domino Sweynpech, 3 s., 54 gr. (76^b.)

Dominica XLV. „Gaudet(e)“. 16. prosince.

133. Nuncio ad Suchy Czrt 2 gr.

134. Sokol pro expensis in Laa 3 gr.

135. V, qui obduxerunt semitas circa thabor et alibi, 4 gr., 2 d. (77^a.)

136. Wenczl Wyennam ad iuratos nostros, 10 gr.

137. Nuncio ad Suchy Czrt 2 gr.

138. Keyser, qui fuit in Wylemszczell 12 gr. (77^b.)

139. Petro de Henrichs ad Suchy Czrt 2 gr.

140. De stalis ductis ante Trebecz et e converso 12 gr.

Dominica XLVI. „Memento“. 23. prosince.

141. Mawsel pro expensis, quas expendit Brunam 6 gr.

142. Uni nuncio ad Benessium in Krhaw 3 gr. (78^b.)

143. Nuncio ad Suchy Czrt die Nativitatis Domini 3 gr.

Feria III in die Nativitatis Domini. 25. prosince.

144. Keiser in transitu versus Pragam in die Innocencium dedimus 2 s. gr.

145. Nuncio uni in Hostradicz 2 gr.

146. Hawle, carpentarius de labore 5 dierum tempore obsidionis Hussitarum 10 gr. (79^b.)

Dominica proxima post Nativitatis Cristi. 30. prosince.

147. Feria VI, 40 famulis, qui secuerunt virgas pro necessitate civitatis 40 gr. (80^a.)

148. Magistro Cuncz iterum ad attinencia proiciendi ignem 6 gr. (80^b.)

1426.

Dominica XLVIII, Epiphania Domini. 6. ledna.

149. Wenceslao vectori de vectura 10 centenariorum cupri de Wyenna 40 gr.

150. Romer pro expensis ad villas, ad ribaldos 2 gr. (82^a.)

151. Spicznagel, Matussio Panczir et Part Hanuss pro expensis ad d. ducem 4 s., 8 gr., 4 d. ex parte Schadonis pro excusacione.

Dominica II., in Octava Epiphanie. 13. ledna.

152. Luce nuncio cum littera ex parte reedificacionis Jewspicz et aliorum negociorum Wyennam 13 gr.

153. Illi, qui debuit pulveres de Bruna portare, pro expensis 20 gr.

154. Captivis 9 d. (82^b.)

155. Illa ebdomada 15 mawrer in claustro ad obstruenda foramina et ianuas occultas 24 gr. (83^a.)

156. Egr met (!) VI° in tbabor 6 dies, 36 gr.

Feria III, die S. Vincencii martyris 22. ledna.

157. Primo, Wenceslao Wyennam cum littera Iglavien(sium) 12 gr.

158. Pruteno et famulo 14 gr., 1 d. (83^b.)

159. Osterl in Laa ad premiendum eos III gr. (84^a.)

160. Fossori pro tumulacione unius Hussite 2 gr. (84^b.)

Dominica LI. 20. ledna.

- 161. Nuncio in Hostradicz, qui portavit litteram 2 gr.
- 162. Vectori, qui vexit pulveres ad Brunam et de Bruna 16 gr. (85^a.)
- 163. Michel, filio prukmeister, qui laborarunt in sepe aliquot dies tempore obsidionis 5 gr.
- 164. Egrer in Thabor 18 gr.
- 165. Nuncio Wyennam 2 gr.
- 166. Nuncio in Laa 2 gr. (85^b.)

Dominica LII „Exurge“. 3. února.

- 167. Ungaro carpentario in suo antiquo labore 5 gr.

Dominica LIII. „Esto michi“. 10. února.

- 168. Nuncio in Pudwicz in exploracione 3 gr.
- 169. Nuncio in Flispicz et alibi 5 gr.
- 170. Nuncio in Hostradicz 2 gr.
- 171. Zladkoni in exploracione 6 gr. (86^b.)

Dominica LIV. „Invocavit“. 17. února.

- 172. Paulissio pro lorica, quam perdidit Hessko, pie memorie in servicio communitatis 3 s. gr.
- 173. Carpentariis tempore obsidionis pro vino 7 gr.
- 174. Nuncio in Trebecz ratione Ulrici 4 gr. (88^a.)
- 175. Sokol pro expensis in Budwicz 6 gr.
- 176. Nunciis in Trebecz 22 gr., 6 d.
- 177. Nuncio ad Benessium de Krhaw 3 gr. (88^b.)
- 178. Sokol pro expensis in Pudwicz et alibi 4 gr. (89^a.)

Dominica „Reminiscere“. 24. února.

- 179. 2 famulis duos dies qui haben gerawnt circa thabor 4 gr.
- 180. Cuidam exploratori de Jacobaw 4 gr. (90^a.)
- 181. Kesero, quod transivit Boemicum 1 s. gr.
- 182. Marthe de Ruchowan pro expensis Caspor, famuli Schad 13 gr. (91^a.)
- 183. Nuncio in Hostradicz 2 gr.
- 184. Nuncio ad villas 3 gr.
- 185. Cristan Spicznagl cum 6 equis pro expensis in Laa ad d. de Meyssaw et Hertwidum de Potendorff ex parte gencium 17 gr.
- 186. Zladkoni pro expensis Boemiam 20 gr.

187. Uxori Kayser sabbato 4 gr.
188. Leonardo, balneatori pro Ulrici stipendiarii et aliorum 1 s. gr.

Dominica „Oculi“, que fuit LVI in ordine. 3. března.

189. Nuncio in Chrumpnaw et in Laa 5 gr. (92^a.)

Dominica „Laetare“. 10. března.

190. Nuncio in Poherlicz 5 gr.
191. Keser, sicut revenit 4 gr.
192. Nuncio in Jewspicz cum littera 2 gr., 3 dn. (93^a.)
193. Keser 20 gr. (94^a.)

Feria III proxima post dominicam „Judica“. 19. března.

194. Jaxo dedit (!) pro vectura aque ad thabor 8 gr.
195. Nuncio in Freynstein tempore noctis 4 gr. (95^b.)

Dominica „Domine, ne longe“. 24. března.

196. Fossori pro tumulacione duorum Hussonum 2 gr. (96^a.)

Dominica „Resurrexi“. 31. března.

197. Kiczmeglino in vecturis ad thabor 10 gr.
198. Ulrico pro expensis Wyennam etc. 12 gr.
199. Lucas Prager pro expensis Wyennam 5 gr.
200. Wasserfurer ad thabor 5 gr.
201. Pro cera ad signa 1 gr. (96^b.)
202. 4 muratoribus in thabor 4 dies, facit 32 gr. (97^a.)

Dominica „Quasi modo geniti“. 7. dubna.

203. Pro streng in thabor 1 gr.
204. Keser pro expensis 1 s. gr.
205. Sokol in die stellung 10 gr.
206. Nuncio in Iglaviam 1 flor.
207. Nostri (!) Sokol 1 flor.
208. Nuncio in Wyennam 10 gr.
209. Zladkoni versus Boemiam 15 gr.
210. Muratoribus in thabor 1 flor., facit 26 gr., 1 dn. (97^b.)
211. Zladkoni 1 gr. (98^a.)

Dominica LXII. „Misericordia Domini“. 14. dubna.

212. Nuncio in Olomucz et Brunam 18 gr. (98^b.)

213. Muratoribus in thabor 6 d., facit 24 gr.

214. Pro zonis sive laqueis 9 gr. (99^a.)

1427¹⁾

Měst. arch. znoj. Rkp. 423.

Feria VI, die St. Marci evangeliste. 25. dubna.

1. Item de raysa umb Zereticz 6 s., 40 gr. (33^a.)

Secuntur distributa et honorancie.

2. Item Ulrico Pogner pro 4 balistis, 4 s, 40 gr. et servis suis pro bibalibus 4 gr., quarum due propinate sunt domino de Schawnberg, una domino de Hohenberg et una domino Scheckh. Item pro uno vase rubei vini propinati domino Meinhardo de Nova Domo 4 s. gr. (43^a.)

3. Misnensibus duobus cum 2 equis super quatuor septimanas 1 s. 52 gr.

Dominica „Quasi modo geniti“. 27 dubna.

4. Primo Danieli Viennam ad d. ducem ex parte Recz. (50^b.)

Dominica „Misericordia Domini“. 4. května.

5. Item nuncio Viennam ad d. ducem 10 gr.

6. Item Keyser in exploracione versus Boemiam 50 gr. (51^b.)

Dominica „Cantate“. 18. května.

7. Item Zladkoni super raysam concessimus 4 gr. (53^a.)

8. Item nuncio in Fren cum littera 2 gr.

Feria III post Urbani. 27. května.

9. Nuncio de Jaslawicz . . . , 1 gr.

10. Cristano Spicznagl pro expensis Viennam ad d. ducem de diversis negociis 70 gr. (54^b.)

11. Zladkoni et Mlezy in exploracione Boemiam 50 gr. (55^a.)

Dominica „Spiritus Domini“. 8. června.

12. Nuncio Viennam ex parte d.

1) V katalogu 1452.

Feria III, in die S. Johannis Baptiste. 24. června.

13. Nuncio in Chrumpnaw 42 gr. (56^b.)

14. Nunciis, qui portaverunt litteras ad villas 6 gr.

Dominica „Respice“. 29. června.

15. Zladkoni et Mielcz(in) Boemiam 42 gr.

16. Nuncio Viennam ad Sweinkl 10 gr. (58^a.)

Feria III in die S. Magdalene. 22. července.

17. Zladkoni Boemiam 2 gr.

18. Nuncio in Vetaw 3 gr.

19. Nuncio in Laa 3 gr.

20. Vankoni, nuncio (in) Boemiam 20 gr. (60^a.)

Dominica „Domulus fortitudo“, in crastino S. Jacobi. 24. července.

21. Peregrino pro expensis in Laa ad d. ducem in certis articulis. (61^a.)

Dominica in die Inventionis S. Stephani. 3. srpna.

22. Vankoni iterum Boemiam 40 gr. (61^b.)

Dominica in crastino S. Laurencii. 9. srpna.

23. Chresling in Laa ad d. ducem 3 gr.

Feria III post Assumpcionis S. Marie. 19. srpna.

24. Keser in Trebecz 4 gr.

25. Vankoni cursori Pragam etc. 14 gr. (63^a.)

Dominica in die S. Bartholomei apostoli. 24. srpna.

26. Pater Noster, Jankoni Sigismundi, Matussio etc. pro expensis Vienne ad d. ducem in certis articulis proponendis 6 s. gr. et ipsi transierunt eciam in Marchek. (64^a.)

Dominica in Vigilia Nativitatis Marie semper Virginis. 7. září.

27. Nuncio in Mezerzicz 9 gr. (65^b.)

Dominica in die Exaltacionis s. Crucis. 14. září.

28. Nuncio in Mezerzicz 10 gr.

29. Nuncio in Tempelstein 3 gr.

30. Nuncio Viennam ad d. ducem 10 gr. (67^a.)

Dominica in die S. Mathei apostoli. 21. září.

31. Zladkoni in Trebecz ad exp(er)iendum novitates etc. 14 gr. (68^a.)

Dominica in die S. Venceslai. 28. září.

32. Nuncio in Laa ad premuniendum eos 3 gr.

33. Hopperii filio in Mezerzicz 6 gr. (68^b.)

34. Iterum nuncio in Mezerzicz 4 gr.

Dominica in crastino S. Francisci. 4. října.

35. Uni nuncio in Keyaw et Hardek 2 gr. (69^b.)

36. Nuncio Viennam ex parte captivorum Krzepyn ad d. ducem 11 gr. (70^a.)

Dominica in crastino S. Luce. 18. října.

37. Nuncio in Jewspicz ex parte captivorum 2 gr.

38. Zladkoni in exploracione versus Boemiam 20 gr.

39. Keser . . . versus Budwicz etc. 3 gr.

40. Ad fossatum rusticis de Hodnicz, de Pracz, de Testicz pro vino 8 gr., 3 d. (71^b.)

Dominica in crastino SS. Crispini et Crispiniani. 25. října.

41. Henslino ex parte captivitatis Pater Noster Viennam ad d. ducem, quia mansit 8 dies, 14 gr. (72^a.)

Dominica in die S. Clementis pape. 23. listopadu.

42. Nuncio in Chrumpnaw 2 gr.

43. Nuncio in Poherlicz 1 (!) gr.

44. Nuncio in Chrumpnaw 2 gr., 1 d.

45. Eidem nuncio in Chrumpnaw 6 gr.

Dominica in die S. Andree. 30. listopadu.

46. Nuncio de Budwicz 3 gr.

47. Nuncio in Jempnicz tempore noctis 6 gr. (76^b.)

48. Uni nuncio in Chrumpnaw 2 gr. 3 d.

49. Nuncio in Brunam et Chunicz 8 gr. (77^a.)

Dominica in die S. Thome apostoli. 21. prosince.

50. Zladkoni versus Telecz 6 gr.

51. Nuncio in Brunam cum littera regali 2 gr.
52. Nuncio Brunam 10 gr.
53. Nuncio in Egenburgam in eadem causa 4 gr.
54. Nuncio in Laa in eadem causa 3 gr.
55. Penzikoni pro expensis in Jewspicz 3 gr. (79^a.)

Dominica „Dicat os“ (!) 23. listopadu.

56. Uni nuncio Viennam ad d. ducem de raysa Thaboris etc.⁹¹ 2 gr.
57. Egenburgam et Recz 4 gr.
58. In Laa nuncio 3 gr. (81^a.)
59. Uni nuncio monasterio (!) Viennam ex parte captivorum et Keser Petro 12 gr.
60. Nuncio Brunam ad premuniendum eos 4 gr.
61. Zladkoni, qui fuit in Boemia 12 gr.
62. Knezkoni in Tempelstein 3 gr.
63. Petrzikoni in Jewspicz bis 4 gr.
64. Nuncio in Schilcarn (!) 2 gr. (81 .)

1428.

Dominica, die S. Prisce, Virginis. 18. ledna.

1. Petrzikoni in Jewspicz pro expensis 3 gr. (82^b.)

Dominica die Conversionis S. Pauli. 25. ledna.

2. Primo Keser nuncio in Chrumpnaw 4 gr.
3. Nuncio Petri Salczer in Hostradicz etc. 4 gr.

Dominica „Exurge“. 8. února.

4. Zladkoni et socio, qui transierunt auf das Ungerisch 32 gr.
5. Kniesskoni in Hostradicz 2 gr.
6. Nuncio Iglaviensi, qui venit cum premonicione 10 gr. (84^b.)

Dominica „Esto mihi“. 15. února.

7. Uni nuncio, qui venit de Iglavia ex parte equorum arrestatorum et equaliter nos premonuit 10 gr. (85^b)

Dominica in die S. Petri. 22. února.

8. Nuncio in Viennam 10 gr. (86^b.)

Dominica „Oculi“. 7. března.

9. Petro nuncio Viennam ex parte premonicionum diversarum et edificorum Jewspicz 12 gr.

10. Nuncio in Zereticz 2 gr.

11. Nuncio in Laa cum tribus litteris 3 gr.

12. Nuncio in Keyawo 2 gr. (87^b.)

13. Nuncio in Laa ex parte Ebser etc. 3 gr. (88^a.)

Dominica „Letare“. 14. března.

14. Nuncio in Viennam 12 gr. (88^b.)

Dominica in die S. Benedicti. 21. března.

15. Nuncio in Ruchowan ad conspiciendum Rabenstein 4 gr.

16. Nuncio Weger Viennam ex parte claustris pro expensis cum equo 4 dies 20 gr. (89^b.)

Feria III post Palmarum. 30. března.

17. Nuncio Viennam ex parte claustris 12 gr.

18. Nuncio in Freynstain 3 gr.

19. Nuncio in Laa ad Ebser 3 gr.

20. Nuncio in Rabenstein 3 gr.

21. Nuncio de Jempnicz pro bibalibus 2 gr. (90^b.)

Dominica „Quasi modo geniti“. 11. dubna.

22. Nuncio in Naschraticz 1 gr. (92^a.)

Feria III post S. Marci. 27. dubna.

23. Nuncio Viennam ad Pater Noster 10 gr.

24. Nuncio in Weidhofen 7 gr. (95^a.)

Dominica „Cantate“ in die Sigismundi. 2. května.

25. De sepultura cuiusdam captivi 2 gr.

26. Zladkoni in Budkowycz 2 gr. (96^b.)

Dominica „Vocem iocunditatis“. 9. května.

27. Vasis tractoribus de ternariis propinato capitaneo ad castrum trahendi 6 gr.

28. Nuncio Brunam cum Hilbrando 6 gr. (97^a.)

Dominica „Exaudi“. 16. května.

- 29. Nuncio in Hostradicz, Petro Salczer 2 gr.
- 30. Nuncio in E[gn]burgam pro premunitione 4 gr.
- 31. Zladkoni et Novakoni etc. 10 gr.
- 32. Nuncio in Zelebicz 4 gr.
- 33. Nuncio in Pulka Petro Keser 1 gr. (98^a.)
- 34. Nuncio in Laa cum premunitione 3 gr.
- 35. Nuncio Berankonis in premunitione 2 gr.
- 36. Kresling in Pulka 3 gr. (98^b.)

Dominica „Spiritus Domini“. 23. května.

- 37. Nuncio in Jewspicz 2 gr.
- 38. Uni nuncio in Viennam 12 gr.
- 39. Iterum uni nuncio Viennam, ? gr.
- 40. Nuncio in Hostradicz . . . (99^a.)
- 41. Nuncio in Laa cum premunitione 3 gr.
- 42. (Nuncio Berankonis cum premunitione 2 gr.)
- 42. Geradhanus, qui gerawnt hat penes lupanar.
- 42. Nuncio Iglaviensi, qui venit cum premunitione, facit 9 gr.
- 43. Nuncio in Jewspicz 2 gr.
- 44. Uni de Tempelstein 2 gr. Salcz.
- 45. Uni nuncio in Gewbicz (99^b.)

Dominica „Benedicam“. (!) 30. května.

- 46. Nuncio ad exercitum 5 gr.
- 47. Nuncio in Jewspicz 2 gr. (100^b).

Dominica „In [voluntate] tua“. 17. října.

- 48. Eger et socio suo 4 d., in durchslag facit 24 gr. (101^a.)
- 49. Michaeli in Gewbicz, Chrumpnaw etc. 5 gr.
- 50. Zladkoni in Jempnicz 4 gr.
- 51. Uni, qui Gerawnt hat beym trenktor 1 gr. (101^b.)
- 52. Dedimus magistro Hilbrando in Fusura campane 5 s., 12 gr. (102^a.)

Z jihlavských knih lozungů.

Měst. archiv. jihl. Krabice 21. Č. 1.

Distributa duarum losungarum pro termino sancti Galli (16. října) Anno etc. XX° quinto.

Item domino nostro marchioni pro argento, quod Johannes Eberl, Johannes Holczr et Hanns Kynd compararunt a nobis percipiendum 33 s. gr.

Item captivis nostris pro expensis in Thabor 6 s.

Item iudici pro dampnis equorum, quos nostra ex parte sustulit, 2 s. 48 gr.

Item Ade pro lorica eciam in dampnis 87 gr.

Item Johanni Bavaro pro expensis quorundam stipendiariorum 2 s.

Item Ulrico Bavaro tunc temporis iurato et Janconi Schenilcz per dominum nostrum marchionem ad se vocatis, quibus quidem 8 s. 43 gr. 9 hl. dedimus pro expensis. (1^a.)

Item captis in Thabor Knyeskoni, Liczkoni, Ursule 50 gr. pro expensis. (1^{b'}.)

Distributa Jeronimo (30. září) 1426.

Knyeskoni, captivis in Thabor pro expensis 1 s.

Item senatoribus pro labore cancelli captivatis 50 gr.

Item Petro arcufici 18 gr. ex parte Blaniczns, ex parte balistarum ratione dampnorum.

Item cantarifici de fusione magnarum pixidum (2^{b'}).

Pro termino sancti Galli. (16. října.)

Distributa primo ad cameram domini nostri marchionis 52 s. 20 gr.

Ducesse de Zagan 15 s.

Stipendiariis pro stipendio decem ebdomadarum et dampnis quibusdam cum domino Hrochone tunc temporis capitaneo nostro in Camenicz perceptis 143 s. 28 gr.

Jankoni Schemnelczero ad congressum baronum versus Brunam pro expensis 2 s. (1^{a''}).

Distributa.

Johanni Lulich pro pane et cerevisia pauperibus sociis suis . . . in circumvallacione civitatis nostre expensum 42 gr. (1^{a'}).

Liczkoni et sociis suis pro subsidio in Thabor 1 s.

Procopio pro stipendio trium ebdomadarum 1 s.

Pro equo, quod (!) in dampnis recepto Marawa perdidit dum dampnabatur 7 s. (2^{b''}).

1426.

Anno Domini M^oCCCC^oXXVI^o, secunda feria post Assumpcionem. (19. srpna.)

Distributa.

Item pan[n]ificibus nostris pro nobis dederunt Georgio Gallo in Reczpach et Milichpentl in Znoyma pro vino 38 sex. 53 gr.

Item Ozwaldo notario domini hubmeister pro vino in Wyena 100 et 3 sex. gr. 17 gr. 1 d., quas Johannes Murr a nobis percepit et stipendiariis domini marchionis distribuit (2^{a'}).

Item vigili et custodi, qui cum vino transeunt, 8 gr. ex mandato Vlrich Payer illa duo, que Martinus de Polna adduxit.

Item nuncio ad dominum marchionem die Nativitatis Marie 10 gr. (2^{b'}).

Nuncio ad dominum marchionem 8 gr. quinta feria ante Michaelis.

Nuncio Jaronimo in Puernicz 3 gr. (2^{b''}).

1427.

Anno Domini MCCCCXXVII, quarta feria ante „Letare“. (26. března.)

Distributa.

Super edificio civitatis et captivitate in pretorio 12 s. 4 gr. 6 d.

Item in dampnis, que percepimus tempore Hrochonis capitanei, persolvimus Vorndlino pistori 70 gr.

Zawiskoni de Wolframs pro hospicio 1 sex. gr.

Item vadia reliquimus pro 3 s. gr. 8 gr. et de malis denariis pro 10 gr. et 11 hl. (2^{b'}).

Item vectoribus vini de Wyena 22 sex. gr. 12 gr. (2^{b'}).

Item solvimus in concessione domino Johanni de Opoczna factam 4 s. 3 d. (2^{b''}).

Anno Domini MCCCCXXVII incepte sunt duo lozunge pro termino sancti Michael[is].
(29. září.)

Distributa.

Item Cristano arcufici in balistis, quas ab eo receperunt, quando Rohacz fuit ante civitatem 70 gr. (1^{a'}).

Anno Domini MCCCCXXVII.. pro termino sancti Georgii.

Distributa.

Item in expensis in Wyenam ad dominum ducem Czecherlino et Kuns-snpfennig 2 s. 5 gr. (1^{b'}).

Item Leoni et J. Schon Slutrev pro expensis Znoymam 2 s. post Assumpcionis. (2^{b''}.)

Anno Domini Millesimo CCCC XXVIII.

Distributa.

Primo ad cameram domini marchionis 52 sex. gr. 20 gr.

Item pro magestate sive confirmatione iurium etc. 9 sex.

Leoni Jankoni, Schonmelczer et Slutrevo ad dominum marchionem pro expensis 75 gr. ad Znoymam (2^{b'}).

Nuncio ad villas 1 gr. (2^{b''}).

Anno Domini Millesimo CCCCXXIX, dominica „Oculi“. (27. února.)

Distributa.

Persolvimus pannificibus et ceteris, qui nobis Wyene pecunias accomoda-
verunt pro vino et ceteris necessariis 80 s.

Item super edificio civitatis et reformatione murorum, fossatorum, sepis et
propugnaculorum 39 s.

Item Punczelin census pro domino Zawissio 20 gr. (1^{a'}).

Secunda feria ante Galli. (10. října.)

Item pro expensis Czechrlino et Jeronimo ad d. ducem in Wyenam 5 sex
gr. 5 gr.

Item Puczelonisse census pro domino Zawissio 20 gr. (1^{a'}).

Pro piscibus dominis de Karlstein propinatis 38 gr.

Incepte sunt altera media lozunga pro termino sancti Georgii. (23. dubna.) anno Domini
M^oCCCC^oXXX^o.

Distributa.

Item pro cupro ad pixides 6, que dicuntur haufnicz et canulatori pro la-
bore illarum pixidum 36 sex. gr.

Item Hackero misso in Wyenam ad d. ducem pro expensis 2 s. 1 gr.

Item Johanni Troppawer misso in Wyenam ad dominum marchionem pro
expensis 1 s (1^{a'}).

Hackero V. feria post Stanislai. (11. května.)

Item Vorndlino 1 s. pro abbate in Czedlicz in vino 18 gr. tenemur ei pro
abbate de Czedlicz.

Item Cussi Czrtoni et FF. Holcz cum 10 equis missis ad dominum de Nova
Domo pro expensis 1 s. 54 gr.

Purczelin pro Zawisskone 20 gr. (2^{b'}).

Incepte sunt altero medio lozunge pro termino sancti Galli (16. řijna) anno Domini Millesimo CCCC^o tricesimo.

Distributa.

Primo expendimus super edificia civitatis pro reformatione murorum, fossatorum et aliis diversis necessariis arduis civitatis 88 s. 16 gr.

Item Purczelin pro Zawisska 20 gr. (2^{b'}).

Item in Znoymam pro vino Johanni Pilgreim et Johanni Pater Noster ratione fudeiussorie 27 s. gr.

Item vendidimus Petro famulo nostro 6 s. gr. male pecunie, in illis perdidimus 90 gr., quas pecunias solvere debent ad festum Pentecostes (2^{b''}).

Item pecuniam concessimus istis, qui subscribuntur, debent ire in proxima comitiva solvere creditoribus nostris in Wyena (3^{a'}).

1431.

Měst. archiv. jhl. Ibid. Č. 2.

Incepta ista lozunga pro termino sancti Georgii. (23. dubna.)

Distributa.

Item Jankoni Schonmelczr et N. Ffrydlini ad dominum ducem missis in Wyennam pro expensis 4 s. 8 gr.

Item nuncio Hasskoni in Karlstein et aliis nunciis 1 flor.

Item aliis nunciis in Boemia 45 gr. 5 d. (1^{a''}).

Domino Cunczoni libetario in cera ad processionem „Reminiscere“ 16 gr. 9 hl et adhuc in illa cera tenemur sibi 28 gr. 5 hl., quos sibi debent defalcare in sequenti collecta.

Petro Kssalt 1 s. pro ab[b]ate de Czedlicz ratione cuiusdam reverende ab ipso Petro exsolute.

Vorndlino 18 gr., quos dudum dedit pro nobis ab[b]ati (2^{b'}).

Ab[b]ti de Czedlicz solvimus in debito 70 gr. Czechlino illos defalcavimus.

Item ab[b]ati eidem in debito suo 21 gr. defalcavimus Petro servitori 8 gr. in suo precio pro Petro.

Quarta feria ante Margarethe concessimus Cussi Czrtoni 1 s.

Hasskoni de Hrochow nuncio in Karlstein 16 gr.

Nuncio Alberto in Laa 4 gr.

Nuncio Hasskoni ad exaratum regis misso 1 flor.

Incepta est ista lozunga pro termino sancti Galli (16. řijna) anno Domini M^oCCCC^o tricesimo octavo.

Distributa.

Item dedimus domino Johanni de Lomnycz, quo obligabamur 39 s. gr.

Item dedimus 5 gr. pro famulo hubmaistr, Johannes Santh, quem disbrigavimus de captivitate in castro Ronaw.

Item dominica „Da pacem“ dedimus Rismario pro exercitu et necessitatibus ad exercitum 1 s. gr. (1^{b'}).

Item civibus in Brunam transeuntibus ad convocacionem dominorum 4 s. 11 gr.

Stipendiariis transeuntibus in feria sexta ante sancti Nicolai 18 gr. (1^{b''}).

1442.

Pro termino sancti Georgii. (23. dubna.)

Distributa.

Super reisas ad dominam reginam in Possonium et ad convocacionem baronum et civitatum in Brunam 52 s.

Regine propinata dedimus 4 s. 18 gr.

Item pro cerevisia antiqua domine regine ad Presburgam propinata dedimus Johanni Tecklino pro duobus vasis 2 s. 8 gr.

1441.

Měst. arch. znoj. Rkp. č. 242.

Sabbato post festum S. Martini (18. listopadu) ad honorandum generosum dominum Meinhardum de No[va] Do[mo] et Vlricum Eyczinger, qui venerunt ad civitatem, ut facerent pacem inter Vethovien[ses] dominos et terram Austrie, cum uno modio avene empto a Gerstenkegel et uno modio a Petro de Czubba unam metris per 11 d. facit 94 gr. 2 d.

Sabbato ante Elisabeth. (18. listopadu.) Item Ludwico de Schataw pro 2 ter[nariis] vini dominis terre Moravie superscriptis propinatis venientibus Znoymam ad pactandum cum dominis terre Austrie solius 15 s. gr.

Sabbato sancto Pasce. (15. dubna.) Pro una lagena malvasie, ut honoretur dominus Wenessius subcamerarius, solvimus Schrey 3 s. gr. 5 gr.

Item ad honorandum dominum Vinkelnheym cum 2 mensuris dedimus 8 gr.

In die Scti Vitalis (28. dubna). Ludlino pro una lagena malvasie, que ducta fuit et propinata domino Benessio subcamerario, dedimus 3 s. gr. 5 gr.

Sabbato Sti Gothardi (5. května).¹ Ad honorandum dominum Perchtoldum de Lipa cum 8 mensuris malvasie facit 15 gr. Domino Smiloni pro 6 mensuris facit 24 gr. Nuncio domine regine pro 3 mensuris facit 12 gr. Ad honorandum Iglavienses cum 4 mensuris malvasie 16 gr.

Sabbato post Procopii (15. července). Item tunc honoravimus dominum

¹ Sv. Gotharda připadá na 5. května. Ale ten byl v r. 1441 pátek!

Menhardum, Jacubkonem et Zaymacz, qui descenderunt ad dominam reginam Wienam, cum malvasia et vino terrestri, facit in summa 2 s. gr. 43 gr. 5 d.

Cetere honorancie querantur a Ludlino sabbato ante „Oculi“. (18. března.)

Honoravimus dominum Georgium de Fren et Czeczkonem, Ludlino dedimus 1 s. gr. Pro 2 lagenis malvasie, cum quibus honoravimus dominum abbatem et dominum Ernestum Lesskowecz, dedimus 5 s. gr. 12 gr.

Sabbato sero divisionis apostolorum (15. července). Ad honorandum consules de Iglavia missos ad dominam reginam Posonium dedimus 36 gr. (22^b).

Pro magnis carponibus emptis ab Hulobe, ut honorati fuissent domini Boemie, Austrie et Moravie, si convenissent hic in Znoyma pro pace facienda, sed non convenerunt, qui mortui sunt in aqua, pro quibus dedimus 5 s. gr. 16 gr.

In die S. Alexii confessoris (17. července.) Item dominis Cristano Spicz-nagl et Paternikoni etc. missis Posonium ad dominam reginam pro expensis dedimus 14 s. gr. et 2 flor. Postea in premissis expensis Erhardo de No[va] Do[mo] 54 gr.

Sabbato post festum Scti. Jacobi (29. července). Scriptoribus domini capitanei de Lesskowecz pro quitanciis dedimus 15 gr. (26^b).

Sabbato sero S. Yppoliti. (12. srpna). Nuncio Wirn misso ad dominum Meinhardum 10 gr. Nuncio bis ad Vethoviam 6 gr. Leonhardo misso in Vethaw cum ceteris propter unum captum de Praga pro expensis 10 gr. Pro expensis pro Hanusskone a domina regina misso 1 s. gr. (27^b).

Sabbato sero Sti. Ruffi (26. listopadu). Nuncio in Fren 1 gr. (28^b).

Sabbatum post festum S. Egidii (2. září). Nuncio in Fren bis 4 gr. (29^a).

Die S. Gorgonii martyris (9. září). Nuncio Iglaviam 9 gr.

Sabbatum post Exaltacionem ste. Crucis. (16. září). Nuncio Brunam 6 gr. Nuncio in Telcz 6 gr. Nuncio in Danawicz 8 d. Nuncio in Fren 2 gr. (30^a). Nuncio Posonium 12 gr. (30^b).

Sabbato post festum sti. Mauricii (23. září). Nuncio Brunam 6 gr. Alteri nuncio de Recz, de comite 1 gr. Nuncio bis in Fren 4 gr.

Sabbatum, dies S. Jeronimi (30. září). Nuncio de Bruna 3 gr. Nuncio Brunam 6 gr. (31^a).

Sabbatum ante diem Sti. Dionysii. (7. října). Nuncio de Bruna 3 gr. (32^a).

Feria III ante diem Sti. Cholomanni (24. října?). Item nuncio in Fren 2 gr. Nuncio ad Knering 2 gr. Nuncio ad Kelbershart 3 gr. (32^b).

Sabbatum ante Thome (16. prosince?). Nuncio Brunam 6 gr. Paulo preconii pro uno captivo domini de Fren 10 gr. (36^a).

Sabbatum ante „Invocabit“ (4. března). Nuncio de Olomucz 2 gr. (38^b).

Pro vino hominibus de Gnast perhibentibus testimonium de theloneo contra Rawssenpruken 20 d.

Sabbatum ante „Reminiscere“ (2. března) et die St. Mathie (24. února). Nuncio in Danawicz 10 d. Nuncio de Praga 6 gr. Nuncio ad Posonium additi sunt 14 gr. Nuncio Brunam 6 gr. (39^a).

Feria III ante „Reminiscere“ (7. března). Nuncio in Posonium additi sunt 8 gr. Petro Volklino misso in Hostradicz expendit 30 d.

Sabbatum ante „Letare“ (25. března). Pro 69 libris cere ad omnes ecclesias huius civitatis iuxta latitudinem eiusdem, ut Dominus Deus eam ab inimicis eius custodiat, quamlibet libram pro 5 gr. 5 d. facit, penam Hralikonis addidimus 3 s. gr. Nunciis in Lebnaw et hinc inde pro necessitate civitatis missis 14 gr. (39^b).

Sabbatum ante „Judica me, Deus“ (1. dubna). Nuncio misso in Hostradicz 2 gr. Blasskoni misso in Lebnaw 3 gr. (40^a).

Sabbatum sero Palmarum (8. dubna). De raysa, quam fecit Lechwicz in Jempnicz cum Pelkone, pro expensis dedimus ambobus 28 gr. (40^b).

Istis, qui mundaverunt civitatem a luto 12 gr.

Sabbatum ante „Quasimodo geniti“ (22. dubna). Pelkoni, qui conduxit Jeronimum scriptorem de Sagan, 3 gr. Nuncio in Jempnicz 4 gr. (41^a). Wanczelino Flixredl, qui fecit cathedram in scolam. 3 gr. (41^b).

Sabbatum, dies sanctorum Tiburcii et Valeriani (14. dubna).¹ Item dominis, scilicet Jankoni Sigisner et Ribniker ac Ludlino in causa civitatis cum aliquot sagittariis missis Brunam pro expensis dedimus 10 s. gr. (Reportaverunt 4 s. 2 gr.) (41^b).

Sabbatum, dies Sti. Gothardi (5. května). Nuncio in Vethaw 11 d. (43^a).

Sabbatum ante „Exaudi“ (28. května). Nuncio de Bruna 2 gr. (43^b).

Feria III Penthecostes (6. června). Nuncio Brunam 6 gr. (44^a).

Sabbatum, dies sanctorum Primi et Feliciani martyrum (9. června).² Paternikoni et Waczal missis Wiennam ad dominam reginam dedimus pro expensis 4 s. gr. Petro Salczher et Spicznagel, Jo. Sigiser et Ludowico missis in Chrumpnaw ad Brunenses ad terminum pro expensis 27 gr. (45^a).

Sabbatum ante Johannis Baptiste (24. června).³ Item Petro Salczher, Jo. Sigiser, Cristanno Spicznagl et Ludovico missis in Poherlicz ad cives de Bruna pro expensis dedimus 76 gr. Nuncio misso ad capitaneum 10 gr.

¹ Roku 1441 padlo 14. dubna na pátek.

² Téhož roku připadalo jmenovaných mučedníků na pátek.

³ Narození sv. Jana Kř. padalo r. 1441 právě na sobotu.

Sabbatum, Conversio S. Pauli (21. ledna). Nuncio Brunam, Olomucz 10 gr. Nuncio Iglaviam cum literis domine regine 9 gr. (46^a). Pro expensis dominis in Poherlicz missis 48 gr. (46^b). Paternikoni super addicione expensarum Wiennam ad dominam reginam et Wancelino 50 gr. Item de equis Brunam, Chrumpnaw et Pohorlicz Jo. Sigiser et Ludovico in servicio dominorum equitatis 24 gr. Nuncio Hanusskoni misso Wiennam equestrim 24 gr.

Sabbatum post Procopii et Udalrici (8. července).

Nuncio in Olomucz misso	}	13 gr. propter dominam reginam. (47 ^a).
Nuncio in Brunam similiter		
Nuncio in Iglaviam		

Sabbatum sero divisionis apostolorum (15. července).¹ Item dominis missis ad dominam reginam in Posonium cum certis sagittariis pro expensis dedimus 11 s. gr. et fuerunt dominus Petrus Salczher, Jo. Pater noster Sigisr, Hayman (47^b).

Sabbatum sero S. Marie Magdalene (22. července).² Martino misso Brunam 6 gr. (48^a).

Sabbatum post festum S. Jacobi (29. července). Cuidam 2 gr. Nuncio in Posonium 10 gr. Nuncio in Olomucz 14 gr. Nuncio in Jempnicz, Fren et Vetaw 5 gr. Item Jo. Sigiser et Andrea (!) Ribniker missis Brunam ad congregacionem dominorum 4 s. gr. 18 gr. 2 d.

Item Benessio cameras in scolis facienti pro 5 dies (!), quelibet 3 gr., facit 15 gr. (47^b).

Sabbatum sero Scti. Oswaldi (12. srpna).³ Nuncio in Posonium 8 gr. Pro equo in Posonium et Wiennam Paternikoni 33 gr. (48^a). Nuncio Brunam 6 gr.

1442.

Item civita[ti]s infrascripta debita, que sunt specialiter distributa et data pro redempcione castri Jewspicz et destruccione eiusdem.

Item civitas adhuc suis concivibus quibusdam et stipendiariis ad raysas predictorum, ut patet in registris specialibus. (2^b).

Item causa pacis nostre tocusque marchionatus Moravie pro rupcione castri Lebnaw dedimus 50 s. grossorum domino Berchtoldo de Lipa.

Item adhuc vivente domino Alberto pro rupcione et empcione castri Jewspicz mutuavimus et recepimus dimissa domini Michael de Priest olim cancellarii, quam legit dominus Martinus Tyssnicz et has modo persolvimus 1^c s. gr.

1 R. 1441 nebyla vigilií sobota, nýbrž pátek.

2 Totéž i o předvečeru sv. Maří Magdaleny.

3 Sv. Osvalda připadlo v roce 1441 na sobotu.

Honorancie facte pro dominis et fautoribus civitatis Znoymensis in festo S. Laurencii, anno Domini M^oCCCC^oXLII^o (17. srpna).

Ad honorandum dominum Perchtoldum dedimus sibi pecuniam pro Lebnaw pro 5 mensuris malvasie 20 gr. Item ad honorandum dominos, qui convenerunt, ut pacificarent dominos de Vethovia cum Australibus pro piscibus 2 s. gr. 8 gr. Item tunc honoravimus dominos cives Brunenses cum uno prandio, quod constetit 75 gr. 6 d.

Katherine (25. listopadu). Ad honorandum dominos, qui convenerunt, ut pacificarent Australes cum Vethoviensi pro 42 carponibus Jax. Mix 58 gr.

Sero Epiphanie (5. ledna). Pro uno ternario vini Petro Salcherr, cum quo honoraverunt dominos episcopum, subcamerarium et Australes 4 s. gr. 5 gr. Item honoravimus dominum Berchtoldum cum una lagena Romanie pro 4 flor. 5 gr. Item pro 2 mensuris Romanie domino Meinnardo 6 gr.

Sabbato ante „Jubilate“ (21. dubna). Pro piscibus per Leonhardum emptis in Recza 2 s. gr. Ad honorandum dominos de Boemia missos ad dominum regem Romanorum (22^a).

Sabbato ante Urbani (19. května). Ad honorandum dominum Ptaczkonem cum sociis suis missis ad regem Romanorum, cum vino Thome institoris Vito de Praga, Prokssoni, Salczerii pro 5 ternariis (sic) facit 71 gr. (22^b).

A festo sancti Laurencii martyris. Item Judaman Judeo pro domino Smilone pro capitali pecunia et pro usura dedimus 2 mc.

In die S. Laurencii (17. srpna). Pro Jacobo nuncio domine regine Johanni de Zahs 5 gr.

S. Agapiti (18. srpna). Busskoni pro expensis in Jempnicz 1 s. gr. (26^b). Pro vino dominis in Posonium et in Gnest (sic) equitantibus 9 gr. 1 d.

Sabbatum post festum S. Bartholomei (25. srpna). Nuncio in Jempnicz 10 gr. (26^b). Pro caseis ad rumpendum Jewspicz 9 gr. Pro piso 9 d. Item cuidam Petro adiuvanti per 2 dies 18 d. Pro equo in Crumpnaw et Pohericz concesso per Petrum Salczherr 7 gr. Pro equo in Posonium Januss 14 gr. (27^a).

Sabbatum, dies S. Egidii (1. září). Nuncio in Jewspicz 5 gr. Nuncio in Ruchwan 3 gr. Exploratori in Jewspicz 2 gr. (27^b).

Sabbatum, dies S. Marie Nativita[ti]s (8. září). Stefflino ad Posonium ad dominam reginam 12 gr.

Feria III post Nativitatem S. Marie (11. září). Jacobo nuncio domine regine 16 gr. Nuncio in Posonium 20 gr. Nuncio Brunam et remocius 8 gr. Nuncio in Schretental 3 gr. (28^a). Zladkoni misso in Trebicz 5 gr. Item Petro adiuvanti per 3 dies, 3 gr. 7 d.

Sabbatum, dies sancti Mauricii (22. září). Nicolao de Colonia pro uno equo destructo in raysa Brunam 3 s. gr. Cuidam Petro adiuvanti 9 d. Nuncio in Placz 6 d. (28^b).

Feria III in die S. Dyonisii (9. října). Stefflino misso ad dominam reginam pro toto precio suo dedimus sibi 9 gr. et nil tenemur.

Sabbato sero S. Ursule (20. října). Wainkoni de No[va] Do[mo] misso Brunam cum 2 sagittariis 40 gr. Nuncio in Vetthaw 3 gr. Nuncio domini Perchtoldi 1 gr. (30^a).

Sabbatum sanctorum Symoni et Jude. (28. října).¹ Nuncio in Jempnicz 4 gr.

Sabbatum post Omnium sanctorum (3. listopadu). Nuncio in Chrupnaw 6 gr. (30^b). Item dominis missis Brunam pro expensis 6 s. gr. Nuncio Brunam 6 gr. Nuncio in Schrettental 3 gr. Nuncio in Keya 3 gr.

Feria III, die S. Leonis (6. listopadu). Pellkoni qui conduxit nuncios domine regine 5 gr. (31^a).

Pro uno metro pisorum 7 gr.	}	Expense ad rumpendum Lebnaw.
Pro uno metro pultium (!) 6 gr.		
Pro 10 caseis 10 gr. 1 d.		
Pro una vacca 1 s. gr.		
Pro 4 castratis 18 gr.		

Sabbatum ante sancte Elizabeth (17. listopadu). Phunten misso ad Oswaldum Eyczinger 4 gr. Muratori in Lebnaw. Item Nicola[o] de Colonia et Petro Volkel ad rumpendum Lebnaw pro expensis dedimus 6 s. gr. (31^b).

Sabbato sero sancte Katherine (24. listopadu). Ruptoribus castrum Lebnaw pro expensis iterum 5 s. gr. Item nuncio ex parte eorum misso et mulieri 4 gr. Pro avena, quam recepit Rubenhengt ante Lebnaw 8 gr.

Sabbatum sero Adventus Domini nostri Jhesu Christi (1. prosince). Item nuncio in Trebicz misso 5 gr. Nuncio Brunam misso Funtar 6 gr. (32^a). Rawsenpruker, fabro de diversis maleis et instrumentis ferreis ad rumpendum castrum Lebnaw et pro aliis laboribus etc., facit 49 gr. Ebrher rumpenti Lebnaw 6 gr. Item nuncio Brunam misso ex parte domini abbatis 6 gr. Item Caspari Kopp pro 7 rupulis salis exercitui in Lebnaw 12 gr. Pro uno czug 50 gr. Pro vino rumpentibus Lebnaw et de nodo 6 gr. Item Spicznagl prout dedit domino de Perenstein Brune 4 flor.

Feria terci² in die sancte Barbare (4. prosince). Item ruptoribus castri Lebnaw rumpentibus 16 dies: 1. Bertlinus 40 gr. 2. Rab 40 gr. 3. Michaeli

¹ Sobota připadala roku 1442 na 27. října.

² Správně: feria quarta.

in fovea 40 gr. 4. Michaeli prono 40 gr. 5. Petro muratori 33 gr. 6. Urban 40 gr. (32^b). 7. Filio Eger 40 gr. 8. Jacobo claudio 40 gr. 9. Egrer, qui fuit rector ipsorum, 48 gr. 10. Fluher 20 gr. 11. Rewhl 19 gr.

Item pro Busskone purgraffio de Vethovia 28 gr. pro Berankone.

Dominica ante Nativitatem Christi (23. prosince). Pro cambio pecuniarum Crudeyn in pecuniam pro Lebnaw 50 gr.

Sabbatum sancti Thome Cantuariensis (29. prosince). Nuncio in Laa 1 gr. Nuncio domini Perchtoldi 1 gr. Pro pelliceo Urban, qui fuit ante Lebnaw Judeo 8 gr. (34^a). Pro 2 castratis turmer ante Lebnaw 12 gr.

1443.

In die Circumcisionis (1. ledna). Item Jobanni de Zahs et Oczikoni pro uno curru ante Lebnaw 1 s. gr.

Sabbatum, die S. Polycarpi (26. ledna). Stefflino misso Brunam 6 gr. addicio 2 gr. Nuncio domini subcamerarii 1 gr.

Feria III ante Purificacionem (29. ledna). Dominis Jo. Spicznagl, Erasmo, Vo. de No[va] Do[mo] cum octo sagittariis missis Brunam et Olomucz ad congregacionem 15 sex. gr. pro expensis. Nuncio de Krempnicz pro bibalibus 10 gr. Nuncio Brunam 4 gr. Nuncio in Jempnicz et Brunam 7 gr. Item dominis, qui equitaverunt Brunam, pro vino ad flascas 3 gr. 3 d. (35^b).

Sabbatum sero¹ S. Martini (9. listopadu). Petrassoni, qui equitavit cum dominis Brunam, 28 gr. (36^b).

Feria III ante „Esto michi“ (26. února). Pro uno modio aveni Nicolai de Colonia equis dominorum 2 s. gr., 4 gr., 2 d.

Sabbatum ante „Invocavit“ (9. března). Stefflino equestri misso ad dominum camerarium Brunam pro expensis dedimus 10 gr. Pro expensis ternum (!) consilio a domino Perchtoldo 18 d. Nunciis in Seveld et in Recz missis 4 gr (37^a).

Sabbatum ante „Reminiscere“ (16. března). Stefflino Mnisskoni, qui plus expendit cum equo Brune 16 gr. Nuncio Stefflino bis in Drosendorff misso 8 gr. Item 2 nunciis missis Brunam, ut premunirent homines, qui ibi erant, 12 gr. (37^b).

Sabbatum ante „Oculi“ (23. března). Item 2 nunciis pro bibalibus 4 gr. Iterum nuncio in Drosendorff 4 gr.

Sabbatum ante „Judica“ (6. dubna). Pro expensis iudici et aliis missis in

¹ Předvečer sv. Martina padl na neděli, takže sobota může býti brána pouze jako vigilia anticipata.

Chrumpnaw 38 gr. Nuncio in Nikeln pro domino abbate 2 gr. Item nuncio in Vetaw 3 gr.

Sabbatum ante Palmarum (13. dubna). Nuncio in Nikelspurk 6 gr. Nuncio in Laa 5 gr. (38^b). Item nuncio in Vethaw 3 gr. (39^a).

Feria III post festum Pasce (23. dubna). Pro expensis in Laa dominis missis cum domino abbate 5 gr.

Sabbatum ante „Misericordias Domini“ (4. května). Pro 26 metris avene equis dominorum per 4 gr. facit 2 s. gr. 14 gr. Nuncio in Drosendorf ad Kreyn ex parte Tarner (!) 4 gr. Spicznagl et Nicolao de Colo[nia] missis in Seveld ex parte Tarnei pro expensis 17 gr.

Sabbatum ante „Jubilate“ (11. května). Plasenprein misso Brunam 6 gr. (40^a). Item dominis missis Brunam, scilicet Michaeli Panczir, Erasmo et Andree Ribniker ad congregacionem cum aliquibus sagittariis dedimus 5 s. gr., 3 gr.

Sabbatum ante „Cantate Domino“ (18. května). Nuncio in Drosendorf 4 gr. (40^b).

Feria III ante Urbani (22. května) Nuncio bis misso in Vethaw 7 gr. Nuncio misso in Vethaw iterum 3 gr.

Sabbatum ante „Exaudi“ (1. června). Nuncio Iglaviam 7 gr. Nuncio Brunam 6 gr. Nuncio in Seveld 2 gr. Martino institori, qui concessit equum Newnburgam et in Schretental dominis, 12 gr. (41^b).

Sabbato sero Penthecostes (8. června). Nuncio in Sefeld 2 gr. Nuncio ad dominum Zdenkonem 4 gr. (42^a).

Sabbatum ante Trinitatis (15. června). Nuncio in Pirnicz 14 gr. Nuncio in Sefeld et Marperg 5 gr.

Sabbatum, dies sancte Margarite (20. července). Distributa pro hiis, qui missi fuerunt ad rumpendum muros in Poherlicz: Item 8 ruptoribus et muratoribus bibere et comedere per 2 dies, qualibus cuilibet 2 gr. facit 1 mc. Item 2 iuvantibus 2 dies per 8 d., facit 4 gr. 4 d. Item Magistro Nicolao 1 gr. plus, facit 6 gr. Pro uno metro pisorum 4 gr. Item 5 ruptoribus similiter per 4 gr., 2 dies, cuilibet facit 20 gr. Item 2 carpentariis 8 gr. Item cuidam adiuvanti 2 gr. 2 d. Item Urban cocto 4 gr. (44^a). Pro 2 urnis vini rubei, 17 mensuris albi in Poherlicz, facit 31 gr. Item sociis pro piscibus et vino apud dominum Jankonem his, qui conduxerunt uxorem capitanei, facit 14 gr. Item nuncio in Poherlicz misso 4 gr.

Feria tertia ante Alexii (16. července). Item Sibenschein vectori, qui duxit populum in Poherlicz, 15 gr. Item Sokol socio suo 15 gr. Item duobus

sociis in Chrumpnaw 6 gr. Nuncio in Jempnicz 5 gr. Pró curribus in Poher
licz 20 gr. (45^a).

Sabbatum post festum S. Jacobi (27. července). Pro expensis dominis in
Jempnicz missis 16 gr. 2 d. (45^b).

Sabbatum, die S. Laurencii (10. srpna). Pro expensis Januss in Egenburk
6 gr. 2 d. Nuncio in Jempnicz 4 gr. Nuncio in Chrumpnaw et in Fren 5 gr.
(46^b).

Feria tertia, die sancti Yppoliti (13. srpna). Sweczkonis misso in Tovaczow
8 gr. Plosenprein misso in Recz 2 gr. (47^b).

Sabbatum, dies S. Bartolomei (24. srpna). Nuncio misso ad camerarium
in Czernohor et superaddicio in Tovaczow Swerczkoni 16 gr. Nuncio misso
in Jempnicz, in Vetaw et Fren 5 gr. (48^b).

Sabbatum in vigilia Nativitatis sancte Marie (7. září). Nuncio misso in
Chrumpnaw 3 gr. (50^a).

Feria tertia post Nativitatem S. Marie (10. září). Nuncio domini Benessii
camerarii 2 gr. (50^b).

Znojemská vydání roku 1468.

Měst. arch. znoj. Rkp. II, 246.

Anno Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo octavo, feria sexta
ante Valentini.¹ Cum inclitus (!) marchionatus Moravie ex reprobacione
Georgii de Podiebrad, occupatoris regni Boemie, precipue destrueretur, cuius
protextu omnia bello atque minis quassarentur, ita quod huius inclite civitatis
consules moderni curis et solitudinibus aput stipendiarios facti fessi, onus
officii sui diucius sufferre paulisper abhorrerent, et cum non exspectarent
regni officialem, cuius auctoritate condicionem suam immutarent, viso eciam,
quod ceterae civitates, puta Olomucz, Bruna et Iglavia, officia et dignitates
suas in tali rerum granditate innovassent, non prestolato iuxta antiquum ritum
subcamerario, volentes ad instar eorundem aliorum humeris huiusmodi cure
sarcinas imponere solemniter et festive prudentes et spectabiles viros subscrip-
tos in officia sua scabinatus substituernt, ex nomine videlicet: Paulum Kin-
ner, Johannem Leopoldi, Andream Fabrum, Andream Rosenhanum, Crista-
num Aufensesl, Jacobum Radler, Jacobum Krumpholcz, Sigismundum Behm,
Petrum de Gempnicz, Sigismundum Pluml, Michaellem Erasmi et Jacobum
Lichtnawer, coram quibus officiorum suorum partis
efficacem et acceptabilem rationem dederunt, hecque debita civitatis hactenus
derelicta assignaverunt. (1^a).

¹ 12. února.

Sabbatum ante „Invocavit“ (5. března). Item nuncio ad dominum Sternberg 17 gr. Item nuncio alteri ad dominum de Sternberg 12 gr.

Sabbato ante „Reminiscere“ (12. března). Item nuncio ad dominum Zdenko[nem] 6 gr.

Sabbato ante „Oculi mei“ (13. března). Item diversis nunciis hinc inde explorantibus et a vasi tractura 12 gr.

Item aliis duobus nunciis Iglaviam et ad Pudwicz 15 gr. Item aliis duobus nunciis a domino Zdenkone de Iгла 22 gr.

Sabbato ante dominicam „Letare“ (26. března). Item nunciis de Iglavia et Bruna 12 gr.

Sabbato in albis. Item nuncio de Iglavia 10 gr. Item nuncio de Bruna 3 gr.

Sabbato ante „Quasi modo geniti“ (23. dubna). Item nuncio ad dominum Zdenkonem 24 gr. Item nuncio in Recz 3 gr. Item nuncio Iglaviensi 4 gr.

Sabbato post Johannis ante portam (7. května). Item ad exercitum expeditionis superius Chunicz pro expensis 4 s.

Sabbato ante rogacionum (21. května). Item racione expensarum notario in exercitu 19 gr. Item iudici pro necessariis albe monete 2 gr. Item Ambrosio pro diversis expositis ad exercitum 15 gr. Item nunciis ad Austriam cum littera regia 24 gr. Item umb ein zemff superiori Chunicz 6 gr. Item pro Girzikone notario domini Zdenkonis . . . 28 gr. Item notario in exercitu pro expensis 6 gr. Item subcancellario regis Hungarie et scriptoribus 1 flor. Item Andree Ffranspicz pro expensis in expeditione 10 flor. Item cuidam uno regis Hungarie 1 s. Item eodem die Marzino artifice pro expensis ad Austriam albe monete 1 d.

Sabbato post Ascensionem Domini (4. června). Item Johanni Steger pro una lagena kinel comiti de Maidbergen 5 flor. Item uni rustico de Urbaw ducenti ad superiorem Chunicz 15 gr. Item Jodoco, quod expendit in exercitu, 19 gr. Item in exercitu Misnium (!) Andree Franspicz et ceteris 15 gr. Item Woitiech aqueductori racione illius, quod erat in exercitu 50 gr. Item Johanni carpentario, qui fuit in exercitu, 17 gr. Item nuncio eunti ad Puchaym in Rabcz, 6 gr. Item Ambrosio pro panibus et ceteris necessitatibus ad exercitum 5 s., 27 gr., 3 d.

Sabbato. Item diversis nunciis albe monete 13 gr., 4 d. Item Andree Franspicz ad exercitum 10 s. Item cuidam extrahenti mortuos de turri 3 gr. Item tortrici super ebdomada presenti et futura 14 gr. Item socero cuiusdam Swabl captivi 4 gr.

Sabbato in prefesto S. Trinitatis (11. června). Item Matthie de Pudcz misso in occursum cardinali venturo 1 s. Item eidem pro expensis ad eundem locum

ambe monete 6 flor. Ung. Item preconii in Laa, qui fuit in Romana Curia 8 flor. Hung. Item nuncio in Gewspicz 2 gr.

Sabbato post Johannis Baptiste (25. června). Item Mathie de Pudwicz pro expensis ad legatum 7 flor.

Sabbato in die Visitationis Marie (2. července). Item pro duobus centis pulveris solutis comiti de Recz 22 flor. Item pro una lagenâ malvatici vini propinati episcopo Varadiensi 6 flor. Item Otikoni vectori, qui fuit in exercitu 1 s. Item Michaeli Erasmi pro expensis ad legatum 6 fl., 3 wien.

Sabbato ante Margarethe (9. července). Item Cristiano nuncio in Fren et pro dampnis 15 gr. Item Hosskoni pro expensis equitanti in Olomucz 2 s., 23 gr. Item cuidam nuncio domini Johannis de Sternberg 7 gr., 1 d. Item sartoribus erigentibus tentorium, pro bibalibus 80 d.

Sabbato post Margarethe (16. července). Item Georgio Meser a vectura unius ternarii in Chunicz 40 gr. Item Mathie sartori pro una tunna allec[um] et panno super curru 5 s. Item Hosskoni equitanti Brunam 1 s. 5 gr.

Sabbato post Jacobi (30. července). Item nuncio misso ad regem 1 s.

Feria VI. post Stephani pape (5. srpna). Leopoldo misso ad regem et legatum 4 s. 4 fl. Item eidem albe monete 13 gr.

Sabbato in die Sixti (6. srpna). Item duabus pistricibus pro pane captivis 20 gr. Item illis, qui adduxerunt equos de Wienna 23 gr. Item cuidam nuncio misso de Wienna 7 gr.

Sabbato ante Assumptionem (13. srpna). Item cuidam vectori ducenti vinum in Chunicz 6 gr. Item pro carnibus porcium in Chunicz 5 gr. Item Andree pro vino propinato regi Hungarie, super racione 29 gr. Item peditibus de Erdpurg pro bibalibus 10 s.

Sabbato ante Bartolomei (20. srpna). Item Hosskoni eunti in Olomucz 50 d. Item nuncio eunti Wiennam 50 mc. Item nunciis Wiennam et alibi 18 gr.

Sabbato post Egidii (3. září). Item Jankoni carnifici eunti Iglaviam 10 gr. Item eidem in superiorem Chunicz 18 d. Item Laurencio carnifici racione campane fuse 24 gr. Item nuncio eunti in Trebicz 10 gr.

Sabbato, die Lamperti (17. září.) Item uni nuncio de Sternberg 2 gr.

Sabbato ante Wenceslai (24. září). Item cuidam exploratori 15 gr. Item Leopoldo et Michaeli Erasmi pro expensis in Posonium 3 fl. 15 gr.

Feria tertia in die Wenceslai (28. září). Nuncio ad Novam Domum 12 gr. Item eodem die Mathie de Pudwicz equitanti Brunam 5 s. Item pro carbonibus albe monete 50 s.

Sabbato in die Sancti Remigii (1. října). Item nuncio, qui fuit in Posonio 14 gr. Item Hosskoni misso Wiennam albe monete 20 gr.

Sabbato ante Galli (15. října). Item cuidam pro vino, quod Rosenhanns emit ad Chunicz, 6 s. 15 gr. Item Hosskoni equitanti Brunam 4 gr.

Sabbato in die Hedwigis (15. října). Item Jankoni Sawslaher, qui fuit missus in diversis locis 50 s.

Sabbato post Simonis et Jude (29. října). Item Hungaro de Wynnaw pro equo 7 gr.

Sabbato ante Leonardi (5. listopadu). Item nuncio Olomucensi 20 gr. Item ad claustrum ratione cuiusdam rustici in Kuhracz 40 gr. Item Polczlino nuncio 5 s. Item alteri nuncio Czornstein 16 gr. Item nuncio in Stockern 10 gr. Item Hosskoni equitanti Brunam 20 gr.

Sabbato in die S. Elizabeth (19. listopadu). Item Wenceslao Brunner, qui fuit Wienne, 6 gr. 4 d.

Znojemské holdy z r. 1466.

Měst. arch. znoj. Rkp. č. 244.

Item die von Prosmericz haben geben 20 gulden in die S. Margarethe. (9. července).

Item von der halben Mul des Diertensl 14 gr.

Item von Prosmericzer huldigung M^t waicz.

Item die von Pochnig haben geben 5 gld.

Item von Teswicz auf der wis¹ 5 gld.

Item am Mitich post Jacobi (30. července) haben die von Weidnicz² huldigung geben 30 gld.

Item am sambstag post Jacobi (2. srpna) haben die von Testicz³ under dem purkholcz huldigung geben 10 gr.

Item am sambstag post Jacobi haben die von Galicz huldigung geben 10 gr.

Item am sambstag post Jacobi haben die von Zuchlayn (!) huldigung geben 12 gr.

Item in die sancti Steffani (3. srpna) die von Rakwicz haben geben huldigung gelt fur 5 gld. (13^a).

Item an mitwoch post Stephanum (6. srpna), die von Masquicz⁴ haben geben 15 gld.

Item dy von Selticz⁵ haben geben 13 gld.

Item die von Krupicz haben geben an mitwoch post Jacobi (3. července) 16 gld.

Item dy Deyathe haben geben 20 d.

1 Stošikovice na Louce. 2 Vitonice. 3 Těšetice. 4 Mašovice. 5 Želetice.

Item am suntag vor Laurencii (4. srpna) haben die von Mischpicz huldigung geben per Zehein (!) 40 gld.

Item eodem die von Winnaw¹ (!) haben huldigung geben 50 gld.

Item Naschmaricz² debent 13 gld. am suntag (17. srpna) post Assumptionis Marie.

Item quinta feria in die sancti Remigii (28. října) dederunt 11 fl.

Item Lewpeticzer³ dederunt am montag post Assumptionis Marie (18. srpna) 49 gld.

Item die Hosterdriczer dederunt am Montag Bartholomei (25. srpna) huldung 56 gld., tenentur adhuc 4 guld. (13^{a-b}).

Ander holdung Omnium Sanctorum.

Item perceptum ab opido Hostrodicz 60 flor. adhuc tenentur 40 flor.

Duos modios tritici et duos modios siliginis.

Item eodem die perceptum a villa Mosquicz 13 flor.

Eodem die a Misspicz 49 flor., adhuc tenentur 11 flor. (Item postmodum dederunt 11 flor. ac totum solutum est).

Item villa Rakwicz 5 s. gr.

Item villa Robiticz (!) 8 flor.

Item eodem die percepimus de Waidnucz 35 flor. adhuc tenentur dare 6 florenos.

Item dominica ante Martini (9. listopadu) perceptum a Lechwiczerein 20 flor. huldung.

Item feria ante Elizabeth (18. listopadu) de Hostrodicz huldung 20 flor. (Et sic totum solutum est preter frumentum).

Item eodem die perceptum de Wiennaw 33 fl.

Item eodem die a Selticz 12 fl., adhuc tenentur 8 flor.

Item eodem die de Chripicz 13 flor.

Item eodem die de Testicz 10 flor.

Item feria quinta, dies S. Elizabeth (19. listopadu) percepta huldung 6 flor., totum solutum.

Item sabbato ante Andree (29. listopadu) perceptum de Testicz huldung 6 flor., totum solutum.

Summa istarum ambarum parcium flor. per 50 gr. computis facit 4^c 66 s. 6 gr. 2 d. Item facit 67 s. 10 gr. (14^a).

¹ Únanov. ² Našiměřice. ³ Litobratřice.

Huldung traid.

Item am sanntag vor Laurentii (3. srpna) haben geben die von Bochnicz waicz 2 M^t.

Item der pharrer von Prosmericz eodem die dat 1 M^t haben.

Item die von Teufmaspicz haben huldung geben 2 M^t korn 1 M^t haben.

Item die von Klein Teufmaspicz¹ dederunt 39 metzen korn, 19 metzen waicz.

Item Rakwicz 1 M^{tt} karn 1 quartale.

Item Rochticz 2 M^{tt} karn 2 metzen.

Item Pratths² 2 M^{tt} waicz 2 M^{tt} karn 4 metzen.

Item Kalicz³ 1 M^{tt} waicz 1 M^{tt} karn 1 metzen.

Item Sellticz 34 metzen karn 50 metzen haben.

Z jihlavské knihy testamentů.

Měst. arch. jehl. Měst. kniha č. III.

(1418). Petr lektor dominikánů v Jihlavě, syn Hertvíka z Jihlavy odkazuje: 32 knihy pergamenové, 52 papírové, pod podmínkou, že budou patřiti dominikánům, nikoliv jednotlivci. Dále: 2 ornáty s prádelkem, 2 humeralia, z nichž jedno ze stříbra a zlacené, druhé zdobené drahokamy a perlemi. Monstranci za 10 hřiven ze stříbra zhotovenou a zlacenou s kameny. Stříbrný kříž, s nímž věřící denně bývají žehnáni. (Fol. 49^{b'}-50^{a'}).

(1420). Ondřej Czlewinger notář jihlavský odkazuje orloj ku sv. Kříži. (59^{b'}).

Jan Enderlinův z Kutné Hory odkazuje: Bratru Václavovi 4 kopy gr. a dům v Hoře „dum et quando ad eandem possint pervenire“. Polovici vyměňuje si doživotně. (63^{b'}).

Testament Jiříka Waldvogla z Prahy, otce avignonského tiskaře Prokopa.

Měst. arch. jehl. Měst. kniha č. III, fol. 64^{a'}.

Testamentum Georgii Walfogl cultellificis de Praga.

Er hatt zum ersten geschafft der Dorotheam seiner eelichen haw[s]frawen alles sein gut varund vnd vnvarund, wo vnd an welich stat er das vnder im hat gelassen, von dem gut allem sol sy dem Procop seinem sun geben 30 s. gr. ab man dorzu kumen mag, wer des aber nicht, so sey mynner auch, so schaft er ir sein haws vnd dorzu alle seine czinse, die er do hat, davon sie sich mit iren kindlein genern sol. Wer aber, daz sie iren witeb stul vorrukt,

¹ Hluboké Mašůvky. ² Prácheň. ³ Kaliště (?)

dennoch sol sie die kindlein von dem gute genern vncz zu irn vornunftign iarn, auch wer ez sache dacz sie adir ir man den kindlein nicht vor sein wolten, so sol man sie mit irem tail von den kindlein tailen vnd sol die kinder befehlen dem Michel vom halben rad, seinen swager. Item so schaft er seiner hawsfrawn ein vbergolten kelichlein. Item der Barbara, seiner mayd, 1 s. gr. Item ein czechsuch der mesrer vom Prag sol der Hannus Musl, mesrer vom Prag, zu im loczen vnd ledigen vmb 2 s. gr. vnd dasselbe furbas reichen in die czech der mesrer ken Prag vnd die czwei s. gr. sol man im wider geben. Item er sagt ledig al seine schuldiger vnd was er schuldig ist, des man sein hawsfraw vnderweisen kan, die selbe schult schol sie beczalen mit gutem gewissen. Item zu gescheftlewte hat er im gekorn die erbern Stephlsund vnser aytgenos Hensel Marquart vnd Hierssel mesrer, die das geschefte fur vns in vnsern rat in vnser register haben lassen schreiben am nechsten man- tag vor weinachten anno Domini M^oCCCC^o vigesimo primo.

(1421). Testament Mikuláše Sokolova nožíře z Prahy. Odkazuje: Ješkovi Kurznerovi v Litoměřicích pozlacený hrnek. Fasolt nožíř z Prahy dluží 2 kopy gr. Bernardovi Nisy, švagrovi Josta z Nisy. Oldřich kněz od sv. Apolináře z Prahy mu dluží 2 kopy gr.

Testament Petra Kleina z Kutné Hory. (Fol. 64^{b'}).

Vdova po Petru uhlíři z Kutné Hory vyznává, že dostala jistý obnos od Mikuláše Odrovce, z čehož ještě má 50 kop gr. (68^{a'}).

(1422). Mikuláš Knaff. Po smrti manželky má odkaz přejíti na Barboru Rabuscherovu z Kutné Hory. Odkazuje 6 kop gr. na klášter sv. Kříže, na novou věž farního kostela a chudým kněžím. Zanechal též Janu Rudlinovi privilej na každoroční příjem „super quadam fabrica monete in Montibus“ a dům „prope Nametum“. (68^{b'}).

Fritz Pileator z Kutné Hory. Ztracenému sirotkovi, kdyby se našel, 5 kop gr. (69^{a'-b'}).

Mikuláš Crenes z Něm. Brodu odkazuje manželce Kateřině 24 kopy gr. „cum ceteris bonis suis in Broda theotuncali derelictis“. (70^{a'}).

(1423). Václav Goppold z Chebu, měšťan kutnohorský, dává tamější svůj dům „iuratis consulibus, qui futurum christiane religionis et katholice fidei ibidem fuerint“. Dům může býti prodán na špitál. (70^{b'}).

Hannus Reidl de Noborg (!) dicit, Bartholomeum pannificem de Montibus Chutnis ex parte Petri Czimmermann pannificis, qui obiit in Sitavia liberum pro 12 s. gr. (73^{a'}).

(1425). Pavel Mayer „quondam notarius Montis Chutten“ . . . „qui moram trahit in Iglavia“ přiznává svůj dluh 25 kop gr. Prokopovi Vndlerovi.

Žádá, by nebyl upomínán, neboť dluh se vyrovná z jeho majetku po jeho smrti. (76^{a'}).

(1423). Schroter z Kutné Hory odkazuje dceři Alžbětě a zeti Prokopovi 4 masné krámy v Hoře na dolním náměstí. (78^{b'}-79^{a'}).

(1423). Svatební smlouva rychtáře Zikmunda s Anežkou dcerou Kristiana Kašpara z Kutné Hory. (79^{a'}).

Testament staré Ginclové (Ginczlehin), jež měla dvůr v Kutné Hoře (79^{b''}).

Testament Leonharda Schuzcla z Prahy (80^{a''}) a Martina Crumlera z Kutné Hory.

Odkaz Henslina z K. Hory. Odkazuje špitálu 3 řady (areas) masných krámů s krámem, v němž sám stával. (80^{b'}).

Testament Mikuláše a Kateřiny Erhartovy z K. Hory (80^{b'-b''}).

(1435). Testament Petra jinak Tomáše malíře. Odkazuje 34 kněh, mezi nimi i Miličovu postilu. (150^{b''}).

(1437). Hans Hopp dává bratrovi dům se zahradou proti klášteru slovan-skému. (154^{b''}).

Hrdelní zápisy města Jihlavy.

Měst. archiv jihlavský, Rkp. A, IV.

Item recogniciones spoliatorum et maleficorum.

Anno Domini M^oCCCC^oXVII^o, feria secunda post festum sancti Andree apostoli.
(15. listopadu.)

Schönpetr.

Schönpetr in suis tormentis recognovit super socios suos, cum quibus spoliavit: Primo super Jankonem. Item super Sskaredy, Holý domini Johannis de Brandis. — Item super Mikalwss (!). — Item super Bebtam. — Item super Czrdam. — Item super Drch de Guldenstein. — Item super Mikolawss slepy, introierunt ad propugnandum Nyczkonis in Buk et receperunt violenter. — Item detinuerunt homines de Montibus. — Item recognovit super d. Wankonem, filium Zampachonis et super famulum ipsius. — Item super Jankonem. — Item iterum super Jankonem, receperunt pannum et pellicia prope Jermyr. Stacionem habuerunt circa thabernatorem dictum Bosák sub Sczepanicz in villa. — Item recognovit super Diwoczkonem. — Item super Jankonem zpiewawy. — Item super Myssinsky. — Item super Stamphus. — Item super Petrzikonem. — Item super Wankonem fratrem Petri Rümpöcz. Item super Hanusskonem de curia. — Item super Ramess. — Item super Maczura, spoliaverunt simul. Receperunt simul uni de Montibus duos equos. —

Item Woldan et Kürze interfuerunt, sicut Wšeslaum detinuerunt. — Item super iuvenem Šibal. — Item super Gindrzych fratrem Nicolai. — Item super Krawkam et Bebtam, voluerunt ad civitatem Trütnoviam intrare furtive (13^{a'}). — Item recognovit, quia cum XL equis voluit equitare ad Novum castrum in Chündraticz volens aliqua recipere, quando equitarent ad regem.

Recognicio Mladate in eodem anno.

Mladata recognovit in suis tormentis, quia interfuit, quando Kunssonem burggrafium detinuerunt. — Item super Czerdam, super Bebtam, quando currus spoliaverunt prope Olomuncz. — Item super Jan Trzebiczky, super Jankonem Westa, super Steklecz, super Zlüpek, super Mathiam fratrem Hawlonis, super Smetanam, super fratres duos dictos Kabatý, super Sskaredý, Holý, super Sczykam, spoliaverunt simul. — Item super Wenkonem filium Zampachonis, qui recepit equum prope Turnaw. — Item super Czerdam. — Item super Jacubek, super Tomsam debuerunt intrare castrum furtive, prope Austriam stationem habuerunt in villa Cossaw apud Martinum dictum Cossewecz, prope Holsteyn.

Recognicio Janek Zaska (eodem anno).

Janek Zaska recognovit in tormentis suis super Heryng, super Stramphus, super Kubam. Receperunt VI s. gr. prope Lanzhüt. — Item receperunt duplices in wlgari „platy“. — Item spoliaverunt currus. — Item Czabalka et Kuba receperunt uni quinque fertones, quando equitaverunt (13^{a''}) de Hermani civitate. — Item idem solus recepit in Praga II sex. gr. et duas mitras. — Item super Mysslynsky, super Sslechticz de Hostowicz fratrem Kwalonis, currus spoliaverunt prope Horzicz. — Item super Czerdam, super Ssczmolik, super Hering, currus spoliaverunt prope Sittaviam. Stationem habuerunt in Skalka apud Mathiam.

Recognicio Jableczkonis eodem anno.

Paulus dictus „Jableczko“ recognovit in suis tormentis super Jankonem famulum Schönpetr, super haubtman, super Rümpocz, super Michkonem, super Wankonem. Spoliaverunt institores prope Skütecz. Stationem habuerunt super Skuhraw apud Wankonem et idem Wanko ab ipsis recepit etc. — Item Jan de Lyczna suscepit a Stankone de Solnicz quidquid subtraxit. — Item super Petrum Rümpocz, super Czerdam, super Kozam, super Michkonem, super Ssczykam, super Ssaldam, super Dywoczkonem. Illi omnes interfuerunt, quando suspenderunt Petrzikonem domini Raphaelis, burggrafium

in Potensteyn. — Item super Jakubkonem cum sociis suis, super haubtman currus spoliaverunt, pannum receperunt prope Gryzam. — Super Wankonem filium Zampachonis et famulum ipsius, super Petrzikonem famulum Jableczkonis, super Smetanam, super Kerkam, super Kuczka, super Eppam. Receperunt pellicia prope Gryzam. — Item cremaverunt molendinum domini (13^{b'}) Henykonis prope Gylempnicz. — Item super Nicolaum slepy, super Mladotam, super Zaskam, super Jankonem, omnes interfuerunt sicut cremaverunt sub Schaczler. — Super Vitum, super Petrum de Lagnoro cum sociis. Illi omnes simul spoliaverunt Piper, receperunt prope Jaromyrz. — Super Uher, super Beptam, super Jankonem de Trzebicz, spoliaverunt simul. — Super haubtman, super Jankonem. Interfuerunt, quando dominum Wenczeslaum capellanum de Potensteyn wlneraverunt. Stacionem habuerunt in Brewna, circa plebanum prope Gylempnicz et in Klasterzecz prope Hostyny et ibi dividerunt inter se cuilibet pro parte sua per V sex. grossorum. — Item super haubtman, super Jankonem, super Schömpetr, super Nicolaum slepy, super Drh cum aliis supradictis. Laurencium exusserunt tempore nocturno et pecunias receperunt. — Item super Kurze, super Jankonem, super Ssenk Chusan, interfuerunt sicut Wsseslaum detinuerunt. — Super Knytl Zuwer, super Nicolaum slepy, super Jankonem zpiewawy. Interfuerunt, quando Bebta interfectus est. — Super Jankonem parvum receperunt equum Petro Chrstoni, super Wolkonem de Güldstein. Stacionem habuerunt circa Zhaczowa. — Czerda habuit stacionem apud dominum de Rychnow, habuerunt stacionem in Bohdanecz apud Jankonem, in Chlumecz circa Ondruss et prope Waldstein. — Item Olhewbel ab ipsis suscepit, Czabek, Hanns iudex in Gylempnicz ab ipsis receperunt. — Item dominus Henyko antiquus apud ipsos pellicia emit et a Bebta omnia suscepit. Stacionem habuerunt apud Czyecz in Lessczna (13^{b''}). — Item super Herynk cum sociis suis, habent stacionem apud Mathiam in Skalka. — Super Wankonem, super Kuczkonem, spoliaverunt simul. — Item Wanko sub Skuhraw portavit eis comedere et bibere. Stacionem habuerunt apud Busskonem thabernatorem in Holyczowicz. — Super Jan de Holyczowicz, super fratrem Kromyessin receperunt XXX s. gr. prope Przelicz. — Item prope Nachod pannum receperunt et duos equos prope Chrudim.

Recognicio Wankonis eodem anno.

Wanko recognovit in tormentis suis, quia fuit cum Schömpetr, sicut Pokschuchonem montanum detinuerunt. — Item super haubtman, quia ipsum Pokschuchonem fixit. — Item pellicia cum Czerda accepit et Schömpetro et cum aliis sociis.

Schönpetr, Behta, Parczierzek, Mikulaws, Mladata, Thoml, Polak, Czrh, Sczika, Jableczko, Janek holy, Schalda, Canczkerz Bebtow, Jarossek, Jakubek kadařewý. A tyť jsú u Brodu Ny[e]meckého lidi zbili, lúpíce a kramářiem pobrali u Jaroměrie pepře, skořec a toť vše do Chlumcie a do Děčina, a ten jistý, jakož jest na ně pravil, chtěl u nás kuony krásti. — Czerda, Schika, Herynk, Vilém, Jan řečený Němec, faber, Petřík, Rysek, Kadeřávek, Kuba ovcie, Smetana, Petřík z Buděmiřic, Hugwalt z Hnátnicye, Gořic z Richenberka, Wanas u Pecky, Wyenek z Lešného, Ctiber (!) z Lukavicie, Leva (14^{a'}), syn Sršnyóv.

A tyť jsú náchodské vozy sebrali a položili osmnácte postavón u Žhačky v Rychnově, vóz vzeli kramářský na hradeckém Boru a na něm bylo za dvě stě kop grošů. A tudíž na Boru vzeli dva kony, s Parcířkem dva kněze oblúpili, jednomu vzeli III sex. gr. a druhému III sex. gr. — A Leva, syn Sršnyóv, s ním byl jako sukno u Hořic brali a formanovi u Hořic lúpili a formanem vzeli s Levú IIII sex. gr. a byl Leva sám třetí a Mlach sám třetí, jakož u nás, na Poděbradech na mukách na ty na všecky vypravil. — Mixsa od starého Boleslavě pobral sukno a Leva s ním, y dal schovati Duchkovi z Zizilevsi. — Petřík pravcón syn z Práv, Vaněk Drhanyew sestřenec, Mlach z Lucye řečený „holý“, Ginda, pacholek jeho Holprüd, Levóv pacholek, Velík též, jakož v Právách býval s Mikulášem, Jíra krčmář z Nové vsi hořiený, Petřík kolář z Chlumce z Beneševa, Makeš, Hlozek, Duchek a tyť jsú k nim z jičínské rady vyslaný na listu, ježto na ně Bohuněk na mukách vypravil. (14^{a''}).

[In sequenti recognovit magis.]

Recognicio Sigismundi, feria 4. post Pentecostes, anno XIX°.

Sigmund hat bekant czu Mezerzicz, das sie haben gewant vnd gewürcz genommen den Olmunczer[n] bey Kremsir, dabey sind gewesen Mikolassek z Wyczowa, Petir Kobyla von Sluczyn vnd Wanku des Chwalopir sun. Drch, Janek kadeřavý mit seinem knechte Hanal, Kussy mit seynem knecht, kanovník Janek železko. — Item vnd daselb gewant haben sie undereinander geteilet vnd wol eyn meczen gewürcz haben sie dem Pusskn gegeben. — Item dem Stybor von Bodāncz, des kunigs diener, haben sie röss genūmen, Kuba, Procop sein knecht, Kobila, kanovník u Wyri (!), Janek zelezko. Dye haben den Hasschel berawbt, Mathyegyck Ochystal, der hat yn vorderbt Mulacz, Michku Weneda.

Recognicis Mulaczonis eodem anno, Procopii.

Mulacz hat bekannt ze Mezerzicz von des rawbes wegen czu Otten. Dabey sind gewesen Sagyeczek, Oprüd, Janek, Kuczken vnd sein knecht Wanek, Rowiezy, Pessik slatey, Mikolassek morderz, Canovnik. — Item czu send Michal tag awff dem Stöckerperk anno M^oCCCC^oXVIII^o haben die hernach genant vnser lewt (14^{b'}) berawbt den Cleyn, Janko den pfarrer von der Wyse frewnt, Jacúbek strzieberny, Angel, Janek de Mez[er]zicz, Stahlo, Jane Wilém rzizavy, Teplíš, Sajieczek, Oprud.

Anno CCCC decimo nono, Michaelis, hat man die Brunner vnd auch die vnsern berawbt auff Habrswalde. Das synt gewesen Jacúbek, Strzieberny seu dritt, Kuttler, Michek Weneda von Reteck, Panoska, Mulacz, Oprud, Janek servus Schonpetri, Janek Wyrny, Obcze Thomsa, Kuczka cum servo Janekone, Smetana, Kurzie, Swatybor, Miculas morderz, Vrchlabsky vnd von dann ist der Michku Weneda gerytten awff den Pernstayn.

Von Dübrawicz.

Von vnserm salcz Mulacz XVI s. gr. Dabey sind gewesen Küba, Janek des „Angel“ frewnt, Drk, Hanussek, Swatybor, Micolassek de Wyczawa, Hanek Karasek, Janek kaderzavy, Michek maly.

Von Brunner jarmark anno CCCC^oXVII^o haben die bey dem Heinrichz genummen den Prager röss vnd gelt. Mulacz, Steklecz, Wacław, Mülcenec, Ffranek, Blažko, Nemec, Clupek, Michek Weneda, Kussy servus Jacúbek, Janek kaderzavy, Michek maly, Johanek, Küba, Drk, Jan Stahlo, Ffrenzl, Janek amicus „Angil“, Hrzlik, Sagyeczek von Pehem, das hat der Püssk geheissen, wan sie haben ym gegeben eyn röss. (14^{b''}).

(Hic non fuit Mulacz.)

In die S. Crucis haben sie dem (!) Rubenhengst vnd den Betterle berawbt auff Vetawer walde, dabey ist gewesen Kuba cum servo Micolass, Stahlo, Petrzik, Hrb, Wytteb de Zolnicz, der da gewest ist pey dem Gindrzych auff dem Pernstein, Kubäcz, Petir Kobilá, Mikess, Ssenk, Wanek filius Chvalypirz. — Item czüm heiligthum haben die thuer mit stöhl czehawen: Muläcz, Küba, Procöp, Drch, Karasek, Cobyła, Chvalipyrz, Mikess, Ssenk, Sagyeczek. Oprud. — Küba hat den Wacław von Frenn berawbt vnd geschossen, doch hat er ym's widergeben. Wan seine müter stewrt (!) gar faste, die syczet czu Woyanowicz, kegen Znaym, pey Jewspicz. — Item dye haben dem Michkn von Chutten awsgeslagen: Mulacz, Miculasek de Wiczowa, Jakubek, Jakubek frater Petrzikonis, Krzizek, Przek, Kuba, Janek ka-

derzavy, dahin sein sy geritten von Dubrawicz vnd hinwider. — Item der Mulacz hat gerawbt die Eybwaczer yn der fasten anno CCCC^oXIX^o, do-
bey ist gewesen Sajieczek, Oprud, Stahlo, Petrzik, Kuczka, Clupek vnd
haben yn gelt genommen. — Item die haben bey Crömsyr genommen arm-
brust vnd anderley Jacúbek vnd Canovník vnd sein geryten von Du-
brawicz. — Item die haben den Hochhut vnd Kunczen Mynsteiner berawbt anno
CCCC^oXVIII^o bey sent Procop: Mulac, Steklec, Peter, „Angel“, Kuba
(15^{a'}), Hauptman cum servo Ochystal, Drch, Canovník, Sajieczek, die sein
geritten von Ootoslevicz von dem herrn Pussken. — Item die haben bey Kott-
warz den Russtawssern genommen XXVI s. gr.: Roweyci cum servo suo Jan-
kone, habet uxorem in Ffystrzicz, Mulacz, Clupek, Kuczka cum servo Ja-
nek, et Janek servus Schompetr, Smetana, Marczyn, Hudec, Kaderzavek.

Conductorem.

Item der gibt yn alle sache aws vnd ist cze fuessen mitgewesen auff Hab-
rezwalde. Derselb heist Wanko Pečetka, vnd ist ein schuler vnd hat ein wenig
gestossens crawsshär. Auch hat er verraten die lewte, den man XC guldein
hat genommen, pey Heinrichz vnd ist ym herbst davor eyn jar gewest vnd
die haben's genommen: Rysek, Pessik, Slaty, Kalussek, Hanäl servus Spycz-
konis. — Item die haben mit dem Mulac gerawbt pey Cremssir vor czwey
jaren yn der fasten: Podowa, Drch, Ffycek, Ffranko, Wyrney. — Item so
haben die vor eym jar vmb ostern bey Grecz parchant vnd anderley genom-
men: Wytkn von Solnicz, Jan Stahlo, Drch, Kuba, Oprud cum servo Sa-
jieczek vnd sein geritten von Gymabicz. — Item Mulacz hat bekannt, daz
Wulk von Brieznik hat yn zweymal habern verkawft auff dem walde. (15^{a''}).

Sigmund eodem anno.

Sigmund hat czu Mezerzicz bekannt, das Chwalypir von Storchowicz,
der hat sie behawst vnd notdurft geben vnd sein sün Wanko ist mit ym ge-
ritten. — Item Blaschko Fürster stinavy sein cze füssen gangen rawben vnd
morden, vnd Petir Kobyla ist auch mit yn gegangen. — Item die alleczemale
dy wyrt zu Bohuslavicich (!), wen man dieselben begreift, da würde man vil
ander [er]faren.

Recognicio Wankonis Rowyecz anno CCCC^o XIX°.

(Die bekanntnüsse ist geschehen awff Pisencz von dem Wanko genannt
Rowyecz mit guten willen an märter, am freytage noch Urbani.)

Item er hat bekant, das er gerawbt hat am dinstage, das ein jar ist, den

kramern von Newnhaws, als sie czögten ken Jempnicz auff den jarmak(!) t Gewürcz, püxschin, parchant, czwillich, vnd dise sein mit ym gewesen: Marczyn, Hudec, Panosska, Owce, Mulac, Karasek, Oprud, Sajieczek, Jan Stahlo, Petrzik Herb, Mikulass, Slupek, Wytleb z Solnicze, Wanek Rabüssie z Martinkem, mit dem panossku sein geritten auff den Pernstein vnd die andern auff Gymrowicz, vnd der Wytku mit Owce sein gerit[t]en awff Kawcz, daselbist haben sie geteylet ym püssch awff Strzycze mosyczy. — Item vnd hat bekannt, das er selb (15^{b'}) sybende ist gewesen für Wylhalmczell, für dreyn jaren czu phinsten. Mit ym ist gewest Markart Pusskarz, Tonsa Lukess, Ryzek, Krzizek, Wanek genannt „Czrlik“ vnd sein geriten [auf] Prnstein vnd haben berawbt dem abte sein diener vnd haben yn genommen czwey ross vnd czwey panczir, drey armbrust vnd haben geben eyn ross dem Wanko von Lemberg vnd diz haben sie geteilt vnd von dann sein sie geritten auff Pernstein. — Item vnd hat vngemarterter bekannt, daz er selb fünffte an dem sünabent vorm palmtag czweyr jar vergangen sein, sind sie geritten von Prnstein vnd haben gerawbt czwen kramern von Pöln. Mit ym sein gewesen Krzizek, Tonsa, Markwart, Pusskarz, Mulacz, da haben sie genommen parchant, czwillich, gewürcz vnd das gewürcz haben sie geben herrn Wilhelm von Prnstein vnd das andrn haben sie geteilt auff dem walde Nedwyedicz vnd sein dann geritten awff Pernstein. — Item vnd hat bekant, das sie sein gerit[t]en von Richenburg vnd von Kawcz auff die reyss, als sie die Brünner vnd die unsern berawbt haben czu send Michael tag awff Habrerwalde; dabey sind gewesen Michku Weneda, als yn des Mulacz bekenntnüsse steet.

Hic est martirizatus.

Item an der marter desselben Wanku Rowyecz bekenntnüsse.

Er hat bekannt, das er selb achte gen Osterreich vor (15^{b''}) Drüssendorff sey geritten. Döbey ist gewesen: Przibik weliky, Herdlicze kawat, Cristan Nemecz, Jan Czwene der junge, Besska vnd hat also gesagt, das sie genommen haben XVI tüch vnd die haben sie geleitet ym (!) dem holcz bey Ronaw vnd das reyten hat geheissen der von Ronaw, der hat sie ze kriegt mit dem Schönpetr vnd hat sie von ym awffgenommen. Des ist drey jar vergangen in der fasten. — Item er hat bekant, das sie geriten sein von Solnicz, die ander reyss vnd sein geritten auff die Igler vnd haben den jungen Heschel verderbt vnd berawbt. Dabey sind gewesen: Michku Weneda, Koza, Blassek, Waläch, Sigmund Polak, Marziek oclup, Ochystal, der was die czeit bei Jan¹ von Brandis, Mulac, Witek, Markwart pusskarz, Schram, Czrlik, Drch, Mikulass,

¹ J. z Boskovic.

Czlupek vnd dieselben rawbes haben sie geben herrn Wilhalm von Prnstein, gewürck vnd dasselb hat der Michku auff einem ledigen ross auff Tellecicz vnd von dann hat man's geführt awff Pernsteyn, vil gewant haben sie geteilet auff dem walde Morawcze. — Item er hat bekant, das er die dritt reyss selb achter seyn geritten von Richenburg, die mit ym: Janek, Schönpeter, Smetana, Blassko, Wallach, Mulac, Clupek, Kuczko, Janek trlikavie, vnd haben genommen XX schok gr., vorm Kottwarz, als (16^{a'}) man czewcht kein Krüdein, von dan haben sie sich geteilt gen Solnicz vnd ken Gymrowicz vnd der Schkal(!). — Item vnd hat bekannt, das er mit Ssimberka den Olomuczern gewant hat genomen, dabey ist gewesen: Steklec, Pannosska, Janek piesarz, der etwen gewesen ist bey herrn Boczken: Donat Wyely, Cristan cum servo, Czerda, Styka, Wesska, Petrzik, Herb, Przissek filius Ossy de Zletic(!), Marzinn Hudec, Mladata velky, Uviry, Mikules, Clupek, Oprud cum servis, Faber. Aus den sind ettleiche geritten vom Lewtmischl vnd ein teil vom Brandis vnd von Czebranicz vnd ein teil von Gymrowicz von herrn Pussken, daselbs haben geteilt vnder einem hohen steyn, den Hynczik helt. — Item er hat bekant, das er yn einer reyss ist gewesen selb sechster, dise sein mit gewest: Mulac, Jan Stahlo, Sajieczek des herrn Pussken, Marzynek, Hudec, Oprud, vnd haben genomen den Kotwarern czwen ross vnd III schok gr. vnd sein gerit[t]en von herrn Flaschken¹, vmb(!) dieselbe reyss hat der Flaschk gewest. — Item er hat bekant, dass er selb czehender, die mit ym: Smetana, Clupek, Stahlo, Oprud, Mulac, Marzyn, Hudec, Petrzik kaderzawe, der gewest ist bey herrn Flassken. Janek servus Schönpetri, als sie gerytten sein von herrn Flassken vom Kancz, da haben sie genomen czwischen dem Pöln vnd dem Brode (16^{a''}) czwey armbrost vnd eines harras, das haben sie geteilt bey Lyncz, das ist ein jar vergangen in der fasten, ein teil ist geritten gen Kancz vnd das ander gen Gymrowicz. — Item er ist auch geritten selbe vierde hewer vor weinachten vnd haben einem dewczen genomen II schok. Mit ym ist gewesten Pessyk slatey, Janek pacholek ab fonnaw(!), Wyttek vnd sein knecht Fnüff, die di selb czeit pey ym sein gewesen awff dem Rotenperg. — Auch hat er bekant, das er selb XI^{er} genomen hat polanisch gewand czwischen Hlubczicz vnd Osoblahü, als sye geriten sein von Solnicz, das hat sie geheissen her Wank von Lamberg, vnd des ist nu drey jar. — Item er hat bekant, das er selb VII^{der} hat genümen czwischen Chrudin(!) vnd Malin drey stück harras, Mulac, Hrb, Loppka, Clupek, Stahloh(!), Sdendnik, dasselb haben sie geteilt czu Gymrowicz vnder send Kathrey ym

¹ Flaška z Kynic (okr. Dačice). Zem. desky mor. uvádějí sice dva Flašky, avšak vesměs z doby starší.

walde, derselbst Wanko Rewyes selb, ander von Ffystrzicz vnd die andern von Gymrowicz vnd sein hinwider geryeten. — Item er hat bekant, das er nohent pey Rűchwann selb XI^{ter} tűch genomen, dabey ist gewesen Stika, Weness swager, Pelka, Hayek. Desselben drey tűch haben sie gegeben dem Klăt vnd das ander haben sie geteilt vnder Lamberg. — Item er hat bekant, das nach Georgii hat yn gepeten herr Wylhalm von Pernstein, das er schűlde awsgeden (16^{b''}) czway ross, vmen(!) phennig das von Osterreich sey, ander von Ferron, das wolde er getan haben, wer er nicht vergangen. Auch hat er bekant, das das alles geschehen ist aus Pysencz, als vorgeschriben ist, das er bekant hat unbetwingen. — Item er hat bekannt, das sie vor drey jaren den Olmutczern haben genommen XI ross, damit sein gewesen Wohlavek, Wesselowsky, Janek kaderzawy, Michku maly, Jacobko Broda, Mulac, Jan Stahlo, Czawustek, Mykolessek, Maly Svitona, Canovnik cum servo, Uwiry, Janek z Lazan, Janek pissarz, vnd die haben sie gefűrt awff Dubrawnik, vnd haben czwey ross gegeben herrn Pussken, dicz haben sie geteilt vnderainder vnd dass ist herrn Pussk geheys gewesen. — Item er hat bekannt, das nű fűnff jar sei, das der Janek von Lassen hat genomen dem pischof vom Lewtmischl drey ross, die sein dem Pussken wurden. — Item er hat bekannt, das alles vor czeiten geschehen was, das er von herrn Pussken geheys wegen genomen hat, X tűch, dabey sein gewesen: Petr maly, Waczlaw Wylovsky, Franek, Michku maly, Marczin Hudec, Uwiry, Stika, Jan, der gewesen ist bey dem Jacubek, Mikolass s Viczova, Canovnik, Crzyzek, der gewesen ist bey dem von Pernstein, Mikulass von Pernstein, Janek Trlyka das haben sie alles getragen awff Dubrawnik vnd der Pussk hat genumen drey (16^{b''}) ssvarcze tűch vnd czwey plawn.

Recognicio Holý in martyrio.

Czum ersten mal hat er bekant, daser hat verratendieleute von Lyczschaw vnd hat auch verraten den Orwoslar vom Newnhaus, den Sőzemka von Sedlitz, Petrzik von Ru-

Alia recognicio.

Létha od narození božího tisícého čtyř setého létha sedmenáctého, ten úterý před matky boží narození, vyznání Jana řečený Holý, pacholka vozatajského nay (!) na mukách v Hradci.

Nayprve poznal, že zradil Němčie licovské a lidi. — Item zradil Orvejslara z Hradce súkeníka, Sazemkovy z Sedlce a s ním byli Petřík od Kladrub, z Rutova. Hanuš

tow pey Kladrub, Hans den Kackn, knecht von Lawn, der Wylem von Lompnicz.

Item vnd hat bekant, das er ist gewesen hinder Miliczin mit denselben von Skal, die berawbt haben den Pfanbenczagel von Newnhaus mit seynen gesellen vnd ist gewesen des Hadken diener, Bussek, Zyvot, Mikulass von Dvorziec, Tyehnicze von Merklin.

Item er hat auch bekant, das er ist gewesen mit den, die den Cunrad vnd Johan mit iren gesellen haben berawbt, der Otyk ziwot, Janek von Collawcze, zelé, Kuklík von Raygro, Jan Ovce, Beness von Brzeznicze vnd Blazek, der junge Widlach.

Auch hat er bekannt, das der junger (!) Rigler vnd Jaxs Cabelec von Pilzen rauben awff Swrczowecz.

Auch hat er bekant, das der Adresko des schaffer furman knecht hat verraten den Pfabenczagl mit seynen gesellen hinder Miliczin; dabey ist gewesen der Beneš Schart, Michel des fürman knecht von Domasslicz.

Vnd das der Myka von Poliken auch mit yn ist gewesen wff Przimda vnd raubt vast mit einem genant Stádo, derselb hat X pfert.

Auch hat er bekant, das er wolde verrotten (17^{a'}) habendes Procop von Zlebinges pherd hinder Nepomük vnd die selb haben genommen der Puota vnd Dywoczko mit iren gesellen vff der strass vnd der Wirka.

pacholek Kackuón z Lúny a Vilém z Lompnice. (24^{b'}).

Item poznal, že byl za Miličínem, ježto panské lidi z Hradce lúpili a jímali Phoncogle z Hradce y jiné od tud na Skálu, a slúžil u Hádka, tu byl také Biček, život, Miculáš z Dvoří, Tychnice z Merklína.

Item poznal, že byl s těmi, ježto lúpili Cunráta a Johanna y jiné z Hradce a při tom byli Otík život, Janek z Kolovce, Zele, Kuklík z Rayhradu, Jan Ovce, Beneš z Březnice a Blažek mladší Vidloch.

Item poznal, že Ryglec mladší a Jakeš Kabelec, mištěné z Plzně také lúpi na Svrcovec.

Item poznal, že pacholek šafářův z Hradce furmanův jménem Ondrášek zradil Phönczegle s jinými za Miličínem a při tom byl Beneš Scharth, Mychenův pacholek voztajuón z Domažlic.

Item poznal, že Míka z Polikna byl s ním a jest na Přimdě a velmi krade s jedním zřečený Stádo a má ten Stádo deset koní.

Item poznal, že chcel Procopovi z Slavonic tři koně prodati za Nepomukem a ty měl vzeti Puota a Divoček s tovaryši na silnici a slíbili (25^{b''}) jemu kúpiti sukni a kabátec.

Darumb haben sie ym verheissen cze kawffen ein rok vnd ein joppel.

Item vnd hat bekannt, das (er) offte hat uff strassen gerawbt vnd der Tocznik von Glataw hat yn hergeschiket, das er die lewte verrate vnd die sein seyne gesellen gewesen, auch verreter Petrzik, Petr, Schusters knecht, Meysner Ewleyns smyd-knecht, Martin, Procop vnd Petir kuttlerknecht von Newnhawshaben genumen XVI saumerpherd vnd sein verrether.

Secunda recognicio eiusdem.

Item er hat bekannt, das der Pinta, des herrn von Chemnicz ist gewesen die erstsache der beretnusse der herrn purger hinder Miliczin, mit ym ist gewesen Janko Strich, Procop Schuler, der ein haus cze Opatowicz, czu send Michel cze Prag Gilgiez (!) vnd Liderz gebrüder, wonen hinder dem Tocznik eine halbe meyl von Glattaw, Janko kaderzivý, der gewesen ist pey dem herrn Pusska von Kosmonos, Gyrzik sein geselle, Jan vyseký (!) genant „pany Mareta“, Racko chlowaz von Dwerzaw, sein brüder Racek genant „vyssie“, Janko Tyesky, des Calwyn frewnt, Calwyn, der syczet bey Rokyczan vnd bey Drzka, Martgwart von Cza-slabs, Rybka von Awsch, Petir von Ostrého, Michálek von Sbischoffs-stein. — Item Blazek, ein langer für-knecht vnd mürrat czü Beneschaw, Peter mýdlo von Dubrawnycze (!)

Item opět poznal, že sám mnoho lúpil po silnicích. — Item opět poznal, že jej Točník z Klatov sem zjednal, aby lidi zrazoval. — Item poznal, že tovaryši jeho byli z Hradce Petřík pacholek Petrův Ševcův (!), v Hradci, Meixnar pacholek, Aulev kovářův, Martin, Procop a Petr Kuttléři z Hradce, brali sumarské koně, šestnácte koní vzali a jsú z Hradce.

Druhé vyznání.

Item vyznal, že Pinta z Kamenice byl nayprvní příčina zradění měščen panských. Zradil za Miličínem a s ním byli Janek Stříž a Procop žák, ježto má duom v Opatovicích u svatého Michala v Praze. Gilgieš a Lidherz bratří bydlé za Točníkem v polu míli od Klatov, Janek kadeřavý, ježto byl u pana Pušky z Kosmonos, Czwrlík jeho tovaryš, Jan vysoký zřečaný „pany Maretk“ ze Dvorce podle Rokycan, Racek Chlevec z Dvorcuov, bratr jeho Racek zřečený (!) „Vrší“, Janek těžký Kolbonmaw (!), ježto sedí mezi Rokycany a mezi Dršeků, Markvart z Čáslavy, Rybka z Nýr-ska, Peter z Ostrého, Michálek (25^a) z Týna biskupova, Blažek vysoký, pacholek vozatajský v Benešově, piknoši Petr, Mýdlo odtud, ale rodem z Dúbravice páně Puškovy, Jan zřečený „Anděl“ sedě-

(17^{a''}) herrn Pussken, Jan genannt „Andyel“ siczet pey Prnstans, Czab von Svyetlaw, der gewesen ist bey dem herrn von Valsan, dem er czwey ross hat genommen, gestolen, Smil von Morawan, des vater der herre von Straznicz gekauft hat, Petrzik genannt „Sasík“ von Tlumaczaw, Karl von Chravie [h]ora, der gedient hat beym Coleska Borzywey bey Malenowicz vnd Swietlaw, Andresko von Zlayn, der daselbs dem herrnczwey pherdt hat gestolen. Bussko von Frystat, Myka von Lukawecz, sein gesell Drzsek, der kommen ist vom Schönpetr von Dyetin, Schonpetr von Merhern, von Nyemczicz, Otyk, Gymram, Skala vnd Mach von Dubrawicze, Blaschko vnd Augustyn seyn bruder von Dyetyn, Hawel vnd Philipp, brudervon München — Radiss, Jacob genannt „Slön“ von Hawicz, Crux von Turnaw, Wenczlik von Dubrawicze, Laurein, ein langer knecht, Janko Spiewak, der gewesen ist beym herrn von Pernstein, Pessmann von Vystercz cze Merhern, Hincz daselbs, Franz von Dubrawicze, Kornhawsky, Marschalko, die entrunen sein herrn Petren von Straznycz, da er gefangen hat den Janecziken, Symanko von Quassicz, Wacha daselbs Martynek von Prag, der dem Kubiken von Prag genummen hat czwey pherdt, Gyra sein bruder, Sigmund von Lytaznicz, Stephan sein brüder, Marczess vor Colodyey, Hans vom

ním u Prostějova, Čáp z Světlova, ježto byl u pana z Volšan, jemuž ukradl dva koně, Smil z Moravan, ježto jemu pán z Strážnice stál otčí, Petřík Flašík z Tlumačova, Karel z Kraví hory z Petrovic s Otíkem, svým tovaryšem z Březnice podle Malenovic a podle Světlova, Ondrašek ze Zlína, ježto tu pánu ukradl dva koně, Bušek z Fryštáku, Myka z Lukovce, tovaryš jeho, Držek, ježto přijel od Schonpetra z Děčína, Schonpetra z Moravy, z Němčic Otík Jimrámek, Skála a Mach z Dúbravice, Blažek z Děčína, Augustin a Matěj, bratr jeho z Děčína Havel a Filip, bratři z Mnichového Hradiště, Jacob Slon z Ohraždějovic, Kříž z Turnova, Venclík z Dúbravice, Laurin vysoký, Janek z Pivek, ježto byl u Pernštajnského, Pešman z Bystřice v Moravě, Hyncl odtud, Franc z Dúbravice, Chornhauský a Marzálek, ježto utekli panu Petrovi (25^{a''}) z Strážnice, ježto jímál Janáčka, Symánek a Vacha z Quasic, Martinek z Prahy, ježto vzal Kubíkovi z Prahy dva koně a Jíra, bratr jeho Sigmund s bratrem Stěpánem z Litožnic, Mercés z Koloděj, Hanuš z Brodu českého, Vítek odtud s černými vlasy kadeřivými, Jíra z Lhoty páně Bočkovy, Přibíček z Klenovic, Jíra Zklenovský, přítel jeho Bohuše stříkený z Přimdy (!), Havel z Kolovce, Mikuláš odtud, Sazema z Přechovic, pacholek Pavel šafáruov formánov

Pehemischen Brode, Wicko daselbs, mit Crawspen mit swarczem här, Gyra von Lhota herrn Boczken, Przybicko von Klenowycz, Jan Kleno war sein brüder, Bohuss strzieberny von Przymda, Hawel, Mykulass von Colowcze, Zazama von Prziechowicz, Pawlschaffers, fürman knecht, der gestolen hat dem Gyrcein von Harawicz vier ross vnd vier schök, Perkman vnd sein gesell, Marziczko von Dolan, Aless von Glataw, Wytecko von Lawn, Benessko eynes pawern sün bey Wilhartitz, Sigmund von Przymda, Petrus Chwalek, Jan Czrny von Colowcze Tucklers von Przymda, Jenyk sein gesell, Michalko von Bydzow, Mykesska von Lukaw, Hinko von Podhorzie, Bossek von Teyncz uff der Elben, Andressko von Podhradie bey Hanwaz, Przibik zasensky, Martyn z Winczierzen knecht von Tochorzowicz, Mikulass genant Ny[e]metz von Strzeln, Peter des Frasen brüder v. Czalakowicz, Janko genant „Babka“, Herman von Dubrawicz Myka daselbs sein gesell, Raczko genant „Ranye“, Zdabar v. Przymda, Protywa von Domaslicz, Wylem Bokuwina Csernoch, Hawel Crispus, Matel Kuness von Przynda (!), Wylem von Rysenburg, Martyn von Czarstein, Mathiegek genant „zürs von Przymda“, Jacub v. Ostreho, Ny[e]mecz von Nyempcicz, Andressko von Przechowicz, Waczlaw de Tyen vff der Multaw genant „Lapka“. (17^{b''})

ježto ukradl Jincovi z H[o]ražďějovic čtyři koně a čtyry kopy grošuóv, Perkman Pavluóv tovaryš, Maříček z Dolan, Aleš z Klatov, Vitcek z Lúny, Benešek sedláčkuóv syn od Vilhartic ze vsi, Sigmund (z) Přindy (!), Michálek z Bredzieva, Mikeška z Lukova, Hynek z Podhoří, Bušek z Činčic na Labi, Ondřešek z Podhradí u Ohraždějovic, Přivíček Zasenský, Martin pacholek Vincéróv z Stořevic, Mikuláš Němec z Střely, Petr bratr Srašnaw z Čelakovic, Vít Sanek Babka odtud, Heřman z Dúbravic, Myka tovaryš (25^{b'}) jeho odtud, Racek řečený z Dabor Přindy (!), Vilém z Řizemberka, Cuneš[z] Přindy, Marcín z Karštaina, Matějek z ves, z Přimdy, Protiva z Domažlic, Jakub z Ostreho, Němec z Němčí, Ondrášek z Přichovic, Václav Lapka z Týna na Vltavě. Tito všichni berú a lúpí po silnicích.

Primus.

Jakob Czawnstek hat bekannt auff den Bryll burggrafen [c]ze Drözzen-
durf, der hat sie gefu[r]dert, das sie geprant haben czu Osterreich vnd der Kirch-
stet er hat sie auch gefurdert cze aller yrer dybrey vnd Pencz auch.

Secundus.

Jostel hat bekant, das der Sudlicz vnd Wilhelm von Küperg hat sye heis-
sen reiten ken Osterreich von prenen den Rosenhart des graffen von [H]ardek
diener. Auch hat er bekannt, des er hat berawbt das ganz land cze Osterreich
von Vethaw vnd von den Newhawslein des Przechen vnd der Lencz cze
Fren, der Kristan vnd der Rychlik Hawranko, Strycze, Hans Trapp, Metek,
Swersik, Hansal vnd der Pencz vnd der Kreyer, die haben den Südlicz vnd
alle sein gesellen yn allen sachen gefürdert.

Tercius.

Martin Swab von Duben, von Pehem, hat bekannt auff den Hawranken,
Kunraten, Pussken, Lyssken, Motylen, Lucas Kurka, Russek, die haben ge-
nommen vmb die Igla vnd anderswo in dem lande vberall von geheissen des
Sudlicz Schemale, Janek z Herudy, Mrzak awer Mrzak Hrdynka, Schibal,
Holy, Nizky, Smyssel, Jan Kepka, die haben alle gerawbet yn dem lande vnd
aws dem lande.

Quartus.

Pyknoska von Boskowicz hat bekannt awff den Schysska, Boreš, Jan Wo-
zatay, Przibiken Petrein baba (18^a'), die haben genomen cze Osterreich, cze
Merhern nach des Sudlicz geheisen vnd der Pencz vnd Kirchsteter haben sie
gefürdert czu Osterreich czu allen yrer dybrey vnd scholden haben der sty-
gen Humpolcz zcu Pehem, Hrdynka, Jarusch Polak, Waupek, dobry Jan,
die haben genummen vmb Brune vnd czu Modricz.

Schybal vnd holy Waczlaw die haben abgeprant Rekwicz 'bey Chrump-
naw, Waczlaw von Schemikowicz, nahen bey Ober—Kunicz, hat yn getragen
pyr vnd prot yn den wald Gyrawe v Strzemieciech, nahen pey Ruchowan,
hat sie gefu[r]det mit essen vnd mit trinken.

Quintus.

Marzin Howa hat bekant uff Jostlein Czawnsteken, Pyknoska Przibik,
die sind geriten auff den graffen von [H]ardek vnd ym genummen von geheisen
des Wilems von Küperg.

Sextus.

Jan Tlama hat bekannt alles, das pulver vnd ander gerett, das sie haben gehabt auff dem Rabenstein, damit sein sie gefurdert gewesen von Osterreich. Aber er weste nicht, von welchem herrn es geschehen was. Auch hat er bekannt, das der Sudlicz den kryeg hett an gehalten, wan der klatt hab yn darawff gesterket vnd darczupracht. (18^{a''}).

Recognicio Michalkonis de villa Kutten, anno M^oCCCC^o decimo VII°.

Michelko von Kutten hat bekannt czum ersten, das er mit dem herren, herren Heinrich von Rüttenstein, genant Waldstein ist gewesen in der reyss, als man das salcz czu hawen hat vnd das gelt daraus genommen hat, des Nucze grossen von Görlicz gewesen vnd ettlichen lewten gelt ausspewteln vnd aus taschen genomen haben vnd etleiche pferd, vnd hat bekannt, das der obgenannte herrn Heinreich Waldstein die weile de Rüttenstein sein was vnd in derselb rayss keyn wurticleich mit ist gewesen.

Item er hat bekannt auff den Bohuschen, der desselben Heinrichen diener ist gewesen, czu dem man auch das recht getan hat vnd awff die nochgeschriben. Auch so hat derselb Bohusek auch awff die nochgeschriben bekannt, vnd hat auch dem Michelko gleich bekant, gleich als er. Auch so hat derselb Bohusch bekant, das sie dieselben pherdt, d'e sie in derselben rayss genommen haben, die haben sie gefurt auf den Guldeynstein vnd drsselbige gelt, das hat der herre auch daselbst mit ym gefurt vnd scholde davon (18^{b'}) geben dem Bohusch geben V schok gr. vnd das hat er ym geben, adder sust gab er den gesellen, wenn er günde noch seinem willen. Item vnd pey der reyssen sind gewesen also vnd sie gleich kegen einander bekant haben des Bohusch knecht Jacüb, Petr slepy cum servo, Micolass velyky, Waczlav kaderzawy dictus Bernester cum servo suo Pavle, der pey dem herren czüm Brymsslavs ist gewesen. Item Lyzkra. Item Hrisslik. Item Styebor von Wolfferycz mit dem knechte, Petrzyk, Michelko des Gotzrichen sün, Sigmund von Kütten, Polak des herren knecht vom Hermanstetil ist gewesen. Item Mersak. Item Boch adder fürmanek. Item Janek servus domini. Item Crabka. (Item Mersak).^{a)}

Alia recognicio.

Allhie ist cze merken, wie der Niclas purg[g]raf zu Poherlicz bekannt hat, des Czerny Jane dyener.

Czum ersten hat er bekannt, das der Ffrenczl von Pravowicz vnd der Hanuschko, des Czerni Jane dyener, sein pey dem gewesen, da man dem Harman

^{a)} Škrtnuto v textu.

wyn hat gevangen. — Auch hat er bekannt, das der Mixiko, des Czerny Jan Gydem von derselben teilunge hat genomen ein sekel mit yngber vnd einer pükschin (18^{b''}). — Auch hat er bekannt, das der Fyssih schüler hat gestolen czu Nenowicz. — Auch hat er bekannt, das der Pulcze von Zelicz sey do gewesen, do man die Fogelhawserinn hat perawbt bey dem Meneys. — Auch hat er bekannt, das er vnd der Czerny Jan die stat Poherlicz wolden haben verrotten dem jungen herrn Woczken von Jewspicz vnde dem von Lemberg, vnd wenn sie die stat hetten gehabt, so schulde der Czerny Jane hawpmann sein gewesen yn gleichem teil. — Item er hat auch bekannt, das der Mixiku ges[es]sen hat czu Eywanczicz yn der stat bey dem Haurer, der sein hawsfraw hat begriffen pey einem priester, vnd das er auch die stat cze Eywanschicz verrotten wolde haben dem von Lemberg(!). — Auch hat er bekannt, das der Czerny Jane hat ein schok gr. genommen czu seinem taile von einem, der hat geheissen Waycz, denselben hat man derhangen czu vnser czeit cze Poherlicz. — Auch hat er bekannt auf den Nicolesch „opat“ von Nuslob, wie er mit dem von Pernstein hab gehabt an der reyss vor eim jare, da wir yn jagten am karfreitage. — Auch hat er bekannt, wie der Bernhart, des Czeschkis Janes bruderteil habe gehabt in allen stucken. — Auch hat er bekannt, das der Harnuschko von Eywans vnd der Stephan (19^{a'}) von Pranowicz auch ein teil miteinander gehabt. — Auch hat er bekannt, das der Stephans swoger von Pranowicz vnd der Petrzik vnd der Hecht, des Czerny Jane diener, die haben auch ein teil miteinander gehabt. — Auch als der Czerny Jane hat gesprochen vor ewr, er habe gehabt hundert schok vnd hundert guldein, das habe berait Niclas sein burggraff, der bekennet, das der lewge der Czerny Jane . . . vnd hat bekannt, das der Hayczin, der sein ein groser dyeb, als yn das land mak haben.

Recognicio filii Szenkonis Anno M^oCCCC decimo.

Item primo recognovit super fratrem Sigismundum Blachata de Martzynicz, quod recepit Ade de Iglavia equum et pecuniam. — Item recognovit super Tluxam cum fratribus in molendino morantem retro Jempnicz. — Item recognovit super Jan dictum „Lesenyckej“, servitor Kreyer. — Item Marczyn dictus „kozi oko“, ille interfecit institorem de Znoyma prope Strinczen et subtraxit duas vaccas Sterdnadoni de mandato Reynprecht burggraffen in Vettaw. — Item Mixik dictus „Grym“ vel „Grün“ spoliavit Adam. — Item recognovit, quod Hniliczka de Latein emit equum Ade et Enderlein de Czaslawitz emit tunicam Ade (19^{a''}). Item cognovit super pincernam in Czydlynn; ille emit ab eis, quiquid portaverunt. Item ex fide iuberunt (!) Andriz de Babicz.

Isti sunt fideiussores: Jan roh, Wawra roh, Jessek wirt, Waczek frater Cze-pany, Jacüb meister, Wytek frater stornarzow, Havel, Johlik, omnes de Knes-sicz coniuncta manu promiserunt.

Recognicio Johannis, filius Zdenkonis, et est suspensus in Jempnicz.

Item idem Johannes retinuit equos prope Brunam met tercius cum Haraz et fuit ex mandato Johannis de Raussenprük.

Item spoliavit et detinuit Judeis^{a)} de Trzebicz met sextus. Cum istis primus fuit springyntag, Pssyzen Jekil, Ffridel vecz de Eybenstein, Niclas Schycz, Gasspar filius castellani de Rabcz, Thöber.

Nota: Isti spoliaverunt in stratis Austrie et Moravie: Primus Lamparterz cum famulo suo Karass pey Rabcz gesessen, Meysskner, sein frewnt Bartha, Sigmund Plachota, Wlczko Rosspäk de Karlstein in Austria, Johannes zab-skey interfecit unum Judeum spolians ipsum. Idem Johannes fuit spoliator Austrie et Moravie.(19^{b')}).

Recognicio Sigismundi de Kuperg anno Domini M^oCCCC^o decimo.

Sygmund hat bekannt auf den Wulczko von Wultschicz vnd auf den Schibal, dieselben haben die lewte gehechsant auf dem lande, wie sie sind ankommen. — Item der Vlreich z Dolní Vsi,¹ der hatt in czugefuhrte treyd, mel vnd armbrust vnd ander notdurft. — Item Tchwisdon, der pey dem Sokol ist, der ist auch mit im gewesen, wo sie gewesen vnd gerawbt hab. — Item der Bohusch hat den Zedlatczken offte czu in gesandt in potschaft czum Wulczko vnd Schibal auf den Kuperg.² — Item der burggraf von Lebnaw³ ist auch offte pey im gewesen vnd hat ein ross von in eingenommen. — Item der ander hat bekannt, der Petr kaderzavy, das ir wil sein czu Ratybor, vier meilen von Troppaw. Derselben vom Kuperg, Schibal, Angel, Marecz drygye, Wulczko, Maresch spywawey, Markwart, Mikoless des dobre Jane knecht, Skala, Waczlāw kotlik, Waczlawek nyskey, Mysska Maczeik, Mlach, Waczlaw Weptan, der köch heist swagr Marsowecz. — Item der Sokol⁴ hat czu in gesprochen: „Ir schult freilich herrn Laczken⁵ ruren, wann ir nu müde werdet, so will ich denn auf in.“ (19^{b''}). — Item derselb Sokol hat gewürchez, fleysch vnd vil anderley ffüdrungen cze hilfe getan. — Item derselbe Sigmund hat bekant, das sie haben berawbt vnser lewte, den Heinrich schuster vnd den Petir mit der Swiger; damit sind gewesen Rossek, Poleczko, Zyzka, Schysska, Jane welikey.

1 Okres Holešov. 2 Hrad na Znojemsku. 3 Hrad u Dol. Kounic. 4 Sokol z Lamberka. 5 Lacek z Kravař.

a) Rkp. . . . Judeus.

Recognicio Schramonis, qui est suspensus in WYSTŘICZ.

Idem Schram recognovit, quod spoliaverunt hominem domini Halsonis de Kunstat¹, sic dictum Hanussium institorem, et receperunt ei duodecim stramina et tres equos et omnia bona sua, que habuit ibi. — Item cognovit super socios suos, qui fuerunt socii sui. Primus est Sigismundus Crispus. Item Jacub hubowey, Syet de Meddwiwycz.² Item Marzyn de Dubrawicz et ibi habet sororem. Item Otzyk, qui est circa dominum Wilhelmum.³ — Item Kaderzawek, qui est circa dominum Wilhelmum. — Item Schczika, qui est circa dominum Boczkonem de Jervisovicz. — Item de illis pannis dederunt domino Wilhelmo de Pernstein duo stramina et Michkoni, Benedonis filio de Rozsoch, unum stramen et decem ulnas, quod receperunt. — Item receperunt pannum Heschloni de Iglavia, quem spoliaverunt et interfecerunt eum. — Item Schram, qui est suspensus, cognovit, qui fuerunt secum socii sui. (20^a). Primus est Mychko Julius Benedaw de Rossoch et ille idem fuit capetaneus, quod receperunt illa bona. Item Mulacz, Niclas Nyemecz, Wanyek Wlachove filius de Korzym. Item Macziey Kolessku ztrielec. — Item Kozia cum filio suo Wankone. — Item Marczyn de Dubrawicz, qui eciam est superius scriptus. — Item Wytek Gyndrzyssku ztrielec. — Item Drh de Jervisovicz et isto tempore fuerunt servitores domini Wilhelmi de Pernstein et adhuc aliqui manserunt diucius circa eum. Et de illis bonis, quod receperunt, dederunt iidem domino Wilhelmo de Pernstein duo stramina et omnes radices, quas ibidem receperunt. — Item Costeczkoni de Meddloydicz⁴ vendidit idem Schram de illo panno VIII ulnas pro II sexag. gr. — Item, quod receperunt eciam Hasnyoni de Brunna equum et institori uno (!) duos struckones gemengt cum illo Schramone et fuerunt ibi Jableczko et Janac, et isti fuerunt domini Wilhelmi de Pernstein. A také ten jistý Zram pravil, což by kolivěk kde vzali, toho sú polovici panu Vilémovi dali.

Nota, žeť jest^{a)} ten jistý Zram pravil, jakož jest oběšen v Bystřici⁵, v tu neděli třetí v pústě, vyznal na pana Viléma [z] Pernštaynu, že sú jeho návodem y jeho úkladem, y jeho způsobem byli sú v stráži (20^{a''}) panu Bludovi z Brabie a tu jest pravil ten jistý Zram, že sú jímači jeho neměli, než vždy, aby jej zabili, a tu jest byl haytmanem Michek, Venedóv syn z Rozsoch, nad tými tovaryši a těch bylo tovaryši XX brannév (!).

¹ Aleš z Kunštátu (1379—1426) měl dvůr v Lysicích, čtvrtinu hradu Rychwaldu a. j. (Vlastivěda mor. Tenora Okres kunštátský, 111). ² Nedvědice. ³ Vilém z Pernštýna. ⁴ Medlovice. ⁵ Bystřice n. Pernšt.

a) Rkp. syet.

A také více, jež jsú vzeli jemu u hradu a chtějí jemu hrad zlésti a ten jistý Michek, Venedův syn z Rozsoch, jest přikázaný páně Vilhelmův [z] Pernštayna. A také více sú byli při tom vyznání konšeli z W ystřice (!) y z Olešnice,¹ y z Kunina Města,² tudíž konšelé.

Item nota. Roschin est villula et est quoddam propugnaculum in ista villa distans a civitate. Kottwars per unum milliare prope montem Eyssenperg, in ista villula residet quidam cliens et idem cliens servit abbati in Wilhelmczelle et idem cum sociis et complicibus suis quam pluribus vicibus spoliavit homines in publica strata et alibi.

Item prope villam Boczkaw³ sita est una parva villula, in illa moratur quidam molitor et filius unius rustici, qui eciam sunt socii eiusdem clientis et alii quam plures. — Item quidam predo dictus Czerda eciam est socius predicti clientis. [20^{b'}].

Recognicio Johannis Czerkowiczerii.

Item Johannes Czerkowiczerii primo cognovit vel fatebatur, quod isti fuerunt adiutores sui, quando detinuerunt Bohunkonem generum Marsalkonis: Primo Erhardus de Erhartycz, Mixo famulus Erhardi, Lewpoldus monoculus. — Item recognovit, quod isti fuerunt adiutores sui, quando spoliaverunt peregrinos prope Gostel:⁴ Primo Andreas carpentarius de superiori Panowicz.⁵ Item sororius Andree carpentarii. Item quidam de Panowicz, qui habet defectum in manu. — Item recognovit, quod ipse et Matheus Bavarus et Gybal et Dyetmarus, familiares domini Procopii receperunt XXIII equos prope Brunam vectoribus^{a)} de Austria. Item isti fuerunt in spolio in Austria facto: Item Swarcznikel. Item Šchober sororius domini Dobussii. Mixo famulus domini Hinczonis de Medlaw.⁶ Item Niclas de Lethwicz.⁷ Item Cziger de Prossmaricz.⁸ Item Püczhardus famulus Hynconis de Jewsspicz. Item Petrus de Benislicz. Item isti spoliaverunt circa festum sancte Margarethe prope Nicolspurg: Item Jacobek familiaris domini Procopii. Item Stanislaus Chuncz Bohemus (20^{b'}). Johannes Bohemus. Item Gnews. Item isti foverunt eos: Philippus in Preleins.⁹ Johannes de Preleins. Item Habarn in Hostratycz. Item Johannes filius Habany in Hostaticz.¹⁰ Item Salach in Praczaw.¹¹

1 Olešnice na Moravě. 2 Kunštát. 3 Boškov (u Hranic). 4 Podivín. 5 Okres Hodonín. 6 V žádném Medlově se Hynek nepřipomíná, nelze tedy zjistiti osobu ani místo. 7 Letovice. 8 Prostoměřice. 9 Pravlov (u Pohořelic). 10 Hostěradice (u Mor. Krumlova). 11 Snad Praha (okr. Č. Krumlov).

a) fectoribus.

Recognicio Janek, famuli Choluchonis.

Janek, famulus Choluchonis, qui suspensus est in Strazz,¹ fassus est, quod Matthey w Bocze et Wynowec, isti voluerunt tradere domino Alschykoni de Vetavia^{a)} et iuveni domino Kreyerio, Zyzkoni et Choluchoni Novum castrum et civitatem et pro eo, quod ipse dominus Alschiko promisit et debuit eis vel ipsis condescendere de quadam municione in Moravia. Eciam isti idem civitatem quandam dictam Trzebon^{b)} voluerunt et intencionem habuerunt tradere domino Alschikoni predicto, ut ipsis de municione predicta condescenderet.² Item isti fuerunt socii eorum: Schischka, Janko Koluth, Martin Brada, Maczey Wocze, Janek frater eiusdem. Jursan de [di]strictu Plueczy (!), Hawa de Chotybor, Wenczeslaus de Trzebicz in Moravia. Schischka, Hanko pioxidarius de Jewspicz et ille idem laboravit scalas de pilis. Janek Czepek, Wyenowecz de villa Wyenow, Jane tlama, Schysmys. Isti i[i]dem receperunt Alexio Saxsse (21^{a)}) et Johanni Saxss vnd irer geselleschafft receperunt pylsner gewant vme mitlasten pro centum et XXX sex. gr.

Item isti fuerunt circa invenem Sokollonem et spoliaverunt ubique :

Clate cum servo Waynek et Meno vel Pnya, z Rehorse, Mycess, Maress, Micesska, Jan Mulati, Czepan, Czertek, Flaschka, Miculass swager, Miluta, Petir panczirz, Rohacz, Kosel, Wenesch, Janek blasnovi, servus Clatov, Czerlik Benesch, Hanns pehem, Mersak, Jane stahlo, Janek spywawy, Micoss weliky, Ryssek, Kostel, Gindrzisse nossati, Schonpetir Crabku, Wepta holy, Micoless slepy, Oczik splsenský (sic) crage.

Recognicio molitoris anno M^oCCCC^oXIII^o.

Item pastor de Gerhartz fassus est in tormentis suis super infra scriptis.^{c)} Super Mikam sutorem de Pollutenkirchen, qui sedet seu moratur circa ecclesiam. Item super Russ de Gerhartz.³ Item super Hudowkonis filium de Pollutenkirchen. Item super Michelkonem de Pollutenkirchen.

Item in homicidio perpetrato in Symonstorff inculpati sunt sequentes.

Hurt	}	omnes de Pollutenkirchen [21 ^{a''}].
Zulyk		
Alss		

Isti fideiusserunt pro Salmone de Kolerdorff,⁴ quia minabatur vel minatus

¹ V již. Čechách. ² Přepad chystaný v r. 1409, o němž i popravčí kniha rožmberská. (Vyd. Mareš, Pojednání SN, 1877.) ³ Obec u Ústí n./Orl. ⁴ Kohlersdorf, Uhléřov (okr. Opava).

a) Fetavia. b) Trzeban. c) Rkp. infrascriptus.

erat: Cristannus sartor et fratres sui coniuncta manu ad terminum predictum ^{a)} sub XXX sexagenis.

Brodenses scripserunt:

Prudentibus viris Magistro civium, iudici et iuratis civitatis Iglavie, amici carissimis. Vnsern frewntlichen dinst czuvor. Erbern, weisen, liben frewnde! Alzo als ir vns verscriben habt von des gevangen wegen uber den wir haben lassen richten noch seinem verdynen, das wir schuden haben der faren an ym, ab er icht wisse von der frawen genant Külhanynn, die czü eüch dermordet ist würden, lassen ewer erberkeit wissen, das er bekant hat, wie da. er vnd Hanns trünkel, des grossern (!) mulners sun, vom kantzer haben dieselb frawe dermordet mit scheyttern yn eynem keller an eynem sünabent an dem abent, vnd haben ir genomen LII gr. haller vnd grossen. Datum i. Broda Theutonicali, feria sexta anno Domini M^oCCCC^oX^{mo} septimo.

Magister civium et iurati
in Broda Theutonicali. [21^{b'}].

Recognicio Petri zpívavé (!).

Petir zpívavé (!) fassus est super Stankonem. Item amicus eius Oves. Item una villa vocatur Roschincze,¹ in ista villa est Hole Vaclav. Item iudex Gredner de Christans,² Niclas Pišhoř, Vaczata, Petřík de Chrizans.

Nomina predonum secuntur.

Mařik von Raczizawis. Item Jane von Zardgicz. Peter von Termaczkawa Jan von Zennkowicz. Jan von Spär. Jan von Hark. Item Petir von Kumczmaczen (!), von Strazzaw. Chünrat von Wayanowicz. Mikxik von Mikenlowicz. Mathes von Wayanowicz. Ankco von Wisküpicz. Petir von Zarüwicz. Lippöcz von Wadancze. Jan z Rapoczicz. Waclav von Jewspicz Chodar von Künicz. „Thewffel von der vorhell“. Petir z Artikovic. Scedron z Köeticz. Sigmund z Plosicz. Jan Nofzwini. Jan von zkirichaw. Proczma von Jeque. Zachareis (!) von Strassaw. Sigmund von Friessaw. Niclas von Petrawicz. Niclas von Ellacht. Llarenz von Zennkowicz. Clement Wrszcek z Scepanowicz. Jan von Repin. Jan von Riszicz. Mikulass von Odüenzen. Hassek z Walsteina [21^{b''}] odjinađ z Wiczkowa. Petřík z Roseczy a my všickny: Václav z Breczy, Budiš zaruwicz. Sigmund straczicz. Zapek z Modricz. Václav z Robicz. Oves z Pissova. Mikuláš z Piselozan. Kuneš z Misli-

¹ Rožinka (okr. Nové Město na Mor.) ² Snad Chrises, Křižanov (okr. Zábřeh).

a) Za tím škrt.: quadam.

boricz. Aperte nas nošli (!) všickni tovaršie Blasi, Orlík Czlubnicze. Zkischoferz Sracibaric (!). Miles z Vakovic. Petir z Masabic. Opach slipče. Hroch s Hasu. Gyron, Zahracenic, Přibec Zdluhe, Václav z Budkova, Slilček Zchřipic, Huba z Knyeczicz, Václav nozla, Polaka z Desova, Jan z Pluwiczyr, Lipetz, Mara z yarworse, Jan Hinek z Porzeczan, Havel z Chlenwnczek, Václav z Kussie, Jiřík.

Item predonum nomina.

Mikuláš Bryll. Rychlík. Havránků. Strýce. Hanns Tropp. Metel. Zvěřík. Kunrad. Buček. Lyška. Bušek. Samal. Janek z Hrwdzy frater Pessikonis de Hörn, Mersak, Herdynka, Schiball. Holy nízký. Chaval černý. Smyssel circa Sokol. Jan Kepka. Siska. Boreš. Petir Baba. Jarošek. Holý Václav de Rozenka. Jira de Mczenicz. Přibík Pyknoši z Borzykowicz. Vlk de Welczycz. Hvězdoň circa Sokol [22^a]. Item Andrej Bychy burg[g]raffius de Lebnaw circa Hanns de Ratay. Angel de Summerperk. Dryje Mareš zpievavý. Václav Kotlík. Václavek nízký. Myška Mlach. Václav Bepton. Petřík zpievavý. Jan veliký. Staník de Moravec et amicus eius Oves, Jan Klät magister summus furorum (!).

Item sequentes fuerunt circa dominum Erhardum.

Tuto se znamenají tevaršie (!) pany Erhartovy Puškovy: Petir řečený Anděl, Podoba, Veliký Michek, Petir řečený Schicer. Václavek řečený Ryclavský, Janek veliký, Frenzl, Janek řečený Stáhlo, Petir řečený Zaünstek, Václavek řečený Mlčenic, Jindřich Zakacovsk, Václav řečený kusý, Jan řečený Muláč, Petir řečený Sýček, Jacubek, Malý Myček, Janek kadeřavý, Oprud, Pešík, Jan řečený Ness, Kuba, Macyey řečený Ovce, Zajiček, Micolášek malý, Janek černý, Svatebor, Blažek, Jan řečený Drch, Canovník, Mykeš, Petir Kubula, Chvalipýr mladý, Jan Clenovský, Janek řečený zajíček, Anděl, Jan řečený Trlikář^{a)} a což panoší mám na Hanaey (!) a jinde, těch sem [22^{a''}] nenapsal, neb mi jich není třeba psáti.

Item nomina predorum.

Subscripta nomina directi (!) sunt domino Heinrico de Gravörn pro speciali amicicia anno Domini M^oCCCC^o decimo nono.

Tito tu byli, ježto pútníky lúpili: Item Ústeklec, item Czerda, aby jel z Brandýsa. Item Vilím ryšavý pany Janov z Brandýsa. Item Wapka ji[ho] střelec. Item Augustin Brandýského. Item Kabat pihový. Item Michek

^{a)} Za tím prázdná mezera.

Wendel. Item Podoba. Item Svatobor od Jevišovic. Item Drch. Item Muláč. Item Petřík Sýček. Item Petřík Herb. Item Václavek Vylovsky. Item Sajieček (!). Item druhey Sajiček vot Častlovic. Item kanovník. Item Faber. Item Zsmetana. Item Prošek. Item Jacúbek. Item kusy. Item Oprud. Item Janek malý kadeř[a]vie (!). Item Stahlo. Item Kurka. Item Michel Črně malý. Item Blablec. Item Angel. Item Mikoleš (!) slepý. Item Hernik a jeho item pacholek Vyrnye. — Item jedni jeli na Lonckron. Item a druhý na Brandýs. [22^{b'}]. Item Jindřich arosatrix (!), ježto sedí v Čapání, tu také byli a mívá stav na Goldšteine . . Item Markvart Brandý[s]ského . . Item Jene starý, ježto u pana Pušky . . . Item Smolík z Dúbravníka pěšky lúpil. Item Hrdlice by[l] u pana Hlaváče. Item Mynce ryzavý u pana Hlaváče. Item Divoček páně Heynnkov z Czeparziczeny zyalý (!), tu stav mají anč pod horami.

Item feria sexta, anno Domini M^oCCCC^o decimo septimo, Undecim millia virginum.

vyznal je, [že se] stříhancem vzeli^{a)} v Podolí před [22^{b''}] Brnem kůň Vilémovi Nelekovic. Item vyznal: O božím Těle tyto pobrali sukna olomúckým u Schumburga:¹ Item Črda Steklec, Mladota, Slupek, Kyčka, Smetana, Jan Pycan, Vaník zryčený, Rarožek. Item Víry. Item Vaněk rabuší. Item Kalusk. Item Faber, jako byl u kuly (!) Item škaredý holý. Item Vezka. Item Kabát Črdob. Item Panoška, ježto byl u Janáče. Cristan Věnc. Johanek, ježto byl u Steklec. Mikolešek, ježto byl u Drchy. Item Heupman, [u] Janka Třebickoho (!). Přšek Ryšek: To sukno unesli jedno ku Brandýsu a druhu k Perrštajnu (!) a k Dúbravicím a Šlupek, ten nesl svý díl sukna k Petříkovi k zpívavému a Vaněk Rabuš s tovaryšem svú díl k Herzovi z Pošičí, za Litomyšlím sedí, a ten Herec a Slíva, ježto sedí v bosím domu, koupili u nich to sukno. — Item těch svrchupsaných mnozí Čerda a jiní mnoho před tím pobrali jsú vozy v Duxu,^{2b)} koření a parchane a šlojíře^{c)} a Slupek nesl koření a šlojíře Petříkovi [z]pívavému a dal jeden ženě jeho^{d)} a šafránu mnoho [23^{a'}] dali brandý[s]skému. A také tu byl Janek z Lažan s pacholkem.

Recognicio Jane Pátek.

Jan Pátek na mukách v Evančicích vyznal jest na Sobyňě, jenž bydlí v Pavlovicích, blíž Jimramova, kterak byl dva koně ukradl a Pátek je v Čechách prodal. — Item Jan Pátek vyznal na Peška a na Holého, bratří,

a) wsely. b) Dxnú. c) zlojirzie. d) jieden yeynye jiho.

1 Okr. Těšín. 2 Duchcov.

pří[j]mím Bohorce, kteří nyní bydlé v Rychnově, dvě míly od Jihlavy, kterak by oni ves Bohorce spálili a koně, krávy a voly pokradli. — Item Jane Pátek vyznal na Šeda, jenž bydlí v Rychnově, kterak by jim pomoc y radu dával, cožkoli Strážka sestřenec, sjednav s Pátkem, Pešekem a Holým, koní, krav a voluův v kraji žďárským pokradli, to jest Šeda od nich přijal a požíval a rozdával. — Item Jane Pátek vyznal na Thomka Zyezye (!) a na Jana, jenž bydlí v Bečkově, kterak by s nini v kraji žďárském pokradli krávy a koně.^{a)} [23^{a''}].

Item recognicio.

Item Jan z Cúnic na mukách vyznal jest na dole psaného, na Jana Tobolku, jenž bydlí v Kroměříži,^{b)} na Matúše, jenž bydlí v Brně,^{c)} na Jana Kamaréta z Olomouce, na Martina a na Andreje, jenž bydlí v Znojmi u bohatého Ješka a u Ulmana Poka a na Martina Mýsečníka a na Slováka v Brodě Uherském, na Strachovce, jenž bydlí v Mošćici blíž Meziříče,¹ kterak v časech svých někteří z nich s dřevěřečeným z Janem z Cúnic a někteří bez něho lúpili sú na silnicích muže i ženy. A což sú zlúpili na znojenských a budyiovických [!] silnicích, to sú zastavili v Brně v židech a ztrávili v Brně a v Evančicích a v Cúnicích, a což sú zlúpili na cestách a silnicích brněnských, evančických a cúnických, to sú v Znojmě a v Budějovicích utratili.

Recognicio Pešík cum fratre.

Item poznal Pešík [s] svým bratrem, z Holým na mukách, že ukradli krávu pod Branýšovem² u mlejna z Jan[em] Pátkem a tu krávu jest prodal (23^{a''}) rychtář v Pavlovicích³ a to jest věděl, že jest to kradená kráva a ten rychtář slul Andrej Seběř. — Item Pešík a bráter jeho Holý a Jan Pátek ukradli dva koně za Žďárcem⁴ ve vsi na pastvě. — Item ty tři ukradli herku na panu Janově z Lúky⁵ zboží u Olešnice a ten jistě Pátek toho odbejval. — Item týž Pešík poznal na Husku a na jeho bratra Kolýnek a na Jacub[a] z Dlúhého, blíž Křížanova,⁶ že ukradli telec ve Svratci^{7d)} a ten telec v lese zabili. — Item

Item alia recognicio.

Znamenaj, co sú pravili Václav a Jan, jakož sme je oběsili v Jaroměřicích tu sobotu před tú nedělí, jakož se zpívá „Letare“.

1 Moštiště, okr. Velké Meziříčí. 2 Branšov, okr. Bystřice n' Pernšt. 3 Podle zprávy se jedná asi o Pavlovice u Jimramova. 4 Okres Tišnov. 5 Jan z Lomnice. 6 U Velkého Meziříčí. 7 U N. Města na Moravě.

a) koni. b) Kromyříži. c) Brnye. d) Zvratci.

týž tři svrchupsaní ukradli dva koně farářovi z Vacky, u Skutče stavy měli, u rychtáře Václava Katruzz z Křídla¹ u Bobravého²(!) a toho všeho požíval ten jistej rychtář.

Znamená Luckouv, Gracin z Crmankovic a Vaněk, Oprud z Byšic, lúpili na cestě u Tempelštayna³ a ti jistí jměli (23^b) stav u Andrle, u kramáře v Byšicích. Znamenay, ty jistý lúpili Maynuše z Jemnice. Vzali jemu zlaté y jiné peníze k tomu, a klok a ten jistý klok koupil od nich Slušel z Brovic.⁴ Znamenay Heřmana Sustlův, Gracii, jako u Hazluse trávil v Budějovicích a Pancířík panoše z Lamberku lúpili na bitovském^{a)} zboží a pobrali sukno lidem z Budějovic. Znamenay Macha krčmáře u Březnice⁵ a Ondřej bratr jeho také lúpi na cestách. Znamenay: Oprud jest vuodce všech jiných zlodějův. Znamenay, ten jistý Jan oběšený a Oprud zamordovali člověka v krčmě.

Item alia recognicio.

Vavřinec na mukách u Telče poznal, že Hromada Petkóv se s ním v Kněžicích⁶ u Bráně vydal Ješka Kekuly, řka k němu: „Zpropití by se uhonilo“, a Vavřinec s Petrem Barthákem, šedce jemu v cestu y (!) a vzeli jemu peníze a rozdělavše penězi na lúčkách nad Opatovom Hromadovi v (24^{a'}) Brodcích⁷ v awerzynech (!) díl dal, shledav se s ním na vsi v Pavlově,⁸ po Letnicích shledali se Vítek z Maneševic⁹ a Výtek Výmola z Slavic¹⁰ y šli na cestu, na počátečskou, y vzeli plášť ženě a s nimi byl někaký černý pacholek Šimon, ježto byl někdy v Jestřebí¹¹ a ženy neměl a Mert, ježto jirchu uměl dělati a ten býval v Staříči¹² dřeve, vzeli samostříl na svibiebick (!), oba s ním a prodali jej v Polné. Vzeli kón za Třebíčem před Matkú Boží, Vítek a Petr Barchaník a Václav lázebníkův, syn z Předína,¹³ ježto jednoho ocha (!) má, a prodali jej v Rúchovanech¹⁴ za padesáte groš. — Item vzeli pancíř jednomu a meč a rukavice, an jde z Lipníku a s ním byl Narrispen z Dalešic¹⁵ a ten jej svláčil a on se bránil, y posekl jej a ten pancíř mezi židy v Brně zastaven. Za Blízkovci vzeli jednomu kramářovi za puol kopy haléři (!) a ořechy^{b)} jemu rosuli a s nimi tu byl Šimon, ježto býval u Dobeše a ježto samostříl brali, také byl. A Mert jirchář, ježto někdy dělal jirchu, ale již jedno (24^{a''}) po jarmacích chodí, ten nayrychtovnějši jest [mezi] nimi a v létě vždy mívaj

1-2 Tamže. 3 Hrad u Mor. Krumlova. 4 Správně Probice, osada někde na Jemnicku. 5 Okr. Napajedla. 6 Okres Jihlava. 7 Tamže. 8 Asi na Velkomeziříčsku. 9 Na Dačicku. 10 Okres Třebíč. 11 U Rájce (Boskovsko). 12 Asi Starč u Třebíče, protože Staříč jest na Místecku, což nemůže býti v souvislosti s Polnou v blízkosti Třebíče položenou. 13 Okr. Třebíč. 14 Okr. Hrotovice (Mor. Krušlov). 15 Tamže.

a) byetovskem. b) och rzechi.

schod na Sádku¹ u slepý (!) Straka z Košníku, služebný pacholek a Vítek Výmola a Šimon a Vítek vzeli vík za Bítovem a prodali v Znojmi a mně dali deset grošův. Také vzeli šaty v Chrlopích² a prodali v Znojmi pod sunkem, u mlynáře u Pavla mívali stav, ale v skále nad mlejnem chovali, což měli, než jemu jeho stravec vyplatili.

Item alia recognicio.

Létha od narození Božího tisícého čtyř settého létha sedmenáctého, ten úterý před Matky Boží narození[m] vyznání Jana řečený „holý“, pacholka vozatajského nay (!) na mukách v Hradci.

Nayprve poznal, že zradil Němčí licovské a lidi. — Item zradil Orvejslara z Hradce súkeníka, Sazemkovy z Sedlce a s ním byli Petřík od Kladrub z Rutova, Hanuš pacholek Kockuův z Lúny a Vilém z Lomnice (24^{b'}). — Item poznal, že byl za Miličínem, ježto panské lidi z Hradce lúpili a jímali, Phoncogle z Hradce y jiné odtud na Skálu.³ A slúžil u Hádka, tu byl také Bíček Život, Miculáš z Dvoří, Tychnice z Merklína. — Item poznal, že byl s těmi, ježto tupili Cunráta a Johanna y jiné z Hradce a při tom byli Otík, Život, Janek z Kolovce, Zele Kuklík z Rayhradu, Jan Ovce, Beneš z Březnice a Blažek mladší Vidloch. — Item poznal, že Ryglec mladší a Jakeš Kabelec, mištěné (!) z Plzně také lúpi na Svrcovec. — Item poznal, že pacholek šafářův z Hradce furmanův jménem Ondrášek zradil Phönczegle s jinými za Miličínem a při tom byl Beneš Scharth, Mychenův pacholek vozatajuův z Domažlic. — Item poznal, že Mika z Polikna byl s ním a jest na Přimdě a velmi kradl s jedním řečený Stádo, a má ten Stádo deset koní. — Item poznal, že chcel Procopovi z Slavonic tři koně proraditi za Nepomukem a ty měl vzeti Puota a Divuoček^{a)} s tovaryši na silnici a slíbili (24^{b''}) jemu kúpiti sukni a kabátec. — Item poznal, že sám mnoho lúpil po silnicích. — Item opět poznal, že jej Točník z Klatov^{b)} sem zjednal, aby lidi zrazoval. — Item poznal, že tovaryše (!) jeho byli z Hradce: Petřík pacholek Petruův Ševcuův (!), v Hradci Meixnar pacholek, Aulev kovářův, Martin Procop a Petr Kuttléří z Hradce, brali sumarské koně, šestnácte koní vzali a jsú z Hradce.

Druhé vyznání.

Item vyznal druhé, že Pinta z Kamenice⁴ byl nayprvní příčina zradění měščan panských. Zradil za Miličínem a s ním byli Janek Stríž a Procop

¹ Hrad u Třebíče. ² Okr. Vranov u Znojma. ³ Skála na Strakonicku. ⁴ U Třebíče.

^{a)} Dywuozek. ^{b)} Glatow.

žák, ježto má duom v Opatovicích, u svatého Michala v Praze. Gilgyeš a Lidherz bratří bydlé za Točníkem v polu míli od Klatov, Janek kadeřavý, ježto byl u pana Pušky z Kosmonos, Curlík jeho tovaryš, Jan vysoký zřečený „pany (!) Maretha“, ze Dvorce podle Rokycan, Racek Chlevec z Dvorcuov, bratr jeho Racek zřečený „Vršie“, Janek těžký, Kolbonmaw (!) přítel, Kalwyn (!), ježto sedí mezi Rokycany a mezi Dršeků, Markvart z Čáslavy^{a)} Rybka z Nýrska, Petr z Ostrého, Michálek (25^{a')} z Týna biskupova, Blažek vysoký, pacholek vozatajský v Benešově, Piknoši Petr, Mýdlo odtud, ale rodem z Dúbravice¹ páně Puškovy, Jan zřečený „Anděl“ seděním u Prostějova, Čáp z Světlova^{b)}, ježto byl u pana z Volšan, jemuž ukradl dva koně, Smil z Moravan, ježto jemu pán z Strážnice stál otčí^{c)}, Petřík Flašík z Tlumačova, Karel z Kraví hory z Petrovic s Otíkem svým tovaryšem z Březnice podle Malenovic a podle Světlova,² Ondrášek ze Zlína,^{d)} ježto tu pánu ukradl dva koně, Bušek z Fryštáku, Myka z Lukovce, tovaryš jeho Držek, ježto přijel od Schonpetra z Děčína, Schonpetra z Moravy, z Němčic Otík, Jimrámek, Skála a Mach z Dúbravice, Blažek z Děčína, Augustin a Matěj,^{e)} bratr jeho z Děčína, Havel a Filip^{f)} bratří z Mnichového Hradišče, Jacub Slon z Ohraždějovic, Kříž z Turnova, Venclík z Dúbravice, Laurin vysoký, Janek z Pivek, ježto byl u Pernštajnského, Pešman z Bystrice v Moravě, Hynce odtud, Franc z Dúbravice, Chornhauský a Marzálek, ježto utekli panu Petrovi³ (25^{a''}) z Strážnice, ježto jímál Janáčka, Symánek a Vacha^{g)} z Quasic, Martinek^{h)} z Prahy, ježto vzal Kušíkovi z Prawy (!) dva koně a Jíra, bratr jeho Sigmund s bratem Štěpánem z Litožnic, Marces z Koloděj, Hanuš z Brodu Českého, Vítek odtud s černými vlasy kadeřivými, Jíra z Lhoty páně Bočkovy, Přibíček z Klenovic, Jíra zklenovský, přítel jeho Bohuše stříkenýⁱ⁾ z Přindy (!), Havel z Kolovce, Mikuláš odtud, Sazema z Přechovic, pacholek Pavel šafáruov formanov, ježto ukradl Jincovi z H[o]ražďějovic čtyři koně a čtyry kopy grošuov, Perkman Pavluov tovaryš, Maříček z Dolan, Aleš z Klatov,ⁱ⁾ Vitcek slunný, Benešek sedláčkuov syn od Vilhartic ze vsi, Sigmund [z] Přindy, (!), Michálek Petir z Kolovce, Chválek odtud, Jan Černý odtud, od Tuklěř, a Janek z Přindy (!), Michálek z Bredzieva, Mikeška z Lukova, Hynek z Podhoří, Bušek z Činčic na Labi, Ondrešek z Podhradí u Ohraždějovic, Přibíček Zasenský, Martin pacholek Vincěrov z Stověvic, Mikuláš Němec z Střely, Petr bratr Srašnow z Čelakovic^{k)}, Vít Sanek,

a) Marqwart. b) Czab. c) otczsy. d) Zlyna. e) M atyay. f) Philipp. g) Wuchs. h) Martynek. i) strzyekený. j) Glataw. k) z Šcelakovic.

1 Doubravice (okr. Blansko). Náležela v l. 1391—1418 Ješkovi Puškovi z Kunštátu a Otaslavic. (Knies, okr. blanenský, Vlastivěda mor., č. 4. str. 71.) 2 Okr. Bojkovice. 3 z Kravař

Babka odtud, Heřman z Dúbravic, Myka tovaryš (25^{b'}) jeho odtud, Racek řečený z Dabor Přindy (!), Vilém Bukovina, Černoch [z] Přindy, Havel kadeřavý, Mathl z Přindy, Vilém z Rizemberka, Cuneš [z] Přindy, Marcín z Karštaina, Matějek z ves z Přimdy,^{a)} Protiva z Domažlic, Jakub z Ostrého, Němec z Němečí, Ondrášek z Přichovic, Václav Lapka z Týna na Vltavě. Tyto všichni berú a lúpí po silnicích. Jorišík, bratr Matúšov z Telče.

Item zvlášče vyznal, když jest Petr Tomášov a Svach s tovaryši svými z Hradce měli do Prahy jeti, tu jsú měli za Miličinem od Pinty zdrženy (!) býti, Martinek pacholek jeho měl ji (!) zraditi, a byli s ním Prokop žák od Prahy, z Opatovic, od svatého Michala, Janek Strich Lidherc s bratrem Gilgiešem, Janek kadeřavý s Jiříkem svým tovaryšem, Jan zřečený „Maretko“. Ale Pinta měl býti hauptmanem, Blažek z Benešova, Peter mýdlo, ta dva proti leží v Benešově. Tyto stav mívají v Nezpečích a Poříčí. (25^{b'}).

Recognicio alia anno Domini M^oCCCC^oXVI^o.

Znamenay, což jest seznal Jacúbek řečený Rysek na mučení u Přibislavi od lúpeže.

Nayprve jsú lúpili na rybníce Osová, pánuov bítevských a s ním byli Schonpetr, Bebtha, Erasim, syn Milostov a Drch, Lukeš z Chotěboře,^{b)} Janek samostřilník, Schonpetr. — Item feria secunda post „Judica“; tu lúpili sú okolo Třebíče kramáře z Budějovic Drch, Janek nosatý s pacholkem, pak pacholek Jindřichov z Pernstajn a Rychlík, pacholek kozaw. Pak vzeli dva koně petrovskému (!) Schonpetr a Bebtha. Pak ještě lúpili Henslína z Ji[h]lavy, byl Vaněk Robenek a Janek řečený Mulař a Drch. — Item řečený Vaněk Robenek oblúpil Janka k[r]amáře z Polné. — Item kněze [z] Znojma lúpil Člupek a Oprud. — Item Petr Švec z Kroměří[ž]e, Jan Kraysa z Kroměří[ž]e, Bělec z Čerekevce, vzeli člověku Zylina Mikulášovi XX gr. na jarmarce. — Item Jan Habylov z Batelova, Bařík babetný, Chlup z Třešče, Kuba, skrze jeho Janák Jaroš (26^{a')}) syn Vavřincov, Mařinec Kabelec z Batelova, přijímal Zdich syn Mikšov z Cholmic.

Recognicio alia anno Domini M^oCCCC^oXVI^o, kathedra Petri.

Znamenay, co vyřek lázebník z Milevska na mukách.

Poznal, ež jest postavy v Hradci Schramuov v noci řezal a s ním byli jeden mněšek panoše, vlasy bílé, prosté rydle^{c)} a ješče holý brady a slúžil u pana Václava Želmanského na Vranově a druhý byl Oldřich z Práchenska, Varlaychov a Stoklasov přítel, ten jest postavy dosti veliké, vlasy má kadeřavé

a) spřimdy. b) Chotěvoře. c) ryedle.

ryšavé vúsy na bradě veliké. Slúžil u Přibeka na Fraynštajně. Stavy měli u rychtáře v Šatově¹. Pili, hráli a dobré bydllo měli. A Oldřich svrchupsaný má pacholíka Jaroše, ten pána svého kázáním jezdil do Milevska k Buškovi, jak už svrchu stojí psán[o] a vzali u něho VI loketh sukna hradeckého, y nesl Přibíkovi svého pana bratra do^{a)} jedné vsi blíž od Blatné.²

Poznání na mukách Příkovo z Dubenek a Kubovo z Počátek. (26^{a''})

Jak už jsú tu zvěšený, na tyto, ježto dole psaný jsú k to[va]ryšu tamye kradli, nayprv Jan, syn Havlův z Batelova³, Marty[n] z Nové Vsi, Bařík z Batelova^{b)}, Jaroš syn Vavřincův z Batelova, Jank Počátek, Mařín syn střelcův zrozené, Ondrák z Schwábkova syn Zdichův, Chup z Třešče. — Item Schirce jeho syn, Přibyslavův lázebníkův. — Item hospodář jejich Kabelec z Batelova^{c)}, tu jsú ti začíli(!) a hráli.

Recognicio absque martyrio anno Domini M°CCCC°XVI.

Znamenay, což jest seznał Jacúbek zřečený Ryšek na mučení v Přibislavi od lúpeže. Najprve jsú lúpili na rybníce Osová pánův bitevských(!) a s ním byli Schonpetr^{d)} a ten Jandl, jakož my jej oběsili, ten jest pravil, že je Wratův(!) panoše, a že jest [jel] s Vlčkem a s Lamparteynem(!) a Sigmundem z Plachotů do Moravy y do Čech, všady lúpili a brali po silnicích, kohož mohli a Töml a Pešík, ježto se také u Kovrara přechovávají, ty vše s těmi^{e)} také v jízdách bývají. A také pravil (26^{b'}), že mívají^{f)} stádo na Karlštajně⁴ a Druksasa a to, co jsú byli pobrali brněnským měšťeníům^{g)} v Polné, že jsú to všecko na Karstajn(!) nesli. A také jsú pobrali jednomu měšťenínovi z Jemnice peníze na silnici^{h)} v Hříši. Při tom byl nějaký Naydekar, mladého vévodyⁱ⁾ dvořenín a pacholek jako Havránek a nějaký^{j)} Wayzník. A také pravil, že jsú všichni z Trnavy^{k)} byli tu, jakož jsú chceli jihlavské vozy vsebrati, ježto jsú se obránili. Protož, milí páni, račtež o to mluvit, ať toho Lampertěre a Vlka a Plachaty na tech hradech^{l)} nepřechovávají, neb jsú největší vuódce a škuódce do země, neb jest byl ke mně Janovi Wartmulnarovi maršálek rakúský poslal na někaké^{m)} tři, tu jsem je ihned zjímal a zvěsil a pan hrabě mi byl také poslal na někakéⁿ⁾, ježto jemu koně pokradli, ynهد jsem je také zejmal a zvěsil. A ty kusové všechny jsú si dřeve dali, nejsú jim kdy z Jevišovic y z Lamberka škodili, protož račte s nimi mluvit, ať to staví a popravují (26^{b''}), ač chcie pokoj měti.

1 U Znojma. 2 Snad Blatná u Hořic. 3 U Jihlavy. 4 Hrad v Rakousích.

a) to. b) Blatelova. c) Watelova. d) Škrtnuto v textu. e) sczemy. f) anyevají. g) měščeny-nem. h) nasslnyty. i) wewedy. j) nykaký. k) strnavi. l) hradiech. m) naynekake. n) naynekake.

A také nějaký Rozpaka, ten dříve s těmi býval v jízdech a již jest na Jevišovicích a také někaká sukna, ježto jsú pobrali u Waydhoffa¹, těch jest ještě díl na magobrii(!),

Znamenay, co jest seznal Hanzl na mukách de Antndorff, jako jej oběsili v Jemnici v pátek před svatou^{a)} Lucií.

Item Jandl de Purkstol, ježto na cestách lúpili. — Item Tepnilcus z Trnavy, Rozpaka, Jake Zanterdorffer, Rausser opt Wolff, Sigmund Plachot, Menter vnd Heinreich z Trnavy. Pak ty všichni mají útěk a přebývání a stavy u Pursmída z Trnavy, z hořejší a ten všecken krádež, což oni pokradú, to on od nich pokúpí. Pak ten jistý krádež, což od nich pokúpí dřeve řečený Pursmíd, ten podává Petrovi kramáři^{b)} do Třebíče. Pak opět ty jistý vzeli^{c)} jsú devět postavón sukna krádeže, nayprve Sindrl Wechtr, Jandl de Purkstal, Oppt Jorg, Ebnstr. Pak ty jisté postavy v[š]ecky kradmo do Vídně v jednom pytli prodali a utratili. (27^{a')}) Opět Pavel, sluha Krajířuón z Drozdovic měl stav koní kradených u Tluksy z Krajovic² a ty jest přijal k sobě. Pak opět ty jistí mají stavy a přechovávání u Hansle řečeného „Šmíd“ z Lukovic³ a ten od nich pokupuje vešken krádež.

Znamenay, což Lymberger seznal na mukách.

Najprve, ježto dvouór vybili u Kru[m]lova, byl s ním Daksner, Příčina, Thoman z Bystřice, měščenín. Byl při tom Limberger, ježto lidí zmordovali z Hradce, jako Waydner a Folkenstorffer, ježto jich jízda byla.

Simon vyznal na mučení,

že Kostnara u Ropnstayna yali jej a dal XII kopp šacunku a byl s ním pán jeho Hayperger a Jiřík páně Viléma z Lučic⁴. Seznal^{d)} na mučení více Šimon, že byli vzali od Dunaje kuon jeden Maysserovi panoši a byl s ním Jiřík Vilámóv(!). — Item Šimon u Cmuntu vzeli VII kobyle, Jiřík s ním byl. Šimon pán jeho Hayperger, Judman Leymberger, Daksner, pacholky jejich yali, byli v Uhřích^{e)} (27^{a''}) rytieře^{f)} z Rakús a Pielhara a šacovali jej na lesích, měl dáti VII set zlatých, nevěděli ho kam dáti^{g)}, y pustili jej bez šacungu. Sigmund seznal, ježto uzdy bral Strošarovi v Gilnpergu⁵, tu jest byl s ním Maseverovi, jednomu sedláku, vzali^{h)} III kobyli(!). Sigmund byl

a) svatý. b) kraměři. c) vzeli. d) zeznal. e) wüchürzzyech. f) ryczyeze. g) dyeti. h) v celý.

1 Bídov v Rakousích. 2 Okr. Jemnice. 3 Asi Loukovice na Třebíčsku. 4 Okr. Hranice. 5 Girnperk (Tachovsko).

Petr z Myšlína, zjímal formany^{a)} z Cáhlova,¹ měli sto kopp dáti šacunku panu Oldřichovi. Sigmund seznal, že Ekřavovi jeho lidem vzeli y koně a byl s ním Waynek páně Vilémov z Lučic.

Hayperger vyznal na mučení,

že měli jeti pana Jirka Dokpergercze a on jej měl zraditi Stetnar, panoše toho Bawolffe a jest urozený od Fraynstata.²

Lymperger vyznal,

že [na] Weybnštejně měli nyní stavy u kramáře u Veyce, ale nic nevzeli. Opět Lymperger seznal, že vzeli u Svorcnavy³ II koně a samostříl tomu Straxnovi a s ním byl Daxlaw Hensl a pacholek nyní tyto dny. Opět poznal, ježto jali toho vězně, jako na Přisudově^{b)} leželi u Benešovky u Hansle podle (27^{b')}) Kaplice, ten jim jísti^{c)} nosil. Více poznal Lymperger na Havla Gros-sara, měli u něho stavy, ježto jímali vězně, byl s ním Daksnar a Judman a ten vězeň jest z Cáhlova.

Sigmund seznal,

že Plachota vzal III postavy sukna Jíhlavěnom^{d)}, jako jeli z Budějovic z yarmarku a tu byl Erhardt a byli při Vilému z Aybustova pacholci a měli ty Jíhlavěny přivést do Rakúsy (!) purkrabí Zakšovi Kowrarovi, byli také pět střelcův a z Trnavy také byli při tom. Sigmund přiznal, že chtěl [se] svým pánem Freytleem zjímati měštěny z Egnpurgu, y nezdařilo jest sye jim. Ježto do Rakús jezdili, tu měli stav u Jindřicha z Jistebnice, ježto krávy brali. Více seznal, že vzal kuon Pernstorffarovi od Cáhlova, Maysse Werzewu panoši. Více vzal postav sukna, ale neví, komu.

Efreytel poznal,

že učinil jízdu do Rakús, y pobrali sukna měšchanóm z Hradce a tu byl Mikeš veliký, Jindřich střelec Lydvíkov a Jakeš z Litevan a jich střelci a Kunrád Weytmülmarov (27^{b''}).

Sigmund poznal,

že pobral jirchu u Znojma a byli u Naydekara, jakož na Švíbě⁴ pobrali Francovi z Hradce. Byl při tom Lampartěř a týž nes(!) sám nebyl a svak

¹ Snad Cáhkov u Litovle. ² Snad Freištejn u Vranova (Znojemsko). ³ Buď Svařanov (Velko-Meziříčsko) nebo Svárová (Kyjovsko). ⁴ Snad Švibice na Těšínsku.

a) formani. b) Brizudowie. c) jesty. d) jehlavienom.

z Trnavy. Více poznal, že vzeli IV parchany na lesích na bytevnských, jeden Niclas, druhý Hansl a byl u Naydekara, nesli na Grunach¹ (!)

Simon vyznal druhé,

že vzeli sukni jednomu z Poheřelic (!) před deseti lety. Šimon vzal u Prespurku tobolku [s] zlatým jednomu Uhru, Kyselice s Janem kadeřavým vzali kuon u Vlašimě na silnici, ten pátek po svatém Václavu prodali jej u Adama v Žirovnici.² Kyselice, Kolúch, Bernarth, Rozpaka, Beneš Bránic, Lampartěř a Ondráček od Českých Budyovic (!) a Thomeš vzeli jsú XI koně a XIII schok gr. a to nesli na Bítov^{a)} a rychtář je lúpil. Kyselice, Kolúch a Jan kadeřavý vzeli štyrie (!) koně u Jempnice a vedli je na Druzdovice Krajěrovi starému. Kyselice, Kolúch a Lampartěř vzeli hradeckém V koní a vuóz ryb uvedli Krajířovi na Druzdovice [28^{a'}]. Kyselice, Lampartěř a a Bernhart vzeli dva kony (!) v Písku a Thomeš od Moravských Budějovic. Kyselice, Bernhardt, Kolúchův pacholek z Mladonovic, Kolúchův bratr z Hobzye,³ Divoček, Franěk, Kyselice starého Krajíře vzali čtyři koni před Slavonici a ty vedli na Bítov, y dali je Petrovi rychtářovi za sukno. Bártha z Bítova, Petr rychtář odtud, Mikolešek (!) Jindřichův pacholek ze Zdešova, Petr Kolúch, purgrabě mladého Krejjeře (sic) Sampach z Druzdovic to je na ně Kyselice vyznal na mučení; Lampartěř také při tom byl a na Bernardta z Mladonovic a Haslaw pacholek vyznal, že V koní vzeli u Budějovic Morav[s]kých a ty jsú vedli na Druzdovice. Kyselice, Petr rychtář a Bártha z Bítova^{b)} vzeli z[e] tři koně na Svibě, vedli je na Bítov. Kyselice, Kolúch Franěk, Kyselice starého Krajíře, Bártha z Bítova vzeli, Mikuláš písař a Petřík od Sedlčan vyznal, že jsú XII koně vzeli mezi Třebí[28^{a''}]čem a mezi Mezřícem. Anderlík z Nového Města z Úšče zradil Naydekarovi pět a čtyřicet postavův sukna, toho jemu dali puol pata postava a dva koně, že své tovaryše zradil. Pak též Anderlík zradil pět vozův soli z Pelhřimova témuž Naydekarovi z Popův, za to jemu dali [t]řetinu soli té a dva koně. Kyselice, Kolúch a Bernhardt z Mladonovic vyznal jest, že vzali II koně v Hříší.⁴ Kyselice,^{c)} Kolúch a Bernhardt, Rozpaka, Krok Kvičarův pacholek a Thomáš vyznali, že jsú vzeli v Písku puol devátý kopy gr. na milevské silnici, stav měli u valu u krčmáře z Benešovce, ten nás také fedroval a oves nám v Stráži nosil. Kyselice, Kolúch, Divuóček, Krok, Vycar, Bernhardt, Rozpaka, Zajíček z Konopiště, ti jsú vzeli mezi

¹ Gruna (okr. Mor. Třebová. ² U Počátek (Čechy). ³ Okr. Jemnice. ⁴ Správně: Říše (Nová?).

a) Vitov. b) Wietova. c) Keselice.

Znojmem a mezi Marchekem^{a)} čtyři koně a XXII s. gr., toť jsú vzeli na Drozdovice, tohoť sú dali mladému Krajířovi dva ne[y]lepší a XI s. gr. Kyselice, Kolúch a Bernhardt vzeli ztrie (!) koně u Telče, y prodali je v Dačicích vozatajovi [28^{b)}] velikému u kostala (!) kradě. Pak Kyselice, Kolúch, Bernhart, Lampartěř a Druksacovi střelci vzeli Konyášovi čtyři koně z městě páně.^{b)} Kyselce, Rozpaka, Sajieček (!) se páně Janovými střelci mezi Horú a mezi Hermanovým Měs[t]cem vzeli devět koní. Šibal, Mikolášek Mikeška, seznali, že [j]sú vedli na Heřmanovo Měs[t]ce.^{c)} Kyselice, Kolúch, Sajieček, Lampartěř a Bernhardt při[z]nal se, že jsú vzeli XXIII s. gr. před Jemnicí a s tím jsú jeli na Karlstajn do Rakús. V Švibě krčmář Smil, o (!) tohoť mají stav všichni zloději a má s nimi spolek. Když který v noci jede kupec, tehdy je ynheď zradí na Byetov (!) neb na Drozdovice anebo na Karlstajn u Podolí. U Svoska také stalu měli a ješče jsú koně^{d)} u něho^{e)} y peníze a také jest jej zakládal penězi. A také téhodne nyní, ježto kobyli prodával odtud, maje stav u krčmáře v Řeš[i]cích.¹ Kyselice vyznal na Jandu, že jest s ním bral, u vuodce byl jeho y Sokola do tohoto kraje y jiných zlodějev. [28^{b)}].

Recognicio Jana Brad[e]k sine tormento.

Nayprve vyznal, že Křížek z Kyjeva (!) přip[r]avil Ance šafáře z Mistrína, ježto sedí u Kyjova, vzal od jednoho sladu [z] Meziříče^{f)} a od druhého sladu druhú měřici, (bez mučení) a ty měřici propil u^{g)} toho Křížka z Kyjova. — Item také vyznal, že jeden (!) byli tři dny u svatého Climenta, tovaryši i s Janáčem a kněz Šimon s nimi od svatého Climenta, ten byl doma a tu jsú koně chovali v studuolce^{h)} před klásterem. — Item Václav kadeřavý a ryšavýⁱ⁾ tu je přechovával Janče samého a Čteta (!) a potřebu jim dával. Item Václavův syn z Coričan,^{j)} ježto bydlí v Osvětimanech,^{k)} ten dělal některaké železa jim, ale neví, kteraká; a ten kovář nosil jim píci z ohmuna (!) v flaškách y v láhviech. — Item Vávra z Čeložnic²⁾ krčmář také o tey zradě věděl, jakož jměli Kužele zraditi Janáčovi a jeho tovaryšiem a jměl jim toho pomoci a leželi u něho tu neděli před květnú nedělí [29^{a)}] a tu bylo jich XIII; a tři prostěradla propili u Vávry, ježto vzeli u Jany. — Item Václav z Moštěnice^{3m)} také věděl a vídal Jana z Moštěnice y o páně Kuželověⁿ⁾ zradě věděl y jednal. — Item Mikeš, bratr Bradkův z Veteřova,

1 Okr. Mor. Krumlov. 2 Na Kyjovsku. 3 Tamže.

a) Marchekekem. b) Miessce. c) Miesce. d) kony. e) nyheho. f) Myzeříče. g) o. h) stoldnocze. i) arsschawy. j) Corihan. k) Oswietymanech. l) scelusnic. m) Mostenice. n) Kulelovie.

ježto má mnoho včel, věděl, že jměl zraditi Kužele Janáčovi s jeho tovaryšem a věděl o tom, y radil k tomu, aby to učinil Bradka.

Recognicio Martina Slyšek absque tormentis.

Item Kuklík z Bolehradíc. U faráře kněz Václav dával jim potřebu,^{a)} Janáčovi a jeho tovaryšem, jeho střelec, Bočkův syn, pivo a chléb v noci a tehdy mluvil s nimi sám, ve dne s Maršálkem Kuklík a ten také farář dával jim víno, Janáčovi a jeho tovaryšem a také přikázal pan Boček z Bolehradíc,¹ aby jeho lidé jim nepřekáželi a jim potřebu dávali za peníze. — Item v Velikých Klobúčích u faráře také Janáč [se] svými tovaryši jedl a pil u něho v noci po dvakrát. [29^{a''}]. — Item Cyknovka přikázal svým lidem, aby Janáčovi a jeho tovaryšem nepřekáželi. — Item v Šenkvicích² také Janáč [se] svými tovaryši byl u faráře a tu na lidech vyhrožil, že jemu potřebu dávali a toho^{b)} faráře byl v poselství k těm lidem. — Item Kateřina v Velikých Klobúčích, ježto pkzz (!) před její[m] domem, nosila jídlo a pící Janáčovi a jeho tovaryšem na klobúčké hory. — Item Othnozka, ježto byl u Viléme (!) žáka sedlákem v Lovčičkách,³ ten chodí a vydává panoše páně Petrovy a jiné panoše špehuje a vydává jim potřebu. — Item Fryc Masař z Koverčic⁴ vydával a zrazoval lidi Janáčovi a jeho tovaryši a Janáč posílal Otnošku k tomu masaři a což ten masař zvěděl,^{c)} to vše rozkázal potom Otnožce Janáčevi. — Item v Časkovicích⁵ také prodávali Janáčovi a jeho tovaryšem oves a jinú potřebu a také jim hrozil, že jsú musili učiniti a prodávati. — Item v Zábrdovicích v klášteře stavoval se Janáč a jeho tovaryši a lehal tu mnohokrát a řekl Janáč tomu Martinovi [29^{b'}] z Lysec, když by bylo co potřebí, že by kuoní V stál: „Tu jest hotovo, můžeš se dobře tu stávati.“^{d)} — Item nyní z veliký noci nedávno byl Janáč a Maršálek na Ždánicích a Niclas z Rakús a Martin z Lysec drželi jim koně v pasece a nesli jim pivo a c[h]leb s huory. — Item Ješek z Markuovek⁶ (!) a Petr tudíž z Markuovek nosili Janáčovi pivo a c[h]léb na hory morkovské y na bolehradské. — Item Sigmund Sak, Otík kad[e]řavý, Martin Ščika,^{e)} Ryzek, ježto byl u Vanka z Lemberka (!) a Kadeřábek malý z Nedavedic, Pablík, ježto Črtka zabil, Václav Črný, ježto má šrám přes líce, tu jsú dvánác[t] postavón vzali šerého sukna o svatém Václavu, ježto minul nyní nad Černú horú lidem z Letovic a dělili jsú se před Pernstaynem v tom lese, ježto slove „Vojedlí“. A od toho sukna dali panu Vilémovi dva

1 B. z Kunštátu na Boleradicích (1414—1420). 2 Na Hustopečsku. 3 Okr. Slavkov. 4 Tamže. Správně: Kobeřice. 5 Snad Časkovec, okr. Klobouky. 6 Tamže.

a) Před tím škrtnuto: petřobu. b) toto. c) swiediel. d) stawaczi. e) scika.

postava. — Item o svatej Trojici roku bude, z Jihlavy Mladově Hašli zabili a sukno pobrali mezi Žďárem a mezi Polnú a tyto při tom byli: Item Michek Benedóv^{a)} syn, Vaněk Robeší, ježto byl u pana [29^{b)}] z Lamberka, Muláč z Přibyslavě, Drch, ježto byl u Jevišovského, Mikuláš Člupěk,^{b)} Janek Vozka toho Mikuláše střelec, Matějek, ježto byl u Kolesy střelcem, Blažek Valach, ježto byl také u Koleskú střelcem, Koza pacholkem, Vaňkem. Niclas z Rakús, Martin z Lysec, Markvart, ježto byl u Vaňka z Lamberka a což Hlasovi sukna pobrali a jiné věci, a to jsú sě děli[li] pod Bobrovú^{c)} v lese a panu Vilémovi dali jsú jeden postav sukna barveného^{d)} a ten postav donesl Michek, Beneduóv syn, na Dalečín.¹ — Item Jakoš (!) Hazavý z Brna kuoně^{e)} vzali u Hustopeč, tyto jsú při tom byli: Janáč, Jablečko, Schram. Jakož u Bystřic[e]^{f)} oběšen a ten kuon chovali v jedlí v lese a ten se kuon^{g)} dostal Jablečkovi. — Item vzali v útěchovských^{2h)} lesích ježto slušá k Novým hraduóm, ježto pan Vaněk tři koně Hanuškoví, ježto sedí v Novej Vsi před Brnem, a ty jsú to učinili: Pavlík, ježto Črta zabil, Janek, ježto byl u Paule od Hory a jeli s těmi^{ch)} na Červenú horu³ do Čech. — Item Mládě jměl stav [s] svými tovaryši v Malých Kunovičkách⁴ u faráře a nosil jim farář [30^{a)}] pivo a c[h]léb do lesa nad Cunoviceⁱ⁾ prve než Janě pobrali. — Item [v] Borkovanech⁵ u faráře ležel Janáč a jměl několikrát své stavy a leželi tu a pili a jedli. — Item rok o puostě minul, pokradli dvěma kraměroma z Chrudima (!) kotcejne (!) barchany, plátno a jinú věc kramuu (!) a při tom jsú tito byli: Kolesa sám druhý s střelcem s Matějkem, Pešek etc., Jíra z Čech, Jablečko Petr, Vonkóv bratr z Rychemberka z městečka, Veverka z Hostayna, Hyncíkova Schalda, Carda, Hřebenek, Žák, Blajed Walach, Rodl z Dúbravníka, Maršálek Adam, ježto byl u Brandýs-[s]kého, Jan Poláček, Dymáček, Kubas kněžnin a ty vyjeli z Solnice a poravše ty kraměre a jeli zase do Solnice a druzí pod Hostayn.

Recognicio Martyn de Lyesec absque tormento.

Item v tej jízdě kuoní Janě pobrali, byli jsú tyto: Item Mládě, ten byl v nodci. — Item Maršík, ježto byl u Řehořka pacholkem, ježto jest u Konovského. — Item Poláček Clymentóv, pacholek Polákov. — Item Janek kadeřávek, yako také byl na Lemberce. — Item [30^{a)}] Veliký kadeřávek z Čech. — Item Faber prašivý, ježto kuoni u Suchočerta mladého choval.

1 Hrad v okr. Bystřice n./Pernšt. 2 Outěchov u Brna. 3 Snad na Král.-Hradecku. 4 Zaniklá ves na Slavkovsku. 5 Okr. Klobouky.

a) Benedaw. b) Zlupek. c) Wobrowú. d) barbaného. e) kuony. f) Vystřic. g) Kuony. h) Wutyechovských. ch) stiemi. i) Cunowych.

— Item Poláček, jako u Staněka byl. — Item Janek krhavý od Olešnice¹ nějakého Mikuláše syn. — Item Kokotuov také od Lompnice.² — Item Němček, ježto byl u Kyska pacholkem. — Item Nikoláš Piknossi, jako byl u Schonpetra. — Item Nikoláš (!) nosatý z Jimramova,^{a)} a těmi se koni (!) dělili v Starém Městě pod Gostaynem i jinými, což jsú pobrali, totiž opásání stříbrné a peněz hotových X kopy.

*Item alia recognicio eciam absque tormento in ista raysa Girzikonis
in Schonstras.*

Item tito jsú byli: Item Martin recognitor facti. — Item Philippek nosatého bratr. — Item Havel a Poleček, ut supra. — Item Mikuláš a Janek z Písku, z Čech. — Item Niclas z Rakús a Mikuláš, pacholek jeho Bhallu. — Item Franěk z Badání s pacholkem. — Item Maršálek cum famulo Jankone.

Vyznání Jančova syna bez mučení, jakož sám vyznal.

Vyznal, že Michek z Pernstayna, ježto má Beneda otce v Roz[3o^{b'}]sochách³ svým střelcem a Martin, ježto má ženu v Brně, Matyek Kolesov střelec, Koza [s] svým střelcem s Vaňkem, ježto dříve byl u Hašle pacholkem, Křížek z Čech, Vaněk Robenec z Lamberka, „kanclér“ a Muláč zabili Haška měštěnína z Ji[h]lavy, to mu Martin svrchupsaný sám pověděl. — Item Boršovi v Určicích⁴ dali schovati jednu sukni dlúhú,^{b)} nové barvy také s liščím kožuchem, kacku a dva kabátce, jeden parchanový a druhý pokušinový, šerý a Jindřišek dal jemu samostříl schovati. A také dali jemu schovati a šest (!) zlatých a to všecko pobrali vozem, ježto měď vezli z Uher. — Item, ježto vzali Nicolaovi z Brna mezi Vistonici a mezi Popici sedem (!) postavov sukna jest drahého. A jednomu mnichovi podle toho vzali kříž a stříbrnú monstranc a šestnácte zlatých a kopu vážených grošů. V té jízdě byli: Jacóbek Petříkóv bratr ježto byl u páně Pavlíkovéj a ta sukna nesli do (3o^{b''}) Dúbravníka a to vše, což jsú vzali a od toho dali panu Vilémovi⁵ kříž a monstranci a dva postavy sukna, jeden dobrý a druhý polský a ten kříž a tu monstrancii donesla panu Vilémovi na hrad Kuna Pradle Adamova žena z Med[v]ědic v prostěradlech a tři postavy dali chovati na Dúbravnici (!) a dva dali chovati Franclovi [z] Černvíře a nocleh měli v Tišnově u Ondřeje na Vezi^{c)} a pan Vilhelm o té jízdě dobře věděl. — Item vzali reby (!) páně Ctiborovým^{d)} lidem před hrněnským jarmarkem na bošovské silnici a šest kop grošů a v tý jízdě

¹ Na Moravě (okr. Kunštát). ² U Tišnova. ³ U Bystřice n. Pernšt. ⁴ Okr. Prostějov. ⁵ z Pernštýna.

a) z Synnamova. b) dlúhy. c) Wezy. d) Stiborovým.

byl Schonpetr, Janáč Brpta, Schalda, Rocný Vilémov žákuov strýc,^{a)} Janek z Pernstayna, ježto má schrán na Tovaři a ty ryby^{b)} zradil jim Jimek krčmář z Bošovic a ty ryby nesli na Pernstayn a s ním byl také Petr řečený^{c)} . . .

Nota staciones.

Nayprve stav jměli v Určicích u Borše a za to jemu dali kuon, při tom byl Jiroček Janátov syn a za ten kuon dal dvě kopě a stál za šest. — Item Řepík Vakeš nosil jemu potřeby do lesa z Hostěrádek. (31^{a)}) — Item Jan Krčmář z Hostěrádek¹ a Petr pivo z Dambořic,² ježto podle Jana sedí, také nosili jim potřebu na les damborský. — Item Jacúbek z Dambořic Jiročkov bratr také jim nosil potřebu na hory. — Item Knosov Janek, Opolák, farář z Bošovic přinesli jim dvě la[h]vici (!) vína na horu křiposké (!) a také tu byl Janáčů syn. — Item v Židěnicích stav měli u Michale rychtáře, a což kde vzali, on dobře věděl, že jest kradené. Jiroček tu nebyl, ale tovaryši jeho jemu pravili. — Item v Podivíně před městem stav měli u Matúše překupníka, od Brna na pravé ruce čtvrtý nebo pátý duom^{d)} v ulici. Jiroček tu byl. — Item v Petronicích (!) blíž u toho panoše Mikule stav měli a dali jemu kuon, ježto je sledoval^{e)} a nosil jim jedlo y obrok konyom. Jiroček tu nebyl, než pravili jemu tovaryši. — Item v Cunovičkách u Kočky stav měli a když pivo doma neměl, ale slal jim pro pivo jinam do krčem a platili jim svatbu, Maršálek pověděl Jiročkovi. — Item v Lovčičkách u Vilémových (31^{a''}) žákových stavy měli u samého Viléma a u Črta jeho člověka a dali Črtovy ženě sukna šerého z[a] plat,^{f)} Janáč pravil synovi svému. — Item Janáč jim [dával] potřebu y svú čeledi (!) do křipovských y do hostěradských lesův. — Item Jan Bradatý z Bolehradic ukradl^{g)} Pročkovi³ kuon a Jacub také z Bolehradic při tom byl. — Item v Modřicích⁴ stav měli u Jakše^{h)} před městem, od Brna jedúc na pravé ruce a rohy jeleníⁱ⁾ na domu. Také jim do dolního lesu nosil jídlo, Maršálek pravil Širočkovi. — Item stav měli v Židlochovicích u Jana střelce, na pravé ruce od Brna jedúc, ježto samostříl na jeho domu, Přimík také jim nosil potřebu, a to Franc pravil Širočkovi. — Item v Slavkově stav měli u Ondřeje ryšavého a mýtného. Také jim nosil potřebu na hory slavkovské a tu Jiroček sám také byl. — Item v Prostějově stav měli před městem u Jana řečeného Hanuš, od Vyškova jedúc na pravé ruce, a také jim nosil potřebu do lesa a tu také Jirůček (31^{b')}). Item v Hustopečech stav

1 Snad na Vyškovsku. 2 Okr. Ždánice. 3 Okr. Mor. Krumlov. 4 P. z Kunštatů na Bolehradích.

a) strzicz. b) rybye. c) Vacat. d) Guóm. e) syedieowal. f) zplacz. g) ukradyl. h) Jaxse. i) jeleny.

měli před městem u Jana Bednáře, od Měnína jedúc na pravé ruce, a ten jim nosil potřebu na bolehradský les, Janáč pravil svému synu. — Item v Kurdějově^{a)} stav měli u Jana Marsaře, ježto sedí podle Hyssiete (!) a ten jim nosil maso v hrncích^{b)} a koblasy a víno na bolehradské hory. Janáč pravil svému synu Jiročkovi. — Item Martin, ježto ženu má u Brna kramářskem (!), Jana Palček, Mikuláš švagr, ježto jest kuchařem na Pernstayn[ě]. Sternec voluov Findrovi v Schönstrazzu a ty volové jsú ve dvoře v Bořinově¹ a ještě druhé^{c)} šikoval, aby ty voly pokradli a při tom také byli Janáč a Maršálek.

Recognicio Chadyme de Iglavia.

Poznání Chadomove bez mučení, jakož vyznal.

Item Chadim vyznal, že vzali koření u Slavkova s Divočkem a to dali scho-
vati Crumshinovi v Hostěrádkách^{d)} 2 a to bylo o (!) něho týden anebo dvě ne-
děle, potom Chadim přijel k Crumskimovi (!) a vzal to koření a prodal (31^{b)})
v Jarůškách³ Janovi kraměřovi za dvě kopě a za virdung a to u nich koupil
v hostěrad[s]kých lesech. — Item Jakub Kosuov také s nimi byl v té jízdě,
ježto pobrali vystonickému sukno a toho sukna dali jemu postav. — Item, ježto
v Brodě⁴ jarmark byl na svatú králevnu, ležela dva v Ostrově. Jiroček a Do-
nát a Chadim u farář[e] před městem ležel a zase jedúc, vzali opatovi zábr-
dovskému před Brnem dva koně, podviděvše (!) panu Vilémovi a bytovali
a pan Vilém o tom dobře věděl. — Item o podivínském^{e)} jarmarku vzali ně-
kolik kop grošů hotových páně Lackovým lidem, Janáčssynem byli v noce^{f)} (!),
Chadim, Martin, pacholek jeho Janek Palček [z] Pernstayna a tu leželi
[v] lesích v těch nad Janáčem a od Janče jim potřebu dává a tu že bytovali.
— Item o brněnském jarmarku u svatú (!) Kunhutě rok minul,^{g)} na olomúc-
[k]é silnici vzali tři postavy sukna a to sukno nesli na Pernštayn a pan Vi-
lém všecko vzal a za to Chadimovi (32^{a)}) dal tři zlatý rýnské a v té jízdě
byl Chadim, Martin pacholek Chadimov. — Item na silnici za Rúsinovem
k Brnu^{h)} vzali čtyry kopy groš lidem brněnským, v té jízdě byl Janáč, Franci,
Chadim, Schalda, Maršálek. — Item vzali dva kuoni na brněnské silnici mezi
Rúsinovem a Brnem. — Item Janáč, Chadim, Schalda, Bapta [!] a ty koně
dali Beptě a Schaldě a odtud jel Janáč a Chadim na Pernštayn a druhá dva
jela do Dúbravice.

1 Okr. Nové Město na Moravě. 2 U Brna. 3 Snad Janusky, okr. Valaš. Meziříčí.
4 Uherský B.

a) Kordyowie. b) hernčiech. c) druzi. d) Hostirákách. e) podovinském. f) wnotsse. g) mienul.
h) W rnu.

Recognicio Koleskonis.

Vyznání Koleskov[o] bez mučení.

Item ty jezdí před Prešpurkem, nayprve vzali XX koně, blavý [!], veveríci y beránčí a k tomu zlaté. A z toho panu Vilémovi dali dva koni^{a)} a o té jízdě pan Vilém dobře věděl. — Item Bepta v noce byl [s] Nikulášem z Rakús. — Item Koleso [!] sám druhé [!] s Matějkem střelcem, Franci Chadim, Janek, Mojžíš, Janek, jakož má ženu po[d] Mírovem, Khorehaws, Sigmund Plachota sličn, přijmí „Šklab“, Jano třebíčský, [32^a'], Maršálek, Janek nosatý, ježto u hradeckého byl o ty koně plavé,^{b)} y o ty zlaté dělili se na dam-borských horách a ta dva koně^{c)} dovedl Koleska a Janek třebíčský na Pernštayn. — Item, jakož nyní jeli k trnavskému jarmarku, na vlárskou^{d)} silnici jedúc od Byzence[sic], y vzali páně Lackovi pan[o]še Skřetovi kuon, potom kuon pustili a sedle vzali a na tej jízdě byl Bepta Wtnoše [!]. — Item Koleska střelcem s Matě[j]kem, Korenhaus, Janek z Mírova, Hudec, Jan Mojžíš, Chadym Janáčov syn, Maršálek, Janek nosatý, yakož u Hradeckého byl, Franci Volek, ježto ženu jmá před Ostrohem, Janek Beptov^{e)} střelec a také pan Vilém o té jízdě dobře věděl. — Item před svatém [!] Janem k jarmarku v Bratislavském [!] Schoff a lonovský, tu Wtnosse(sic) byli a jměli jich X koní a s ním byli: Vaynek z Vytstajna, Schonpetr, Jan Muláč, Thomsa Přibíkov^{f)} strýc z Ot[l]ochovic, Bobieše^{g)} Vaňkóv střelec z Lamberka, Janek Schonpetrov, Mareš zpívavý, Janek zpívavý, Košťál,^{h)} sámⁱ⁾ druhé páně Kušinin(!), Sulhan Bořic (!) sám druhé od Chrudimi,^{j)} z Trávníka Jindři[32^b']šek, z Litoboře¹ Clumskach, strýc Koza [se] střelcem s Vaňkem z Krasikova,² Franclov střelec, Michek z Pernštayna, yakož má ženu v Poděbradech, knecht z Pernštayna, Kolessa [se] svým střelcem s Matě[j]kem. A také o té jízdě pan Vilém dobře věděl. — Item z Lamberka, Richenberka, knyess zma ssolnice(!), Opočna, z Hostinného, od Svídnice byli jsú Schoff a lonovský praviem v jízdě jeli jsú za Trutnovem,^{k)} tuť jsú vzali XII aneb XIII koní a což hotových peněz,^{l)} toho že jim po půl kopy kroš,^{m)} v byntunku kromu toho, což jsú mezi sebu rozgradli (!) a to, že dělili za Opočnem na poli. — Item, jakož u Drozdovic brali Rakler z Rakús byl Wtnosse(sic), pan Boček jevišovskýⁿ⁾ sám v té jízdě byl haup[t]manem. — Item Kolesa [se] střelcem s Matě[j]kem. — Item Michek sám čtwrt, jakož má ženu v Poděbradech, Franci sám třetí, Sigmund Vojkóv^{o)} syn, purkrabí Koza sám druhé, Sigmund Plachota sám třetí,

1 Na Znojemsku. 2 K. (Budigsdorf) u Mor. Třebové.

a) kony. b) blany. c) kony. d) Wlayzskú. e) Weptaw. f) Přivíkov. g) Bobyesse. h) Košťál. i) Zam. j) Krudivy. k) Trutnavam. l) penyezze. m) puel koppy. n) jevysseský. o) Woykow.

Mikuláš švagr s Robencem a s pacholkem, Miláč (!) a kancléř jímali^{a)} tři koně,^{b)} rovněž tři koni, Zajíček^{c)} sám č[t]vrt, Erasim kadeřevý, ježto činží jmá s opatem z Třebíče, Jany Ročný (32^{b)} Vilímův zákův strýc. Rysek sám druhý, Chadym, Janec s synem, Jan Stahlo z Dúbravice, Petr Kobyla z Dúbravice. A to si dělili v Jevišovicích a Mikeš veliký kúpil. — Item Poznech u Slavíkova,^{d)} Koless s tovaryši vzal VIII postavův sukna šerého, Mikeš sám druhý, Koza sám druhý, Janec sám druhý [s] synem, Blažko, ježto u Kolesa střelcem, Sigmund Vejkův syn, sám druhý byl. Dělili [se] o ta sukna na Dalečíně a panu Vilémovi dali pět posta[v]ův a co pánu dali, to Pešík purkrabí přijal.^{e)} — Item Kolesa s tovaryši chtěl Sualstein hrad slézti a to jim měl zjednati Herink, ježto někdy byl u českého krále. — Item ve žni^{f)} Kolessa s tovaryši vzali tři postavy sukna a sto párův nohavic^{g)} a čepic a sto zlatých u Králově Městce^{h)} a Královéⁱ⁾ Hradce, Kolessa, Vaytěch, Matěk,^{j)} Petr Steklec sám třetí, z Čech haytman Janek „angelův“ přítel z Hledše. — Item ode středopostí Koleska s tovaryši mnoho^{k)} sukna pol[s]kého mezi Tru[t]-novem a mezi Jaroměří. V té jízďě^{l)} byli Sluka, Kolesa s Jakubem střelcem svým, rychtář s Solnice, Vít Myscezeny [!] (33^{a')} s Solnice a to se stalo^{m)} před několikaⁿ⁾ lety a také koně^{o)} vzali,^{p)} o to se dělili před Rychemburkem¹ v lese. — Item o tento středopostí, jakož nyní minulo, u P[od]lažic u kláštera² vzali barchan a cvilink, harras a XII koní a v té jízdi [!] byli Kolesa, Koza, Herink a Vítek, Jindřiškův střelec z Litoboře, Kalupa, Rosek. — Item o mýtském jarmark[u], o svatém Vavřinci,^{q)} yakož není [!] minulo, mezi Holicemi a mezi Mýtem vzali hunckopy a oboječky^{r)} a v té jízďě byli Kolesa, Wtnosse pana [!] Vaněk z Lamberka sám ossem [!], Janek Kosův střelec, Blažek, Stáhlo, Vaněk Kozův střelec a bylo jich XV a každému se po kopy [!] dostalo^{s)} bytunka, o to se dělili na brna častolovském.

Item alia recognicio.

Item Janek fassus [est] in tormentis suis dominica „Judica“ M^oCCCC^o decimo sexto.

Primo equitaverunt ad Austriam et receperunt domino Lichtenstayner uni de suis nomine Valčice^{t)} XX stamina et equos et duxerunt super Jewspicz (33^{a''}). — Item dominus Boczko^{3u)} accepit quatuor stamina et unum equum. Et isti nominati fuerunt cum ipso: Magnus Mikesch, Maršiek, Kostel, Ovce,

1 U Skutče (Chrudimsko). 2 Klášter dominikánů. 3 Boček z Kunštátu na Boleradicích.

a) jímili. b) kony. c) Sajejček. d) Slabikova. e) přical. f) vezni. g) nohaviciech. h) miesce. i) Králový. j) Mathyek. k) wnoho. l) jjezdí. m) stahlo. n) několiko. o) kony. p) a. q) Vavřincem. r) obejecky. s) dostahlo. t) Balczicze. u) Wazko.

Hanal, Slad sagittarius eius, Cristan Wolke, Rovenec, Mersak, Pfriczma, Janek Koneta, tunc temporis erant apud dominum Pusska.¹ — Item equitaverunt in Ungariam et volebant tradere castrum, quod dicitur Cürratstayn². Tunc obviavit eis unus Judeus, cui receperunt novem sexagenas grossorum et II equos^{a)}. Et fuerunt isti cum nominibus: Herink, Petrus, sagittarius suus Robenec, Veska, Cerda, Janek, Palczek, Sprzibik, qui est apud dominum Vilhelmum de Pernstein, Niemczek, Ryska suus dominus et equitator et ductor maximus, et fuit in Przibyslavic.³ — Item Schika, cerda, commorantur in Solnicz circa Richenberk. Kabat^{b)} ille est sub Holenstein⁴ et alii multi sunt ibi. Item solent se dividere in istas partes: In Brandeis,⁵ in Dubrawka, in Solnic et in Pernstein et alibi. — Item Michku Benewda (sis) est filius istius in Benetic^{c)} et isti omnes sunt socii sui: Koza, Strizieczku, Jableczko, Marssalek Jindrzych, Janko nosaté, Jiroczka. Isti omnes (35^{b')}) semper solent equitare et spoliare homines et omnes simul possunt convenire in duobus vel tribus diebus, ita quod eorum erunt valde multi et habent portantes eis omnia necessaria, ad sylvam, unus nomine Niclas Nyemecz de Rötensteyn,⁶ Vitek^{d)} de Pernstein et Hess suus sagittarius. — Item dominus Wilhelmus de Pernsteyn, Czenko de Przibyslawicz, dominus Johannes de Brandys,^{e)} Pusska^{f)} de Dubrawicz et dominus, dominus de Solnicz.⁷ Predicti domini fecerunt votum simul sub iuramento super Iglavienses, quod vellent eos irruere, destruere (!) et annihilare, ubicunque possent et ad minus expectant super civitatem regalem vel castrum bonum anno Domini M^oCCCC^oXIII^o.

Item Sigmund Plachata eciam fecit iuramentum cum sexaginta sociis ita, quod eciam volunt super Iglavienses et eos investigare ita, quod oportebat nos prohibere hominibus, ne exirent civitatem ad alias civitates propter perceptionem dampne. Eodem anno.

Item Schonpetr, Bepta,^{g)} socius suus, Lux,^{h)} Janusko, Tomsek sagitta[r]ius eorum, Erasim, Mersak, Linburger, Taxner, Ffrydel sagittarius, Stancek (33^{b''}), Drchⁱ⁾ servus Schonpetri et alii^{j)} fuerunt VIII, ita quod eorum fuerunt XX. Equitaverunt super annuale forum in Recz „Invocavit“ et acceperunt stamina, pecunia[m], equos et quidquid obviaverat eis et duxerunt in Bystricz^{k)}.

1 Jan. Puška z Kunštátu na Otaslavicích († 1437). 2 Nelze zjistiti. 3 U Třebíče. 4 U Sloupa. 5 Nad Orlicí, kde je chránil Jan z Boskovic. 6 Hrad u Turnova. 7 Půta z Častolovic. (Sedláček, Hradý a zámky (II) str. 205).

a) equus. b) Kawat. c) Wenedicz. d) Vytek. e) Brandiss. f) Puska. g) Wepta. h) Luxs. i) Drk. j) alibi. k) Ffystic.

Toť jsú všeco vyznali bez mučení.

Item Volko braxator, qui est suspensus cum filio ante Omnes Sanctos anno XVI^{to}. Idem Volko fassus et in tormentis suis super Vaniek Strakov, sed^{a)} Ssvenicze provinavit in Polna circa quemdam Procopium. — Item fassus est super Jacobum Pyekna. — Item idem Volko fassus est super Waczlaw Relatec. Isti acceperunt paratam pecuniam hic in civitate et portaverunt versus Polnam et ibi diviserunt. Et supra scripti aliquando sunt in Polna.

Anno etc, XXXII°.

Vyznání Vaňkovo Budínovo.^{b)}

Item nayprve vyznal jest, že jest barchany pobral a jeho pomocníci byli k tomu: Petřík, Vavřinec, Kalús, Janek Dalikuóv z Brtnice a Petr Tkadlec (34^{b)}) z Bransudu¹ a Škubla z Brunce. — Item Budín vyznal, že jest koně, krávy pobral v Jochově, v Beranově, toho jemu pomohli Škopek a Haná. — Item Budín stával u města s Vlkem a s Mikulášem z Luk. — Item Budín vyznal, že jest Vlk z Luky proradil víno červené, kteréž jest vzal Milotkuóv pacholek, máslo Mikuláššvec a Janek Rotlebuóv zeť z Brtnice. — Item Budín vyznal, že jest sukno zrazoval a to sú u Vlka v Lukách schovali. — Item Budín také vyznal, že Haná, Škopek, Janek malý město jměli zapáliti. Janek kuchař páně Zdeňkóv na mučení poznal, že jest po cestách okolo města lidi lúpil s svými podepsanými pomocníky z Brtnice: Nayprve Řasa, Masař, Mikuláššvec, Corner, Kudrnáč,^{c)} Janek Dalík, Máslo Vavřinec, Kovář, Trinkspier a u Veliké Camenici Němpček, řezník Anthoš v Humpolci a Trippl. Také jest vyznal, že Vlk z Luk byl vuodci od pana Zdeňka na voze, kteréž jsú porazili u Henzensdorfa.^{2 d)} Také vyznal, že Vaněk Budník z Bradla³ barchany pobral. Bohunko alias z Věkovic, Peša de Březnic, filius Maynišonis Bohutsch.

Janko de Znoyma fassus est in tormentis,

quod habuit Hanam spiculatorem de Zyravic⁴ versus Novam Domum. Et tres sunt socii (34^{b''}) Australes, qui ad Austriam alios ducunt, videlicet Pavel, qui fuit in Bielkaw,⁵ Hana met octavus vel met decimus, videlicet Penizek Sswabu, Jakub,^{e)} Ways, Rausr,^{f)} Ssafferlik, Cafúr, Schaldera, Voyka, qui

1 Snad Branšov, okr. Bystřice n. Pernšt. 2. Ve Slezsku. Správně: Heizendorf. Osady toho jména jsou tři: H. = Jasenice, okr. Bilsko, Hynčice, okr. Krnov, a Hynčice, okr. Opava.

3 Snad Bradlov, okr. Jihlava. 4 Snad Žiravice (městys na Kyjovsku, nebo ves na Přerovsku).

5 Okr. Dačice.

a) set. c) Kudernáč. d) Hemzendorffie. e) Jacub. f) Rawsr.

habent stacionem in Bilkov.^{a)} Illi prefati tres socii ducunt Boemos usque ad Danubium. — Item Tluksa prassivy fuit capitaneus, quando in Liczaw XV equi erant devicti. — Item Ondráčka Krzie¹ fuit IX diebus in Austria cum viginti equis. Hana habet stacionem aput Reimprecht medium milliare de Pudwicz, et Rawscher in Ratmertenicz.² Item Weyss de Pabic³ attulit ipsis victualia ad sylvam retro Zeletaw et est principalis ductor ad Iglaviam. Item Hana abscissit sacerdotibus linguas, uni a Pudwicz medium milliare et alteri a Znoyma medium milliare et hoc propria manu. — Item molitor quidam rasmus, qui moratur in Rzecicz⁴ cum eo. — Item Michalko habet stacionem in Stojetin⁵ aput Herman Stryec in Stojetin et receperunt Znoymensibus equos XII in ieiunio, anno etc. XXIII°.

Šimek vyznal na sě,

že jest kradl y [s] svými tovaryši, lúpil a mordoval a že jest ten kuon ukradl. jakož Supur jat jest, a vyznal na tyto dolepsané: Item Jan v Čáslavském, — Item Lito v Štědrovicích zabil ženu v Načeradci. — Item Budové syn, v Křešíně⁶ Prokeš. — Item v Načeradci⁷ Jan Optaluov. — Item v Olešně⁸ Kot Petr. — Item v Lukavci Močihub.⁹ — Item z Mezilesí¹⁰ Šavel, ten pomohl (34^a) ženu zabieti s Vlkm z Veliké Vsi u Kacovic,¹¹ Ondrákovu mateř. — Item v Ješově¹² Příbek. — Item z Vysonic¹³ Kubec. — Item v Slovětině¹⁴ Hnát, ten zamordoval ženu na lúpeži z Veliký Vsi.¹⁵ — Item v Provoníně Václav, pomohl zabieti Litovi ženy. — Item v Křížové¹⁶ Valeš. — Item v Jeníkově¹⁷ Václav a Jan, ty pomáhali Litovi ženy zabíjeti. — Item v Mnichovicích Jan a Václav. — Item v Onšově¹⁸ žáčkuov syn Martinek. — Item v Košeticích¹⁹ Hanek. — Item v Kramolíně²⁰ Václav. — Item v Chyšce Václav. — Item v Bratřích²¹ Hansel a Martin. — Item v Mikančicích Václav. — Item v Tichovci Ffraněk a Prokop Šindléri a ti^{b)} sú mlýn vybili pod Břesínem. — Item ve Lhotě k Miličinu Jan, Petr, Václav a Pavel. — Item v Borotíně Martin Křížek, Václav, Mathes, Jaroslav a Sigmund. — Item v Jistebnici^{c)} krčmář od nich přijímal a stavy od něho měli a což lúpili, rozprodávali a při tom byl, když vuozy lúpili. — Item v Chotošanech Příbek hající obilé. — Item v Chystovicích Jan Kozel. — Item v Záhoří od

1 Buď Křoví na Brněnsku nebo Křib na Boskovicku. 2 Červ. Martinkov (u Třebíče). 3 Babice (u Brna?) 4 Okr. Dačice. 5 Stojčín. okr. Dačice 6 Okr. Pacov. 7 Okr. Vlašim. 8 Okres Nové Město na Mor. 9 ? 10 Snad v okrese pacovském. 11 Kacovice na Vlašimsku. 12 Asi na Litovelsku. 13 Snad Vitonice na Prostějovsku. Vyšovice tamže. 14 Asi Slavětín, okr. Litovel. 15 Okr. Hranice. 16 Snad Křížov, okres Rymařov. 17 Okr. Dačice. 18 Okr. Vranov. 19 Okr. Bruntál 20 (!) Okr. Třebíč. 21 Snad Bratřkovice, okr. Bruntál.

a) Bilkaw. b) ty. c) Jistovnici.

Načeradce Pabian zabil ženu u Bučovic y s Šavlem a Petr z Ovesné Lhoty pomáhal. — Item v Křesně u Ryndy měli stavy u krčmáře . . . (35^{a''}).

Anno etc. XXXII°.

Poznání Jankovo kuchařovo,

kterýž jest byl v Hlasivý a u pána Zdeňka na Sádku, že jest měl thovaryšstvo s těmito dolepsanými v Br[t]nici . . . Trepl v Lukách. ten byl vuodce od rukšanského na naše voze . . . Vanko de Geczlaw recognovit in tormentis, quod Nikl de Luk illis de Ronaw exploravit, quidcunque potuit. — Item Janek z Vinného spoliavit mulieres . . . (35^{b'}). — Item Václav, qui recepit Wlakoni, fovit illos, qui mulierem cerdonissam interfecerunt et Waczlawek de villa Swatoslaw, filius sutoris, interfecit eandem mulierem . . . et quodcunque subtrahunt de Ronaw, dominus Zdenko habet partem et Kudernacz (sic) in nocte adducit domino Zdenkoni suam partem Mrharz de Przedworz subtraxit rotos plebano de Luk . . . (35^{b''}).

Vyznání Viktorinovo.

Item poslal pan Zdeněk Haška k Viktorinovi, aby k němu Viktorin přišel. A když k němu přišel, tehdy s ním mluvil, aby jemu masa zjednal a Viktorin jemu odpověděl, že ví jednoho člověka v Vacanovicích samého o sobě, y dal jemu pan Zdeněk čtyry ku pomoci, aby pobrali krávy a koně, y pobrali sú a přihnali do Brtnice, ve jméno tito: Viktorin, Pavel, ježto má chalupu pod Strošovú, Jírek, Matůš, Linhart Holomek z Huory.

Tak jest Viktorinovo vyznání.

. Item pan Zdeněk slal na Svojše zrosecký služebníky své, zejména Remple, Pavla, Jirka a Mathúše, kdež by kolivěk s ním se setkali, aby jej zabili a pro nic neživili.

Toto jest vyznání Viktorinovo.

. . . Item v Štítařích pobrali panu Jiříkovi páně Zdenkovým kázáním šestero koní v dvoře a ty přivedli na Sádek a z Sádku dále do Čech, tam prodali, zejména Viktorů Jírek, Pavel a Matůš Lazebník etc. (36^{a'}).

Nota diligenter.

Item spoliaverunt concives nostros et captivos presentarunt et adduxerunt in castrum [Fren].^{a)} Et qui nobis per dominum Johannem de Czornstein et de Jempnicz in scriptis ex nomine sunt designati . . . Martinek Jurko z Tábora . . . Notati, qui quasdam res domini regis spolio tulerunt . . . (36^{a''}).

^{a)} In margine.

Prameny vyprávění.

Kromě chudičského záznamu o odporu Znojma proti volbě Jiříka poděbradského za krále českého zachovala se nám pouze zpráva o pozdvižení moravských měst za války proti husitskému králi. Je to záznam v městské knize jihlavské. Psal ho pozorovatel velmi dobře informovaný ještě za války, národností Němec. Jako příslušník městského stavu nejeví mnoho přízně ke šlechtě, i když částečně bojovala s městy proti Jiříkovi. Jen touto stavovskou nevraživostí lze si vysvětliti méně příznivé mínění o vlastních spojencích, které takto činí pramen zvláště zajímavým a ovšem i historicky cenným, neboť v něm pisatel vytrýká chyby vlastní strany.¹

Záznam o pozdvižení se znojenských proti volbě Jiříka z Poděbrad za krále českého.

Měst. arch. znoj. Rkp. I, 96, fol. 1^a.

Anno Domini millesimo quadringentesimo LVII°,² feria secunda post „Misericordia Domini“ congregata fuit tota communitas et notanter, quod principaliores de mechanicis, qui infra scripti sunt, quasi omnes in pretorio surrexerunt contra consilium et hii, qui fuerunt in consilio, benigne responderunt eis. Si non fecissent, fortasse omnes a communitate fuissent interfecti. Et si consilium fecisset, quomodo communitas voluit, ut opponerent se domino regi Georgio, tunc consilium et communitas et civitas fuissent perdati per Oswaldum Ludmasdorfer tunc capitaneum castris, qui populum domini regis voluit per castrum intromittere ad civitatem, sed consilium hoc malum bona via et modo intercepit.

Zápis o válečných událostech na Moravě, 1467.

Asi z r. 1469.

Měst. arch. jihl. Měst. kniha č. III.

Civibus in libris urbis quevis convenit, ymo decet liberis et posterioribus nonnulla bellica gesta pro eviterno memoriali attente annotare, ne faciliter letargie traderentur, que uti peracta sunt verborum parumper compendio perstringemus.

Anno Incarnacionis Dominice Millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo (301^{b'}), cum nichil sit sine causa sive sit commodum, sive incommodum, semper fit legitima causa precedente. Sic plurimis legitimisque ex cau-

¹ Viz str. 37—39. ² Správně: 1458, neboť o něco dále se mluví o Jiříkovi jako o králi českém, jímž byl zvolen 2. března 1458.

sis dissensiones, inimicie et controversie ingentes quosdam pociores nobilioresque inter barones ex una necnon serenissimum principem, dominum Georgium pro tunc regem Boemie parte ex altera exorte fuere. Pro compositione autem et mitigacione earundem medium circa quadragesimam fere fit convencio universa Boemie in regno commorantium ad Montes Cuttn, ad quam similiter pars adversa conveniret celebraturque dieta, ubi nullam concordiam et pacem mutuo contrahere poterant, ymo sine quavis amicali compositione pars adversa ad propria remeavit, quare dictus rex generoso domino de Stellis, qui caput dominorum confederatorum extiterat, mox octo meliora castra vallatis (!), quorum omnium duobus in annis se sequentibus possessor exstitit.

Paulo post dictorum baronum instinccione a clementissimo in Christo Patre et domino, domino Paulo divina clemencia papa secundo quedam bulle afferuntur, quibus dictus rex Georgius ab omni regia dignitate, qua fungebatur, privatur, deponitur et degradatur necnon omnibus ipsi coadherentibus, vernantibus tributa porrigentibusque gravissimis sub censuris ex penis a fidei communione orthodoxe excommunicatur. Ipse autem omnes bulle ad pretorium Brunensibus presentate fuere, qui mox easdem ceteris civitatibus secundum tenorem porrexerunt. Cum autem hec tractarentur, interim dominus de Stellis nunc cum ceteris in Liga persistentibus quamlibet ad civitatem (301^{b''}) singillatim tabellas amonicionis transmiserat, monens et perswadens, ne quovis modo Georgio heretico regi deposito adhererent nec per amplius ancillarent. Verum quidem nonnulli ex senioribus quevis (!) civitatis prudencia imbuti, fidem, pacem et unionem, prout ab antiquo consueverunt approbare, conservare extollereque cupientes, omni laborabant diligencia ob hoc, ut res publica in dies bene augeretur, quid autem in premeditato fide cudebant contraria, inde orta est divisio ingens. Hiis itaque mutuo masticatis fit convencio magna civitatum marchionatus Moravie celebrabaturque dieta solemnis quedam in opido nomine Wissaw unacum Reverendissimo Patre, domino, domino Prothasio pro tunc episcopo Olomucensi, ubi multa mutuo uti rei publice salve ageretur, tractarunt, postremo tamen inter ipsos animo deliberato, voce unanimi adversus Georgium hereticum, quondam regem Boemie, bellum sponte ingredi conclusum est, ubi illico quatuor civitates pociores nomine: Olomucz, Bruna, Znoyma et Iglavia cum domino de Stellis ceterisque confederatoribus benivole et libere Ligam confederacionis pariter inierunt privilegiisque corroborarunt, demum ipsi Georgio regi deposito diffidatorias mittunt. Istis peractis tenta in dieta tubarum in clangore timpanorumque sonitu hilariter incolumesque ad propria remeant. Tandem paucis post diebus quelibet dictarum civitatum seorsum in ambonibus suos (302^{a'}) per predicatorum parentes mandatis

Sedis apostolice tamquam eiusdem filii obedientes secundum tenorem bulle Georgium regem Boemie omnes sibi adherentes tributa porrigentes aut ancillantes hereticum et hereticos publice proclamant, pronunciant, excommunicant et anathematisant, gravissimis sub censuris, pariformiter omnes ementes et vendentes illis verbis vel factis aut quovismodo eisdem participantes omnes eadem excommunicatione excommunicatos esse, pronunciabant. Gravis etenim excommunicatio hec fuit, ymo ad modum nostris animabus insegura, que a progenitoribus nostris raro vel nusquam audita fuere, quia rarissimus ea non particeps inventus est, cum per omnes incolas civitatum alimenta complura ab eisdem hereticis circummorantibus oportebat emere, consciencia autem minime remorsa quid sequebatur, inde vulgus extollit cornua, opprimit pacem, optat bellum, gaudet de prediis, letatur cottidianis de rapinis et ne dum (!) circulus anni pertransiret, regnum Boemie debellari penitusque exterminari arbitratur. Re enim vera, Georgium quondam regem Boemie una cum sociis sectis hereticum, filiumque inobedientem, sacrosancte Romane orthodoxeque ecclesie fuisse, attamen ipse sua secta non subito tam, prout opinabamur, expurgandus erat. Sunt etenim Boemi mutuo coadunati, unam linguam habent, alter alterum fideliter innuat, arte in bellica experti, castra habent fortissima, multas civitates amenissimas ast inexpugnabiles terramque populosam, non famelicem, sed copiam universorum habundanter, nisi desuper fortuna data fuisset. Rota eius volubilis est, hec quos vult elevat et quos vult deprimit, que non solum circa fidos verum etiam apud infidos versatur. Quid ultra (302^{a''}) fide pro christiana inprimis adversus heresim omnes domini confederatores bellum, quod ingredi pollicebantur, revera vix unus ex ipsis vel nullus fidei pugnator inventus est. Nam si que convenciones dominorum confederatorum adversa cum parte celebrabantur, tamquam amici sese habebant, cibis potibusque mutuo participabant, alter alterum mancipans, hinc inde deambulabant, nemo: „Peccatum est“, sed: „Oportet fieri“, inquit. Ex adverso, si cuiquam civi aut incole frater, soror vel amicus de extraneis adveniant, nec loqui, nec manum adiutricem porrigere rite sibi audebat, si secus fecit, protinus ipsum excommunicatum, affirmarunt. Ex illo bene sequitur, peccatum, quod tunc baroni aut curiali veniale, id fuit concivi mortale. Item hereticos curiales, civiles aut villanos detentos ad fidem orthodoxam non cogeabant, sed taxis pecuniarum aliisque condonacionibus ab eisdem extorsis, mox sua ad domicilia liberi et soluti remittebantur, de fide vero orthodoxa nusquam mencio facta est. Quare? Quia fidem in bursa habebant! Consideret atque perpendat igitur quivis hominum, utrum pro fidei orthodoxe dilatacione, proch dolor, ex continuacione magnaue voluptate plerumque tam spiritualium, quam secularium

bellum hoc inchoatum est, quod nunc fere omnes abhorrent. Et non solum pompa apud magnates et cives, verum etiam apud mechanicos et villanos versabatur. Rarus etenim agricola aratrum mancipans in campo vitta (!) preciosa carere intuebatur, quae sepius carioris precii, quam tota vestis ribaldi constare pensabatur. Ceteri sericum, byssum, argentum et aurum, pannum preciosum, rostra calciamentorum fere communiter deferrebant, qui nunc vix grossimis togis induuntur, nec differentia erat inter civem, mechanicum (302^{b'}) aut villam, quod verificatur inde. Heu! Prenosticatio providorum seniorum! Nam Olomucensibus castrum quoddam Towaczow et cenobium nomine Redisch prope civitatem situm strenue opponuntur, qui cottidiana dispendia, nunc prediis, nunc rapinis, nunc suburbiorum ignis vastacione, nunc interemcione multorum civium et incolarum civitati intulerant. Brunensibus similiter castrum Spilberg ceteraque municiones adiacentes adversantur, qui tamquam veri orthodoxi intentes (!) mandatis Sanctissimi parere, sese dicto castro viriliter opponunt et vallant, quidam autem princeps nomine Victorinus primogenitus domini regis depositi castro Spilberg magno cum agmine more exercituancium in adiutorium supervenit. Erant hinc viri Brunensium ferre trecenti armis decentissimis induti supra cenobium regine extra civitatem versus castrum Spilberg in repugnam positi, nec quisquam inimicorum e castro descendere aut viceversa conscendere poterat, qui omnes uno die per ipsum Victorinum capti sunt turpissimeque detenti, nonnulli nece letali extincti. Eo die etiam dictu nobile et amenum cenobium regine una cum suburbio ceterisque claustris et ecclesiis huic adiacentibus funditus exustum est. Paulo post Brunenses volentes ipsorum vina manu robusta et potenti de opido Awspecz asportare, ducentas fere quadrigas milleque cum dimidio suorum stipendiariorum et incolarum, bombardarum cum apparatibus more exercitus (302^{b'}) dictis pro vinis proficisci mandavit. O, quam infelix tunc reditus ipsis aspirabat, quoniam universi fere per manus inimicorum violentas una cum vinis, equis, quadrigis prostrati, capti nonnulli, detenti plerique occisi. Quid ultra? Znoymensibus quasi uno die citra mille capita pecorum et pecudum recepta et repulsa fuere. Non longo post iterum inimici appropinquant civitati, nonnulla dispendia machinantes inferre. Cives mox extra civitatem precipites decurrunt insensate ipsorum inimicos, pedites investigantes, quare ipso die multi ex ipsis capiuntur captivitateque in castrum Wranow ducuntur acerbam. Iglaviensibus ante Lipnicz, Střítež, Polna, Brtnicz et Trebicz et quamplurima castra circumscita opprimuntur, adversantur ac diffidantur. Grex capitur et repellitur, preurbiumque funditus exuritur et vastatur. Insuper ipse depositus propria in persona, magno cum exercitu supervenit, qui mandat segetes ceteraque frumenta virencia cir-

cum totam civitatem penitus annullare, latrunculi quippe sui domini parent mandatis, qui mox hii falce, hii falcaastro (!), hii ense, hii cutello spicas fructiferas segetum cudunt, secant atque amputant. Alii autem arbores super arbores perpendiculariter positas, segetes hinc supra et deorsum annullant et penitus conculcant, ne fructum civitati propagarent. Hec et multa plura irrecuperabilia dispendia civitati intulerunt, quare cives totis conatibus ipsis hereticis viriliter repugnarunt (303^{a'}). Erant tunc multi crucesignati dicta in civitate, qui plus defuerunt quam profuerunt civitati. Demum in campis plures conflictus invicem contraxerant, ubi complures honesti cives atque incole, eciam magna pars hereticorum aput dictam civitatem Iglaviam nece letali interierunt. Sic eciam universam per terram Moravie opida, municiones, ecclesias amenissimas, claustra nobiliter structa, villas pene innumerabiles depredantes, vastatas, exustas ac prorsus in ruinam datas oculis lacrimabilibus iam intuemur, pacem, tranquillitatem et unionem cordetenus optantes. Hec autem in Dei velle et manu est. Quare omnibus liberis posterioribus iam dictarum quatuor civitatum diligenter notandum, consulendum et observandum est, ut lites, gwerras, inimicicias, controversias et dissensiones qualescumque studeant imposterum renuere, refutare et penitus vitare, fidem, pacem, caritatem et unionem adamare, conservare omnique diligencia extollere cupiant, prout quidam authenticus inquit: „Unum est inexpugnabile, amor civium“ et item: „O, quam melior tuciorque est certa pax, quam sperata victoria, hec in tua, illa in deorum manu est.“ Quibus ita observatis, civitates, possessiones ceteraque bona ipsorum crementum in dies habebunt ipsaque in pace, tranquillitate, securitate atque prosperitate enitente hilariter possidebunt.

SEZNAM JMEN A VĚCÍ

- (Kard.) Albergati, Mikuláš 81.
 Albrecht rakouský 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 34, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 71, 76, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 90, 91, 92, 93, 128, 133, 162, 165, 167, 169, 172, 196.
 Aleš, biskup olom. 46, 47.
 Alžběta, královna 30, 31, 200 n. 204.
 Anděl viz Petr.
 Andrl viz Trlikáč.
 Anonym jihlavský 37, 39, 259-263.
 Arberger 128.
 Artecus, advokát 46.
 z Asenheimu, Hanuš, hejtman pohorelický 32, 115, 116.
 z Asenheimu, Linhart, 32, 115, 116.
 Augustiniáni, eremité. Brno, 66-70.
 Litomyšl, 72. Osvětimany, 247.
 Viz z Kolína, Vilém.
- Babice, 230.
 Barbora, cisterciénka v Oslavanech, 143, 144.
 Batelov, 242, 243.
 Bedřich III., 94.
 Bedřich, markrabí míšenský, 20.
 Bechyně Jan, podkomoří 16, 45.
 Benediktini, viz Praha.
 Benedův Michek, lapka, 11, 12.
 z Berku viz Schwarzenuhl.
 Berlín, 8.
 Bernhardstal, 128.
 Bielovský viz Václav.
 Bilkov (okr. Dačice), 256.
 Biskupice, 235.
- Bítov, 9, 13, 15, 30, 31, 32, 159, 171, 200, 204, 219, 239, 240, 246, 247. Viz Lichtenburka.
 z Bítova, Alšík, 11, 12, 246.
 Blašek, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 z Bludova Čeněk, 71.
 Bobrová, 249.
 Bočkov, 233.
 Bohdaneč, 14, 17.
 Bohunko, kněz v Rychnově, 70.
 Bohuslavice, 220.
 Bojanovice (Wayanowicz), 235.
 Bolek, vévoda těšínský, 10.
 Boleradice, 10, 248, 251, 252.
 Boleslav St., 218.
 Bor (u Hradce Kr.), 218.
 Bořinov, 252.
 Boskovice, 34, 114.
 z Boskovic, Beneš, podkomoří mor., 29, 30, 31, 33, 34, 78, 80, 94, 95, 114, 116, 117, 208. Jan z B., na Brandýse, 12, 14, 215, 236, 255.
 Vaněk z B., 11, 78, 80. z B. Píknoska, lapka, 228.
 Brandýs nad Orlicí, 10, 222, 255.
 Branšov (okr. Bystřice n./Pernšt.), 238.
 Břeclav, 23, 62, 64, 159.
 z Březnice, Beneš, lapka, 224, 240.
 B. osada (okr. Napajedla), 239.
 Brno. Poměr k *Albrechtu* rak. 62, 64, 65, 79, 82. B. a *Heralt* z Kunštátu: 33-34, 118-125. Kanovníci (1467): Václav z Jihlavy a Pavel z Volframic, 144. B. Staré, M.

- Pavel z Eybenstol, farář, 144. B. a lapky: 11, 16, 45. B. a *Jiřík* z Poděbrad: 37-40, 138, 142, 145. Opevnění: 28, 39, 139. Příměří Brna: 25, 26, 71, 74, 78, 80, 81. B. a *Rakousy*: 94, 117. *Sjezdy*: 1409 (9, 158), 1421 (164), 1422 (17, 174), 1425 (176, 196), 1431 (200), 1441 (30), 1443 (32, 206-207). *Vojny husit.*: 19, 21, 23, 24, 51, 55, 202. *Židé*, 53, 168. Viz: Augustiniáni-eremité, Cisterciienky, Dominikánky, Hynek z Pacova, Špilberk.
- brno častolovické, 254.
- Brod, Český, 27, 226, 227.
- Brod, Němec., 27, 86, 87. Crenes Mík, katol. exulant (1422), 214. Lapky, 218, 222, 235.
- Brod Uh., 16, 45, 238, 252.
- Brtnice, 32, 39, 256, 258.
- Bryll, markrabí drozdovický, 15.
- Bučovice, 258.
- Budeč (u Mor. Krumlova), 165.
- Budějovice České, 39, 145, 246.
- Budějovice Mor., 20, 22, 24, 164, 185, 209, 238, 239, 242, 246, 257. z B. Matouš, konšel znojemský, 163 (1421), 168, 184.
- Budkovice, 25.
- Býdov (Waidhof), 244.
- z Byppe, Jindřich viz z Templštejna.
- Bystřice n./Pernšt., 223, 232, 249.
- Bzenec, 9, 10, 14, 220, 223.
- Caspar, advokát, 46.
- Ceny: Vinice, 160. Malvas, 161, 200. Měd, 168. Rukavice železné, 171. Za ulití pušky, 172. Přilba, 173. Vůl, 174. Kůň, 176, 205. Stvrzení privilegií, 177, 198. Ulití zvonu, 195 (č. 52). Vosk, 202. Školní kathedra, 202. Poživatiny, 205. Kožich, 206. Oves, 207. Kmínka, 208. Za posláním do Říma, 210.
- z Cili, pán, 129.
- z Cimburka, Jan, zem. hejtman mor. 129.
- Cisterciáci. Sedlec, 178, 179, 198. 199. Velehrad, 52. Vizovice, 52. Cisterciátky. Brno St. (*Coenobium reginae*), 262. Oslavany, 40, 143-145. Viz Barbora, Dorota.
- Cornštejn, 36, 37.
- Corrector mensurae (Znojmo), 163.
- Čáslav, 27, 86, 164, 165.
- z Častolovic, Půta, 10, 13, 255.
- Čechové, povaha, 261.
- Čechy, 27.
- Čeněk, 23, 64, 65.
- Černvín, 250.
- Černý Janek, lapka, 15.
- Člupek Mikuláš, lapka, 26, 74, 222.
- Dalečín, 10, 249, 254.
- Dalešice (okr. Mor. Krumlov), 239.
- Dambořice, 251, 253.
- Děčín, 218, 226, 241.
- Diviš, lapka 9, 11.
- z Dobročkovic, Jakub, kněz 66, 69, 70.
- z Dobrovítova, Jindřich, panoš, 140.
- Dolany 81, 82, 180.
- z D., Maříček, lapka, 227.
- Viz Pavel.

Domažlice, 224, 227, 240, 241.
 Dominikánky, Brno. Převorka Kateřina z Mühlheimu, 96. Její ref. statuta (1440), 96 n. Povinnosti převorky, 96—98. Pohřby, 98 až 100. Listiny a dopisy, 100. Posty, 100—101. Klášterní škola, 101. Noviciát, 101. Obláčka, 101 až 103, Sliby, 103—106. Sliby novicek, 106. Týdenní kapitula, 106—112.
 Dominikáni, viz Jihlava.
 Dormitář dominikánek, 99.
 Dorota, abatyše v Oslavanech 40, 143.
 Doss Erhart, hejtman Albrechta rakouského, 28, 89, 92.
 Doubravice 12.
 z D. Zikmund, 78.
 z Doubravice, Jimram 65, 75, 80.
 D., osada, lapky, 220, 225, 226, 227, 232, 241, 252.
 Doubravník, 223, 237, 249, 250.
 Doudlevice, 12.
 z Drahotuš, Archleb 75, 80.
 Drch Jan, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 Drozdovice, 10, 32, 172, 206, 244, 246, 247.
 Bryl, purkrabí z D., 227.
 z Dubé, Roháč, hejtman táborský, 177, 197.
 Duchcov, 237.
 Durink Mikuláš 18, 57, 58.
 z Dvoří, Mikuláš, lapka, 224.
 z Ebersdorfa, Reinprecht, válečník z Rakous, 29, 94, 95.

Ebser, hejtman jihlavský, 24.
 Ebser Vilém, hejtman brněnský a pohořelický, 79, 80.
 Egenburk, 19, 24, 159, 165, 167, 245.
 Eicinger Oldřich 30, 87, 127, 129, 175, 200.
 Eicinger Osvald, 128.
 exkommunikace, pochybená, 38, 261.
 z Eybenstolu, Pavel, kněz u sv. Václava na Starém Brně, 144.
 Felix V., vzdoropapež, 95.
 Fernand, biskup lucký, 16, 17, 48, 50.
 Flaška, z Kynic, 222.
 František, probošt boleslavský, 55.
 Freinštejn, 22.
 Frencl, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
 Freytag, mor. krumlovský měšťan, 149.
 Fridrich III., císař, 29, 31, 125.
 Ganassová, vdova ze Želetavy, 133.
 Gensperger Petr z Polešovic, 53.
 Gersdorf, Thamme rytíř (ze Slezska?) 18, 57, 58.
 z Gibby, František 144.
 Girnberk (Tachovsko), 244.
 Goldšmid, poddaný Jindř. z Lipé 154.
 z Grafeneku, Oldřich, velitel císařův 41, 147.
 Gswenter Jiří, (válečník Albrechta rak.?) 65.

- Haberswalde, 219, 220, 221.
Hájek z Hodětína, Jan, podkomoří mor., 16, 45, 46.
Haná, lapky, 10, 11.
Hanuš, řezník, měšťan v Mor. Třebové, 57, 58.
Hardek, 15, 228.
Hašek z Ostroha, 13, 182, 184.
z Hazemburka, viz Zajíc.
Haugdorf, 126.
Hecht, viz z Rosic.
z Hechtenštejna, pan 128.
Heřmanův Městec, 216, 247.
Heschl, jihlavský měšťan 12.
Hlubčice, 222.
Hockelin Dětrich, notář 50, 51.
z Hodetína, viz Hájek.
Hodonín, 17, 48, 49, 50, 51, 128.
Hohenberk, 24.
Holdý (znojemské, 1466), 211 n.
Holice, 254.
Holštejn, 216.
z Holštejna, Jiřík 80.
z Honětic, Bohuš, purkrabí na Letovicích 80.
Hora Černá, 34, 115, 248.
Hora Červená, 249.
Hora, Kraví, 8, 9, 12, 15.
Hora, Kutná, 27, 165, 173.
Katoličtí exulanti z H. K. Jan Enderlinův, 213. Petr Klein, 213. Vdova po Petru Uhlíři, Mik. Knaff, Fritz Pileator, Hans Reidl, Pavel Mayer, 214. Schroter, Anežka Kašparova, Ginclová, Henslin, Mikuláš a Kateřina Erhart, 215. — Sirotek ztracený, 214. Špitál, 214, 215. — Krámy masné, 215. Měšťané přepadeni, 215, 217, 219. Lapky, 229. Sjezd (1467), 260.
Horažďovice, 241.
Hořice, 216, 218.
Hostěradice, 19, 22, 23, 25, 40, 146, 181, 182, 187, 188, 193, 212, 233.
Hostěrádky, 251.
Hostinné, 253.
Hostýn (Gosteyn), 249, 250.
Hrad, Nový, viz Hrádek.
z Hradce, Jan ml. 16, 46.
Viz Menhart.
Hradec, Jindř., 9, 40, 142, 178, 221, 223, 224, 225, 240, 242, 244.
Viz Menhart z H.
Hradec Král., 28, 254.
Hrádek či Nový Hrad u Jevíčka, 10.
H. u Kundratic, 216.
Hradiště Mnichovo, 226, 241.
Hradiště, Uh., 16, 45, 81, 167.
Hrady Nové, 249.
Hřbitov klášterní: Kirchhof, freyhof, 98.
Hroch, purkrabí v Kamenici 20, 176, 196.
Hus Jan, 12, 13, 14, 16, 43, 49, 52, 53, 66.
Hustopeče, 251.
Hvězdlice, Nové, 66, 67, 69.
Hychnagel Václav 71.
Hynek Mikuláš, správce purkmistrovského úřadu ve Vídni, 93.
Hynek z Pacova, kapitán na Špilberku, 9, 156, 158, 159, 160.

z Chabrovce, Jan, hejtman na Třebíči 75.

Chlumec, 218.

Chrlopy (Znojensko) 240.

Chrudim, 217, 222, 249, 253.

Chvalipír mladý, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.

Itinerarium císaře Zikmunda: Velikonoce 1421 ve Znojmě, 9. bř. tamže. V červnu 1421 v Prešpurku, 164. Kolem 20. října 1421 v Uh. Hradišti, 167. Kolem 25. října 1421 v Prostějově, 168. 18. listopadu 1421 v Brně, 168. Kolem 15. pros. 1421 v Kutné Hoře, 169. 19. března 1422 v Mikulově, 20. března v Čáslavi.

Ivančice, 9, 10, 15, 23, 26, 75, 165.
z I. Lukáš, konšel znojemský, 166. Týž notářem ve Znojmě, 179. Chystaná zrada I. (1417), 230. Lapky, 237, 238.

Jakoubek, lapka 11.

Jakub, kněz v Brankovicích, 68.

Jakub Mistr 41, 139, 150.

Jakub, plebán v Uh. Skalici, 51.

Jakub, převor kláštera hradištského, 40, 146.

Jakub, probošt olbramovický, 132, 133.

Jakúbek malý, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.

Jakubov, 21, 22, 188.

Jan, kněz v Budějovicích, 52.

Jan, notář, 144.

Jan, opat loucký, 40, 146.

Jan, opat velehradský, 52, 53.

Jan, probošt kounický, 75.

Jan, vévoda ratibořský, 10.

Jan, vikář olomoucký 68.

Jan železný, biskup olomoucký, 33, 43, 46.

Janek černý, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.

Janek kadeřavý, pomocník Erharta z Kunštátu 45.

Janek veliký, pomocník Erharta z Kunštátu 45.

Janov, 47.

Jaroměř, 215, 217, 218, 254.

Jaroměřice, 9, 19, 182, 238.

Jednota panská, 260.

Viz ze Šternberka, Zdeněk.

Jemnice, 9, 11, 16, 20, 24, 29, 32, 45, 165. Štěpán, kapitán (1421), 166, 172. Odtrhnutí husitů, 184. Poselství do J. v noci, 192, Lapky, 221, 246.

Jeronym pražský 16, 49.

Jevišovice, 7, 8, 9, 10, 15, 21, 22, 24, 25, 31. Obležení 1421, 162 n. 167, 172, 1425: Zničeny 186 (č. 126), obnoveny 187 (č. 152). Hlídkány (1428), 194 (č. 9, 21). Obležení a zničení (1442), 203, 204. Lapky, 232, 233, 243, 254.

Viz: z Kunštátu Boček.

Jihlava. Albrecht rak. a J. 27 – 30, 60, 71, 79, 83, 90, 91. Dluhy J. ve Vídni, 199. Dominikáni, 213, 214. Sv. Jakub (far. kostel) 214. Konšelé: Jan Schonnielcz (1422), 174. Oldř. Bavor (1425), 176. Korybut Zik. 17. Lapky, 9 – 14,

- 16, 45, 228, 230, 245. Odboj proti Jiříkovi, 37, 39, 140, 262. Opevnění, 177, 178, 198, 199. Vojny husit. 51, 54, 165, 170. Boje u Jihlavy (1425), 19, 20, 196.
- Viz: Petr malíř a Rampold.
- Jihlavský anonym, viz Anonym.
- z Jihlavy Václav, kaplan u Všetech svatých v předměstí u Brna (1467) 144.
- Jilemnice, 14, 217.
- Jiljí, farář v Nových Hvězdlicích, 66, 67, 68, 70.
- Jimramov, 221, 222, 223, 250.
- Jindřich či Rampold, kníže hlbovský 18, 57, 58.
- Jindřich vévoda bavorský 127, 128.
- Jistebnice, 245, 257.
- Jošt, markrabí 8, 67.
- Jursa Jiří, opat kláštera hradišského 152.
- Kaliště, 213.
- Kamenice (Chemnitz), 225.
- K. u Třebíče, 240.
- „Kanovník“, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
- Kapitula týdenní u dominikánek, 106—112.
- Kaplice, 245.
- Karlův Týn, 159.
- Karlstein (Rakousy), 178, 198, 231, 243, 247.
- Kartuziáni, Dolany 18, 180.
- Kassauer Petr, malíř (Znojmo, 1421) 168.
- Kat, z pokání resignuje, 157. Ve vojsku, 184. Plat jeho ženě, 209.
- Kienberger (válečník 1467) 145.
- Kladruby, 34, 114.
- Klarisky (Znojmo), 158.
- Kláštevec, 217.
- z Klatov, Točník, lapka, 225, 240, Aleš, 227.
- z Klenové, Přibík 27, 82, 226, 241.
- Klenovský Jan, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
- Klíče klášterní, 96.
- Klobouky, Velké, 248.
- Knab Zikmund, brněnský notář 38, 138.
- Knihy odkázány, 213, 215.
- Kobyla, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
- z Koldic, Albrecht, hejtman vratislavský 18, 57, 58.
- Koldštýn, 13, 14, 237.
- z Koldštýna, Hynek 15, 217.
- z Kolína, Vilém, suffragán olomoucký 40, 143.
- Koloděje, 226, 241.
- Konopiště, 246.
- Konrád, biskup vratislavský, 18, 57, 58.
- Konrád, lector kostela varadin. 48.
- Konyáš, 247.
- Korneuburk, 21.
- z Kornštejna, Jan Žibřid, 74.
- Korvin, Matyáš, král uherský, 209.
- Koryčany, 247.
- Kosov, 216.
- Kostnice, 12, 16, 49.
- Kotvář (u Eisenberka), 233.
- Kotvic Jan, panoš, 140.
- Kounice, Horní, 19, 41, 151, 209, 210, 228, 238.

Kouřím, 27, 86.
 Kraderoby viz Kladoruby.
 Krajíř na Drozdovicích, 9, 11, 15, 246.
 Krajíř, pán na Kuberku, 41, 147, 160.
 Krakov, 26, 85.
 z Krásonic, Jan, purkrabí na Sádku, 141.
 z Kravař, Jindřich, 11. Jiří, 78. Lacek, 231, 252. Petr, 51, 78, 79, 80, 226.
 Kraví hora (Kuberg) u Mor. Krumlova, 158, 159, 226, 228.
 Krenberg Jindřich, 133.
 z Krhova, Beneš, 22.
 Křišťan z Hradce, probošt u sv. Petra v Brně, 95.
 z Křižanova Marketa, 13.
 z Křižanova, Zikmund, 13. Lapky, 238.
 Kroměříž, 218, 220, 238, 242.
 Kroměšín, (vůdce husitský?), 217.
 Krumlov, Mor., 8, 30, 32, 75, 189, 192. Viz Freytag.
 Kubú, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 z Kukvic, Václav, 74, 75,
 Kunětice, 115.
 Kunovice, 249.
 Kunovičky, Malé, 249.
 z Kunštátu, Aleš, na Lysicích, 232.
 Boček na Boleradicích, 248. B. na Jevišovicích, 226, 227, 230, 232, 254. B. na Poděbradech, 14.
 B. st. na Mor. Třebové, 18, 57.
 Erhart (Herald) z K. na Lysicích, 13, 64-36, 45, 76, 80, 114, 118,

119, 121, 123, 218, 222, 223, 236.
 E. ml. 12. Jindřich (Hynek) na Jevišovicích 7, 8, 233, Jiřík na Poděbradech, přistupuje k landfrídu (1436) 83. Při Heraltovi z K. 35-36, 119, 125. Zvolen králem 36, 134, 135. Konflikt s Kurií 36-42, 141, 143, 146, 152. Kuna, 78, 80. Proček z K. a Boskovic, 35, 125. Puška Jan, na Otaslavicích, 218, 222, 223. Suchý čert ml. 74, 249. Suchý čert na Kounicích, 151. Viktorin, 146. Zajímač, Jan na Jevišovicích, 132, 141, 151. Viz Zajímač, 30, 132, 141.
 K., hrad, 34, 114, 233.
 Kurdějov, 252.
 Kusý Václav, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 Kvasice, 226, 241.
 Kyjov, 247.
 Kynice (okr. Dačice), 221, 222.
 Lamberk, hrad, 8. Lapky, 159, 223, 243, 249, 253.
 z Lamberka, Sokol, 10, 11, 14, 15, 230, 231, 236, 247, 249. S. mladší, 235. z L., Vaněk, lapka, 248, 250.
 Landshut, 216.
 Lapky v Čechách a na Moravě, 215-258. L. a Husité, 257. Zvěrstva ženách, u. m. Na kněžích ibid. Skupina Sokola z Lamberka, 236. Erharta z Kunštátu, u. m.
 Láva, 20, 22, 24, 28, 32, 60, 61, 88, 89, 90, 93, 94, 165, 168, 181, 182, 185, 191, 194, 195, 206, 207.

z Lažan, Hendrych, hejtman vratislavský, 16, 45. z L. Janek, 223.
 Leopold, vévoda rakouský, 9, 159, 167.
 z Leskovce, Arnošt, purkrabí znojemský, 30, 112, 129, 201. Jan, 168.
 z Letovic, pán, 55. z L., Mikuláš, lapka, 233. L., obec, 34, 114, 248.
 Levnov, hrad, 12, 29, 31, 202, zničen, 203, 204. Lapky, 231.
 z Lichtenburka, Hynek na Bítově, 36, 37, 136. Jan, 13, 15, 29. Jiří, 141, 150.
 z Lichtenštejna, Jan, 9, 159, 166, 254. Křištof, 116, 117.
 Linec, 222.
 z Lipé, Jindřich, maršálek, 41, 136, 142, 148, 149, 154. Pertold, 200, 203, 204, 206.
 Lipnice, 39, 262.
 Lipník, 239.
 Listiny klášterní. Vyhotovení, 97. Příjem listin, 100.
 Litobratřice, 212.
 Litomyšl, 222.
 Litožnice, 226.
 Lomnice (Morava), 11, 75, 224, 250.
 z Lomnice, Jan ml., 74, 75, 79, 80.
 z Lomnice, Jan st., zemský hejtman mor., 33, 34, 71, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 128, 199, 238.
 Louka, hrad, 238. L., klášter, viz Premonstráti.
 z Loun, Jiří, hejtman znojemský 79. z L., lapky, 232-224.
 Lovčičky, 248, 251.
 Ludmannsdorfer Osvald, hejtman znojemský, 36, 259.

Luky (u Jihlavy), 256, 258.
 Maďaři, vojsko, 168 (1421). Ve Znojmě (1425), 190. Uher oloupen, 246.
 Malenovice, 226.
 Malín, 222.
 Malíř, viz Kassauer a Petr.
 Manešovice (Dačicko), 239.
 z Mangen, Bertold, velitel v Rakousích, 83.
 Marchegg, 247.
 Martin, kněz řádu august. v Brně, 144.
 Martin V., papež, 48, 49, 50, 65.
 Martinice, 149, 230.
 Martinkov, 4, upálení husitů, 168. Lapky, 257.
 z Masnau, Psenig, 113.
 Mašovice, 211.
 Mašůvky hluboké, 213.
 Matěj, opat třebíčský, 40, 146.
 Matěj ovce, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 Matyáš, král, 41, 42, 151, 154, 155.
 Maulač Jan, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 Medlice, 41, 151.
 Medlov, 233.
 Medlovice, 232.
 Menhart z Hradce, 24, 27, 30. 31, 190 (č. 2), 198, 200, 201.
 Měnin, (Meneys), 230, 252.
 Městec Králové, 254.
 Meziříčí, Velké, 9, 24, 29, 170, 191, 192, 218, 219, 220, 238, 246.
 Michek, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.

Michek veliký, pomocník Erharta
 z Kunštátu, 45.
 Mikeš, pom. Erh. z Kunštátu, 45.
 Mikšík z Ivančic, 15
 Mikuláš malý, pom. Erh. z Kun-
 štátu, 45.
 Mikuláš, místokancléř, (1467), 39,
 139.
 Mikuláš, od Řebříků, 95.
 Mikuláš, plebán v Polešovicích, 54.
 Mikuláš, převor dolanský, 81, 82.
 Mikuláš, probošt kounický, 129.
 Mikulov, 19, 21, 117, 166, 233.
 z Miletínka, Dětrich, hejtman kraje
 hradeckého, 32, 115.
 Milic, postila (1435), 215.
 z Miličina, Pavel, biskup olom., 29,
 31, 32, 94, 95, 116, 120, 129, 204.
 M. osada, 224, 225, 240, 241.
 Milotice, 53.
 Minorité (Znojmo), 171.
 z Miroslavi, Bohunek, 75.
 z Missenpeku, Jan, vůdce rakouský,
 30, 113.
 Míšeň, 18.
 Mladenovice, 246.
 Mlčenec, Václav, pom. Erh. z Kun-
 štátu, 45.
 Modřice, 251.
 Mohelnice, 59, 161.
 Mohelno, 41.
 Morava Jan, z Kralic, 74.
 z Moravan, Smil, 13, 226.
 Moravští páni po r. 1440, 26.
 z Moravce, Staník, lapka, 236.
 z Morkovic, Petr, notář, 70.
 Most, 18, 128.
 Moštěnice, 247.

Moštiště, (okr. Vel. Meziříčí), 238.
 z Mühlheimu, Kateřina, převorka
 dominikánek v Brně, 96.
 Münsterberský, kníže Jindřich, 40.
 z Myslibořic, Kuneš, lapka, 236.
 Náchod, 217.
 Našiměřice, 212.
 Nedvědice, 232.
 Němčí, 240.
 Němčice, 226.
 Nemocní v klášteře, 97, 99, 100.
 Nepomuk, 224, 240.
 nevěstky (Znojmo), 168.
 z Nosislavy, Mikuláš, lapka, 15,
 230.
 Noss, Jan, pom. Erh. z Kunštátu 45.
 Noviciát dominikánek, 101.
 Obláčka dominikánek, 101 — 103.
 Obléhání hradu, způsob, 162, 163,
 164, 186 (č. 121, 125), 187 (č.
 148), neštěstí při o. 168, délka
 obléhání, 205, počet bořičů hradu,
 205-206, zaměstnání bořičů, 207.
 Olbramkostel, 133.
 z Olbramovic Pavel, kanovník
 v Brně, 144.
 Oldřich, 74.
 Olešná, 257.
 Olešnice, Mor., 233, 238, 250.
 Olomouc, 8, 11, 18, 19, 37, 46, 51,
 66, 67, 79, 165.
 Lapky, 216, 222, 223, 237.
 Židé, 168.
 Ondřej, kněz (1417), 44.
 Ondřej, purkrabí na Tempelštejně,
 74.

- Opatovice (Čechy), 225, 241.
 z Opočna, Jan Městecký, 177.
 O. osada, 253.
 Oprud, pom. Erh. z Kunštátu 45.
 Orloj (1420), 214.
 Oslavany, klášter cisterciátek, 40, 143—145.
 Osoblaha, 14, 222.
 Ostroh, 10, 53, 54, 253.
 Ostrovský Hašek, viz z Valdštejna.
 Osová, 242, 243.
 Osvětimany, viz Augustiniáni.
 Otaslavice, 220.
 Outěchov, 249.

 z Pacova, viz Hynek z P.
 Paramenta 213. Ukradena, 250.
 z Pasova, biskup Jiří, 161.
 Pavel dolanský 43, 44.
 Pavel, farář u sv. Jakuba v Brně, 143.
 Pavel II., papež, 36, 37, 38, 140, 143.
 Pavel z Prahy, kanovník olom., 66.
 Pavel, zmocněnec Štěpána, faráře v Jemnici, 148.
 Pavia, 47.
 Pavlovice (u Jimramova?), 238.
 Pecha, purkrabí Heralta z Kunštátu 34, 114.
 Pecka (na Kr. Hradecku), 218.
 Peníze, přepočítání kop na hřivny, 161. Špatné (1427), 177, 197. Ztráta na nich (250/0), 179. P. bílé (1468), 209, 210.
 z Pernštýna, Jan 26, 74.
 Vilém, 222, 223, 262, 230, 232, 249, 250, 252, 253, 255.

 P. hrad, 219, 221, 223, 226, 237, 251.
 Pertold z Lipé, nejvyšší maršálek 30, 31, 32, 78, 80, 116, 129.
 Pešík, pomocník Erharta z Kunštátu, 45.
 Petr kadeřavý, lapka 11.
 Petr řečený „Anděl“, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
 P. jinak Tomáš, malíř jihlavský (1435), 215.
 Petr řečený, Rozteklec, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
 Petr řečený Šik, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
 Petr „Salis“, občan znojemský 133.
 Petřík, sluha purkrabího Rafaele 14.
 Pinta Přibík, 71.
 z Pirkštejna, Ptáček 26, 31, 32, 78, 116, 204.
 Písek, 250.
 Platy žoldnéřů, 164 (1421). 196 (1425).
 Plenkvic Štěpán 41, 151, 152.
 Plzeň, 224.
 Poděbrady, 253. Viz z Kunštátu.
 Podivín, 12, 233, 251.
 Podlažice, klášter, 254.
 Podmanický Ladislav, vojevůdce, 42, 153.
 Pohořelice, 15, 18, 20, 32, 34, 115, 168, 180, 185, 189, 202, 207, 230, 246. Mikuláš, purkrabí v P., 229.
 Pohřeb při klášteře, 98.
 Pohrobek Ladislav, 118, 129, 130.
 Polešovice 53.
 z Polešovic viz Gensperger.
 Polná, 19, 39, 170, 221, 222, 239, 249, 256, 262.

- Polzmachr, 139.
 Popice, 250.
 z Popůvek, Jan, 75.
 Potštýn, přepaden, 14, 216. Václav, kaplan na P., 217.
 Prác, 41, 151, 213.
 Praha, 8, 17, 23, 26, 27, 31, 37, 43, 49, 56, 86, 87, 137. Katoličtí exulanti: Jiří Waldvogel, 213. Mikuláš Sokolův, 214, Leonhard Schuel, Hans Hopp, 215. Klášter na Slovanech, 215. Lapky, 216, 225, 226.
 pranyř, 157.
 Předín (Třebíčsko), 239.
 z Přehořova, Diviš, hejtman na Mor. Krumlově, 26, 73, 74, 75, 78, 79.
 Přemek, vévoda těšínský, 10.
 Premonstráti. Louka, 21, 22, 162, 187 (č. 155), 194 (č. 16, 17), 205, 207, 211. Hradisko, 40, 146, 152. Zábrdovice, 248.
 Premonstrátky, Kounice, 129.
 Přeskač, 151.
 Prešpurk, 30, 253.
 Příbyslav, město, 249.
 Příbyslav II, opat lucký, 30, 32.
 z Příbyslavic Čeněk, 12, 255. P. osada, 255.
 Příkazy, 41.
 Primda, hrad, 224, 226, 227, 241.
 Prokop Holý, 23.
 Prokop markrabí, 9, 10, 11, 12, 13.
 Prostějov, 241, 251. z P. Mikuláš, 71.
 Prostoměřice, 41, 151, 231, 233.
 Psenig viz Masnau.
 Ptáček viz z Pirkštejna.
 Puchaim, 209.
 puškař, Jan Uher (1421), 169. Štěpán, purkmistr v Brně (1421), 169, z Pustiměře, Zikmund, kněz, 66, 68, 69.
 Půta viz z Častolovic.
 Pyrek Bernard, 18, 57, 58.
 z Rabštýna, Prokop, kancléř, 39, 139. R., hrad u Mor. Krumlova. 8, 9, 10, 15, 25, 160. Hlídán (1428), 194 (č. 15), lapky, 129.
 Rafael, purkrabí na Podštýně, 14.
 Rajhrad, 12, 224.
 Rakvice, 15, 41, 151, 213, 228.
 Rampold viz Jindřich.
 Rapotice, 235.
 Ratiboř, 14, 231.
 Rec, 20, 127.
 Řečice, 257.
 Renovatio Sanctissimi, 101.
 Řím, hlava církve, 56.
 Roháč viz z Dubé.
 Rokycana, 23.
 z Ronova, Václav, 79. R., osada, 221.
 z Rosic, Jošt (jinak Hecht), 19, 72, 74, 75, 78, 79, 80, 81.
 Rošín, 233.
 Rotenberg, 222.
 Roudnice, 39, 139.
 Rouchovany, 8, 25, 228, 239.
 Rousinov, 252.
 Rovarella, Vavřinec, kardinál-legát, 209, 210.
 Rozsochy, 232, 250.
 Rozteklec viz Petr.
 z Rožmberka, Oldřich, 27, 33, 36, 95, 119, 129. Úklady proti Rožmberkům (1409), 11.

Rožinka, 235.
 Rudolf, papežský legát, 37, 136, 143.
 z Rušinova, Jan, hejtman kraje čáslavského 32.
 Rutov (u Kladrub), 223.
 Rychmberk, 13, 218, 249, 253, 255.
 Rychmburk, 221, 222.
 Rychnov, 10, 14, 217, 218, 238.
 z Rychnova, Hynek 12, 14.

 Sebranice (u Litomyšle?), 222.
 ze Sedlce Sezemka, přepaden, 223, 240.
 Seebekh, Mikuláš, vůdce Albrechta rak., 58.
 Seefeld, 32, 165.
 Šcharffenperger, Hanuš, purkmistr ve Vídni, 60.
 Scheck z Waldu, Jiří, hejtman Albrechta rak., 28, 89, 92.
 Silencium klášterní, dispens, 97, 98.
 ze Skal, Erhart 8.
 Skalice, Uh., 16, 17, 48, 49, 50, 51.
 Skalka, 216.
 Skuhrov, 217.
 Skuteč, 216, 239.
 Slavice (Třebíčsko), 239.
 Slavkov, 252.
 Slavonice, 224, 240.
 Sliby dominikánek, 103—106. S. novicek, 106.
 Slověnice, 11.
 ze Smilkova, Jan, komorník 16, 45.
 ze Sobětic, Jan st., hejtman třebíčský 26, 74.
 Sokol, viz z Lamberka.
 Sokol, viz Pfleger.

Sokolnice, 10, 13, 14, 216, 219, 220, 222, 249, 254, 255.
 Sovačovský, Jindřich, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
 ze Sovince, Heralť 79.
 Spatus, 139.
 Stáhlo Jan, pom. Erharta z Kunštátu 45.
 ze Stahrenberku, pán 139.
 Starč (u Třebíče), 239.
 ze Steczu, Mikuláš, dvorní maršálek 113, 317, 118.
 Steger, Hanuš, purkmistr vídeňský 60, 61, 91, 92.
 ze Sternberka, Zdeněk 37, 38, 39, 40, 41, 140, 141, 142, 145, 146, 150, 209, 260.
 Stöckerberg, 219.
 Stojetín, 257.
 Stošíkovice na Louce, 211.
 Strachotice, 10, 29, 30, 112, 113, 202, 231.
 Strava klášterní, 97, 98.
 Stráž (již. Čechy), 233.
 Strážnice 226.
 Strátež, 262.
 ze Studnic, Jan 83.
 Sudlice Vilém, 8, 9, 15.
 Suět, 113.
 Světlov, 226.
 Svídnice, 253.
 Svojanov, 34, 114, 115.
 ze Svojšína, Petr, mincmistr 16, 45.
 Svratka (u N. Města na Mor.), 238.
 Sýček Petr, pom. Erharta z Kunštátu 45.
 Symon, advokát 46.

Šardice (?), 235.
 Šatava, 243.
 šatlava (znojemská), opravena, 157.
 Stravné vězňů, 157,
 ze Šaunberku, Jan 87.
 Šík, viz Petr.
 Šimon z Prahy, bakalář 66, 70.
 Šiška, lapka, 228, 234.
 Škola klášterní, 101.
 Špilberk, 139 (1467), 163 (1421),
 262.
 Viz Ludmanský, Waldner.
 Štěpán, farář v Jemnici 148.
 Štěpánice, 215.
 Štěpánovice, 235.
 Šváb Hanuš, měšťan v Mor. Tře-
 bové 57, 58.
 Švarc Hanuš, purkrabí v Mor. Tře-
 bové 18, 57.
 ze Švihova, Jan, 170.

 Tábor, 20, 28, 29, 83, 91, 175, 195.
 Táboři, výprava na Mor. (1427),
 193, č. 56.
 Tas z Boskovic, biskup olomúcký,
 37, 59, 135, 136, 137.
 Tavíkovice, 155.
 z Tavíkovíc, Ludvík 41, 42, 151,
 155.
 Telč, 9, 24. z T. Zikmund, 158.
 Lapky, 239, 247.
 Templštejn, 24, 25, 172, 193, 239.
 z Templštejna, Jindřich 72.
 Těšetice, 211.
 Tettlingr Reinhard 29, 30, 112.
 Thabreas Jan, zástupce brněnský
 v Římě 138.
 Thamme, viz Gersdorf.

Tišnov, 250.
 Tlax Jan, panoš 140.
 Točník, hrad, 225, 240.
 Tovačov, 68, 262.
 Ctibor (?) z T., 250.
 Tovačovský Jan, hejtman mor. 118.
 Třebíč, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 26,
 39, 41, 42, 147, 166, 170, 210.
 254, 262. Tažení k T. 180. Zrada
 sedláků z T. 181. Zvěd k T. 181,
 182, 183, 185.
 Lapky, 217, 231, 242, 244, 246,
 Židé, 231.
 Třeboň, 11, 234.
 Třebová, Mor., 18, 57, 58.
 Trlikáč Andrl, pomocník Erharta
 z Kunštátu 45.
 Trlikáč Jan, pom. Erharta z Kun-
 štátu 45.
 Trnava, 169, 243, 244, 245, 246.
 Trutnov, 216, 254.
 Turczko Jan, 71.
 Turnov, 216, 226.
 Týn biskupský, 225, 241.
 Týnec, 64, 65.
 T. na Labi, 227.

 Uhry, 193 (č. 4), 244.
 Měď z U., 250. Kúratstein, hrad,
 255.
 Viz Přespurk, Skalice, Trnava.
 Únanov, 132, 212.
 Urbanov, 19.

 Václav, kaplan na Potštýně 14.
 Václav, kněz, (1427) 44.
 Václav IV., král, 8, 16, 45, 55.
 Václav z Kukvic, 74, 78, 86.

- Václav, probošt kounický 40, 146.
 Václav řečený Biellovský, pomocník Erharta z Kunštátu 45.
 Valčice 14, 254.
 z Valdštejna, Hašek Ostrovský, 19, 20, 29, 62, 78, 79, 235.
 Heník z V., na Židlochovicích, 29, 41, 78, 80.
 Hynek z V., 13.
 Jindřich z V., 14, 229.
 Zdenek, z V., na Sádku, 80, 258.
 Valdštýn, hrad, 14, 217.
 Ves, Dolní, 41, 151.
 Ves Nová (u Brna), 218, 249.
 Vídeň, 9, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 35, 60, 61, 62, 63, 64, 76, 77, 84, 85, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 112, 117, 121, 126, 127, 128, 139.
 Vierdung, měšťan, upálen (1421) ve Znojmě, 160, 161, 169.
 Viklef Jan, 16, 43, 49, 52, 53, 66, 70.
 Vilhartice, 227.
 Vísky, 34, 114.
 Vistonice, 250.
 Vítěz Jan, arcibiskup ostruhomský, 37, 137.
 z Vítkovic, Petr Roman, 81.
 Vitonice, 211.
 Vizovice, 52.
 Vlašim, 246.
 Vlček Václav, 41, 147.
 Volfgank, sanitník ve Znojmě, 132, 133, 134.
 Volklín, měšťan znojemský, 8.
 Vracov, 43.
 Vranov (u Znojma), 31, 42, 154, 169, 170, 262.
 z Vranova, Jiří, 41.
 Vratislav, 41, 148, 149.
 z Vřesovic, Jakoubek, 30.
 Vyškov, 37, 38, 251, 260.
 Vzatobor, pom. Erh. z Kunštátu, 45.
 Waldner Vilém, purkrabí na Špilberku, 75, 79.
 Weitmülner, 245.
 Wilhelmcell, 14.
 Winklheim, zástupce rakouský, (1441), 30.
 Wirsing Štěpán, měšťan vídeň., 92.
 Wystat Jan, kněz diecése würzburgské 51.
 Zábrdovice, klášter, 248.
 ze Začan, Linhart 80.
 zajatci, 168. Jihlavané v Táboře, 175, 176, 196. Znojemští v Třebíči (?), 182. Hejtmani znojemští, 183, Znojemští v Jevišovicích (?), 192. Výkup (1438), 200. Strava, 210.
 Zajíc z Hazmburka, Vilém, 16, 45.
 Zajíček, pom. Erh. z Kunštátu, 45.
 Zajíček Janek, pom. Erh. z Kunštátu, 45.
 Zajímač Jan, 30, 132, 141.
 Zašová, 217.
 Zbyněk z Doubravice na Osové, 74.
 Zhořelec, 229.
 Zikmund, císař, 13, 16, 18, 20, 23, 25, 26, 33, 49, 51, 52, 53, 54, 55. jeho klenoty, 171.
 Zikmund, kněz v Polešovicích, 54.
 Zikmund Korybut, 17, 18, 19, 21, 23, 55, 56, 174.
 Zikmund z Telče, znojemský rychtář 8.

Zlín, 216, 241.

Znojmo. Příklad Jindř. z Kunštátu, 7, 8, 9. Za vojen husit.: 17-24. Za Albrechta rak., 15-27. Doba Ptačkova, 29-32. Doba Jiříkova: Z. proti zvolení Jiříkovu, 36. Vy-povězení poslušnosti králi, 37. Z. a Zdeněk ze Šternberka, 39, 40. Odměněno Matyášem, 41. Z. a Podmanický, 42. Kazatel Miku-láš, 158. Kláštery: Minorité, 171. Klarisky, 158. Rada: Zikmund z Telče, rychtář, (1409), 158. 1421: Rychtář Petr Salis. Konšelé: Pa-ter Noster, Lukáš z Ivančic, Ště-pán z Jemnice, Jan. Henslín, subiudex. 1422: Pavel ze Šatavy a Mich. Pancíř. Notář: Lukáš z Ivančic (1425). Lapky, 230. Ma-líř Kassauer (1421) 168. Opevně-ní, 158, 163, 173, 186, 187. Potí-že finanční, 179. Vyjednávání (1441), 200. Vierung, husita upálen, viz: Vierung.

Zpovědník Dominikánek, 99.

Zvědové, 164, 183, 188 (č. 168, 180, 181), 190 (č. 6). 193 (č. 4). Z. husitští, 257.

Žacléř, vypálen, 14, 217.

Ždánice, 248.

Žďár, 238, 249.

Žďárec (okr. Tišnov), 238.

Želetava, 257.

Želetice, 211.

Ženy, olupovány, 238. Vražděny, 257.

Žerotice, 23, 25, 190 (č. 1).

Žibřid Jan viz z Kornštejna.

Židé, 161, 166, 167, 169, 171.

Židenice, 251.

Židlochovice, 41, 80, 147, 251.

ze Židlochovic, Heník, 94, 95, 117.

Žitava, 216.

Žižka (1410), lapka, 231, 234 (týž?).

Žofie, královna, 16, 17, 48, 50. Man-želka císa. Zikmunda, 161.

OBSAH

	Strana
Úvod	5
I. Zmatky na rozhraní století XIV. a XV. .	7—16
II. Příspěvky k dějinám husitských vojen na Moravě	16—24
III. Doba poděbradská. A) Do smrti Ptačkovy	25—36
B) Kralování Jiříka z Poděbrad	36—42

Doklady.

I. Listiny .	43—155
II. Materiál aktový	156
a) Z knih lozunků znojemských (1408 a 1409)	156—160
b) Dto z roku 1421	160—170
c) Dto z roku 1422	170—175
d) Z knih lozunků jihlavských z r. 1425	175—176
e) Dto z r. 1426	176—177
f) Dto z r. 1428—1429	177—178
g) Dto z r. 1430—1431	178—179
h) Z knih lozunků znojemských z r. 1425	179—190
ch) Dto z r. 1427	190—193
i) Dto z r. 1428	193—195
j) Z knih lozunků jihlavských z r. 1425—1442	195—200
k) Z knih lozunků znojemských z r. 1441	200—203
l) Dto z r. 1442	203—206
m) Dto z r. 1443	206—208
n) Znojemská vydání r. 1468	208—211
o) Znojemské holdy z r. 1466	211—212
p) Z jihlavské knihy testamentů z l. 1418—37 .	213—215
q) Hrdelní zápisy města Jihlavy (1409—1432)	215—259
r) Prameny vyprávěcí .	259—263

Chronologický pořad listin a listů.

	Strana
1417. (S. d. s. l.). Nejmenovaný k biskupu olomouckému Janovi Železnému o Pavlu Dolanském	43
Srpen, 18. 1417. Brno, Jemnice, Jihlava. Města slíbují Václavovi IV. nestíhati pomocníků Erharta z Kunštátu	45
(Po 22. dubnu) 1418 (s. l.). Nejmenovaný k Janovi Železnému o nezdaru biskupa Alše	46
Únor, 20. 1419. Uh. Skalice. Citační list Fernanda luckého proti královně Žofii	48
Únor, 21. 1419. (s. l.). Notář Hockelin stvrzuje vyvěšení citace Fernandovy v Hodoníně a Uh. Skalici	50
Únor, 6. 1420. Vratislav. Císař Zikmund nařizuje moravským klášterům přípreže	51
Listopad, 12. 1420. Velvary. Císař Zikmund chválí obětavost Brna proti husitům	52
Říjen, 23. 1425. Svědectví o zničení kláštera Velehradu (Únor, 1421).	
Duben, 6. 1421. Brno. Ustanovení císaře Zikmunda o mor. židech	52
Srpen, 8. 1452. Brno. Svědectví Petra Genspergra a umučení katol. kněží v Polešovicích (1421)	53
Prosinec, 7. 1421. Jihlava. Císař Zikmund chválí víru Jihlavanů	54
Březen, 20. 1422. Čáslav. Císař nařizuje Znojmu vojenskou pohotovost	54
Duben, 15. 1422. Ždánice. Císař poroučí Brnu propustiti čeled z Letovic	55
Červen, 2. 1422. Znojmo. Znojemští odmítají poslušnost Korybutovi	55
Prosinec, 8. 1422. Jihlava. Jindřich vévoda hlohovský o vzdání Mor. Třebové	57
Leden, 12. 1424. Vídeň. Albrecht rakouský oznamuje Brnu obsazení Špilberku	58
Červenec, 26. 1424. Před Otaslavicemi. Albrecht rakouský zve Oldřicha z Rožmberka se šlechtou do Jihlavy	59
Červen, 23. 1460. Olomouc. Svědectví biskupa Tasa o povraždění katol. měšťanů v Mohelnici (1424)	59
Říjen, 2. 1425. Láva. Albrecht rakouský žádá Jihlavu o zprávy o pohybech husitských vojsk	60
Listopad, 20. 1425. Kreuzenstein. Týž poroučí vídeňským, by všichni vytrhli do pole	60
Únor, 8. 1426. Vídeň. Týž nařizuje vídeňským připraviti 300 jízdných	61

Září, 9. 1426. Láva. Týž žádá Brno o pomoc při ražení mince . . .	62
Říjen, 26. 1426. Před Břeclaví. Týž oznamuje vídeňským soustřeďování husitů se žádostí o okamžité vytrhnutí . . .	62
Říjen, 28. 1426. Před Břeclaví. Týž nařizuje vypravení všech vídeňských kupců do pole	63
Říjen, 29. 1424. Před Břeclaví. Týž nařizuje bezodkladné vytrhnutí vídeňských do pole	64
Prosinec, 9. 1426. Vídeň. Týž odpovídá Brnu ohledně propuštění jakéhosi válečníka Čenka	64
Únor, 1. 1427. Řím. Martin V. dovoluje změnití jihlavskou synagogu v kapli	65
Říjen, 24. 1427. (S. 1.). Olomoucká konsistoř degraduje Jiljího, faráře v Nových Hvězdlicích pro odpad k husitství	66
Listopad, 14. 1427. Bučovice. Čeněk z Bludova uzavírá příměří	71
Srpen, 27. 1428. (S. 1.). Václav Hychnagel a Jan Trčka slibují zachovati pokoj s Albrechtem rakouským a jeho stranou, zvláště ale s Jihlavou	71
Srpen, 30. 1428. Znojmo. Albrecht rakouský stvrzuje privilegia Jihlavy	71
Září, 11. 1428. Brno. Hecht z Rosic prohlašuje zástavní list vystavený Augustiniánům litomyšlským za fingoaný	72
Říjen, 11. 1424. Mor. Krumlov. Příměří Diviše z Přehořova, táborského hejtmana na Mor. Krumlově, s Brnem	73
Září, 23. 1429. Ivančice. Týž zaručuje Brnu klid za vinobraní a to i za Jana z Kunštátu „Suchého čerta“ a Jana st. ze Sobětic, hejtmana na Třebíči	74
Říjen, 27. 1430. Pernštýn. Jan z Pernštýna zaručuje se za služebníka svého Mikuláše Člupka	74
Září, 14. 1430. Osová. Vilém z Pernštýna spolu s jinými šlechtici uzavírají smír s Janem z Lomnice a ostatní šlechtou	75
Září, 15. 1430. Mor. Krumlov. Diviš z Přehořova přistupuje k příměří s Janem z Lomnice a s ostatními	75
Září, 22. 1430. Třebíč. Jan z Chabrovce, hejtman trebíčský, přibírá v příměří Mor. Krumlov a Ivančice	75
Listopad, 8. 1430. Brno. Erhart z Kunštátu žaluje vídeňským na nepřátelské chování Jana z Lomnice	76
Listopad, 17. 1430. Letovice. Beneš a Vaněk z Boskovic přistupují na příměří sjednané s Divišem z Přehořova	78

Září, 6. 1431. Ivančice. Diviš z Přehořova odpovídá na výtku brněnských z věrolomnosti	78
Říjen, 5. 1431. (s. 1.). Petr z Kravař a j. uzavírají příměří s Hechtem z Rosic a j.	78
Říjen, 8. 1431. Židlochovice. Henrych z Valdštejna slibuje nepřekážeti brněnským při vinobraní	78
Říjen, 16(?). 1431. Mor. Krumlov. Diviš z Přehořova uzavírá příměří podle Petra z Kravař a zahrnuje v ně i hejtmana ze Špilberku Waldnera	79
Únor, 13. 1432. Vídeň. Albrecht rakouský k městům moravským ohledně dovozu vína	79
Březen, 27. 1432. (s. 1.). Václav z Ronova na Mírově uzavírá příměří s Janem z Lomnice a j.	79
Březen, 29. 1432. Doubravice. Heralt ze Sovince uzavírá příměří s Haškem z Valdštýna a j.	79
Duben, 30. 1432. Letovice. Beneš a Vaněk z Boskovic uzavírají příměří s Janem z Lomnice a j.	80
Září, 25. 1432. Letovice. Bohuš z Honětic, purkrabí letovický a j. slibují nepřekážeti brněnským při vinobraní	80
Srpen, 2. 1433. Sádek. Zdeněk z Valdštýna na Sádku uzavírá příměří s Petrem z Kravař a j.	80
Srpen, 6. 1433. Vídeň. Albrecht rakouský oznamuje souhlas s prodloužením příměří	81
Listopad, 7. 1433. Vídeň. Týž k podkomořímu Hechtovi z Rosic o židech	81
Únor, 7. 1433. Víd. Nové Město. Albrecht rakouský posílá Brnu dřevo na opevnění.	82
Únor, 19. 1434. Basilej. Kard. Mikuláš Albergati k Mikuláši převoru dolanskému o podávání z kalicha	81
Prosinec, 17. 1435. Brno. Jan ze Studnic stvrzuje příjem 6 hř. gr. od Brna	83
Leden, 16. 1436. Tovačov. Jiřík z Kunštátu přistupuje k landfrídu	83
Červenec, 2. 1437. Vídeň. Bertold z Mangen, velitel vojsk rakouských oznamuje jihlavským, že má plnomoc od Albrechta rakouského s nimi vyjednávatí	83
Červen, 3. 1438. Znojmo. Albrecht rakouský oznamuje vídeňským, aby byli v pohotovosti do pole	84

	Strana
Červen, 9. 1438. Jihlava. Týž oznamuje, že nazítří vtrhne do Čech	85
Červen, 14. 1438. Praha. Týž popisuje své tažení	86
Červen, 30. 1438. Praha. Týž oznamuje vídeňským, že Poláci jsou již na Moravě a chtějí do Rakous	88
Srpen, 23. 1438. Před Tábořem. Týž nařizuje Vídní vtrhnouti do pole	90
Srpen, 29. 1438. Před Tábořem. Týž poroučí Vídní vytrhnouti bez- odkladně do pole	91
Září, 13. 1438. Před Tábořem. Týž propouští vídeňské z pole .	92
Říjen, 29. 1438. (s. l.). Týž vyzývá vídeňské, by odeslali zbrojné do Lávy	93
Září, 24. 1440. Víd. Nové Město. Bedřich III. děkuje Brnu za posel- stvo k němu vypravené Pavlem z Miličína	94
Listopad, 6. 1440. Basilej. Vzdoropapež Felix V. žádá Mikuláše Jin- dřichova a Křišťana o uvedení lidu v jeho poslušnost	95
1440. (Brno.) Reformní statuta Kateřiny z Mühlheimu pro brněnské dominikánky	96
Duben, 15. 1441. Před Strachoticemi. Reinhard Tettlinger k vídeň- ským o bojích u Strachotic	112
Červen, 22. 1441. Boskovice. Heralt z Kunštátu vypočítává škody způ- sobené mu Benešem z Boskovic	114
Říjen, 13. 1442. Pohořelice. Hanuš z Asenheimu, hejtman pohořelický, přistupuje se synem Linhartem k landfrídu hradeckému	115
Říjen, 30. 1442. Pohořelice. Linhart z Asenheimu potvrzuje souhlas s přihlášením k landfrídu hradeckému	116
Únor, 8. 1444. Brno. Brno prosí vídeňskou radu o prostředkování na jednání mikulovském	117
Srpen, 14. 1444. (Brno.) Město Brno vystavuje glejt Heraltovi z Kun- štátu	118
Listopad, 15. 1445. Poděbrady. Jiřík a Proček z Kunštátu k Oldři- chovi z Rožmberka o popravě Heraltově	119
Prosinec, 9. 1445. Brno. Brněnští k vídeň. o příčině Heraltovy popravy (S. d., s. l.) Brněnští vyčítají Jiříkovi a Pročkovi z Kunštátu pomluvy o nich šířené	121 123
Leden, 5. 1446. Vídeň. Fridrich III. brněnským o případě Heraltově	125
Listopad, 23. 1446. Znojmo. Znojmo posílá do Vídně žoldnéře	126
Březen, 28. 1449. Schrattental. Oldřich Eicinger vídeňským o pomě- rech na Znojemsku	127

Srpen, 26. 1449. Velké Meziříčí. Jan z Lomnice prosí vídeňské o volný přístup jeho lidí na jarmark	128
Listopad, 24. (1451?). Brno. Pavel z Miličina a j. prosí Oldřicha z Rožmberka o zakročení proti Ješkovi svojanovskému z Boskovic	129
Květen, 14. 1453. Vídeň. Oldřich Eicinger k Oldřichovi z Rožmberka o obsazení Špilberka	129
(Znojmo, 1453?) Znojemští si stěžují Lad. Pohrobkovi na těžkosti se židy	130
(Před 22. čcem), 1455. (Znojmo). Znojemští protestují u Jana Zajímače ohledně desátků fary únanovské	132
(Po 5. říjnu), 1456. Znojmo. Zápis o sporu o dům Volfganka sanitníka	132
Duben, 9. 1458. (S. l.). Katolická šlechta žádá Jiříka z Poděbrad o svou bodu přijímání pod jednou	134
Duben, 9. 1458. (S. l.). Biskup olomoucký Tas a mor. páni kladou Jiříkovi podmínky	135
Červen, 2. 1465. (Znojmo). Znojmo prosí biskupa Tasa o radu stran pohrůzek legáta Rudolfa	136
Září, 8. (1465), v poli. Jindřich z Lipé prosí znojemské o koule	136
Říjen, 17. 1465. Ostřihom. (Jan Vítěz, arcibiskup ostřihomský) k biskupu Tasovi o postavení Jiříkově	137
Květen, 15. 1467. Brno. Zikmund Knab, brněnský notář, k Janu Thabreovi o válečném ruchu v Brně	138
Červen, 12. 1467. Telč. Zdeněk ze Šternberka ujišťuje jihlavské neškodností svého lidu	140
Červenec, 26. (1467). Znojmo. Znojemští k Janovi z Krásonic o svém útoku na lidi Zajímačovi	141
(1467, Znojmo). Znojemští vyslovují Jiřímu z Lichtnburka na Bítově politování nad škodami z Rakous mu způsobenými	141
(1467, Znojmo). Znojemští k brněnským o postavení Zdenka ze Šternberka	142
Prosinec, 2. 1467. Brno. Výslech oslavanské abatýše Doroty	143
(1467, Znojmo). Znojemští k brněnským o neúspěchu Zdenka ze Šternberka	145
(Říjen, 13. 1467, Znojmo). Znojemští prosí Zdenka ze Šternberka o pomoc proti blížícímu se Viktorinovi	146
(S. d. S. l. 1467?) Moravští prelátové vyslovují politování, že nemohou Jiříkovi pomoci	146

Leden, 4. 1468. (Znojmo). Znojemští k Oldřichovi z Grafeneku o chy-	
staném tažení do Rakous a k Třebíči	147
Leden, 26. 1468. (Znojmo). Znojemští oznamují jemnickému plebánovi	
Štěpánovi, že budou jednati přímo s ním	148
Únor, 12. 1468. (Znojmo). Znojemští odpovídají Jindřichovi z Lipé,	
že nemohou za klatby proti němu hlásané	148
Únor, 16. 1468. Znojmo. Znojemští k Jindřichovi z Lipé stran klateb	
a škod způsobených mu v Martinicích	149
Březen, 1. 1468. Vranov. Jiří z Lichtenburka se ohražuje u Zdenka	
ze Šternberka stran braní desátků	150
Říjen, 6. 1468. Znojmo. Král Matyáš odměňuje Znojmo zkonfiskova-	
nými statky	151
(S. d. S. 1.). Jiří z Poděbrad poroučí opatovi kláštera Hradiska Jiřímu,	
by vyklidil klášter	152
Červenec, 12. 1469. Znojmo. Znojemští vysvětlují Ladislava Podma-	
nickému, proč mu nemohou jíti na pomoc	153

CHYBY A OPRAVY

Na str. 29 místo Reinprecht čti Reinhardt.

Na str. 34 p. 1. místo č. 69 čti 70.

Na str. 37 p. 1. místo č. 99 čti 89.

ibid. p. 3. místo č. 101 čti 91.

Na str. 38 p. 2. místo č. 102 čti 92.

Na str. 39 p. 1. č. 103 čti 93.

ibid. p. 4. místo 107^a čti č. 98.

Na str. 40 p. 1. místo 108 čti 98, p. 2. místo 106 čti 96, p. 3. místo 107^b čti 97.

Na str. 41 p. 1. místo 110 čti 100, p. 2. místo 109 čti 101, p. 3. místo č. 112 čti 103, p. 4. místo č. 114 čti 105, p. 5. místo 115 čti 106.

Na str. 42 p. 1. místo 119 čti 111, p. 3. místo 117 čti 108.

Na str. 138 místo 1457 čti 1467.

Na str. 187 č. 156 místo tabor čti thabor.

STUDIE A TEXTY

k náboženským dějinám českým

ThC. P. Augustin Neumann, O. S. A.

Nové prameny k dějinám husitství

na Moravě

Vytiskly Lidové závody

tiskařské a nakladatelské, spol. s r. o.

v Olomouci

Vydala

Matice cyrilometodějská v Olomouci

L. P. 1930